Tartalom

Magyar nyelv és irodalom 2
Angol nyelv 83
Matematika 107
Etika 225
Környezetismeret 256
Ének- zene 289
Emelt óraszámú ének-zene képzés 308
Vizuális kultúra 361
Technika és tervezés 394
Testnevelés és sport 417
Digitális kultúra 458
Dráma és színház 489

Magyar nyelv és irodalom

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1.évfolyam	**7**	**252**
2.évfolyam	**7**	**252**
3.a osztály	**6**	**216**
3.b osztály	**5**	**180**
4.a osztály	**6**	**216**
4.b osztály	**5,5**	**198**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám 252 óra**
Beszéd és olvasás	
Beszéd és kommunikáció	11
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	48
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	70
Népmesék, műmesék	5
Versek, népköltészeti alkotások	4
Helyem a közösségben – család, iskola	3
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	2
Állatok, növények, emberek	6
Írás és helyesírás	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	20
Írás jelrendszere	50
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag/szó	8
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	2
Kisbetű – nagybetű	4
A magyar ábécé – a betűrend	2
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	17

NAT témakör	Beszéd és kommunikáció	11 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o beszédlégzése és artikulációja megfelelő; o figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra; o a szavakat hangokra, szótagokra bontja; o a hangokból, szótagokból szavakat épít; o a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja; o részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; o bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Beszédfejlesztés: beszédlégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó, Ritmusérzék-fejlesztés Hangok, szótagok analízise, szintézise Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Beszédészlelés, beszédértés Kifejező, érthető beszéd Helyesejtés kialakítása Nem nyelvi jelek használata Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok Párbeszédek, szituációs játékok A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás helyesejtési gyakorlatok légzéstechnika hangadás ajakartikuláció gyorsasági gyakorlatok ritmusgyakorlatok az időtartam érzékeltetése	o kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza; o részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; o használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés, o élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

hangsúlyozás hangkapcsolatok hanglejtés hangerőváltás helyesejtési hibák: artikulációs hiba, időtartamhiba, hangkapcsolathiba, hangsúlyhiba, hanglejtéshiba	
Fogalmak	Helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték.

NAT témakör	**A betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése**	**48 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg; o részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek tudatosítása) és érzékelő játékokban; o megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése Szókincs gyarapítása Szókincs aktivizálása Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése Szerialitás (sorrendiség, szabályszerűség, ismétlődés) fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Betű-hang azonosítás Szótagolás	o megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért. o időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít

Olvasástechnika fejlesztése Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe A-szóbeli ~~és~~ kifejezőkészség fejlesztése	
Fogalmak	Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat, viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette, utána, közben, miközben stb.

NAT témakör	**Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése**	**70 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban; o megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi nevelés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése Szókincs gyarapítása Szókincs aktivizálása Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Betű-hang azonosítás Összeolvasási képesség fejlesztése Szótagolás Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő	o megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát; o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés Olvasástechnika fejlesztése Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi	

Fogalmak	hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette; utána, közben, miközben stb.

NAT témakör	Népmesék, műmesék	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végér	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából; o részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; o megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi nevelés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése Események helyszíne, ideje, sorrendje Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Olvasási stratégiák: jóslás, keresés Önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelése és összefoglalása. Népmesék jellemző jegyeinek megfigyelése: meseszámok, kezdő és záró fordulatok, szóismétlések, szereplőtípusok A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o részt vesz különböző műfajú és megjelenésű szövegek olvasásában és feldolgozásában; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt; o alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat
Fogalmak	szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, állandósult szókapcsolat, kezdő és záró fordulat, meseszám

NAT témakör	Versek, Népköltészeti alkotások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; ○ megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét; ○ segítséggel vagy önállóan előad verseket ritmuskísérettel; ○ a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.); ○ a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál; ○ segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet; ○ különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából; ○ megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Ritmusérzék fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb. Belső képalkotás Ritmusélmény Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi A vers formai jellemzői: ritmus, rím, refrén Magánhangzók, mássalhangzók	○ kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; ○ biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; ○ ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; ○ részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból; ○ érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát ○ felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, elbeszélő költemények esetén a helyszínt, a szereplőket, az

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	esetleges konfliktust és annak megoldását. o különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából; o megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból
Fogalmak	vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

NAT témakör	**Helyem a közösségben, család, iskola**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz; o megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; o élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével; o megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok megalkotásába; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát; o könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja; o részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Beszédkészség fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Időben való tájékozódás fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Szövegértő olvasás fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Empatikus képesség fejlesztése A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi Olvasási stratégiák: jóslás, keresés Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek	Biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; Képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; Egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; A megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; Felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; Különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; Képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; Képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására; Alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; Megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük; Részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; Önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.
Fogalmak	iskola, osztály, közösség, könyvtár, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik, probléma és megoldás

NAT témakör	Évszakok, ünnepkör, hagyományok	2 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	− részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Szótagoló olvasás Az olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink Magyar hagyományok tisztelete Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15., húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről Lakóhely hagyományainak megismerése Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; o életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását; o jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; o felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást, o megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		o részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében, alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz; o élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről; o feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás	

NAT témakör	Állatok, növények, emberek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végéreát felidézi; o képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; o érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértés fejlesztése Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára Beszédfejlesztés Érzelmi fejlesztés Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplálék) Lényegkiemelés képessége Szövegben való tájékozódás fejlesztése	o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival; o tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Egyszerű grafikus szervezők megismerése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Belső képalkotás Válogató olvasás Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Tanulás tanulása	o gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit; o ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; o különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.
Fogalmak	ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

NAT témakör	Óvódából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	20 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban; o tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése Hallásfejlesztés-beszédhallás fejlesztése Testséma, nagymozgások fejlesztése Tapintás, érzékelés fejlesztése Finommotorika fejlesztése Síkbeli tájékozódás fejlesztése Tájékozódás a hármas osztatú vonalrendszerben Helyes ceruzafogás kialakítása Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása Írástechnika fejlesztése Lendületes vonalvezetés Betűelemek	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre o gondolatait, érzelmeit, véleményét, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
Fogalmak	betűelem, számelem, vonalrendszer, kapcsolás; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

NAT témakör	Írás jelrendszere	50 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban; ○ tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold; ○ saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; ○ a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, mondatokat önállóan leírja; ○ írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése Tapintás, érzékelés fejlesztése Finommotorika fejlesztése Síkbeli tájékozódás fejlesztése Helyes ceruzafogás kialakítása Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása Írástechnika fejlesztése Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése Betű- és hangazonosítás Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Magyar ábécé írott kis- és nagybetűi és kapcsolásaik 3-4 szóból álló mondatok írása	○ kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; ○ egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.
Fogalmak	hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette stb.	

NAT témakör	A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag/szó	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között; o a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban A kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavak helyes leírása; Aktív szókincs fejlesztése Szótagolás, elválasztás Legalább 10-10 (összesen 20) gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása 3-4 szóból álló mondat leírása	o saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre; o törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, mondatokat önállóan leírja; o érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon; o feladatvégzés során társaival együtt működjék; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa
Fogalmak	hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése	

NAT témakör	A nyelv építőkövei: szó/szókapcsolat, mondat/szöveg	2 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat; ○ a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál. ○ szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ösztönös nyelvtudás formálása Nyelvi tudatosság fejlesztése Önellenőrzés, hibajavítás képessége Hibajavítás szövegminta alapján Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése Mondatkezdő nagybetű, mondatzáró írásjelek A kijelentő és kérdő mondatok Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése	○ kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; ○ észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja; ○
Fogalmak	betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

NAT témakör	Kisbetű - nagybetű	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja; o a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése Szavak csoportosítása és válogatása jelentésük alapján Élőlény, tárgy neve Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o biztosan ismeri a kisbetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. A megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; o felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét; o alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
Fogalmak	kisbetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, önellenőrzés, hibajavítás

NAT témakör	**A magyar abécé – a betűrend**	**2 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol; o segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat; o megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)	o saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;

Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése A nyomtatott magyar ábécé kisbetűi A betűrend, a különböző betűvel kezdődő szavak betűrendbe sorolása Könyvtárhasználat a helyi intézményekhez kötött önművelési lehetőségek kiaknázása	o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja; o érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál; o ismer és használ nyomtatott és digitális forrásokat az ismeretei bővítéséhez, rendszerezéséhez; o biztosan ismeri és használja a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. Az erre vonatkozó szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; o feladatvégzés során társaival együttműködik; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

NAT témakör	**Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe**	**17 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Fonémahallás fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése) Szókincsfejlesztés Artikuláció fejlesztése Beszédfejlesztés Helyesírási készség fejlesztése	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Jellegzetes, csak magánhangzók vagy mássalhangzók időtartamában eltérő szavak helyesírása	o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja.
Fogalmak	mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	252 óra
Beszéd és olvasás	
Beszéd és kommunikáció	19
Olvasási készségek fejlesztése.	12
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	4
Népmesék, műmesék	31
Versek, népköltészeti alkotások	24
Helyem a közösségben – család, iskola	15
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	23
Állatok, növények, emberek	14
Írás és helyesírás	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	0
Írás jelrendszere	24
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag/szó	18
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	23
Kisbetű – nagybetű	14
A magyar ábécé – a betűrend	16
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	15
Összes óraszám:	**252**

NAT témakör	Beszéd és kommunikáció	19 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o beszédlégzése és artikulációja megfelelő; o figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra; o a szavakat hangokra, szótagokra bontja; o a hangokból, szótagokból szavakat épít; o a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja; o részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; o bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Beszédfejlesztés: beszédlégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó, Ritmusérzék-fejlesztés Hangok, szótagok analízise, szintézise Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Beszédészlelés, beszédértés Kifejező, érthető beszéd Helyesejtés kialakítása Nem nyelvi jelek használata Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok Párbeszédek, szituációs játékok A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás helyesejtési gyakorlatok légzéstechnika hangadás ajakartikuláció gyorsasági gyakorlatok ritmusgyakorlatok az időtartam érzékeltetése hangsúlyozás	o kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza; o részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; o használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés, o élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

hangkapcsolatok hanglejtés hangerőváltás helyesejtési hibák: artikulációs hiba, időtartamhiba, hangkapcsolathiba, hangsúlyhiba, hanglejtéshiba	
Fogalmak	Helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték.

NAT témakör	**Olvasási készségek fejlesztése.**	**12 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg; o részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek tudatosítása) és érzékelő játékokban; o megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése Szókincs gyarapítása Szókincs aktivizálása Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése Szerialitás (sorrendiség, szabályszerűség, ismétlődés) fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Betű-hang azonosítás Szótagolás Olvasástechnika fejlesztése	o megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért. o időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít

Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe A-szóbeli ~~és~~ kifejezőkészség fejlesztése	
Fogalmak	Hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat, viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette, utána, közben, miközben stb.

NAT témakör	**Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban; o megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset; o szavakat hangokra, szótagokra bont; o hangokból, szótagokból szavakat épít; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi nevelés Hallásfejlesztés beszédhallás fejlesztése Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése Szókincs gyarapítása Szókincs aktivizálása Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése Szerialitás (a sorrendiség szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Betű-hang azonosítás Összeolvasási képesség fejlesztése Szótagolás Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés	o megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát; o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olvasástechnika fejlesztése Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi	

Fogalmak	hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette; utána, közben, miközben stb.

NAT témakör	Népmesék, műmesék	31 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából; o részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; o megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi nevelés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése Események helyszíne, ideje, sorrendje	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Olvasási stratégiák: jóslás, keresés Önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelése és összefoglalása. Népmesék jellemző jegyeinek megfigyelése: meseszámok, kezdő és záró fordulatok, szóismétlések, szereplőtípusok A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi	o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o részt vesz különböző műfajú és megjelenésű szövegek olvasásában és feldolgozásában; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt; o alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat. o
Fogalmak	szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, állandósult szókapcsolat, kezdő és záró fordulat, meseszám

NAT témakör	Versek, Népköltészeti alkotások	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; ○ megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét; ○ segítséggel vagy önállóan előad verseket ritmuskísérettel; ○ a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.); ○ a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál; ○ segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet; ○ különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából; ○ megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Ritmusérzék fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb. Belső képalkotás Ritmusélmény Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi A vers formai jellemzői: ritmus, rím, refrén Magánhangzók, mássalhangzók	○ kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; ○ biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; ○ ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; ○ részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból; ○ érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát ○ felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, elbeszélő költemények esetén a helyszínt, a szereplőket, az

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	esetleges konfliktust és annak megoldását. o különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából; o megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból
Fogalmak	vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

NAT témakör	**Helyem a közösségben, család, iskola**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz; o megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; o élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével; o megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok megalkotásába; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát; o könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja; o részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési területek**
Érzelmi fejlesztés Beszédkészség fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Időben való tájékozódás fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szótagoló olvasás Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig Szövegértő olvasás fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Empatikus képesség fejlesztése A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi Olvasási stratégiák: jóslás, keresés Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek	○ biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; ○ képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; ○ felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; ○ képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ Képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására; ○ alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; ○ megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük; ○ részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; ○ önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.

Fogalmak	Iskola, osztály, közösség, könyvtár, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik, probléma és megoldás

NAT témakör	**Évszakok, ünnepkör, hagyományok**	**23 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Szótagoló olvasás Az olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink Magyar hagyományok tisztelete Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15., húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk keresztény/keresztyén ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről Lakóhely hagyományainak megismerése Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét; o életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását; o jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; o felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást,

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		o megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; o részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében, alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz; o élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről; o feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	keresztény/keresztyén ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás	

NAT témakör	Állatok, növények, emberek	14 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végéreát felidézi; o képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; o érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértés fejlesztése Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára Beszédfejlesztés Érzelmi fejlesztés Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése	o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplálék) Lényegkiemelés képessége Szövegben való tájékozódás fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Egyszerű grafikus szervezők megismerése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Belső képalkotás Válogató olvasás Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Tanulás tanulása	o tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól; o gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit; o ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; o különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, o biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.
Fogalmak	ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

NAT témakör	Írás jelrendszere	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban; o tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold; o saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; o a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, mondatokat önállóan leírja; o írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése Tapintás, érzékelés fejlesztése Finommotorika fejlesztése Síkbeli tájékozódás fejlesztése Írástechnika fejlesztése Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása	o Egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Írott nagybetűk alakítása, kapcsolása Magyar ábécé írott kis- és nagybetűi és kapcsolásaik 5-6 szóból álló mondatok írása	
Fogalmak	hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, közötte, mellette stb.

NAT témakör	A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag/szó	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; ○ különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között; ○ a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban A kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavak helyes leírása; Aktív szókincs fejlesztése Szótagolás, elválasztás Legalább 20-20 (összesen 40) gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása	○ saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét; ○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre; ○ törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; ○ a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, mondatokat önállóan leírja; ○ érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon; ○ feladatvégzés során társaival együtt működjék; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
20 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó 5-6 szóból álló mondat leírása	
Fogalmak	hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése

NAT témakör	**A nyelv építőkövei: szó/szókapcsolat, mondat/szöveg**	**23 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat; o a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál. o szavakat, szószerkezeteket, 5-6 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ösztönös nyelvtudás formálása Nyelvi tudatosság fejlesztése Önellenőrzés, hibajavítás képessége Hibajavítás szövegminta alapján Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése Mondatkezdő nagybetű, mondatzáró írásjelek A kijelentő és kérdő mondatok Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja; o a szövegalkotás során törekszik meglévő szókincsének aktivizálására; o megadott szempontok alapján szóban mondatokat és 3-4 mondatos szöveget alkot.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Fogalmak	betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű	

NAT témakör	**Kisbetű - nagybetű**	**14 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja; o a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése Szavak csoportosítása és válogatása jelentésük alapján Élőlény, tárgy neve Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o biztosan ismeri a kisbetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. A megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; o felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét; o alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
Fogalmak	kisbetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, önellenőrzés, hibajavítás

NAT témakör	**A magyar abécé – a betűrend**	**16 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol; ○ segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat; ○ megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; ○ különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése A nyomtatott magyar ábécé kisbetűi A betűrend, a különböző betűvel kezdődő szavak betűrendbe sorolása Könyvtárhasználat a helyi intézményekhez kötött önművelési lehetőségek kiaknázása	○ saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; ○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; ○ a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szószerkezeteket, egyszerű mondatokat önállóan leírja; ○ érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál; ○ ismer és használ nyomtatott és digitális forrásokat az ismeretei bővítéséhez, rendszerezéséhez; ○ biztosan ismeri és használja a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. Az erre vonatkozó szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; ○ feladatvégzés során társaival együttműködik; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.
Fogalmak	hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

NAT témakör	Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe	15 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; ○ a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fonémahallás fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése) Szókincsfejlesztés Artikuláció fejlesztése Beszédfejlesztés Helyesírási készség fejlesztése Jellegzetes, csak magánhangzók vagy mássalhangzók időtartamában eltérő szavak helyesírása	○ kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; ○ saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét; ○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; ○ írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja
Fogalmak	mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	Óraszám 216 óra
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	11
Mesék, történetek	15
Mondák, regék	15
Versek, népköltészeti alkotások	12
Helyem a világban	12
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	12
Állatok, növények, tájak, találmányok	15
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	10
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	9
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	18
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	12
Szótő és toldalék, szóelemzés	10
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	10
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	15
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	10
3. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	30

NAT témakör	**Beszéd és kommunikáció**	**11 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. A témakör feldolgozása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; a tervezéskor figyelembe vesszük az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o beszédlégzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra o a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja; o részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; o képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Ritmusérzék-fejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Beszédészlelés, beszédértés Kifejező, érthető beszéd Helyes ejtés tanítása Nem nyelvi jelek használata Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok Párbeszédek, szituációs játékok, improvizáció	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; o használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés; o élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.
o Jelentésfelismerés o szinonimakeresés o szóteremtés	Önállóan képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján. Önállóan képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
Fogalmak	helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, térközszabályozás, párbeszéd, szituáció, improvizáció

NAT témakör	Mesék, történetek	15 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából. o élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével; o olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; o részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; o megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt; o megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallott szöveg megértésének fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése Szövegben való tájékozódás fejlesztése Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása	o felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan; o részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat,

Kulcsszavak azonosítása Főbb szerkezeti egységek elkülönítése Beszédfejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Érzelmi intelligencia fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Lényegkiemelő képesség fejlesztése Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás Grafikus szervezők: fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis… Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok Hangos olvasás felolvasás beszédszünet hangerőváltás tempóváltás vokális kód tekintetváltás mimika felkészülés utáni hangos olvasás felkészülés nélküli hangos olvasás	kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; o önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; o azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát; o megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük; o részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; o a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

Fogalmak	mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

NAT témakör	**Mondák, regék**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában; - nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete; - részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; - részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz; - megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése Kronologikus gondolkodás fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás Mondák-regék valós és mesei elemei Híres történelmi személyek és események	- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; - képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; - felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; - egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; - részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; - saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet - felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; - önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.
Fogalmak	monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

NAT témakör	Versek, népköltészeti alkotások	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; o a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.); o önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet; o szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek részleteit	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése Ritmusérzék fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Belső képalkotás Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel Ritmus, rím, refrén Magánhangzók, mássalhangzók Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót	tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; o a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; o részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; o élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból; o felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; o megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.
Fogalmak	vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

NAT témakör	Helyem a világban	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy önazonosságtudat kialakítására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. ○ digitális forrásokat is használ; ○ törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására; ○ megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; ○ élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről; ○ megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet; ○ azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; ○ nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete; ○ részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet; ○ megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; ○ tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól; ○ gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit; ○ ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; ○ különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; ○ felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ feladatvégzés során társaival együttműködik. ○

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Élő és élettelen környezet Kulturális értékek megismerése és tisztelete Természeti értékek tisztelete Környezettudatosság Együttműködés, közösségformálás Önismeret, társismeret Kulturált véleménynyilvánítás Mások véleményének elfogadása Fenntartható fejlődés	○ képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. ○ digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		○ képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát; ○ alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; ○ megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük; ○ részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
Fogalmak	világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család	

NAT témakör	Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	⊖ megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában; o ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés); o megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében; o részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; o megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat; o jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; o részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében; o megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását; o jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; o ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink Magyar hagyományok tisztelete Az ünnepek jellemzői, körforgásuk Lakóhely hagyományainak megismerése Szólások, szóláshasonlatok, közmondások Találós kérdések Régi magyar mesterségek Jeles történelmi személyek Szent István király, Szent László király, IV. Béla király, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc, Petőfi Sándor, Széchenyi István, Kossuth Lajos	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		○ megéli a közösséghez tartozás élményét; ○ megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.
Fogalmak	családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás	

NAT témakör	**Növények, állatok, tájak, találmányok**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja; ○ röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot, ○ önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat; ○ információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt. ○ megismeri és alkalmazza az adott témákhoz kapcsolódó lexikonokat; ○ néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértés fejlesztése Beszédfejlesztés Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken Kedvenc növény, állat, híres magyar ember és találmányai néhány mondatos bemutatása (Jedlik Ányos, Puskás Tivadar, Szentgyörgyi Albert, Bíró László, Gábor Dénes, Neumann János, Rubik Ernő) Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint	○ az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól; ○ gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép) Lényegkiemelés képessége Szövegben való tájékozódás fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Belső képalkotás Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Tanulás tanulása Néma olvasás néma olvasás, szövegértés, szövegreprodukálás téma, cím, ábra, ábraaláírás kérdezés lexikonhasználat bekezdések témája jegyzetkészítés adatkeresés tételmondat szövegreprodukálás szövegek logikai szempontú elemzése a felosztandó fogalom a felosztás tagjai a felosztás alapja a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek a különböző nyelvi formájú meghatározásokban	o ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; o különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; o felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést; o feladatvégzés során társaival együttműködik. o Önállóan fel tud készülni egy 7- 8 mondatos szöveg felolvasására. Felolvasás során önállóan képes a beszédszünet megtartására. o Felolvasás során önállóan képes a hangerőváltásra. o Felolvasás során önállóan képes a tempóváltásra. o A tankönyvi szövegeket önállóan fel tudja dolgozni: alá tudja húzni a legfontosabb mondatokat, adatokat, meg tudja mondani, mi a szöveg témája. o Át tudja tekinteni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveget, meg tudja állapítani a szöveg címét az ábrák és az ábraaláírások alapján. o Kérdéseket tud megfogalmazni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveg áttekintése után a szöveg várható információira vonatkozóan. o A tankönyvi szövegekben előforduló ismeretlen szavakat önállóan meg tudja keresni a Magyar értelmező kéziszótárban, esetleg más ismert kézikönyvekben. o Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, hogy a szöveg egy- egy bekezdése miről szól. o A tankönyvéből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatokat önállóan meg tudja oldani. o A tankönyvéből elolvasott szöveg szakaszaiból önállóan ki tudja emelni a szakaszok témájára vonatkozó lényeges kijelentéseket. o Jegyzet alapján képes a tankönyvéből elolvasott szöveg reprodukálására. Az általa reprodukált szöveg tartalmazza a

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		tankönyvi szöveg lényeges kijelentéseit, valamint legfontosabb adatait. o Segítséggel képes a felosztandó fogalom lényeges jegyeinek összegyűjtésére. Önállóan képes a "fogalomnevet" (terminus, szakszó) új mondat- és szövegkörnyezetben használni. o Felismeri az ismeretterjesztő elbeszéléseket. Az ismeretterjesztő elbeszélésekben segítséggel megtalálja a szerző szubjektív véleményét leíró szövegrészeket. o Felismeri a természettudományos, a matematikai és a technikai tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Segítséggel fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján. o Felismeri a történelmi tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Önállóan fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján. o Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan. Kísérletet tesz egy- egy feladat vagy utasítás egyértelmű megfogalmazására és/vagy átfogalmazására, az elvégzendő feladat kivitelezésének pontosságára, valamint a lehetséges címzettek (második személy) előismereteinek hiányosságaira tekintettel.
Fogalmak	ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés	

NAT témakör	Olvassunk együtt, közös olvasmányok	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy olvasási, tanulási motívumok és képességek fejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően ○ választott irodalmi alkotást ismer meg; ○ részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével; ○ olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket; ○ megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömét; ○ részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában; ○ különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; ○ a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan; ○ azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását; ○ az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti; ○ megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről; ○ képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; ○ megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; ○ mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; ○ részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; ○ önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséglettel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát ○ megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiatermékeket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi nevelés Irodalmi műveltség alapozása Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése Bemutató olvasás követése Olvasásra nevelés Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése Kreatív befogadás Kreatív írás Szövegértő olvasás fejlesztése	○ olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Szövegben való tájékozódás fejlesztése Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése Beszédfejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Érzelmi intelligencia fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Lényegkiemelő képesség fejlesztése Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás Grafikus szervezők: pl. fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb. Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény Kérdésfeltevés	o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; o nyitott az irodalmi művek befogadására; o értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását; o verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet; o röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat; o saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál. o részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban; o az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; o alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; o az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.
Fogalmak	regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

NAT témakör	**A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; o életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ; o megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között; o a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása 20-40 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó	o feladatok megoldása során társaival együttműködik; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat; o a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; o a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.
Fogalmak	hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

NAT témakör	A nyelv építőkövei: az írásbeli szövegalkotás lépései	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A fogalmazási tréningek célja, hogy a tanulók rövid, bekezdésnyi hibás szövegrészletek javításával fejlesszék szövegjavító képességüket, a pontos szövegalkotás iránti igényüket, érzékenységüket.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést; o azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít; o tanítói segítséggel megadott rímpárokból különböző témákban 2-4 soros verset alkot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése Mondatok és összekapcsolásuk Történetalkotás szóban Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése Íráskészség fejlesztése Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése Anyaggyűjtés módjai szó- és kifejezéskészlet gyűjtése; Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése Szerkezeti egységek elkülönítése Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése Szövegalkotás főbb lépései Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol; o a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír; o törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza; o egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban; o a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o részt vesz ismert szövegek (például versek, nyelvtörők, mesék) mozgással,

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; o képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.
Fogalmak	mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

NAT témakör	A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket; o szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ösztönös nyelvhasználat formálása Nyelvi tudatosság fejlesztése Önellenőrzés, hibajavítás képessége Helyesírási készség differenciált fejlesztése 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása	o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

NAT témakör	**Szótő és toldalék, szóelemzés**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o szavakat hangokra és szótagokra bont; o kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat; o önállóan felismeri és elkülöníti az egytövű ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése Betű-hang azonosítás Szótagolási képesség fejlesztése Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése Szótő és toldalék fogalma felismerés szintjén Nyelvi elemzőkészség fejlesztése Szóalak felbontása Toldalékos szavak helyes használata Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolat-gyakorlatokkal Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése	o az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.
Fogalmak	hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótő, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés

NAT témakör	Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást; o megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat; o különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása Árnyalt nyelvhasználat fejlesztése Hangalak – jelentés Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak Szólások, közmondások, szóláshasonlatok Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok Szó szerinti és átvitt jelentés Szólások, közmondások hagyományőrző szerepe, néhány ismert szólás, közmondás eredete	o az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.
Fogalmak	szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

NAT témakör	Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - főnév	15 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat ○ megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát ○ hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat; ○ felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. ○ a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja; ○ a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer Együttműködési képesség Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek) Mondatkezdő nagybetű	○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; ○ megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; ○ feladatok megoldása során társaival együttműködik. ○ felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét; ○ helyesen leírja az ismert szavakat; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. ○ a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja; ○ a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve

NAT témakör	A tulajdonságokat kifejező szavak - melléknév	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknevek helyes írásmódja Együttműködési képesség	○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; ○ hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; ○ feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, tulajdonságot kifejező szó

NAT témakör	Cselekvés, történés, létezés a múltban, jelenben, jövőben - ige	30 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat; o felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat; o megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket; o helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit; o felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Fogalmazási alapismeretek Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja Együttműködési képesség	o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; o megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	múlt, jelen, jövő, igekötők, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, cselekvést jelentő szó

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

A témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	Óraszám 216 óra
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	11
Mesék, történetek	15
Mondák, regék	15
Versek, népköltészeti alkotások	13
Helyem a világban	13
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	13
Állatok, növények, tájak, találmányok	20
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	6
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	6
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	18
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	14
Szótő és toldalék, szóelemzés	7
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	6
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	15
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	9
3. Mennyiségeket kifejező szavak	9
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	30

NAT témakör	**Beszéd és kommunikáció**	**11 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. A témakör feldolgozása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; a tervezéskor figyelembe vesszük az ehhez szükséges időt.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ beszédlégzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra ○ a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja; ○ részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; ○ képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés Ritmusérzék-fejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Beszédészlelés, beszédértés Kifejező, érthető beszéd Helyes ejtés tanítása Nem nyelvi jelek használata Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok Párbeszédek, szituációs játékok, improvizáció	○ élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; ○ megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; ○ részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; ○ használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés; ○ élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.
Jelentésfelismerés szinonimakeresés szóteremtés	Önállóan képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján. Önállóan képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
Fogalmak	helyesejtés, beszédlégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, térközszabályozás, párbeszéd, szituáció, improvizáció

NAT témakör	Mesék, történetek	15 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából. o élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével; o olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; o részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; o megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt; o megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallott szöveg megértésének fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése Szövegben való tájékozódás fejlesztése Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása Kulcsszavak azonosítása	o felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan; o részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat,

Főbb szerkezeti egységek elkülönítése Beszédfejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Érzelmi intelligencia fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Lényegkiemelő képesség fejlesztése Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás Grafikus szervezők: fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis… Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok Hangos olvasás felolvasás beszédszünet hangerőváltás tempóváltás vokális kód tekintetváltás mimika felkészülés utáni hangos olvasás felkészülés nélküli hangos olvasás	kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; o önállóan, képek, grafikai szervezők (kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet; o részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; o azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát; o megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük; o részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; o a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

Fogalmak	mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

NAT témakör	**Mondák, regék**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	⊖ megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában; o nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete; o részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; o részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz; o megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi fejlesztés Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése Kronologikus gondolkodás fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás Mondák-regék valós és mesei elemei Híres történelmi személyek és események	o az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában; o saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet o felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát; o a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot; o különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; o bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.
Fogalmak	monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

NAT témakör	Versek, népköltészeti alkotások	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; o a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.); o önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet; o szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek részleteit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmi fejlesztés Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése Ritmusérzék fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Belső képalkotás	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel Ritmus, rím, refrén Magánhangzók, mássalhangzók Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót	○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; ○ ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket; ○ részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból; ○ felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti
Fogalmak	vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

NAT témakör	Helyem a világban	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy önazonosságtudat kialakítására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. ○ digitális forrásokat is használ; ○ törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására; ○ megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; ○ élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről; ○ megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet; ○ azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; ○ nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete; ○ részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet; ○ megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; ○ tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól; ○ gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit; ○ ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; ○ különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; ○ felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ feladatvégzés során társaival együttműködik.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Élő és élettelen környezet Kulturális értékek megismerése és tisztelete Természeti értékek tisztelete Környezettudatosság Együttműködés, közösségformálás Önismeret, társismeret Kulturált véleménynyilvánítás Mások véleményének elfogadása Fenntartható fejlődés	○ képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. ○ digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; ○ képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	○ szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát; ○ alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; ○ megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük; ○ részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
Fogalmak	világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

NAT témakör	Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában; ○ ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés); ○ megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét; ○ részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében; ○ részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában; ○ megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat; ○ jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; ○ részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében; ○ megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását; ○ jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi; ○ ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink Magyar hagyományok tisztelete Az ünnepek jellemzői, körforgásuk Lakóhely hagyományainak megismerése Szólások, szóláshasonlatok, közmondások Találós kérdések Régi magyar mesterségek Jeles történelmi személyek Szent István király, Szent László király, IV. Béla király, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc, Petőfi Sándor, Széchenyi István, Kossuth Lajos	o élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; o olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; o felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken; o ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát; o megéli a közösséghez tartozás élményét; o megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit
Fogalmak	családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

NAT témakör	Növények, állatok, tájak, találmányok	15 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja; ○ röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot, ○ önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat; ○ információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt. ○ megismeri és alkalmazza az adott témákhoz kapcsolódó lexikonokat; ○ néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Olvasástechnika fejlesztése Szövegértés fejlesztése Beszédfejlesztés Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken Kedvenc növény, állat, híres magyar ember és találmányai néhány mondatos bemutatása (Jedlik Ányos, Puskás Tivadar, Szentgyörgyi Albert, Bíró László, Gábor Dénes, Neumann János, Rubik Ernő) Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolattérkép) Lényegkiemelés képessége Szövegben való tájékozódás fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Belső képalkotás Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával Tanulás tanulása Néma olvasás néma olvasás, szövegértés, szövegreprodukálás téma, cím, ábra, ábraaláírás kérdezés lexikonhasználat	○ az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését; ○ olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól; ○ gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit; ○ ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát; ○ különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen; ○ felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést; ○ feladatvégzés során társaival együttműködik. ○ Önállóan fel tud készülni egy 7- 8 mondatos szöveg felolvasására. Felolvasás során önállóan képes a beszédszünet megtartására. ○ Felolvasás során önállóan képes a hangerőváltásra. ○ Felolvasás során önállóan képes a tempóváltásra. ○ A tankönyvi szövegeket önállóan fel tudja dolgozni: alá tudja húzni a

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
bekezdések témája jegyzetkészítés adatkeresés tételmondat szövegreprodukálás szövegek logikai szempontú elemzése a felosztandó fogalom a felosztás tagjai a felosztás alapja a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek a különböző nyelvi formájú meghatározásokban	legfontosabb mondatokat, adatokat, meg tudja mondani, mi a szöveg témája. o Át tudja tekinteni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveget, meg tudja állapítani a szöveg címét az ábrák és az ábraaláírások alapján. o Kérdéseket tud megfogalmazni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveg áttekintése után a szöveg várható információira vonatkozóan. o A tankönyvi szövegekben előforduló ismeretlen szavakat önállóan meg tudja keresni a Magyar értelmező kéziszótárban, esetleg más ismert kézikönyvekben. o Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, hogy a szöveg egy- egy bekezdése miről szól. o A tankönyvéből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatokat önállóan meg tudja oldani. o A tankönyvéből elolvasott szöveg szakaszaiból önállóan ki tudja emelni a szakaszok témájára vonatkozó lényeges kijelentéseket. o Jegyzet alapján képes a tankönyvéből elolvasott szöveg reprodukálására. Az általa reprodukált szöveg tartalmazza a tankönyvi szöveg lényeges kijelentéseit, valamint legfontosabb adatait. o Segítséggel képes a felosztandó fogalom lényeges jegyeinek összegyűjtésére. Önállóan képes a "fogalomnevet" (terminus, szakszó) új mondat- és szövegkörnyezetben használni. o Felismeri az ismeretterjesztő elbeszéléseket. Az ismeretterjesztő elbeszélésekben segítséggel megtalálja a szerző szubjektív véleményét leíró szövegrészeket. o Felismeri a természettudományos, a matematikai és a technikai tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Segítséggel fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	o Felismeri a történelmi tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Önállóan fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján. o Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan. Kísérletet tesz egy- egy feladat vagy utasítás egyértelmű megfogalmazására és/vagy átfogalmazására, az elvégzendő feladat kivitelezésének pontosságára, valamint a lehetséges címzettek (második személy) előismereteinek hiányosságaira tekintettel.
Fogalmak	ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés

NAT témakör	**Olvassunk együtt, közös olvasmányok**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy olvasási, tanulási motívumok és képességek fejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ajánlással és/vagy egyéni érdeklődésének és az életkori sajátosságainak megfelelően ○ választott irodalmi alkotást ismer meg; ○ részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására; ○ élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével; ○ olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket; ○ megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömét; ○ részt vesz legalább két hosszabb terjedelmű, magyar és gyermekirodalmi alkotás feldolgozásában; ○ különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között; ○ a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít hagyományosan és digitálisan; ○ azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását; ○ az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti; ○ megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről; ○ képzeletét a megértés érdekében mozgósítja; ○ megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; ○ mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat; ○ részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet; ○ önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítséglettel a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát ○ megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiatermékeket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzelmi nevelés Irodalmi műveltség alapozása Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése Bemutató olvasás követése Olvasásra nevelés Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése Kreatív befogadás Kreatív írás Szövegértő olvasás fejlesztése	○ olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért; ○ felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ; ○ egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szövegben való tájékozódás fejlesztése Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése Beszédfejlesztés Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés Verbális memória fejlesztése Érzelmi intelligencia fejlesztése Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása Lényegkiemelő képesség fejlesztése Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás Grafikus szervezők: pl. fürtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb. Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény Kérdésfeltevés	o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál; o nyitott az irodalmi művek befogadására; o értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását; o verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet; o röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést; o mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat; o saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érvvel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál. o részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban; o részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban; o az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat; o alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat; o az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.
Fogalmak	regény, meseregény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

NAT témakör	A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is; ○ életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ; ○ megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat; ○ különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között; ○ a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hang- és betűanalízis, analizáló képesség fejlesztése Fonémahallás fejlesztése Vizuális memória fejlesztése Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz) Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése Helyesírási készség fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása 20-40 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó	○ feladatok megoldása során társaival együttműködik; ○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat; ○ a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; ○ a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; ○ írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja. ○
Fogalmak	hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

NAT témakör	**A nyelv építőkövei: az írásbeli szövegalkotás lépései**	**18 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A fogalmazási tréningek célja, hogy a tanulók rövid, bekezdésnyi hibás szövegrészletek javításával fejlesszék szövegjavító képességüket, a pontos szövegalkotás iránti igényüket, érzékenységüket.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést; o azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását; o megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít; o tanítói segítséggel megadott rímpárokból különböző témákban 2-4 soros verset alkot.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése Mondatok és összekapcsolásuk Történetalkotás szóban Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése Íráskészség fejlesztése Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése Anyaggyűjtés módjai szó- és kifejezéskészlet gyűjtése; Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése Szerkezeti egységek elkülönítése Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése Szövegalkotás főbb lépései Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása	o kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését; o megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol; o a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza; o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír; o törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza; o egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban; o a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o részt vesz ismert szövegek (például versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében; o képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.
Fogalmak	mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
	mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás	

NAT témakör	A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	11 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket; o szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ösztönös nyelvhasználat formálása Nyelvi tudatosság fejlesztése Önellenőrzés, hibajavítás képessége Helyesírási készség differenciált fejlesztése 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása	o érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és mássalhangzókat, valamint időtartamukat; o írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
Fogalmak	betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

NAT témakör	Szótő és toldalék, szóelemzés	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o szavakat hangokra és szótagokra bont; o kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat; o önállóan felismeri és elkülöníti az egytövű ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése Betű-hang azonosítás Szótagolási képesség fejlesztése Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése Szótő és toldalék fogalma felismerés szintjén Nyelvi elemzőkészség fejlesztése Szóalak felbontása Toldalékos szavak helyes használata Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolat-gyakorlatokkal Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése	o az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.
Fogalmak	hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótő, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés

NAT témakör	Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást; o megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat; o különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása Árnyalt nyelvhasználat fejlesztése Hangalak – jelentés Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak Szólások, közmondások, szóláshasonlatok Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok Szó szerinti és átvitt jelentés Szólások, közmondások hagyományőrző szerepe, néhány ismert szólás, közmondás eredete	o az élethelyzetnek megfelelően kommunikál; o ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban. o
Fogalmak	szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

NAT témakör	**Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - főnév**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat ○ megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát ○ hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat; ○ felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. ○ a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja; ○ a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer Együttműködési képesség Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek) Mondatkezdő nagybetű	○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; ○ megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; ○ feladatok megoldása során társaival együttműködik. ○ felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét; ○ helyesen leírja az ismert szavakat; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban. ○ a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja; ○ a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve

NAT témakör	A tulajdonságokat kifejező szavak – melléknév	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait; ○ ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknevek helyes írásmódja Együttműködési képesség	○ az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; ○ szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; ○ hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; ○ a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; ○ a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; ○ írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; ○ feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, tulajdonságot kifejező szó

NAT témakör	Mennyiségeket kifejező szavak	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer A megfigyelt és értelmezett fokozott számnevek helyes írásmódja Együttműködési képesség	o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; o hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	különírás, szótő, toldalék, mennyiségeket kifejező szó

NAT témakör	Cselekvés, történés, létezés a múltban, jelenben, jövőben - ige	30 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban; o a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja; o kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat; o felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat; o megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket; o helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit; o felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyesírási készség differenciált fejlesztése Aktív szókincs fejlesztése Fogalmazási alapismeretek Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja Együttműködési képesség	o az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre; o szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján; o megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókincset; o írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja; o feladatok megoldása során társaival együttműködik.
Fogalmak	múlt, jelen, jövő, igekötők, egybeírás, különírás, szótő, toldalék, cselekvést jelentő szó

Angol nyelv

Tantárgy neve

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1-3. évfolyam	1	36
4. évfolyam	2	72

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	10
Topics concerning classroom activities	5
Cross-curricular topics and activities	5
English and language learning	4
Intercultural topics	3
Playful learning	4
Entertainment	4
Gaining and sharing knowledge	1

NAT témakör	**Personal topics and topics concerning immediate environment and nature**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Képes köszönni, bemutatkozni, személyi adatokat közölni angolul, tanári segítség nélkül. Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezze ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. Tudjon a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri a köszönési formákat. Tudja a számokat 1-5-ig. Érdeklődik társai hogyléte felől. Ismeri a környezetéhez kapcsolódó tárgyakat, dolgokat.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o ismert lexikai egységek megértése válaszadással o kérdések megértése és válaszadás o kapcsolatfelvétel viszonzása: válaszolás megszólításra, köszönésre o rövid párbeszédek o pármunka o dal tanulása	

○ szerepjáték – bemutatkozás	
Fogalmak	Hello! What's your name? How are you? Fine, thanks. My name is… This is a/an… Numbers

NAT témakör	**Topics concerning classroom activities**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezze ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. Tudjon a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri a tantermi utasításokat, használni tudja. Be tudja azonosítani a tantermi tárgyakat, megnevezi, használja. Ismeri az alapszíneket.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ dal tanulása ○ pármunka ○ szerepjáték ○ Simon say's game – tantermi utasítások, cselekvések ○ játék a színekkel	
Fogalmak	Stand up! Sit down! This is a/an… It's red.

NAT témakör	**Cross-curricular topics and activities**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Extra, tantárgyközi ismereteket szerez, művészetekből, rajzból, ismeri a színeket. Meg tud számolni tárgyakat, dolgokat. Tengeri állatokat ismer meg, tudást szerez róluk. Egészséges és egészségtelen ételeket ismer meg. Tudományos ismereteket szerez állatokról, erdőről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tud számolni, ismeri a színeket. Extra tudást szeez állatokról, erdőről.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ kapcsolódó videók megnézése ○ rajzos feladatok ○ rövid párbeszédek ○ játékos feladatok	
Fogalmak	circle, triangle, square, pink, orange, legs, big, small, crisps, ice cream, biscuits, elephant, trunk, tail, bear, tree, flower

NAT témakör	English and language learning	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanuló képes követni a nonverbális elemekkel erősen támogatott idegen nyelven történő óravezetést. Követi a nagyon lassú és tiszta kiejtésű beszédet, amikor a jelentés megértéséhez hosszú szünetek állnak rendelkezésére. Felismeri és végrehajtja az általa már hallott utasításokat. A hallott szöveg tartalmát különböző módokon (mozgás, hang, rajz) képes megjeleníteni. A tanult szóképeket biztonságosan felismeri, helyes kiejtéssel, önállóan képes felolvasni, a helyesejtési szabályoknak megfelelően. Képes angol nyelvű feliratokat gyűjteni, olvasni. Az olvasott szöveg megértéséről számot tud adni angol nyelvű kérdésekre adott válasz, valamint igaz/hamis állítások felismerése által. Az ábécé betűit önállóan képes megnevezni, a betűzött szót le tudja írni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket o felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére; o felismeri az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o ismert lexikai egységek megértése válaszadással o kérdések megértése és válaszadás o rövid párbeszédek o rövid szövegek megértése, lefordítása o pármunka o csoportmunka o dal tanulása o videók megnézése, interaktív anyagok meghallgatása, nézése	
Fogalmak	He's/ She's, You are my (sister);Who's that?, It's my…; It's a (cat). In, on, under

NAT témakör	Intercultural topics	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megismerkedik Nagy- Brittaniával - térkép, zászló. Anglia - fővárosa London. Meg tudja nevezni az angol főétkezéseket angolul, ismeri az időpontjaikat is. Ismertetni tudja a köszönéssel, bemutatkozással kapcsolatos szokásokat magyar nyelven. Ismeretszerzés magyar nyelven más kultúrák egy- egy közösségi ünnepéről (pl. Halloween)	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismer egy néhány szokást: köszönés, evés. Megismeri Angliát, fővárosát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o gyermekdalok	

○ játékok ○ játékos feladatok ○ pár-, csoportmunka ○ interaktív feladatok, videók	
Fogalmak	flag, map, England, London, hot cross buns

NAT témakör	**Playful learning**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Képes egy meserészlet globális jelentésének tolmácsolására, el tud játszani kis jeleneteket. El tud mondani egy mesét fordítással. A tanuló legyen képes minta alapján rövid párbeszédeket folytatni társaival a tanult témákról. Vegyen részt rövid, egyszerű szövegek közös, játékos előadásában, előadásában, játékos feladatokban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartamakat játékos tevékenységekben használja	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ mutogatós dalok eljátszása ○ mondókák ○ mesék – szerepjáték ○ mimelés ○ játékos feladatok	
Fogalmak	toys, kite, boat, train, bike…, new, old, big, small, actions: look, listen, run, stop I have got/haven't got…

NAT témakör	**Enterteinment**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A legfontosabb cél a nyelvtanulás megszerettetése, az angol nyelv iránti érdeklődés, szeretet felkeltése játékossággal, sikerélmény és szereplési lehetőség biztosításával.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tanult gyermek- dalok, gyermekjátékok közül legalább tízet elő tud adni helyes kiejtéssel. A párbeszédekből, mesékből, mondókákból ismert szituációkban képes reprodukálni meghívást, kínálást, bemutatást, érdeklődést, kérést, ha szükséges, tanári segítséggel. Társaival közösen legyen képes előadni egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ mutogatós dalok eljátszása ○ mondókák ○ mesék – szerepjáték ○ mimelés	

Fogalmak	Ételek - tettszés, nemtettszés kifejezése - I like/ I don't like... b/ Udvarias kérés - Five apples, please. c/ Kérdésfeltevés - Do you like...? D/ Egészséges és egészségtelen ételek Kínálás néhány alapvető étellel/itallal (*Would you like a/some...?*) félreproduktív szövegalkotás a/ Testrészek- Egyszerű utasítások- Touch your nose! b/ Kinézet, birtoklás - He/ She/ It has got... **Out there – Kint** a/ Időjárás - It's (hot). b/ Képességek - I can/ I can't... c/ Helyek – I'm at the park. d/Mennyiségek - How many (birds) can you see? I can see (tree birds). e/ Növények - Az állatkertben

NAT témakör	**Gaining and sharing knowledge**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Képes egy meserészlet globális jelentésének tolmácsolására, el tud játszani kis jeleneteket. El tud mondani egy mesét fordítással. A tanult gyermek- dalok, gyermekjátékok közül legalább tízet elő tud adni helyes kiejtéssel. Szívesen vesz rész rövid párbeszédekben. A tanult szóképeket biztonságosan fel tudja ismerni. A tanult szóképeket helyes kiejtéssel fel tudja olvasni. Angol nyelvű feliratokat tud gyűjteni, olvasni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Elsajátít és megoszt ismereteket: o ismer dalokat, mondókákat, verseket o alapszókincse gazdag o párbeszédeket elő tud adni kis segítséggel	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o mutogatós dalok eljátszása o mondókák o mesék – szerepjáték o mimelés o játékos feladatok	
Fogalmak	Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven- ehhez kapcsolódó fogalmak.

2. évfolyam
Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	10
Topics concerning classroom activities	5

Cross-curricular topics and activities	5
English and language learning	4
Intercultural topics	3
Playful learning	4
Entertainment	4
Gaining and sharing knowledge	1

NAT témakör	**Personal topics and topics concerning immediate environment and nature**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Felismeri tanári, illetve a CD – interaktív tananyag által lejátszott, ismeretlen szavakat is tartalmazó angol nyelvű szövegben a tanult szavakat, szerkezeteket. Megérti a tanár angol nyelvű utasításait, azokra helyes választ tud adni. A tanár, illetve osztálytársak által feltett, ismert témára vonatkozó kérdésekre önállóan képes választ adni egyszerű angol mondatokkal.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Ismeretlen gyerekek találkozása, bemutatkozás, lakóhely, szülők, testvérek megnevezése, életkoruk, nemük, család, bútorok és alapvető berendezési tárgyak A témakörre jellemző alapvető helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a természet és az élőlények A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az otthon, az utcám, a játszótér	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ gyermekdalok ○ játékok ○ játékos feladatok ○ pár-, csoportmunka ○ interaktív feladatok ○ videók ○ projektmunka – lakóhely, család	
Fogalmak	Az én világom - Hello there a/ Ismeretlen gyerekek találkozása, bemutatkozás, lakóhely, szülők, testvérek megnevezése, életkoruk, nemük What's your name? I'm.../ My name is... How old are you? I'm (eight). B/ Főnevek - This is my... Többes szám: pen-pens c/ Számok 1-10 d/ Színek **A család és a barátok - My family** a/ Családtagok: mother. father, sister. brother Who's that? It's my mum. b/ Szobák a házban, helyhatárok. Where's the …? in c/ Személyek leírása, jellemzése -

	Is she happy? Yes, she is! d/ Melléknevek: funny, happy, tall, short... Is she happy? Yes, she is! **Ház, lakás** a/ Szobák a házban, helyhatárok. Where's the …? in Látogató fogadása, körül- vezetése a lakásban, a berendezés bemutatása: mi hol található

NAT témakör	**Topics concerning classroom activities**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanuló legyen képes elmondani rövid, egyszerű szövegeket. Társaival közösen legyen képes előadni egyszerű mondatokat, párbeszédet, tanári segítséggel.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri a tantermi cselekvéseket, szavakat. Rövid mondatokat össze tud rani. Párbeszédekben részt vesz. Rövid szövegeket megért.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ gyermekdalok éneklése ○ játékok ○ játékos feladatok ○ pár-, csoportmunka ○ interaktív feladatok ○ videók feldolgozása ○ interaktív tananyag feldolgozása	
Fogalmak	Iskola – School is great! a/ Iskolai tárgyak What's in the (bag)? There's a … There are... Is there a ...? Yes, there is. No, there aren't.

NAT témakör	Cross-curricular topics and activities	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Extra, tantárgyközi ismereteket szerez, művészetekből, rajzból, ismeri a színeket. Meg tud számolni tárgyakat, dolgokat. Tengeri állatokat ismer meg, tudást szerez róluk. Egészséges és egészségtelen ételeket ismer meg. Tudományos ismereteket szerez állatokról, erdőről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló		

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények

NAT témakör	English and language learning	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanuló legyen képes a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeget és néhány konkrét információt kiszűrni ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből. Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o tud beszélni magáról o az időt ismeri o tud beszélni dolgokról amiket szeret és nem szeret	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o csoportban, párban bemutatják önmagukat, társukat o játékos feladatok o párbeszédek o történetek eljátszása o projektmunka – It's me!; My body	

NAT témakör	Intercultural topics	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	További, interkulturális ismeretekkel gazdagítja tudását. Tudományos, természetismereti témákban – állatokról, érdekességekről tanul.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Gyarapszik a tanuló tudása a gyíkról, a békáról, tavak és környezetéről.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o rövid szövegek olvasása, fordítása o hallott szöveg értése o játékos feladatok	
Fogalmak	A farmon – On the farm a/ Cselekvések, képességek Ride a horse – I can ride a horse Can you(run)? Yes, I can. No, I can't. b/ Állatok - cow, chicken, lizard, frog... c/ Felszólító mód Stand up!

NAT témakör	Playful learning	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Képes egy meserészlet globális jelentésének tolmácsolására, el tud játszani kis jeleneteket. El tud mondani egy mesét fordítással. A tanuló legyen képes minta alapján rövid párbeszédeket folytatni társaival a tanult témákról. Vegyen részt rövid, egyszerű szövegek közös, játékos előadásában, előadásában, játékos feladatokban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Könnyedén, játékosan tanul,együttműködik a társaival.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o csoportban, párban bemutatják önmagukat, társukat o játékos feladatok o párbeszédek o történetek eljátszása o papírbábuk öltöztetése	
Fogalmak	Öltözködés - My clothes a/ Ruhák I'm wearing a (dress). Are you wearing a (hat)? Yes, I am. No, I'm not. Is he /she wearing...?

NAT témakör	Entertainment	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A legfontosabb cél a nyelvtanulás megszerettetése, az angol nyelv iránti érdeklődés, szeretet felkeltése játékossággal, sikerélmény és szereplési lehetőség biztosításával.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tanult gyermek- dalok, gyermekjátékok közül legalább tízet elő tud adni helyes kiejtéssel. Társaival csoportban, közösen legyen képes előadni rövid, egyszerű szövegeket, párbeszédeket, kis tanári segítséggel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ gyermekdalok ○ játékok ○ játékos feladatok ○ pár-, csoportmunka ○ interaktív feladatok	
Fogalmak	Amiket szeretek – My likes a/ Ételek és italok I want (milk), please. Here you are. Thank you. You're welcome. b/ Állatkertben - I like (tigers). c/ Iskolai tantárgyak: English, PE I like music. d/ Főnevek Do you like karate? Yes, I do. No, I don't.

NAT témakör	Gaining and sharing knowledge	1 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Képes egy meserészlet globális jelentésének tolmácsolására, el tud játszani kis jeleneteket. El tud mondani egy mesét fordítással. Szívesen vesz rész rövid párbeszédekben.A tanult szóképeket biztonságosan fel tudja ismerni. A tanult szóképeket helyes kiejtéssel fel tudja olvasni. Angol nyelvű feliratokat tud gyűjteni, olvasni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Elsajátít és megoszt ismereteket: ○ ismer dalokat, mondókákat, verseket ○ alapszókincse gazdag ○ párbeszédeket elő tud adni kis segítséggel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ mutogatós dalok eljátszása ○ mondókák ○ mesék – szerepjáték ○ mimelés ○ játékos feladatok	
Fogalmak	Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven- ehhez kapcsolódó fogalmak.

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	10
Topics concerning classroom activities	5
Cross-curricular topics and activities	5
English and language learning	4
Intercultural topics	3
Playful learning	4
Entertainment	4
Gaining and sharing knowledge	1

NAT témakör	**Personal topics and topics concerning immediate environment and nature**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi elemek segítségével. Érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást. Felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben. Felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Személyes és környezeti tématartományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ projektmunka ○ családfa készítése saját rajzok, fényképek segítségével ○ lakóhely bemutatása egyszerű térkép készítésével (alapvető címkék felhasználásával) ○ kiskedvenc bemutatása fénykép segítségével (képességek, szokások bemutatása) ○ legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján (külső-belső tulajdonságok, szokások bemutatása) ○ társakkal készített interjú órai keretek között, vagy class survey (véleménykutatás) ○ bemutatkozás (What's your name?): Melyik névből van a legtöbb? ○ lakóhely (Do you live in a house or in a flat?): Hol lakik az osztály többsége? ○ családtagok (Have you got any brothers or sisters?) ○ játékos szótanulás: képes szókártyák, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával ○ képes szótár rajzolása (pl. szoba, benne a bútorok nevét odaírni) ○ szituációs játékok: üdvözlés, bemutatkozás, elköszönés	

○ közös játékos daltanulás (pl. There were 10 in a bed and the little one said: Roll over…) ○ plakátkészítés: állatok / növények, ünnepek, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok ○ hangutánzás: Which animal? ○ közvéleménykutatás: kinek milyen kisállata van? ○ ismerkedés az angol ünnepekkel, szokásokkal film segítségével ○ ismert mese/történet feldolgozása képekkel, képek sorba rakásával ○ Színdarab előadása csoportban: pl. egy kiválasztott főbb ünnephez	
Fogalmak	Greetings, family: father, mother, brother, sister, cousin, grandmother, grandfather, boy, girl, animals

NAT témakör	**Topics concerning classroom activities**	**óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megismétli az élőszóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során. Lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel. lLemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során; Megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szószerkezetek, rövid mondatok szintjén. Támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során. A tanórán a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: osztálytársak, tanárok (classmates, teachers). A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a saját iskolám és termei. A témakörre jellemző alapvető tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a tanuláshoz szükséges alapvető eszközök. A témakörre alapvető jellemző tevékenységre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tanári utasítások a különböző tevékenységekhez (writing, reading, counting, physical and creative activies). Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben. Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére. Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ játékos szótanulás (barkóba: zsákban iskolai tárgyak): What have I got in my hand? ○ mondókák, dalok tanulása ○ projektmunka csoportban ○ az ideális osztályterem tervezése berendezési tárgyak megnevezésével ○ kedvenc tantárgy a tantárgyra jellemző rajz, kép, tárgy stb. segítségével ○ plakátkészítés: a saját iskola bemutatása ○ plakátkészítés: az álomiskola (kép, rajz, kulcsszavak stb. segítségével) ○ egyszerűbb társasjátékok célnyelven, pl. memóriajáték a képeken szereplő tárgyak, tanulási tevékenységek megnevezésével ○ halk/hangos szóismétlés ○ Betűzés játékosan – akasztófa	

○ kiszámolós mondókák tanulása ○ csoportversenyek: pl. running dictation ○ Szituációs játék: I am the teacher	
Fogalmak	Classroom objects: pen, rubber, desk, board…;nouns: classroom, door, teacher;imperatives: Open your book!, Stand up!

NAT témakör	**Cross-curricular topics and activities**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven. Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, leginkább művészeti és mozgásos tudásterületek során megcélzott tartalmakból.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Felismer művészeti és mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ making a family tree ○ maths – calculation ○ five senses – reading ○ reading about dinosaurs ○ making a healthy plate ○ Disneyland Paris – reading ○ time and weather around the world – interactive material ○ traditional costumes	
Fogalmak	plus, minus, equal, touch, smell, hear, see, dinosaur, food…, time and weather, costume, sword, belt, thobe

NAT témakör	**English and language learning**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket. Felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére. Felismeri az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket. Ismeri az adott nyelv ábécéjét.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o szavak lebetűzése, szavak diktálása betüzéssel o szituációs telefonos játék: Can you spell your name, please? o keresztrejtvény készítése, megoldása o verseny/játék csoportban: o ország-város (adott betűkkel szavak keresése) o spelling bee játék ismert szavakkal o csipeszes hangvadász játék, hangkereső kígyó társasjáték o szókígyó - csapatverseny o betűzőverseny o daltanulás a célnyelven (pl. ABC-song) o képes szótár készítése o rajzfilmek nézése célnyelven o Szókártyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan o Közös zenehallgatás és mesenézés célnyelven	
Fogalmak	names, expressions

NAT témakör	Intercultural topics	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás élményét. A szövegfeldolgozásban aktívan részt vesz.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A főbb, az adott célnyelvi kultúrához tartozó ünnepek ismerete. A célnyelvi kultúrához tartozó főbb szokások ismerete.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o projektmunka o születésnap ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban o egyszerű, saját térkép készítése a célnyelvi országról/országokról, saját hazánkról, valamint egy elképzelt álomországról o Plakát/montázs készítése rajzolt vagy kivágott képekből pl. egy ünnepről o Képek gyűjtése a különböző angol nyelvű országok karácsonyairól o ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása o országismereti vetélkedő o tradicionális viseletek megismerése	
Fogalmak	map,christmas, easter, costume, sword, belt

NAT témakör	Playful learning	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. Lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel. Lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben: o klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok/táncok elsajátítása o játékos szótanulás: pl. minél előbb találd ki, mit rajzolok, mit mutatok (pantomim) o mondókák, dalok tanulása, előadása (nursery rhyme competition) o egyéni/csoportos versenyek: szókincs és helyesírás felmérése o Akasztófajáték o Barkóba o Activity o Bingó számokkal, szavakkal	
Fogalmak	Kapcsolódó szókincs.

NAT témakör	**Entertainment**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű írott szövegek felhasználása szórakozás céljára.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o páros és csoportos tevékenységek végzése kártyákon szereplő utasítások, valamint szerepkártyák segítségével o egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, saját készítése o képregénykockák, vagy szövegkártyák történet szerinti sorba rakása o online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék o énekek, versek előadása o gyűjtőmunka: célnyelvi szövegek, feliratok keresése éttermekben, moziban, egyéb szabadidős tevékenységek során o keresztrejtvények megoldása, készítése (képek segítségével) o Célnyelvi társasjáték, bábjátékok o	
Fogalmak	pets, animals, actions: jump, run…, adjectives: scary, beautiful

NAT témakör	Gaining and sharing knowledge	1 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel. Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel angol nyelven. Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét angol nyelvű információ megszerzése	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alapvető célzott információt megszerez a tanult témákban tudásának bővítésére.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése egyedül vagy csoportban, és annak bemutatása a tanulócsoport számára ○ rajz, projektmunka alapján rövid, pár szavas/mondatos kiselőadás a tanult témakörökből ○ gyűjtőmunka és prezentációk választott témákból	
Fogalmak	My world, my clothes…

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature	13
Topics concerning classroom activities	11
Cross-curricular topics and activities	7
English and language learning	11
Intercultural topics	9
Playful learning	11
Entertainment	6
Gaining and sharing knowledge	4

NAT témakör	**Personal topics and topics concerning immediate environment and nature**	**13 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o -közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi ele o mek segítségével; o - érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást; o - kiemeli az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szöveg lényegét, fő mondanivalóját; o - felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o - felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, bemutatkozásra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o - felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o - felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o - felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o - a személyes és környezeti tématartományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget; o - a személyes és környezeti tématartományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel	

	o - felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o - A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen, szűk család, barátok o - A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az otthon, az utcám, a játszótér o - A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: bútorok és alapvető berendezési tárgyak o - A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: családi események, ünneplések o - A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: játszás, étkezés, öltözködés o - A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az egészséges életmód 4 - 2-3 főbb ünnephez (pl. Christmas, Easter) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete o - A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: most állatnevek (háziállatok és vadállatok), növények o - A témakörre jellemző alapvető helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a természet és az élőlények o - A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: „kis kedvencek” és azok tartása o - Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel o - Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása o - Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata o projektmunka: o o családfa készítése saját rajzok, fényképek segítségével o lakóhely bemutatása egyszerű térkép készítésével (alapvető címkék felhasználásával) o kiskedvenc bemutatása fénykép segítségével (képességek, szokások bemutatása) o legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján (külső-belső tulajdonságok, szokások bemutatása) o — társakkal készített interjú órai keretek között, vagy „Class survey” (véleménykutatás) o – eredménnyel o o bemutatkozás (What’s your name? Eredmény: Melyik névből van a legtöbb?) o o lakóhely (Do you live in a house or in a flat? Eredmény: Hol lakik az osztály többsége?) o o családtagok (Have you got any brothers or sisters? Eredmény: Hány „rokongyerek” van az osztályban összesen?) o - játékos szótanulás: képes szókártyák, pantomim, memóriajáték kártyával vagy interaktív táblával o - képes „szótár” rajzolása (pl. a szobát, benne a bútorok nevét odaírni) o - projektmunka csoportban: város tervezése helyszínek megnevezésével o - szituációs játékok: üdvözlés o – bemutatkozás – elköszönés - közös játékos daltanulás (pl. There were 10 in a bed and the little one said: Roll over…) o - plakátkészítés: állatok / növények, ünnepek, lakóhelyem, ételek, ruhadarabok o - hangutánzás: Which animal? o - közvéleménykutatás: kinek milyen kisállata van?	

○ - ismerkedés az angol ünnepekkel, szokásokkal film segítségével - ismert mese/történet feldolgozása képekkel, képek sorba rakásával ○ - Színdarab előadása csoportban: pl. egy kiválasztott főbb ünnephez	
Fogalmak	

NAT témakör	**Topics concerning classroom activities**	**11 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ megismétli az élőszóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során; ○ - lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel; ○ - lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során; ○ - megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szószerkezetek, rövid mondatok szintjén; ○ - részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel; ○ - írásban megnevezi az ajánlott tématartományokban megjelölt, begyakorolt elemeket; ○ - támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során; ○ - értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer; ○ - támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban; ○ - rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően; ○ - a tanórán a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza; ○ - új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre; ○ - új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre; ○ - a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik; ○ - egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja ○ - felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; ○ - felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; ○ - felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi	

	funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o - felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o a személyes és környezeti tématartományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel o felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen, szűk család, barátok o A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: családi események, ünneplések o A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: játszás, étkezés, öltözködés o A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: az egészséges életmód o 2-3 főbb ünnephez (pl. Christmas, Easter) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete o A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: „kis kedvencek” és azok tartása o Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel o Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata o játékos szótanulás: barkochba: (zsákban iskolai tárgyak) o – „What have I got in my hand? o ” - mondókák, dalok tanulása o - projektmunka csoportban: az ideális osztályterem tervezése berendezési tárgyak megnevezésével o - egyszerűbb társasjátékok célnyelven, pl. memóriajáték a képeken szereplő tárgyak, tanulási tevékenységek megnevezésével o - halk/hangos szóismétlés o - Betűzés játékosan o – „akasztófa” o - kiszámolós mondókák tanulása o - csoportversenyek: pl. running dictation o - Projektmunka készítése csoportban: kedvenc tantárgy (a tantárgyra jellemző rajz, kép, tárgy stb. segítségével) o - Szituációs játék: „I am the teacher” o - projektmunka (plakátkészítés) csoportban: o a saját iskola bemutatása o az álomiskola (kép, rajz, kulcsszavak stb. segítségével) o - órarend készítése célnyelven o - társakkal készített interjú/felmérés, és annak egyszerű bemutatása órai keretek között o tantárgyak (pl. Do you like Maths?) o o az én iskolám (pl. What’s our school like? o - melyik a leggyakoribb jelző?)	

o o iskolai ünnepek (pl. Which school holiday is the best?	
Fogalmak	

NAT témakör	**Cross-curricular topics and activities**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel; o írásban megnevezi az ajánlott tématartományokban megjelölt, begyakorolt elemeket; o értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer; o támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban; o rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően; o új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre; o a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik; o felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben; o felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben. o	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben; o a tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a saját iskolám és termei A témakörre jellemző alapvető tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a tanuláshoz szükséges alapvető eszközök A témakörre alapvető jellemző tevékenységre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tanári utasítások a különböző tevékenységekhez (writing, reading, counting, physical and creative activities) A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tantárgyak, fontosabb iskolai ünnepélyek (school subjects, major school festivals) társakkal közösen készített plakát bemutatása öltözködés a különböző évszakokban o hétvégi tevékenységek a családban	

időtöltés tanév közben, illetve nyaralás alatt évszakok, hónapok, napszakok más tudományterületeken tanult szavak, fogalmak játékos tanulása Csoport projectek: egy-egy tantárgy bemutatása célnyelven közös előadás: dal, vers, mese projektmunka: emberi test részeinek megnevezésével mozgásos daltanulás a célnyelven (pl. Head, shoulders, knees and toes..., If you're happy..., One little finger...) mozgásos játékok: pl. Charades, Fly swat, Simon says..., Board race pl. memorizálás labdával, tornával, pl. Lépj előre, ha tudod a választ! játék - Kedvenc mese dramatizálása	
Fogalmak	mixing colours, parts of the face and the body, words connected to British and American football, road signs, seasons, home science

NAT témakör	**English and language learning**	**11 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét; ○ megkülönbözteti az anyanyelvi és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket; ○ új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ szavak lebetűzése, szavak diktálása betüzéssel ○ szituációs telefonos játék: Can you spell your name, please?" ○ keresztrejtvény készítése, megoldása ○ verseny/játék csoportban: o ország-város (adott betűkkel szavak keresése) o spelling bee játék ismert szavakkal ○ csipeszes hangvadász játék, hangkereső kígyó társasjáték o szókígyó ○ csapatverseny – betűzőverseny ○ daltanulás a célnyelven (pl. ABC-song) ○ képes szótár készítése - rajzfilmek nézése célnyelven ○ Szókártyák készítése az alapszókinccsel kapcsolatosan ○ Közös zenehallgatás és mesenézés célnyelven	
Fogalmak	Nouns, phrases, texts, adjectives connected to the topic.

NAT témakör	**Intercultural topics**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ megismeri a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó országok nevét, földrajzi elhelyezkedését, főbb országismereti jellemzőit; ○ ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, állandósult szókapcsolatokat és szokásokat; ○	

A0 témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ - projektmunka: o születésnap ünneplése a célnyelvi kultúrában és hazánkban o egyszerű, saját térkép készítése a célnyelvi országról/országokról, saját hazánkról, valamint egy elképzelt álomországról ○ - plakát készítése: rajz vagy kivágott képekből montázs pl. egy ünnepről ○ - Képek gyűjtése a különböző angolnyelvű országok karácsonyairól ○ - ünnepekhez kötődő mondókák, dalok tanulása, közös és egyéni előadása ○ - projektmunka: térkép rajzolása folyók, hegyek, városok megnevezésével ○ - országismereti vetélkedő	
Fogalmak	országok nevei, születésnaphoz kapcsolódó szavak, ünnepekhez kapcsolódó kifejezések, szavak

NAT témakör	**Playful learning**	**11 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során; ○ támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ Részvétel tanórai, szóbeli interakciót vagy alapvető íráskészséget igénylő angol nyelvi tevékenységekben. ○ klasszikusan a célnyelvi kultúrában megjelenő mozgásos, az életkornak megfelelő körjátékok/táncok elsajátítása ○ játékos szótanulás: pl. minél előbb találd ki, mit rajzolok, mit mutatok (pantomim) ○ mondókák, dalok tanulása, előadása (nursery rhyme competition) ○ egyéni/csoportos versenyek: szókincs és helyesírás felmérése ○ Akasztófa játék - Barkochba - Activity - Bingó számokkal, szavakkal	
Fogalmak	kapcsolódó szavak

NAT témakör	Entertainment	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad; o beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o páros és csoportos tevékenységek végzése kártyákon szereplő utasítások, valamint szerepkártyák segítségével o egyszerű mondatokból álló képregény olvasása, saját készítése o képregény kockák, vagy szöveg kártyák történet szerinti sorba rakása o online feladatok: játékok, játékos gyakorló feladatok, interaktív feladatok, dalok, mesék online - énekek, versek előadása o gyűjtőmunka: célnyelvi szövegek, feliratok keresése éttermekben, moziban, egyéb szabadidős tevékenységek során o keresztrejtvények megoldása, készítése (képek segítségével) - számítógépes játékok a célnyelven - Célnyelvi társasjáték, bábjátékok	
Fogalmak	szórakozáshoz kapcsolódó szavak

NAT témakör	Gaining and sharing knowledge	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o saját érdeklődési köréhez tartozó, rajzokkal, fényképekkel támogatott plakát készítése egyedül vagy csoportban, és annak bemutatása a tanulócsoport számára o rajz, projektmunka alapján rövid, pár szavas/mondatos kiselőadást tart a tanult témakörökből o gyűjtőmunka és prezentációk választott témákból	
Fogalmak	

Matematika

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1.évfolyam	**4**	**144**
2.évfolyam	**4**	**144**
3.évfolyam	**4**	**144**
4.évfolyam	**5**	**180**
4.évfolyam	**4,5**	**162**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**144 óra**
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások	4
Problémamegoldás	4
Szöveges feladatok megoldása	5
Szám és valóság kapcsolata	10
Számlálás, becslés	6
Számok rendezése	6
Számok tulajdonságai	10
Számok helyi értékes alakja	4
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	10
Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	10
Fejben számolás	9
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	2
Tájékozódás térben és síkon	5

Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Differenciált fejlesztés, a játékos gyakorlás és a számonkérés	8

NAT témakör	**Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismerjék meg a halmaz intuitív fogalmát.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Halmazok halmazelméleti alapfogalmak (elemek tulajdonságai, halmazok elemei, tulajdonságváltozások) halmazábrázolás, halmazok rendezése	Megadott szempontok szerint halmazokat tud képezni. Javítani tudja a hibás halmazba sorolást. Felismeri a halmaz képzési szabályát. Több szempont szerint tud kiválasztani halmazokból a szempontoknak megfelelő elemet.
Logika a matematikai logika elemei (igaz, hamis állítások) nyitott mondatok	Meg tud fogalmazni igaz és hamis állításokat. A hamis állításokat ellenpéldával tudja indokolni. Fel tudja sorolni nyitott mondatok véges számú megoldásait.
o barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; o két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; o felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;	o Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással o Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával o Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján o Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; o adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; o sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; o két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; o megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; o megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; o	o A tulajdonságok változásának felismerése o Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékenységekkel o Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint o Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása o Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétfelé válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására o Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem piros* o Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel o Elemek elhelyezése halmazábrában o Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása
Fogalmak	Több, kevesebb, ugyanannyi, kisebb, nagyobb, egyenlő tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

NAT témakör	**Rendszerezés, rendszerképzés**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tárgyak, személyek, dolgok csoportosítása. Irányok (lent, fent, jobbra, balra) ismerete. Egyszerű utasítások megértése, annak megfelelő tevékenység. A feladat gondolati úton való megoldásának képessége (helykeresés, párválasztás, eszközválasztás). Tevékenységekben (rajzaiban) újszerű ötletek, kreativitás, fantázia megjelenése. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Válogatások adott szempontok szerint. Állítások megfogalmazása különböző tulajdonságok szerint.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; o két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;	o Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása o Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; o adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; o sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; o két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; o megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; o megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;	o Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése o Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával o Különféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után o Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál o
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Állítások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A feladat gondolati úton való megoldásának képessége (helykeresés, párválasztás, eszközválasztás). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Állítások megfogalmazása különböző tulajdonságok szerint. Halmazok létrehozása adott szempontok alapján.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; o megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen	o Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről,

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; o hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; o egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; o ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; o példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.	tárgyakról, dolgokról, képről, történésről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján o Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése o Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése o Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák
Fogalmak	Igaz-hamis

NAT témakör	Problémamegoldás	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tevékenységekben (rajzaiban) újszerű ötletek, kreativitás, fantázia megjelenése. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A felmerülő problémahelyzetekben a megoldások keresése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; o kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;	o Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése o Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; ○ az értelmezett problémát megoldja; ○ a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; ○ megoldását értelmezi, ellenőrzi; ○ kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; ○ tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses szöveges feladatokat; ○ egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.	○ Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása ○ Egy- és kétlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is ○ Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban ○ Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékban ○
Fogalmak	Nincs új fogalom.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szöveges feladatok megoldása	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Életkornak megfelelő szövegértés. Tevékenységekben (rajzaiban) újszerű ötletek, kreativitás, fantázia megjelenése. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tanuljanak meg egyszerű szövegeket és más modelleket (pl. nyitott mondatokat) értelmezni és alkotni. Ismeri a szöveges feladatok megoldásának algoritmusát. Felismeri az adatok közötti kapcsolatokat. Adott nyitott mondathoz szöveges feladatokat tud készíteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; ○ szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; ○ tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses, szöveges feladatokat; ○ megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;	○ Elmondott történés, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal ○ Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel ○ Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; ○ a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; ○ a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; ○ választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; ○ nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.	○ Szöveges feladatok megoldása a megjelenítésekről történő leolvasással ○ Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel ○ Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel ○ Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel ○ Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban ○ Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása ○ Egy-, kétlépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel ○ Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz
Fogalmak	szöveges feladat, adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz

NAT témakör	**Szám és valóság kapcsolata**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 10-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számfogalom kialakítása, erősítése 20-as számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; ○ ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű	○ Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb,

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; o helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben; o helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; o érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 20-as számkörben; o használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; o helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; o megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban. o A témakör tanulása eredményeként a tanuló: o kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban.	nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi o A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása o Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 20-as számkörben o Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel o Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben o A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értése és használata szóban és írásban o Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján o Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban o Számképek felismerése többfelé bontott alakban is 20-ig o Számok többfelé bontása 20-ig o
Fogalmak	kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

NAT témakör	**Számlálás, becslés**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 10-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 20-as számkörben; oda-vissza számlál egyesével; ○ ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, becslését finomítja újrabecsléssel.	○ Meg- és leszámlálások egyesével ○ Számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez ○ Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül ○ Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 20-as számkörben ○ Becslés szerepének, korlátainak megismerése ○ Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becsülendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele ○ Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel ○ Becslések értékelése
Fogalmak	Számlálás, becslés

NAT témakör	**Számok rendezése**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 10-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Sorbarendezés nagyság szerint, illetve sorozatok alkotása adott szabály szerint. Mennyiségek összehasonlítása, mennyiségi viszonyok jelölése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; ○ megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; ○ megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a	○ Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb ○ Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel ○ Sorszámok ismerete, alkalmazása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben; o megnevezi a 20-as számkör számainak egyes, tízes szomszédjait.	o Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 20-as számkörben o Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével o Leolvasások a számegyenesről o Számok, műveletes alakban megadott számok (például: 2+3; 10-3) helyének megkeresése a számegyenesen 20-as számkörben o Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése o Számok helyének azonosítása számtáblázatokban o Számok egyes, tízes szomszédjainak ismerete, megnevezése 20-as számkörben
Fogalmak	sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

NAT témakör	Számok tulajdonságai	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 10-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számok különböző tulajdonságainak megismerése. Számok írása, olvasása. Arab és római számok megkülönböztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; o számot jellemez más számokhoz való viszonyával; o ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket. o A témakör tanulása eredményeként a tanuló: o helyesen írja az arab számjeleket.	o Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: 7+8, 21-6, 3·5 o Párosság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással o Hármasával, négyesével, ötösével… és 3, 4, 5… egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	végzett csoportosítások, építések során o Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel o Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya o Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban o Számjelek olvasása, írása
Fogalmak	számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

NAT témakör	**Számok helyi értékes alakja**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 10-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számok bontása helyiértékek szerint. (tízes, egyes) Kétjegyű számok képzése bontott alakból.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását; o helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig.	o Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal o Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel o Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban o Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 20-as számkörben
Fogalmak	csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes

NAT témakör	Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Együttműködő képesség fejlesztése (pl. tanulók magasságának összemérése). Összehasonlítások a gyakorlatban: rövidebb-hosszabb, magasabb-alacsonyabb. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Mennyiségek összehasonlítása becsléssel, méréssel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; o helyesen alkalmazza a mérési módszereket, o helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: dm, m; dl, l; kg; o ismeri az időmérés szabványegységeit:, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; o összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát.	o Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása o Változatos mennyiségek közvetlen összemérése o Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével o Mérési módszerek megismerése o Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérnyi o Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak o Tapasztalatszerzés a mennyiségről mint az egység többszöröséről o Mérőszám fogalmának megértése o Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség o Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki o Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		○ Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról ○ Szabványos mérőeszközök használata ○ Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése
Fogalmak	összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, m, l, kg, nap, hét, hónap, év	

NAT témakör	**Alapműveletek értelmezése**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Elnevezések, jelölések használata, számolási eljárások alkalmazása. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tanuljanak meg biztonsággal összeadni és kivonni a húszas számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást; ○ hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; ○ értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; ○ helyesen használja a műveletek jeleit; ○ szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; ○ szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. ○ helyesen használja a műveletek jeleit	○ Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel ○ Összeadás, kivonás értelmezése, mint hozzáadás és elvétel ○ Összeadás, kivonás értelmezése, mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása ○ Összeadás, kivonás értelmezése, mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több ○ Kivonás értelmezése, mint különbség kifejezése ○ Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	○ Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése ○ Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése ○ Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel
Fogalmak	összeadás, kivonás, művelet, egyenlővé tevés

NAT témakör	**Alapműveletek tulajdonságai**	**8 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Elnevezések, jelölések használata, számolási eljárások alkalmazása. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alkalmazni tudja az összeadás műveleti tulajdonságait. (felcserélhetőség, csoportosítás)	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; ○ megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; ○ alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbítendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.	○ Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok felcserélhetősége, csoportosíthatósága; ○ A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél ○ Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 20-ig ○ Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése ○ Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szóbeli számolási eljárások	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Elnevezések, jelölések használata, számolási eljárások alkalmazása. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejben számolás húszas számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; o fejben pontosan számol a 20-as számkörben o elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt	o Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 20-as számkörben o Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 20-as számkörben o Bontások és pótlások alkalmazása o Számhoz számszomszédainak hozzáadása (6+7=6+6+1=7+7-1) és a nekik megfelelő kivonások elvégzése (13-6, 13-7) o Tízesátlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával o 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeadással, kivonással való analógia alapján o 9 (8, 7) hozzáadása, elvétele 10-1 (10-2, 10-3) alakban o Különféle számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, például: 7+8=8+7=7+7+1=8+8-1=7+3+5=8+2+5=7+10-2
Fogalmak	Nincs új fogalom.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Fejben számolás**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolás szóban egyesével 20-ig. Személyek, dolgok számlálása tízig. Számok mutatása ujjaikkal. Elemi mennyiségi ismeretek: mennyiségek megkülönböztetése (nagyobb, kisebb, több, kevesebb, semmi). Párba rendeződés képessége (kettesével sorakozás), párok összeválogatása (cipők, kesztyűk). Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejben számolás húszas számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben.	○ Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során ○ Fejben számolás 20-as számkörben
Fogalmak	Kerek tízes

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Alkotás térben és síkon**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Formák között különbség felismerése (kerek, szögletes). Az azonos formák közül az eltérők kiválogatásának képessége. Adott formák összekapcsolása tárgyakkal. Térbeli tájékozódás a testsémáknak megfelelően. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alakzatok térben és síkban való elhelyezkedése. Egyszerű geometriai alakzatok megismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; ○ minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; ○ sormintát, síkmintát felismer, folytat;	○ Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint ○ Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o alkotásában követi az adott feltételeket; o síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; o alaklemezt használ alkotáskor; o felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.	o Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, alaklemezzel) o Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, rajzolással adott feltételek szerint o Sorminták, terülőminták kirakása és folytatása síkban, térben o Szimmetrikus alakzatok létrehozása síkban (például: kirakással, hajtogatással, festéssel) o Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása
Fogalmak	alaprajz

NAT témakör	**Alakzatok geometriai tulajdonságai**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Formák között különbség felismerése (kerek, szögletes). Az azonos formák közül az eltérők kiválogatásának képessége. Adott formák összekapcsolása tárgyakkal. Térbeli tájékozódás a testsémáknak megfelelően. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alakzatok csoportosítása megadott szempontok szerint. Tulajdonságok felismerése és megállapítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; o személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; o két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat,	o Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon o Testek és síkidom modellek megkülönböztetése o Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös” o Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; o megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; o megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; o megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; o megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; o megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat tapasztalati ismeretei alapján; o megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; o megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; o tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát o megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait; o megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; o megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot. o különbséget tesz testek és síkidomok között; o kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.	o Téglatest lapjainak megszámlálása o Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon o Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség” o Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése o Sokszögek előállítása során az oldal és csúcs szavak megismerése, használata o Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése o Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása
Fogalmak	test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

NAT témakör	Transzformációk	2 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Formák között különbség felismerése (kerek, szögletes). Az azonos formák közül az eltérők kiválogatásának képessége. Adott formák összekapcsolása tárgyakkal. Térbeli tájékozódás a testsémáknak megfelelően. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Szimmetria és tükrösség fogalmának megismerése. Egyszerűbb tükrös alakzatok előállítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; o felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; o követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; o térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot. o	o Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban o Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével o Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével o Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel
Fogalmak	Tükörkép, tükörtengely

NAT témakör	Tájékozódás térben és síkon	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Formák között különbség felismerése (kerek, szögletes). Az azonos formák közül az eltérők kiválogatásának képessége. Adott formák összekapcsolása tárgyakkal. Térbeli tájékozódás a testsémáknak megfelelően. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Irányok helyes használata. Tájékozódás síkban és térben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; ○ tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; ○ térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével. ○	○ Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal ○ Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal ○ Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása ○ Bejárt útvonal újrajárása emlékezetből ○ Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával ○ Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése ○ Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel ○ Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva ○ Hely meghatározása sakktáblán ○ Tájékozódás négyzethálón
Fogalmak	jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb

NAT témakör	**Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tárgyak sorba rendezésének képessége (szín-, méret-, forma szerint). Előrajzolás után díszítő sor rajzolása, a minták váltakozásával. Az idő múlásának megfigyelése, periódikusan ismétlődő események a napi tevékenységekben. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyok, kapcsolatok felismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;	○ Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; ○ érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; ○ megfogalmazza a felismert összefüggéseket; ○ összefüggéseket keres sorozatok elemei között; ○ megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; ○ tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; ○ elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; ○ ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; ○ tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; ○ felismer kapcsolatot elempárok tagjai között; ○ szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat; ○ a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.	○ Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése ○ Számpárok, számhármasok közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése ○ A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek ○ Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna ○ Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal ○ Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal ○ Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között ○ Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint ○ Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása ○ A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok ○ Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése ○ Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban ○ Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) ○ Gépjátékok szabályának felismerése ○ Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármasok hiányzó elemének megtalálása ○ Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármasok alkotása ○ Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal ○ Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése ○ Sorozatok, szabályjátékok alkotása
Fogalmak	szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár

NAT témakör	Adatok megfigyelése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tárgyak sorba rendezésének képessége (szín-, méret-, forma szerint). Előrajzolás után díszítő sor rajzolása, a minták váltakozásával. Az idő múlásának megfigyelése, periódikusan ismétlődő események a napi tevékenységekben. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tevékenységek során kapott adatok felismerése, lejegyzése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o adatokat gyűjt a környezetében; o adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; o jellemzi az összességeket.	o Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése o Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése o Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal o Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen o Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása
Fogalmak	Adat, diagram

NAT témakör	Valószínűségi gondolkodás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Adatok gyűjtése megfigyelt történésekről. Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;	o Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; ○ megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát.	○ Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése ○ Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről ○ „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során
Fogalmak	véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 144 óra**
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások	4
Problémamegoldás	4
Szöveges feladatok megoldása	6
Szám és valóság kapcsolata	9
Számlálás, becslés	6
Számok rendezése	6
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	16
Alapműveletek értelmezése	10
Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	10
Fejben számolás	9
Alkotás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Differenciál fejlesztés, játékos gyakorlás és számonkérés	2

NAT témakör	Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint a 20- as számkörben. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Váljanak képessé halmazokat megadni, elemeikről felismerni, adott szempont alapján részhalmazt képezni, halmazok egyenlőségét megállapítani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; o játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez; o tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét; o válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; o felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát; o folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint; o személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; o azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket; o megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;	o Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással o Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával o Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján o Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken o A tulajdonságok változásának felismerése o Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékenységekkel o Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint o Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása o Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétfelé válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására o Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem piros*

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; o halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint; o adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; o talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; o megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat; o két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; o két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.	o Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel o Elemek elhelyezése halmazábrában o Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása
Fogalmak	tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

NAT témakör	Rendszerezés, rendszerképzés	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint a 20- as számkörben. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyannyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Váljanak képessé halmazokat megadni, elemeikről felismerni, adott szempont alapján részhalmazt képezni, halmazok egyenlőségét megállapítani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; o két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; o felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; o adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; o sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; o két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; o megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; o megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;	o Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása o Barkochbázás konkrét dolgok kirakásával o Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése o Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával o Különféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után o Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Állítások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint a 20- as számkörben. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyannyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Váljanak képessé halmazokat megadni, elemeikről felismerni, adott szempont alapján részhalmazt képezni, halmazok egyenlőségét megállapítani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; o megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat; o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; o hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; o egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;	o Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyakról, dolgokról, képről, történésről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján o Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése o Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése o Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; ○ példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.	
Fogalmak	Igaz-hamis

NAT témakör	Problémamegoldás	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Váljanak képessé halmazokat megadni, elemeikről felismerni, adott szempont alapján részhalmazt képezni, halmazok egyenlőségét megállapítani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; ○ kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet; ○ megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; ○ az értelmezett problémát megoldja; ○ a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; ○ megoldását értelmezi, ellenőrzi; ○ kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; ○ tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses szöveges feladatokat; ○ egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.	○ Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése ○ Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel ○ Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása ○ Egy- és kétlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is ○ Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban ○ Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékban
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szöveges feladatok megoldása	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Egyszerű szöveges feladat (nem önálló olvasás alapján) értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Tanuljanak meg biztonságosan, a műveleti tulajdonságok felhasználásával, azok konvencionális vagy zárójelekkel módosított műveleti sorrendjének betartásával számolni (összeadni, kivonni, szorozni, osztani) a százas számkörben. Ismerjék meg az egész számok halmazát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; o szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; o tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses, szöveges feladatokat; o megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; o megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; o az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; o a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; o a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; o választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; o önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; o nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.	o Elmondott történés, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal o Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel o Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel o Szöveges feladatok megoldása a megjelenítésekről történő leolvasással o Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel o Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel o Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel o Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül o Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		o Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása o Egy-, kétlépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel o Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz
Fogalmak	szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz	

NAT témakör	Szám és valóság kapcsolata	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számok írása, olvasása (20- as számkör). Római számok írása, olvasása (I, V, X). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (20- as számkör). Matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Összeadás, kivonás szóban és írásban (20- as számkör).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Tanuljanak meg biztonságosan, a műveleti tulajdonságok felhasználásával, azok konvencionális vagy zárójelekkel módosított műveleti sorrendjének betartásával számolni (összeadni, kivonni, szorozni, osztani) a százas számkörben. Ismerjék meg az egész számok halmazát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; o ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; o helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben; o helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; o érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat	o Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi o A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása o Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 100-as számkörben

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben; o használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; o helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; o megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban. o kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban.	o Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel o Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben o A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értése és használata szóban és írásban o Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján o Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban o Számképek felismerése többfelé bontott alakban is 20-ig o Számok többfelé bontása 20-ig o Tapasztalatszerzés a 100-as számkör számainak mérőszámként való megjelenéséről (például: 28, 28 dl, 28 l, 28 kg; 64 tízes számszomszédjai, 64 cm, 60 cm-nél nagyobb és 70 cm-nél kisebb mennyiség; tízes csoportosítás érzékeltetése kirakással: 64 cm az 6 narancssárga rúd és 4 fehér kis kocka hosszúságú)
Fogalmak	kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

NAT témakör	Számlálás, becslés	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (100- as számkör). Matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Összeadás, kivonás szóban és írásban (100- as számkör).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es	o Meg- és leszámlálások egyesével o Számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; o ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.	o Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármasával oda-vissza 100-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül o Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 100-as számkörben o Becslés szerepének, korlátainak megismerése o Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becsülendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele o Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel o Becslések értékelése
Fogalmak	számlálás, becslés

NAT témakör	Számok rendezése	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (100- as számkör). Matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Tanuljanak meg biztonságosan, a műveleti tulajdonságok felhasználásával, azok konvencionális vagy zárójelekkel módosított műveleti sorrendjének betartásával számolni (összeadni, kivonni, szorozni, osztani) a százas számkörben. Ismerjék meg az egész számok halmazát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; o megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; o megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek	o Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb o Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel o Sorszámok ismerete, alkalmazása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben; o megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	o Számvonal, számegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 100-as számkörben o Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével o Leolvasások a számegyenesről o Számok, műveletes alakban megadott számok (például: 2+3; 10-3; 20:2, 5·2) helyének megkeresése a számegyenesen 100-as számkörben o Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése o Számok helyének azonosítása számtáblázatokban o Számok helyének azonosítása 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) o Számok változásának követése 10×10-es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig) o Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 100-as számkörben
Fogalmak	sorszám, számegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

NAT témakör	Számok tulajdonságai	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számok írása, olvasása (100- as számkör). Római számok írása, olvasása (I, V, X, L, C). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (100- as számkör).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Ismerjék meg az egész számok halmazát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; o számot jellemez más számokhoz való viszonyával; o ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.	o Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: 7+8, 21-6, 3·5 o Párosság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással o Hármasával, négyesével, ötösével… és 3, 4, 5… egyenlő darabszámú csoportból

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o A témakör tanulása eredményeként a tanuló: o helyesen írja az arab számjeleket.	kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során o Háromszögszámok, négyzetszámok megfigyelése különféle eszközökkel végzett alkotások során o Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse o Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya o Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban o Számjelek olvasása, írása
Fogalmak	számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

NAT témakör	Számok helyiértékes alakja	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Ismerje az alábbi fogalmakat: Alaki érték, helyi érték, valódi érték; Számok helyi érték szerinti összegalakja.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; o érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; o érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; o helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig.	o Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal o Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel o Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek alapján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítást követően)

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	o Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőkockák, pénzek, abakusz o Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után o Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban o Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 100-as számkörben
Fogalmak	csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, százas, tízes, egyes

NAT témakör	Mérőeszköz használata, mérési módszerek	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Mérőeszközök használata. Közös tevékenységekben, csoportokban képes dolgozni, gondolkodni, társait segíteni, együttműködni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismerjenek meg további mérőeszközöket és tanulják meg azokat használni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; o helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; o helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; o ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; o ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 10 000-es számkörben;	o Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása o Változatos mennyiségek közvetlen összemérése o Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével o Mérési módszerek megismerése o Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyérnyi o Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak o Tapasztalatszerzés a mennyiségről mint az egység többszöröséről o Mérőszám fogalmának megértése

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; o összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való méréskor kapott mérőszámait; o megméri különböző sokszögek kerületét különböző egységekkel; o területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással; o alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; o ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.	o Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség, hányszor akkora, hanyadrésze o Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki o Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget o Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: cm, dm, m; dl, l; kg o Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról o Skálázott mérőeszközök készítése alkalmi egységekkel, használata tanítói segítséggel o Szabványos mérőeszközök használata o Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése o Az időmérés egységeinek megismerése: óra, perc, másodperc o Egész órák és percek leolvasása különféle analóg és digitális órákról o Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 100-as számkörben szituációs játékokban
Fogalmak	összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, cm, dm, m, dl, l, kg, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év

NAT témakör	Alapműveletek értelmezése	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Összeadás, kivonás szóban és írásban (100- as számkör).	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A műveletek és inverzeik kapcsolata -műveletek (összeadás, kivonás, szorzás, osztás) a százas számkörben -szorzandó, szorzó, szorzat, szorzótényezők -szorzótábla -osztandó, osztó. hányados, maradék -bennfoglaló táblák -műveletek sorrendje

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
o helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; o hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; o értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; o helyesen használja a műveletek jeleit; o megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; o szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; o szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; o szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez. o helyesen használja a műveletek jeleit; o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.	o Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel o Összeadás, kivonás értelmezése mint hozzáadás és elvétel o Összeadás, kivonás értelmezése mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása o Összeadás, kivonás értelmezése mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több o Kivonás értelmezése mint különbség kifejezése o Szorzás értelmezése tevékenységekkel egyenlő tagok összeadásaként o Többszörösök közötti kapcsolatok megértése a szorzás értelmezése alapján (pl. adott szám 4-szerese a számmal nagyobb az adott szám 3-szorosánál, adott szám 2-szeresének és 3-szorosának az összege a szám 5-szöröse) o A szorzó- és bennfoglaló táblák felépítése összefüggéseik szerint: 2-5-10, 2-4-8, 3-6-9, 7 o Osztás mint bennfoglaló osztás és mint egyenlő részekre osztás értelmezése tevékenységekkel (például: szituációs játékok, különböző eszközökkel való kirakások) o Maradékos bennfoglaló osztás értelmezése tevékenységek során o Szorzás és a kétféle osztás kapcsolatának értelmezése tevékenységek során előállított képek, majd megadott ábrák alapján o Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		○ Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése ○ Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése ○ Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel
Fogalmak	összeadás, kivonás, összeg, különbség, szorzás, bennfoglalás, egyenlő részekre osztás, művelet, egyenlővé tevés, többszörös	

NAT témakör	Alapműveletek tulajdonságai	8 ór8
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Műveleti tulajdonságok: -tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; -a műveletek és inverzeik kapcsolata	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alkalmazni tudja az összeadás és a kivonás műveleti tulajdonságait (a felcserélhetőséget és a csoportosíthatóságot).	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; ○ megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; ○ alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbítendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit. ○	○ Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása; például: 9+62 = 62+9; 25-17+5 = (25+5)-17; 3·9 = 3·5 + 3·4 ○ A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél ○ Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 100-ig ○ Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		○ Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél
Fogalmak	Nincs új fogalom.	

NAT témakör	Szóbeli számolási eljárások	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Alapműveletek biztos ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Eszközhasználat nélkül tudja alkalmazni az alapműveleteket a százas számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; ○ érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor; ○ elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; ○ teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.	○ Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 100-as számkörben ○ Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 100-as számkörben ○ Bontások és pótlások alkalmazása ○ Számhoz számszomszédainak hozzáadása (6+7=6+6+1=7+7-1) és a nekik megfelelő kivonások elvégzése (13-6, 13-7) ○ Tízesátlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával ○ 10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeadással, kivonással való analógia alapján ○ 100-as számkörben való összeadás, kivonás a 20-as számkörben tanultakkal való analógia alapján (tízesekre, egyesekre bontás felhasználásával) ○ 9 (8, 7) hozzáadása, elvétele 10-1 (10-2, 10-3) alakban

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	○ Különféle számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, például: 7+8=8+7=7+7+1=8+8-1=7+3+5=8+2+5=7+10-2 ○ Szorzó- és bennfoglaló táblák belső összefüggéseinek és egymás közti kapcsolatainak alkalmazása számolások során, például: 6·8=6·5+6+6+6=(6·4)·2; 8·4=(4·4)·2 ○ Szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Fejben számolás	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Alapműveletek biztos ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Eszközhasználat nélkül tudja alkalmazni az alapműveleteket a százas számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; ○ emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; ○ érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; ○ fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; ○ fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.	○ Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során ○ Fejben számolás 20-as számkörben ○ Összeadás és kivonás kerek tízesekkel a 100-as számkörben ○ Összeadás és kivonás kerek tízesekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben ○ Összeadás és kivonás teljes kétjegyűekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben ○ Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	eszközökkel, például tojástartókkal, számtáblázatokkal, abakusszal, pénzzel o Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben, fejben o A szorzó- és bennfoglaló táblákon belüli kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával o A szorzó- és bennfoglaló táblák közti kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával o A 2-es, 5-ös, 10-es, 3-as, 4-es, 9-es szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek emlékezetből való felidézése tízszeresig o A 6-os, 7-es, 8-as szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek kiszámolása valamilyen számolási eljárás segítségével fejben tízszeresig o 100-as számkörben szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással
Fogalmak	kerek tízes

NAT témakör	Alkotás térben és síkon	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. A test és a síkidom megkülönböztetése. Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. Közös tevékenységekben, csoportokban képes dolgozni, gondolkodni, társait segíteni, együttműködni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tanulják meg a megismert geometriai alakzatokat megadott szempontok alapján csoportosítani, s tanuljanak meg azokról állításokat megfogalmazni. Ismerjenek meg további mérőeszközöket és tanulják meg azokat használni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; o minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; o sormintát, síkmintát felismer, folytat;	o Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint o Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o alkotásában követi az adott feltételeket; o testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; o síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; o alaklemezt, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; o megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; o szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.	o Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel) o Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint o Sorminták, terülőminták kirakása és folytatása síkban, térben o Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) o Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása
Fogalmak	alaprajz

NAT témakör	Alakzatok geometriai tulajdonságai	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. A test és a síkidom megkülönböztetése. Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. Közös tevékenységekben, csoportokban képes dolgozni, gondolkodni, társait segíteni, együttműködni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismerjenek meg további geometriai alakzatokat. Tanulják meg a megismert geometriai alakzatokat megadott szempontok alapján csoportosítani, s tanuljanak meg azokról állításokat megfogalmazni. Ismerjenek meg további mérőeszközöket és tanulják meg azokat használni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; o személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;	o Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon o Testek és síkidom modellek megkülönböztetése o Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
○ két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; ○ megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; ○ megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; ○ megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; ○ megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat; ○ megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; ○ megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; ○ megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; ○ megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; ○ megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; ○ tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; ○ megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; ○ megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait;	lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös” ○ Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján ○ Sokszöglapokkal határolt testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése ○ Egyszerű, sokszöglapokkal határolt test lapjainak megszámlálása ○ Téglatest lapjainak megszámlálása ○ Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon ○ Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség” ○ Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése ○ Sokszögek előállítása során az oldal és csúcs szavak megismerése, használata ○ Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása ○ Sokszögek elnevezése oldalak és csúcsok száma szerint ○ Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése ○ Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása ○ Téglalap átlóinak és tükör tengelyeinek megfigyelése ○ Sokszögek közül a nem négyzet téglalapok és négyzetek kiválogatása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; o megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot. o A témakör tanulása eredményeként a tanuló: o különbséget tesz testek és síkidomok között; o kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.	
Fogalmak	test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, sokszög, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

NAT témakör	Transzformációk	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Geometriai alakzatok (lyukasság, szimmetria, oldalaik száma szerint stb.).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével. Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; o szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; o megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; o ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; o követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; o térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított	o Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban o Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével o Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével o Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással o Alakzatok eltolt képének előállítása térben és síkban mozgással, mozgatással, másolópapír segítségével

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón	o Sor- és síkminták készítése eltolással és tükrözéssel
Fogalmak	tükörkép, tükörtengely, eltolt kép, mozgatás

NAT témakör	Tájékozódás térben és síkon	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tájékozódási képesség, irányok ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; o tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat; o térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.	o Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal o Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal o Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása o Bejárt útvonal újrajárása emlékezetből o Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával o Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése o Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel o Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva o Hely meghatározása sakktáblán o Tájékozódás négyzethálón
Fogalmak	jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb

NAT témakör	**Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása. Számpárok közötti kapcsolatok felismerése. Képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Ismerjenek meg további relációjeleket és tanulják meg azokat használni, valamint a szimmetrikus és nem szimmetrikus valamint a tranzitív és nem tranzitív relációjeleket megkülönböztetni.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; ○ megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; ○ érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; ○ megfogalmazza a felismert összefüggéseket; ○ összefüggéseket keres sorozatok elemei között; ○ megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; ○ tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; ○ elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; ○ ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; ○ tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az	○ Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése ○ Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése ○ Számpárok, számhármasok közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése ○ A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek ○ Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna ○ Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal ○ Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal ○ Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között ○ Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint ○ Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása ○ A mindennapi életünkből jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; o felismer kapcsolatot elempárok, elemhármasok tagjai között; o szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármasokat; o a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.	o Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése o Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban o Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) o Gépjátékok szabályának felismerése o Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármasok hiányzó elemének megtalálása o Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármasok alkotása o Sorozatban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal o Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése o Sorozatok, szabályjátékok alkotása
Fogalmak	szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármas

NAT témakör	Adatok megfigyelése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése. Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o adatokat gyűjt a környezetében; o adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; o gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; o adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; o jellemzi az összességeket.	o Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése o Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése o Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal o Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		o Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása
Fogalmak	adat, diagram	

NAT témakör	Valószínűségi gondolkodás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A valószínűség számítás elemei valószínűségjátékok, kísérletek; elemi események, eseménytér; a "biztos", "lehetséges" és a "lehetetlen" fogalmak ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Fejlesszék a tanulók a környezetükkel és önmagukkal való kommunikatív interakciójuk hatékonyságát és célszerűségét. Ennek részeként tanuljanak meg újabb modelleket értelmezni és alkotni. Mélyítsék korábban szerzett matematikai tudásukat, fejlesszék tovább a képességeiket. Ismerjék meg a kombinatorikai rendezések alapformáit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; o tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; o megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát; o tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség; o tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámlálja az egyes kimenetelek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; o a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.	o Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása o Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése o Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről o „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során o Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámlálása, ábrázolása különféle módokon, például: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel o A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával o

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Fogalmak	véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp	

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	Óraszám: 144 óra
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása	9
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	6
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	5
Alapműveletek tulajdonságai	6
Szóbeli számolási eljárások	9
Fejben számolás	9
Írásbeli összeadás és kivonás	10
Írásbeli szorzás	7
Törtrészek	6
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	5
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3

NAT témakör	**Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Barkochbázás konkrét tárgyak kirakása nélkül Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör* Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értése: a logikai „nem” és a logikai „és” Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazábra egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása Két szempont egyidejű figyelembevétele, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal „Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítása „Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel „Ki jut a várba?” játék Játék logikai lapokkal	
Fogalmak	logikai „nem”, logikai „és”

NAT témakör	Rendszerezés, rendszerképzés	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; Két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; Felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; Keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; Adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; Sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; Két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek) A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál.	
Fogalmak	logikai „nem” és a logikai „és” szavak logikus használata

NAT témakör	Állítások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; Megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat;	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; Tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; Hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; Egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; Ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; Példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése	
Fogalmak	„mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavak értelemszerű használata

NAT témakör	**Problémamegoldás**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; Kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; Az értelmezett problémát megoldja; A problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; Megoldását értelmezi, ellenőrzi; Kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; Tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses szöveges feladatokat; Egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek Egyszerű következtetéses szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szöveges feladatok megoldása	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; Szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; Tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses, szöveges feladatokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; Megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; Az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; A megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; A modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; Választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; Önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; Nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése Hétköznapokban felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés) Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül Egy-, kétlépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása.	
Fogalmak	felesleges adat

NAT témakör	Szám és valóság kapcsolata	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; Ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; Helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat a 100-as számkörben; Helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; Érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben; Használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1.000-es számkörben; Helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; Érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 1.000-es számkörben; Használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; Helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?” Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból. Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjünk?”; iskolás gyerekek tömegét grammban mérni felesleges; füzet hosszát érdemes lehet milliméterben megadni, de egy futópálya hosszát nem.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számlálás, becslés	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megszámlál és leszámlál; Adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 100-as számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; Ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megszámlál és leszámlál; Adott egységgel meg- és kimér a 1.000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; Ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 1.000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 1.000-es számkörben Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számok rendezése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban, a 100-as számkörben; Megnevezi a 100-as számkör számainak egyes, tízes, százas szomszédjait, tízesekre, százasokra kerekített értékét.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 1.000-es számkörben; Megnevezi a 1.000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is, melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <,>, = jelekkel Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 1.000-es számkörben Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok helyének megkeresése a számegyenesen 1.000-es számkörben Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon Számok egyes, tízes, százas, ezres szomszédjainak ismerete 1.000-es számkörben Számok tízesekre, százasokra, ezresekre kerekítése 1.000-es számkörben „Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal Különféle módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba „Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal.	
Fogalmak	százas számszomszéd, ezres számszomszéd, kerekítés

NAT témakör	Számok tulajdonságai	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; Számot jellemez más számokhoz való viszonyával; Ismeri a római számjelek közül az i, v, x jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; Számot jellemez más számokhoz való viszonyával; Ismeri a római számjelek közül az i, v, x, l, c, d, m jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat. Számokat művelettel, megadott alakokkal fejez ki Párosság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással az 1.000-es számkörben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hármasával, négyesével… és 3, 4, 5… egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban. Felcsavart számegyenes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyszög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint.	
Fogalmak	három- és négyjegyű számok, római számok

NAT témakör	Számok helyi értékes alakja	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Érti a számok százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; Érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1.000-ig.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel az 1.000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 1.000-es számkörben. Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése Tevékenységek Dienes-készlettel Számok megjelenítése abakuszon, szorobánon „Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz.	
Fogalmak	helyi érték, alaki érték, valódi érték, százas, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

NAT témakör	Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; Helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; Helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, dl, l Ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; Helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; Helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; dl, l; Ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról Szabványos mérőeszközök használata Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 10 000-es számkörben Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között Mértékváltás eszköz segítségével.	
Fogalmak	km, ml, cl, dl, l

NAT témakör	Alapműveletek értelmezése	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; Hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; Értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; Helyesen használja a műveletek jeleit.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Helyesen értelmezi az 1.000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; Hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; Értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; Helyesen használja a műveletek jeleit; Megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk az 1000-es, számkörben Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk az 1.000-es számkörben Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék.	
Fogalmak	tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

NAT témakör	**Alapműveletek tulajdonságai**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; Megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; Megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; Alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbítendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére „Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szóbeli számolási eljárások	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; Érti a 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; Teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 1.000-es számkörben Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 1.000-es számkörben A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 1.000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során A 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése Műveletek eredményének ésszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása Hétköznapi helyzetekben alkalmazható ésszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Fejben számolás	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; Emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; Érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; Fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; Fejben pontosan számol a 1.000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása A kisegyszeregy, annak megfelelő bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete Fejszámolás gyakorlása 100–as számkörben Fejszámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák; „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen.	
Fogalmak	kerek százas, kerek ezres

NAT témakör	Írásbeli összeadás és kivonás	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást Hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; Fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százas helyi értéken Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százas helyi értéken Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel.	
Fogalmak	írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás

NAT témakör	Írásbeli szorzás	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Emlékezetből tudja a kisegyszeregyet Érti a szorzótáblák kapcsolatát; Fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás során.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval; Elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; Megoldását értelmezi, ellenőrzi.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Több egyenlő tag írásbeli összeadása Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval Írásbeli szorzás kerek tízesekkel Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, a számolás ellenőrzéséhez. Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Törtrészek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén; A kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése (például: 1 ketted) különféle mennyiségeken (hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület) különféle tevékenységekkel (például: méréssel, papírhajtogatással, színezéssel) Az egységtörtek többszöröseinek előállítása, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése 1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítása felezésekkel papírhajtogatással 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is.	
Fogalmak	egész, törtrész, egységtört

NAT témakör	Alkotás térben és síkon	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; Minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; Sormintát, síkmintát felismer, folytat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Alkotásában követi az adott feltételeket; Testeket épít élekből, lapokból; Síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; Alaklemezt, vonalzót használ alkotáskor; Szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálókból, élvázépítőkből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, szívószálból vagy gumival kifeszítve, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel, körzővel).	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Alakzatok geometriai tulajdonságai	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; Személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; Két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; Személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; Két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; Megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; Megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; Megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Válogatások előállított és gyűjtött testek között szabadon Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján Halmazba nem tartozó alakzatok keresése Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése” Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése Válogatások előállított és megadott síkidomok között szabadon	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, szakaszok, „lyukasság”, „tükrösség”, „van-e bemélyedése” A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal.	
Fogalmak	lap, él, téglatest, kocka, szög

NAT témakör	Tájékozódás térben és síkon	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; Tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával „Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra… Kacskaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés elölről sokszor.	
Fogalmak	négyzetháló, térkép

NAT témakör	Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; Megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; Megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; Érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; Megfogalmazza a felismert összefüggéseket; Összefüggéseket keres sorozatok elemei között; Megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként; Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat; Felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is; Ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; Tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése Számpárok, számhármasok közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal) Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok) Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése. Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva Kakukktojás játékok „Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt Sorozatok alkotása szöges táblán kifeszített alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős.	
Fogalmak	táblázat, nyitott mondat

NAT témakör	Adatok megfigyelése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Adatokat gyűjt a környezetében.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; Gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; Adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; Jellemzi az összességeket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán) Mért adatok lejegyzése Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása.	
Fogalmak	adat, diagram

NAT témakör	Valószínűségi gondolkodás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; Tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát; tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség; tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámlálja az egyes kimenetelek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 180 óra**
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	6
Rendszerezés, rendszerképzés	7
Állítások	4
Problémamegoldás	7
Szöveges feladatok megoldása	12
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	7
Számok tulajdonságai	10
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	6
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	9
Fejben számolás	12
Írásbeli összeadás és kivonás	9
Írásbeli szorzás és osztás	14
Törtrészek	6
Negatív számok	6
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	6
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	7
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	4

NAT témakör	Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát; folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint; személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket; megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával; barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint; adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat; két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör* Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értése: a logikai „nem” és a logikai „és” Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazábra egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása Két szempont egyidejű figyelembevétele, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére.	
Fogalmak	logikai „nem”, logikai „és”

NAT témakör	Rendszerezés, rendszerképzés	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; Két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; Felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; Keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; Adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; Sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; Két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; Megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; Megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; Megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek) A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál.	
Fogalmak	logikai „nem” és a logikai „és” szavak használata

NAT témakör	Állítások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; Megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; Tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; Hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; Egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; Ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; Példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése.	
Fogalmak	„mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavak értelemszerű használata

NAT témakör	Problémamegoldás	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; Kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; Az értelmezett problémát megoldja; A problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; Megoldását értelmezi, ellenőrzi; Kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; Tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses szöveges feladatokat; Egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is Visszafelé gondolkodással következtetéses feladatok megoldása Egyszerű következtetéses szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése Egy- és többszemélyes logikai játékban egy-két lépéssel előre tervezés Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	**Szöveges feladatok megoldása**	**12 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; Szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; Tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses, szöveges feladatokat.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; Megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; Az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; A megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; A modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; Választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; Önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; Nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése Hétköznapokban felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés) Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül Egy-, kétlépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz.	
Fogalmak	felesleges adat

NAT témakör	Szám és valóság kapcsolata	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; Ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; Helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1.000-es számkörben; Helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; Érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 1.000-es számkörben; Használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; Helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; Megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; Ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; Helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben; Helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; Érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben; Használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; Helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; Megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 10 000-es számkörben Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 4512 cm, 4512 mm, 4512 g, 4512 másodperc) Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 10 000-es számkörben Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?”	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve) Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjünk?”	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számlálás, becslés	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megszámlál és leszámlál; Adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 1.000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; Ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; Ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, Mérés az egység többszörösével; Becslését finomítja újrabecsléssel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 10 000-es számkörben Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor Becslések értékelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számok rendezése	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 1.000-es számkörben; Megnevezi a 1.000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; Megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; Megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben; Megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: 2000/2, 500·2, 1250–250): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <,>, = jelekkel Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 10 000-es számkörben Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: 300–160, 40·20) helyének megkeresése a számegyenesen 10 000-es számkörben Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 300-tól 400-ig egyesével; 1200-tól 2850-ig tízesével Számok egyes, tízes, százas, ezres szomszédjainak ismerete 10 000-es számkörben Számok tízesekre, százasokra, ezresekre kerekítése 10 000-es számkörben Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma.	
Fogalmak	százas számszomszéd, ezres számszomszéd, kerekítés

NAT témakör	Számok tulajdonságai	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; Számot jellemez más számokhoz való viszonyával; Ismeri a római számjelek közül az i, v, x, l, c, d, m jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; Számot jellemez más számokhoz való viszonyával; Ismeri a római számjelek közül az i, v, x, l, c, d, m jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat. Számokat művelettel, megadott alakokkal fejez ki Párosság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 10.000-es számkörben.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hármasával, négyesével, ötösével… és 3, 4, 5… egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban. Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán.	
Fogalmak	három- és négyjegyű számok, római számok

NAT témakör	**Számok helyi értékes alakja**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; Érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1.000-ig.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; Érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; Érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; Helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 1000-es és 10 000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 1000-es és 10 000-es számkörben	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 10 000-es számkörben Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 10 000-es számkörben „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása.	
Fogalmak	helyi érték, alaki érték, valódi érték, százas, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

NAT témakör	Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; Helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; Helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; dl, l; Ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; Helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; Helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; Ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; Alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; Összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait; Megméri különböző sokszögek kerületét különböző egységekkel; Területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással; Ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szabványos mérőeszközök használata Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között Mértékváltás eszköz segítségével egyaránt Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással A terület és kerület szavak értő használata.	
Fogalmak	kerület, terület, km, ml, cl, g, dkg

NAT témakör	Alapműveletek értelmezése	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ helyesen értelmezi az 1.000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; ○ hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; ○ értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; ○ helyesen használja a műveletek jeleit.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; ○ hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; ○ értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; ○ helyesen használja a műveletek jeleit; ○ megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; ○ szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; ○ szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; ○ szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 1000-es, 10 000-es számkörben Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 10 000-es számkörben Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához.	
Fogalmak	tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

NAT témakör	Alapműveletek tulajdonságai	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; o megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; o megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; o alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbítendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére. „Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szóbeli számolási eljárások	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; ○ érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; ○ teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 10 000-es számkörben Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 10 000-es számkörben A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 10 000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során A 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése Műveletek eredményének ésszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százasokra kerekített értékekkel való becslése Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése Hétköznapi helyzetekben alkalmazható ésszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése. Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Fejben számolás	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; ○ emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; o fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; o fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Fejszámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák; Fejszámolás a 10 000-es számkörben kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben, „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége.	
Fogalmak	kerek százas, kerek ezres

NAT témakör	**Írásbeli összeadás és kivonás**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást o hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; o fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százas helyi értéken Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel.	
Fogalmak	írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás

NAT témakör	Írásbeli szorzás és osztás	14 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; o fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; o fejben pontosan számol a 1.000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval; o elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; o megoldását értelmezi, ellenőrzi.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Több egyenlő tag írásbeli összeadása Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval Írásbeli szorzás kerek tízesekkel Írásbeli szorzás teljes kétjegyűekkel két lépésben Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Törtrészek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén; ○ a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az egységtörtek többszöröseinek előállítása, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög) Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!” „Pizzarendelős” feladat: 2 különböző színű papírtányért sugara mentén bevágva összecsúsztatunk; az egyik tányéron beosztások vannak (például 12 egyenlő részre van osztva), így adott törtrészeket tudunk ábrázolni; különböző beosztású tányérokon csak bizonyos törteket lehet „kiforgatni”, például 1 negyedet kezdetben a 4-es, majd a 8-as, a 12-es beosztású tányéron tudják kiforgatni, viszont a 10-esen nem.	
Fogalmak	egész, törtrész, egységtört

NAT témakör	**Negatív számok**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése ○ tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben ○ hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék) ○ hőmérőmodell használata ○ tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi; ○ nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása Fagypont alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagylalt, jégkocka segítségével	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
„Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet „Gazdálkodj okosan” játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel a vásárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak.	
Fogalmak	pozitív, negatív

NAT témakör	Alkotás térben és síkon	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; o minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; o sormintát, síkmintát felismer, folytat; o alkotásában követi az adott feltételeket; o testeket épít élekből, lapokból; o síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; o síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; o alaklemezt, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; o megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; o szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; o megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, szívószálból vagy gumival kifeszítve, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel, körzővel) Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint Sorminták, terülő minták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás) Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Alakzatok geometriai tulajdonságai	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; ○ személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; ○ két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; ○ megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; ○ megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; ○ megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; ○ megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; ○ megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; ○ megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; ○ megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; ○ megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; ○ tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; ○ megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; ○ megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait; ○ megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; ○ megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája Téglatest egybevágó lapjainak felismerése Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel Derékszög előállítása elfordulással, hajtogatással Derékszögnél kisebb, nagyobb szögek előállítása elforduló mozgással; hozzámérés a hajtogatott derékszöghöz Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján.	
Fogalmak	lap, él, téglatest, kocka, szög, derékszög

NAT témakör	Transzformációk	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; ○ szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; ○ ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; ○ követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; ○ térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással Játékok, tevékenységek során alakzatok elforgatott, eltolt, tükrös képeinek felismerése a síkban és a térben.	
Fogalmak	eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

NAT témakör	Tájékozódás térben és síkon	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; o tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása Egyszerű térképek készítése Tájékozódás négyzethálón, térképen. Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak Kincskeresés utasítások alapján Kincskeresés térkép alapján „Torpedó” játék „Telefonos” játék.	
Fogalmak	négyzetháló, térkép

NAT témakör	Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; ○ megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; ○ érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; ○ megfogalmazza a felismert összefüggéseket.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; ○ tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; ○ felismer kapcsolatot elempárok, elemhármasok tagjai között; ○ szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármasokat; ○ a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szabályjátékokban az elempárok, elemhármasok megjelenítése táblázatban Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármasok létrehozása Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal) Sorozatok, szabályjátékok alkotása Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként. A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutatás lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal.	
Fogalmak	táblázat, nyitott mondat

NAT témakör	Adatok megfigyelése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; ○ gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; ○ adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; ○ jellemzi az összességeket.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; ○ gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; ○ adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; ○ jellemzi az összességeket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán) Mért adatok lejegyzése Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása.	
Fogalmak	adat, diagram

NAT témakör	**Valószínűségi gondolkodás**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; ○ tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; ○ megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség; ○ tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámlálja az egyes kimenetelek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; ○ a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése Véletlen események gyakoriságának összeszámlálása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetelek számának összehasonlítása az előzetes tippekkel, magyarázatok keresése A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Nincs új fogalom.

4. évfolyam „b” osztály

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 162 óra**
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	7
Szöveges feladatok megoldása	9
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	5
Számok tulajdonságai	10
Számok helyi értékes alakja	3
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	6
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	9
Fejben számolás	9
Írásbeli összeadás és kivonás	9
Írásbeli szorzás és osztás	12
Törtrészek	6
Negatív számok	6
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	6
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	7
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3

NAT témakör	Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint ○ elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása ○ a halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; ○ felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát; ○ folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint; ○ személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; ○ azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket; ○ megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával; ○ barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; ○ halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint; ○ adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja; ○ talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez; ○ megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat; ○ két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; ○ két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; ○ megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; ○ megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör* Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értése: a logikai „nem” és a logikai „és” Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazábra egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Két szempont egyidejű figyelembevétele, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére.	
Fogalmak	logikai „nem”, logikai „és”

NAT témakör	Rendszerezés, rendszerképzés	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket; o két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg; o felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem; o adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is; o sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint; o két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot; o megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; o megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait; o megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek) – A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor – Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással – Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz – Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál.	
Fogalmak	logikai „nem” és a logikai „és” szavak használata

NAT témakör	Állítások	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis; o megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavakat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket; o tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást; o hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból; o egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis; o ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat; o példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése.	
Fogalmak	„mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük…”, „egyik sem…” és a velük rokon jelentésű szavak értelemszerű használata

NAT témakör	Problémamegoldás	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres; o kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez; o az értelmezett problémát megoldja; o a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi; o megoldását értelmezi, ellenőrzi; o kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán; o tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses szöveges feladatokat; o egy- és többszemélyes logikai játékban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is Visszafelé gondolkodással következtetéses feladatok megoldása Egyszerű következtetéses szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése Egy- és többszemélyes logikai játékban egy-két lépéssel előre tervezés Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szöveges feladatok megoldása	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt; ○ szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével; ○ tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetéses, szöveges feladatokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat; ○ megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat; ○ az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt; ○ a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat; ○ a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást; ○ választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre; ○ önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget; ○ nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése Hétköznapokban felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés) Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül Egy-, kétlépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz.	
Fogalmak	felesleges adat

NAT témakör	Szám és valóság kapcsolata	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; o ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; o helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1.000-es számkörben; o helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; o érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 1.000-es számkörben; o használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; o helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; o megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint; o ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra; o helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben; o helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat; o érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben; o használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében; o helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; o megfelelő szókincset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 10 000-es számkörben Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 4512 cm, 4512 mm, 4512 g, 4512 másodperc)	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 10 000-es számkörben Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?” Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve) Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjünk?”	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számlálás, becslés	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o megszámlál és leszámlál; o adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 1.000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; o ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel; o ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, o mérés az egység többszörösével; o becslését finomítja újrabecsléssel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 10 000-es számkörben Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor Becslések értékelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Számok rendezése	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; ○ megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 1.000-es számkörben; ○ megnevezi a 1.000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket; ○ megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját; ○ megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen, számtáblázatokban, a számegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben; ○ megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százas, ezres szomszédjait, tízesekre, százasokra, ezresekre kerekített értékét.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: 2000/2, 500·2, 1250–250): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <,>, = jelekkel Számegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 10 000-es számkörben Számegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével Leolvasások a számegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: 300–160, 40·20) helyének megkeresése a számegyenesen 10 000-es számkörben Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a számegyenesen Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 300-tól 400-ig egyesével; 1200-tól 2850-ig tízesével Számok egyes, tízes, százas, ezres szomszédjainak ismerete 10 000-es számkörben Számok tízesekre, százasokra, ezresekre kerekítése 10 000-es számkörben Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű számegyenesek segítségével Számegyenes léptékének meghatározása olyan számegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma.	
Fogalmak	százas számszomszéd, ezres számszomszéd, kerekítés	

NAT témakör	Számok tulajdonságai	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; ○ számot jellemez más számokhoz való viszonyával; ○ ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal; ○ számot jellemez más számokhoz való viszonyával; ○ ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat. ○ számokat művelettel, megadott alakokkal fejez ki ○ párosság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 10.000-es számkörben.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hármasával, négyesével, ötösével… és 3, 4, 5… egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban. Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán.	
Fogalmak	három- és négyjegyű számok, római számok

NAT témakör	**Számok helyi értékes alakja**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; ○ érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; ○ érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; ○ helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1.000-ig.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel; ○ érti a számok ezresekből, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását; ○ érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét; ○ helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 1000-es és 10 000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 1000-es és 10 000-es számkörben Számok ezresekre, százasokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 10 000-es számkörben Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 10 000-es számkörben „Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása.	
Fogalmak	helyi érték, alaki érték, valódi érték, százas, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

NAT témakör	Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; ○ helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; ○ helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; dl, l; ○ ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt; o helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról; o helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalommérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; o ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet; o alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között; o összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait; o megméri különböző sokszögek kerületét különböző egységekkel; o területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással; o ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Szabványos mérőeszközök használata Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között Mértékváltás eszköz segítségével egyaránt Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással A terület és kerület szavak értő használata.	
Fogalmak	kerület, terület, km, ml, cl, g, dkg

NAT témakör	**Alapműveletek értelmezése**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o helyesen értelmezi az 1.000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; o hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; o értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; o helyesen használja a műveletek jeleit.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást; o hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; o értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal; o helyesen használja a műveletek jeleit; o megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék; o szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez; o szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti; o szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 1000-es, 10 000-es számkörben Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 10 000-es számkörben Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához.	
Fogalmak	tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

NAT témakör	**Alapműveletek tulajdonságai**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; o megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; o megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; o alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbítendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére. „Babos" játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Szóbeli számolási eljárások	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat; ○ érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; ○ teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 10 000-es számkörben Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 10 000-es számkörben A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 10 000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során A 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése Műveletek eredményének ésszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százasokra kerekített értékekkel való becslése Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése Hétköznapi helyzetekben alkalmazható ésszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Fejben számolás	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben; o emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; o fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; o fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fejszámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák; Fejszámolás a 10 000-es számkörben kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben, „Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen „Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához „Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége.	
Fogalmak	kerek százas, kerek ezres

NAT témakör	Írásbeli összeadás és kivonás	9 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást o hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz; o fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százas helyi értéken Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel.	
Fogalmak	írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás

NAT témakör	**Írásbeli szorzás és osztás**	**12 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig; o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát; o fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során; o fejben pontosan számol a 1.000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval; o elvégzi a feladathoz szükséges ésszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt; o megoldását értelmezi, ellenőrzi.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Több egyenlő tag írásbeli összeadása Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval Írásbeli szorzás kerek tízesekkel Írásbeli szorzás teljes kétjegyűekkel két lépésben Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Törtrészek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén; o a kirakást, a mérést és a rajzot, mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az egységtörtek többszöröseinek előállítása, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése 1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítása papírcsík hajtogatásával Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög) Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!” „Pizzarendelős” feladat: 2 különböző színű papírtányért sugara mentén bevágva összecsúsztatunk; az egyik tányéron beosztások vannak (például 12 egyenlő részre van osztva), így adott törtrészeket tudunk ábrázolni; különböző beosztású tányérokon csak bizonyos törteket lehet „kiforgatni”, például 1 negyedet kezdetben a 4-es, majd a 8-as, a 12-es beosztású tányéron tudják kiforgatni, viszont a 10-esen nem.	
Fogalmak	egész, törtrész, egységtört

NAT témakör	Negatív számok	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése o tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben o hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék) o hőmérőmodell használata o tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi; o nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása Fagypont alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagylalt, jégkocka segítségével „Időjárás-jelentős" játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet „Gazdálkodj okosan" játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel a vásárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak.	
Fogalmak	pozitív, negatív

NAT témakör	Alkotás térben és síkon	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból; ○ minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat; ○ sormintát, síkmintát felismer, folytat; ○ alkotásában követi az adott feltételeket; ○ testeket épít élekből, lapokból; ○ síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; ○ síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; ○ alaklemezt, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; ○ megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; ○ szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; ○ megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, szívószálból vagy gumival kifeszítve, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel, körzővel) Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint Sorminták, terülő minták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése.	
Fogalmak	Nincs új fogalom.

NAT témakör	Alakzatok geometriai tulajdonságai	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket; o személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet; o két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat; o megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat; o megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz; o megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat; o megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján; o megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket; o megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat; o megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait; o megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat; o tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét; o megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit; o megfigyeli a kocka, mint speciális téglatest és a négyzet, mint speciális téglalap tulajdonságait; o megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet; o megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája Téglatest egybevágó lapjainak felismerése Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel Derékszög előállítása elfordulással, hajtogatással Derékszögnél kisebb, nagyobb szögek előállítása elforduló mozgással; hozzámérés a hajtogatott derékszöghöz Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján.	
Fogalmak	lap, él, téglatest, kocka, szög, derékszög

NAT témakör	Transzformációk	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról; ○ szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét; ○ ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; ○ követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát; ○ térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben, térben és síkban Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással Játékok, tevékenységek során alakzatok elforgatott, eltolt, tükrös képeinek felismerése a síkban és a térben.	
Fogalmak	eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

NAT témakör	Tájékozódás térben és síkon	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; o tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgatások során Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása Egyszerű térképek készítése Tájékozódás négyzethálón, térképen. Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak Kincskeresés utasítások alapján Kincskeresés térkép alapján „Torpedó” játék „Telefonos” játék.	
Fogalmak	négyzetháló, térkép

NAT témakör	Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében; ○ megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat; ○ érti a problémákban szereplő adatok viszonyát; ○ megfogalmazza a felismert összefüggéseket.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat; ○ tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát; ○ felismer kapcsolatot elempárok, elemhármasok tagjai között; ○ szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármasokat; ○ a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szabályjátékokban az elempárok, elemhármasok megjelenítése táblázatban Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármasok létrehozása Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal) Sorozatok, szabályjátékok alkotása Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként. A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutatás lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése „Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel, számokkal, formákkal, szavakkal.	
Fogalmak	táblázat, nyitott mondat

NAT témakör	Adatok megfigyelése	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; ○ gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; ○ adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; ○ jellemzi az összességeket.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ adatokat rögzít későbbi elemzés céljából; ○ gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol; ○ adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról; ○ jellemzi az összességeket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán) Mért adatok lejegyzése Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása.	
Fogalmak	adat, diagram

NAT témakör	**Valószínűségi gondolkodás**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; ○ tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; ○ megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség; ○ tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámlálja az egyes kimenetelek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik; ○ a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése „Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése Véletlen események gyakoriságának összeszámlálása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetelek számának összehasonlítása az előzetes tippekkel, magyarázatok keresése A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Nincs új fogalom.

Etika

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1- 4. évfolyam	**1**	**36**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám 36 óra**
Éntudat – Önismeret	8 óra
Család – Helyem a családban	6 óra
Helyem az osztály közösségében	8 óra
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	4 óra
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6 óra
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	4 óra

NAT témakör	**Éntudat – Önismeret**	**8 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o -meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők; o -csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is megnevezi a saját érzelmi állapotait; o -elismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Önismeret	•Saját jellemzők •Külső és belső tulajdonságok azonosítása, azok megítélésformáló ereje •Saját környezet bemutatása •Saját szokások azonosítása
Érzelmek megismerése	•Saját alapérzelmek felismerése, szóbeli megfogalmazása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	•Gondolatok és érzelmek kifejezése a helyzethez illően •Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése •Gondolatok és érzelmek kifejezési módjainak gyakorlása •A veszélyt jelentő helyzetek azonosítása
Fejlődés	•A változások felismerése •A testi és szellemi fejlődés lépéseinek azonosítása •Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása •Hatékony tanulási technikák és feltételek gyűjtése •Saját tanulási célok és jó szokások meghatározása •Saját viselkedésre vonatkozó reflektálás gyakorlása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	én, viszonyulás a másik emberhez, érzelem, érzület, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás

NAT témakör	**Család – Helyem a családban**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Személyes tapasztalatok az elemi szintű kommunikációról.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o -felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait; o -megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában; o -képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit; o -felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egészséges életmód	•A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra •Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák ismerete •A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
	•Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása (a jó és rossz stressz megkülönböztetése) •Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség
A tanács, segítség ajánlásának és kérésének módjainak gyakorlása	•Családtagok, családi viszonyok jellemzése •A családtagok közös tevékenységeinek megismerése •Szokások a családban, és azok szerepének felismerése •Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése •A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök
Érzelmek kifejezése a családban, sorsfordító események	•A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése •Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére •A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése •Változások, események azonosítása a családban •A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlásameg? Hogyan illik viselkednem különböző helyzetekben? Mit tegyek, ha idegen ember szólít meg az utcán? Kiben bízhatok meg?
Kulcsfogalmak/ fogalmak	biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznap, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet

NAT témakör	**Helyem az osztály közösségében**	**8 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o –felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában; o –megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; o –felismeri az együttműködést segítő, vagy akadályozó tevékenységeket, és saját szerepét az együttműködésben

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kommunikáció	•A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete •Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése •A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése •Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikációt és megértést segítő verbális és non-verbális elemek felismerése
Kortárs kapcsolatok	•Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal •A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése •A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a barátságok jellemzőinek felismerése •A barátság kezdeményezése és ápolása
Konfliktusok	•Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása •Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása •Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret

NAT témakör	**A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o –ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; o –felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre; o –ismer néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A lakóhely jellemzői	•Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása •Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése •Felismeri a lakókörnyezet közös gondozásának módjait és fontosságát
Közös ünnepek	•Az egyes egyházak ünnepkörei •A nemzeti ünnepek hátterében álló történetek megismerése •Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése •Az ünnepekhez való saját kapcsolódási pontok keresése (érzelmek, gondolatok, szokások) •Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában
Az együttélés szabályai	•A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben •A szabályszegés következményeinek felismerése •Az osztály életének közös megszervezése, megbeszélési technikák gyakorlása, kompromisszumos megoldások felismerése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség

NAT témakör	**A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Felismeri a természet esztétikus rendjét.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o –felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; o –megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; o –fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A természet védelme	•Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására •Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása •A saját környezetben található természeti értékek gyűjtése •A természetvédelem fontosságának a felismerése •Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése •Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése
Környezetvédelem	•A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben •A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása •A takarékosság elvének elfogadása, megfogalmazása •A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése •A saját, a természetben tanúsított viselkedésének kontrolálása •Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére
A természet védelme értékeinek megóvásához?	Melyek a kedvenc helyeim a vidékünkön, és miért éppen ezeket szeretem? Én hogyan tudok hozzájárulni a természet és az élővilág
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás, hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem

NAT témakör	**Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Felismeri a természet esztétikus rendjét.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o –felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; o –megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; o –fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Kérdések a világról	•Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről •A környező világ megismerési módjainak összegyűjtése (megfigyelés, magyarázat, kérdések a tapasztaltabbakhoz, szöveges, filmes források) •Gondolatok megfogalmazása a tapasztalaton túli világról (a gondolkodás, gondviselés, megismerés, képzelet, világmindenség, idő fogalma)
Vallás, hit	•Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése (például Jézus születésének története a keresztény vallásokban; a hanuka ünnepe a zsidó vallásban) •A környezetben található egyházak, felekezetek néhány vallási szokásának megismerése
Erkölcs	•Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák) •A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban •Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról •Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítélhetők meg
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Éntudat – Önismeret	2
Család – Helyem a családban	6
Helyem az osztály közösségében	4
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	6
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	8
Szabadon tervezhető óra (Ünnepek, megemlékezések)	4

NAT témakör	**Éntudat – Önismeret**	**2 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Külső és belső tulajdonságok azonosítása, azok megítélésformáló ereje. Saját környezet bemutatása. Saját szokások azonosítása.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ -meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők; ○ -csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is megnevezi a saját érzelmi állapotait; ○ -elismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők; o csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is megnevezi a saját érzelmi állapotait; o felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit. o célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; o céljai megvalósítása közben önkontrollt végez.	Önismeret Saját jellemzők Külső és belső tulajdonságok azonosítása, azok megítélésformáló ereje Saját környezet bemutatása Saját szokások azonosítása Érzelmek megismerése Saját alapérzelmek felismerése, szóbeli megfogalmazása Gondolatok és érzelmek kifejezése a helyzethez illően Kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek felismerése Gondolatok és érzelmek kifejezési módjainak gyakorlása A veszélyt jelentő helyzetek azonosítása Fejlődés A változások felismerése A testi és szellemi fejlődés lépéseinek azonosítása Saját erősségek és fejlesztésre váró területek, a két oldal egyensúlyának megtalálása Hatékony tanulási technikák és feltételek gyűjtése Saját tanulási célok és jó szokások meghatározása Saját viselkedésre vonatkozó reflektálás gyakorlása
Fogalmak	én, viszonyulás a másik emberhez, érzelem, érzület, öröm, bánat, félelem, harag, otthon, védettség, bizalom, fejlődés, változás, cél, szokás

NAT témakör	**Család – Helyem a családban**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Személyes tapasztalatok az elemi szintű kommunikációról.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ -felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait; ○ -megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában; ○ -képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit; ○ -felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ felismeri és megnevezi a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket ○ azonosítja a családi szerep- és felelősségvállalást ○ átéli a különböző családi események fontosságát ○ megérti, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni; ○ felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz ○ felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait; ○ megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában; ○ képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit; ○ felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.	Egészséges életmód A testi és lelki állapotok néhány fő jellemzőinek azonosítása, az érzelmek hatása a fiziológiai állapotokra Az egészséges életmód alapelemei, az egészségmegtartó stratégiák ismerete A biztonság feltételeinek megérzése a mindennapokban Kellemetlen, bántó, feszült helyzetek azonosítása (a jó és rossz stressz megkülönböztetése) Helyzetek azonosítása, melyekben segítség nyújtására vagy kérésére van szükség A tanács, segítség ajánlásának és kérésének módjainak gyakorlása Családi és tágabb kapcsolatok Családtagok, családi viszonyok jellemzése A családtagok közös tevékenységeinek megismerése Szokások a családban, és azok szerepének felismerése Ünnepek a családban, a családi ünnepekhez kapcsolódó szokások átélése A család tágabb kapcsolatrendszerének azonosítása: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök Érzelmek kifejezése a családban, sorsfordító események A pozitív, megtartó emberi kapcsolatokban megjelenő esetleges negatív érzelmek felismerése Módszerek megismerése a negatív érzelmek kezelésére A családon belüli lehetséges konfliktusok megérzése Változások, események azonosítása a családban A szeretet kifejezésének és elfogadásának módjainak gyakorlása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	biztonság, egészség, családtag, rokon, barát, ismerős, hétköznap, hétvége, ünnep, szeretet, tisztelet

NAT témakör	Helyem az osztály közösségében	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o –felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában; o –megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; o –felismeri az együttműködést segítő, vagy akadályozó tevékenységeket, és saját szerepét az együttműködésben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában; o megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; o felismeri az együttműködést segítő, vagy akadályozó tevékenységeket, és saját szerepét az együttműködésben; o ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait; o mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit; o különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére; o megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait; o rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen; o ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermekjogokat.	Kommunikáció A társas érintkezés és a beszélgetés alapvető szabályainak ismerete Alapvető testbeszéd-jelzések azonosítása és értelmezése A verbális és-nonverbális kommunikációs elemek azonosítása, az együttérzés kifejezése Egyenrangú és kölcsönös kommunikáció, kommunikációt és megértést segítő verbális és non-verbális elemek felismerése Kortárs kapcsolatok Kapcsolatok kialakítása, ápolása kortársakkal A kapcsolatok kialakulását segítő és gátló viselkedési formák megkülönböztetése A kortárs kapcsolatok minőségének meghatározása, a barátságok jellemzőinek felismerése A barátság kezdeményezése és ápolása Konfliktusok Az elfogadás és az elutasítás jelzéseinek azonosítása Vita, veszekedés, harag okainak feltárása, a kibékülés, megbeszélés módjai, a megbocsátás elfogadása Az egyenlőtlen és bántó helyzetek felismerése, és a rájuk való megfelelő reakció tanulása
Fogalmak	figyelem, testbeszéd, tisztelet, sértés, vita, harag, kibékülés, elfogadás, megbocsátás, lelkiismeret

NAT témakör	A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése. Az ünnepekhez való saját kapcsolódási pontok keresése (érzelmek, gondolatok, szokások).	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ –ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; ○ –felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre; ○ –ismer néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
○ ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; ○ felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre; ○ ismer néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket ○ érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei iránt, felismer közülük néhányat; ○ különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit; ○ az igazságosság és igazságtalanság fogalmát fiktív vagy valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről; ○ felismeri a közösségek működésének feltételeit,—és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.	○ A lakóhely jellemzői ○ Saját kedvelt helyszínek a lakókörnyezetben, a lakóhelyhez kötődés megfogalmazása ○ Saját lakóhely néhány nevezetességének, fontos helyeinek, személyeinek megismerése ○ Felismeri a lakókörnyezet közös gondozásának módjait és fontosságát ○ Közös ünnepek ○ Az egyes egyházak ünnepkörei ○ A nemzeti ünnepek hátterében álló történetek megismerése ○ Családi, iskolai és nemzeti ünnepek jellegének megkülönböztetése ○ Az ünnepekhez való saját kapcsolódási pontok keresése (érzelmek, gondolatok, szokások) ○ Személyes részvétel a közös ünneplés előkészítésében, lebonyolításában ○ Az együttélés szabályai ○ A társas szabályok szerepének meghatározása az együttélésben ○ A szabályszegés következményeinek felismerése ○ Az osztály életének közös megszervezése, megbeszélési technikák gyakorlása, kompromisszumos megoldások felismerése
Fogalmak	lakóhely, szabály, alkalmazkodás, egyenlőség, igazságosság, együttműködés, érzelem, büszkeség

NAT témakör	A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A természetvédelem fontosságának a felismerése. Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o -meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők; o -csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is megnevezi a saját érzelmi állapotait; o -elismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
o felismeri a természet esztétikus rendjét, o megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének fejlesztésére. o felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; o megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; o fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.	A természet védelme Példák megfogalmazása ember és természet kapcsolódására Állatok és növények felelős gondozásának gyakorlása A saját környezetben található természeti értékek gyűjtése A természetvédelem fontosságának a felismerése Veszélyeztetett élőlények és veszélyeztetettségük okainak megismerése Környezetkárosító cselekvések azonosítása, elkerülése Környezetvédelem A fenntarthatóság helye a mindennapi cselekvésben A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása A takarékosság elvének elfogadása, megfogalmazása A környezetkárosító magatartások elkerülési módjainak megismerése A saját, a természetben tanúsított viselkedésének kontrolálása Stratégiák kialakítása a környezetkárosító magatartás elkerülésére
Fogalmak	gondozás, gondoskodás, veszélyeztetett, természetvédelem, környezetkárosítás, hulladék, szelektív gyűjtés, környezetvédelem.

NAT témakör	Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Felismeri a természet esztétikus rendjét.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o –felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről; o –megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme; o –fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények

o felismeri az olvasott vagy a hallott bibliai tanításokban és más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat; o megismer többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást. o megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet; o a zsidó és keresztény bibliai történetekben, a kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra, saját életéből példákat hoz.	Kérdések a világról Saját kérdések megfogalmazása az ismeretlenről A környező világ megismerési módjainak összegyűjtése (megfigyelés, magyarázat, kérdések a tapasztaltabbakhoz, szöveges, filmes források) Gondolatok megfogalmazása a tapasztalaton túli világról (a gondolkodás, gondviselés, megismerés, képzelet, világmindenség, idő fogalma) Vallás, hit Egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó népszokások: Mikulás, karácsony, húsvét, pünkösd történetének megismerése (például Jézus születésének története a keresztény vallásokban; a hanuka ünnepe a zsidó vallásban) A környezetben található egyházak, felekezetek néhány vallási szokásának megismerése Erkölcs Az együttélést befolyásoló főbb értékek azonosítása vallási vagy kulturálisan hagyományozott történetekben (bibliai történetek, mesék, mondák) A szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem megjelenési módjainak felismerése a mindennapokban Gondolatok megfogalmazása a jóról és a rosszról Annak felismerése, hogy az emberek nem egyértelműen jók vagy rosszak, csak a cselekvéseik ítélhetők meg
Fogalmak	vallás, hit, egyházi ünnepkörök, népszokások, érték, szeretet, tisztelet, segítőkészség, türelem, jó és rossz.

3.évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám 36 óra**
Éntudat – Önismeret	5
Család – Helyem a családban	7
Helyem az osztály közösségében	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	7
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6

NAT témakör	**Éntudat-önismeret**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait; o felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit; o célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; o céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Önismeret	-Saját főbb testi tulajdonságok és személyiségjegyek azonosítása, az önészlelés és a környezettől érkező jelzések értelmezése -Annak felismerése, hogy minden embernek vannak erősségei és fejleszthető területei
Érzelmek kezelése	-Az alapérzelmeken túlmutató kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzetek

	felismerése, az ezekre adott társadalmilag elfogadható reakciók gyakorlása -Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készletének megismerése
Célok és tervek	-Saját vágyak és célok megfogalmazása és ezek elkülönítése
Siker és kudarc értelmezése	-A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják -Személyes példaképek kiválasztása
Fogalmak	tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép

NAT témakör	**Család –Helyem a családban**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait o motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében; o saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat; o felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait o megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni; o megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét; o felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz; o képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egészség-biztonság	-A testi és lelki egészség jellemzőinek megismerése, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeinek feltárása -A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása
Családok	Családok -Ismerkedés a saját család múltjával, az idősebb generáció -Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek -Érzelmi kötelékek a családon belül, az összetartozás jeleinek felismerése
Családi élet	-A gyermekek és felnőttek feladatai -A „szabad”, „lehet” és „kell” értelmezése -Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása
Fogalmak	együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van

NAT témakör	Helyem az osztály közösségében	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában ○ megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; ○ felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait; ○ mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit; ○ különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére; ○ megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait; ○ rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen; ○ társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;	

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Kommunikáció		-A kommunikációban részt vevő partnerek nézőpontjának megismerése, a megértésre törekvés eszközeinek használata -Az indulatszabályozás, a türelem, a másik fél érzelmeinek és véleményének tiszteletben tartása
Kortárs kapcsolatok		-Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása -A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása - Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei - A társak megismerésének módjai
Jogok, szabályok		-Néhány alapvető gyermeki jog megismerése -A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai
Fogalmak	megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség	

NAT témakör	**A társas együttélés kultúrális gyökerei:Nemzet-Helyem a társadalomban**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; ○ felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni, ○ érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat; ○ ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkultúrájáról; ○ különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit; ○ ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket; ○ tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről; ○ mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Teremtett értékek	-A lakóhely, a nemzet legfőbb természeti, épített, művészeti értékei és történelmi helyei -Főbb nemzetiségek és hagyományaik a lakókörnyezetben - Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival
Közösség	- A társas szabályok értelme, célja, értelmezése -Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása -A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása -Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése - Az ünneplés közösségformáló ereje
Jog és biztonság	- A tárgyi és szellemi tulajdon és az ahhoz való jog fogalmai A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai - A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai
Fogalmak	hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás

NAT témakör	**A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére. o felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is; o fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.	

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Környezetszennyezés		-A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére - Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése
Környezetvédelem		- A környezetvédelem főbb szempontjai -A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás -Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások
Fogalmak	környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték	

NAT témakör	**Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat; ○ megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban; ○ megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteteket; ⊖ megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat ○ a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kérdések a világról	-A környező világ megismerésének lehetőségei -A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akaraterő, az önbecsülés erényei

Tevékenységek/Ismeretek		**Fejlesztési követelmények**
Vallás		-A zsidó-keresztény kultúrkör teremtéstörténete, és világképe -Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösdi ünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban)
Értékek a vallási történetekben		-A vallási történetekben gyökerező erkölcsi értékek és tanítás megfogalmazása
Fogalmak	érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál	

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Éntudat – Önismeret	5
Család – Helyem a családban	7
Helyem az osztály közösségében	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	7
Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6

NAT témakör	**Éntudat-Önismeret**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait; o felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit; o célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; o céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Önismeret fejlesztése	-Annak felismerése, hogy minden embernek vannak erősségei és fejleszthető területei -Saját fejlődési folyamatok észlelése, jellemzése -Önfegyelem gyakorlása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Érzelmek kezelése	-Az önuralom fejlesztése, és cselekvési készletének megismerése -Az érzelmek konstruktív kifejezési módjai és egyénspecifikus érzelemszabályozási stratégiák kialakítása.
Célok és tervek	-Terv kialakítása egy saját cél elérése érdekében: cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése -Önmotiváló és önjutalmazási stratégiák megismerése, a kitűzött cél és a valósan elért eredmény összehasonlítása
Siker és kudarc értelmezése	-A kitartás és a pozitív viszonyulás megtartása kudarc esetén is, annak felismerése, hogy a kudarcból levont következtetések is az egyén fejlődését szolgálják -Reális és irreális célok felismerése, a vágyak és célok összefüggéseinek feltárása -Személyes példaképek kiválasztása
Fogalmak	tulajdonság, érzelem, önuralom, vágy, terv, siker, eredmény, meggyőződés, példakép

NAT témakör	Család-helyem a családban	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait ○ motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében; ○ saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat; ○ felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait ○ megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni; ○ megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét; ○ felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz; ○ képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Egészség-biztonság	-Stresszhelyzetek azonosítása saját példákon keresztül, jó és rossz stressz megkülönböztetése, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazása az azt megkívánó helyzetekben -A bántalmazás felismerése, megelőzése, az elérhető segítő személyek és szervezetek azonosítása -A kiközösítés azonosítása, elhárításának és megelőzésének lehetőségei -Annak megértése, hogy mindenkinek joga van a biztonsághoz és az emberi méltósághoz
Családok	-Családi hagyományok azonosítása, családi ünnepek megtartása -Érzelmi kötelékek a családon belül, az összetartozás jeleinek felismerése -Saját szerep vállalása az ünnepek előkészítésében és megtartásában
Családi élet	-A gyermekek és felnőttek feladatai -Saját tettekért való felelősségvállalás, a következmények elfogadása -Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjainak gyakorlása -A családtagok egymásrautaltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése
Fogalmak	együttérzés, bizalom, közösség, felelősség, következmény, feladatmegosztás, joga van

NAT témakör	Helyem az osztály közösségében	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában o megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki; o felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait; o mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit; o különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére; o megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait; o rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen; o társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kommunikáció	-A többszereplős kommunikációban fellépő félreértés felismerése, tisztázó kérdések megfogalmazása -Ismerkedés az erőszakmentes kommunikációval: az értő figyelem és az én-közlés -Verbális és non-verbális jelzések közötti ellentmondás felismerése -Az érvelés szabályainak megismerése
Kortárs kapcsolatok	-Kölcsönös és megtartó kortárs kapcsolatok kezdeményezése és fenntartása -A barátság kialakulásához szükséges személyes preferenciák azonosítása, a visszautasítás feldolgozása -Az előítélet felismerése és a bizalom feltételei -A társak megismerésének módjai -Saját kapcsolatok véleményezése, a kapcsolatok jobbításának lehetőségei
Jogok, szabályok	-Az alapvető gyermeki jogok sérülésének felismerése, a segítségkérés lehetőségei - Megérti, hogy a tanulás jog és kötelesség -A gyermekek joggyakorlásában részt vevő felnőttek, az alapjogok elérésének különböző módjai

Fogalmak	megértés, ismerős, barát, kortárs, vélemény, türelem, jog és kötelesség

NAT témakör	**A társas együttélés kulturális gyökerei :Nemzet- Helyem a társadalomban**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét; o felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre. o	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni, o érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat; o ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkultúrájáról; o különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit; o ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket; o tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről; o mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Teremtett értékek	-Ismerkedés más népek életmódjával, szokásaival -A tárgyak és technológiák szerepe az életmódban -Az újítás és a kreativitás, mint a teremtett értékek megőrzésének, fejlesztésének alapja
Közösség	-Közösségi szabályalkotási és -értékelési technikák alkalmazása -A befogadó és együttműködő közösség jellemzőinek feltárása -Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése - Az ünneplés közösségformáló ereje

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		-A másokért és a közösségért végzett tevékenységek formái - A nehéz helyzetben lévők közös segítése
Jog és biztonság		- A személyiségi jogok érvényesülése és sérelme a virtuális és valós térben - A virtuális térben való viselkedés biztonsági szabályai
Fogalmak	hagyomány, tulajdon, ünnep, egyházi ünnep, természeti érték, történelmi érték, szabályalkotás, együttműködés, befogadás, felelősségvállalás	

NAT témakör	**A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére. Felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is Fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Környezetszennyezés	- A környezetszennyezés jelensége, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére - Az élet védelmének és a felelősségvállalás etikai elvének megismerése - A környezetszennyezés és a fajok pusztulása közötti összefüggés felismerése
Környezetvédelem	- A fenntartható életvitel néhány alapelve és azok figyelembevétele a saját döntések és választások során - Pazarlás és annak mérséklése, felesleges tárgyak és a mértékletes fogyasztási szokások - A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék-újrahasznosítás - Cselekvési minták és újítások megismerése a környezet megújítása, szépítése, élhetőbbé tétele érdekében

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		-Személyes és közös lista készítése a megőrzendő kulturális és természeti értékekről
Fogalmak	környezetszennyezés, környezettudatosság, újrahasznosítás, fejlődés, mértékletesség, környezetvédelem, teremtett rend, természeti érték	

NAT témakör	**Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat; o megérti, értelmei az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban; o megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteteket; o megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat o a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kérdések a világról	A hitbeli, és az erkölcsi tartalmú ítéletek értelmezése A lelkiismeret működésének jelei, erkölcsi értékek a mindennapokban: a tisztelet, a becsületesség, a mértéktartás, a felelősség, az akaraterő, az önbecsülés erényei
Vallás	- Alapvető egyházi ünnepkörök és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokások, események: a karácsonyi, a húsvéti és pünkösdi ünnepkör (például halál, az élet és az újjászületés értelmezése a keresztény vallásokban, ünnepek a zsidó vallásban) - Személyes meggyőződés és hit jelentése - Az azonos hittel rendelkezők közössége

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Értékek a vallási történetekben	- A hit, a vallás által közvetített alapvető emberi értékek értelmezése (önzetlenség, igazságosság, megbocsátás, jótékonykodás), az életünket vezérlő aranyszabályok, példázatok megismerése (a tékozló fiú története, a magvető példázata, a talentumokról szóló példabeszéd) - A vallási történetekben gyökerező erkölcsi értékek és tanítás megfogalmazása
Fogalmak	érték, önzetlenség, mértékletesség, igazságosság, megbocsátás, lelkiismeret, világkép, Isten, élet, halál

Környezetismeret

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
3.évfolyam	1	36
4.évfolyam	1	36

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám** **36 óra**
Megfigyelés, mérés	6
Az élettelen környezet kölcsönhatásai	4
Tájékozódás az időben	4
Tájékozódás a térben	4
Hazánk Magyarország	4
Életközösségek lakóhelyünk környezetében	10
Testünk, egészségünk	4
Összes:	36

NAT témakör	Megfigyelés, mérés	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat; o felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket; o adott szempontok alapján algoritmus szerint élettelen anyagokon és élőlényeken megfigyeléseket végez; o adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít; o időjárási megfigyeléseket tesz, méréseket végez; o megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti, megfogalmazza; o figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat; o növényt ültet és gondoz, megfigyeli a fejlődését, tapasztalatait rajzos formában rögzíti; o méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket; o algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becsült és mért eredményeit összehasonlítja; o az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja; o a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	o méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket; o algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becsült és mért eredményeit összehasonlítja; o az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja; o a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az élettelen anyagok, tárgyak érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése algoritmus alapján (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang), a tapasztalatok rögzítése Az élettelen anyagok azonos és különböző tulajdonságainak megfigyelése, csoportosításuk különböző szempontok szerint: érzékelhető tulajdonságaik, anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságaik és különbségeik megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése	o azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit; o felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében; o megnevezi az időjárás fő elemeit; o felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az időjárási elemek megfigyelése Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon) A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben A lágy és fás szárú növények részeinek megfigyelése (gyökérzet, szár, levél, virág, termés). A növények részeinek megfigyelése algoritmus alapján A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható részeinek megnevezése Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása növények: lágy szárú – fás szárú; lombhullató – örökzöld állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők; élőhely: hobbiállatok, a házban és a ház körül élő állatok, háziállatok, haszonállatok, hazai vadon élő állatok; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők A növények és állatok állapotának, a tulajdonság környezeti hatásokra történő változásainak megfigyelése tanulmányi séták során növények: ősszel lombhullás/örökzöldek folyamatosan; tavasszal rügyek, levelek vizsgálata; nyáron a kifejlett növény és a termés vizsgálata állatok: ősszel és tavasszal bundaváltás; télen hangok, lábnyomok figyelése; tavasszal új fajok megjelenésének megfigyelése, nyáron a mozgás, táplálkozás, utódok nevelésének, utódok mennyiségének, egyéb változatosságok megfigyelése	○ felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat. ○ Számításokat tud végezni az idő mértékegységeivel. Tudjon térképet olvasni, saját térképének segítségével eligazodni kirándulás során.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúság jellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélesség) mérése Űrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények tömegének mérése A víz térfogatának, hőmérsékletének mérése, az ezekhez szükséges eszközök, mértékegységek (deciliter, liter, Celsius-fok) megismerése A levegő hőmérsékletének mérése a különböző évszakokban, a csapadék hőmérsékletének mérése. Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése Az ember testhőmérsékletének mérése A mérésekhez alkalmi és szabvány mérőeszközök, mértékegységek választása, használata Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Mérési technika fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel A közvetlen környezet élettelen anyagai, környezeti tényezői (levegő, víz, talaj), élőlényei Az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) Az élettelen környezeti tényezők jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés Az élőlények és részeik jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A megfigyelt növényi részek szerepe a növény életében A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása, csoportokba rendezése Az állatok testrészeinek felismerése, azok szerepe az állatok mozgásában, táplálkozásában, életmódjában Az élettelen anyagok és élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például tárgyak: anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; növények: lágy szárú – fás szárú, élőhely; állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok) Mérési módszerek, a hőmérséklet, a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére használt alkalmi (önkényesen választott, természetes, régi korokban használt) és szabvány mérőeszközök, mértékegységek és használatuk A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényeinek (növények, állatok, ember: saját test, társak, felnőttek) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel Hétköznapi tapasztalatok a szabvány mértékegységek nagyságáról	
Fogalmak	élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

NAT témakör	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez; ○ a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti; ○ a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza; ○ feladatvégzés során társaival együttműködik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	○ a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja; ○ a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével; ○ az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkből vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére A víz körforgásának megfigyelése a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Mérési technika fejlesztése Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel A kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok lényeges érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése A víz halmazállapot-változásai (olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás) A víz körforgása a természetben	○ a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja; ○ a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével; ○ az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja; ○ figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás
Fogalmak	szilárd – folyékony – légnemű halmazállapot; halmazállapot-változás; olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, mozgás, ütközés, égés	

NAT témakör	Tájékozódás az időben	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset; o naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez; o napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; o megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit; o figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); o az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt. o felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; o megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit; o figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); o az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Napszakok, évszakok váltakozása, jellemzői, valamint a Föld mozgásai és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggések megfigyelése Az egyes évszakok jellemző időjárásának, az időjárás tényezőinek megfigyelése, hőmérsékletének mérése. A csapadék formái (eső, köd, hó). Időjárási napló készítése Az évszaknak megfelelő helyes öltözködés megbeszélése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján Az évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben (pl. víz körforgása) Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése	o felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; o megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit; o figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); o az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban A növények egyes életszakaszainak megfigyelése (csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés) Növények csíráztatása, hajtatása során az ezekhez szükséges feltételek megfigyelése Az állatok szaporodásának megfigyelése (pete, tojás, elevenszülő) Ismétlődő jelenségek (ritmusok) megfigyelése az ember életében (napirend, hetirend, kalendárium, jeles napok, ünnepek). A dátumok elhelyezése a naptárban. Napirend és hetirend tervezése Az emberi életszakaszok jellemzőinek megfigyelése és összehasonlítása (szerepjáték) Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Mérési technika fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Időbeli tájékozódó képesség fejlesztése Föld mozgásainak (forgás, Nap körüli keringés) hatásai az évszakok, napszakok váltakozására, jellemzőikre Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása A környezetben zajló ciklikus változások felismerése, megfigyelése, sorba rendezése Napi és éves ritmus a növény- és állatvilágban A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk Jeles napok, dátumok elhelyezése a naptárban Napirend készítése Ismétlődő jelenségek (ritmusok) az ember életében, a test működésében. Ismétlődő, ciklikus jelenségek a környezetben (például víz körforgása)	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés

NAT témakör	Tájékozódás a térben	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset; o iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; o irányokat ad meg viszonyítással; o megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós; o felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas; o az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; o tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; o felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; o felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit; o domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését. o tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; o felismeri a különböző domborzati formákat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Iránytű készítése, használatának gyakorlása, tájékozódási gyakorlatok a fő- és mellékvilágtájak helyzetének gyakorlására: a fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben Az alaprajz, vázlatrajz, térképvázlat és a térkép jellemzőinek megfigyelése, egy-egy konkrét példa összehasonlítása Alaprajz készítése az osztályteremről, a tanulók otthonáról, szobájáról. Tájékozódási gyakorlatok alaprajz, vázlatrajz és térképvázlat alapján Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén	o a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas; o az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; o tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; o felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; o felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A felszínformák elemei, jellemzőik megfigyelése (hegy, hegység, medence, völgy, domb, dombság, síkság). A jellemzőknek megfelelően homokból az egyes felszínformák kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében A szél és a víz munkájának modellezése homokasztalon A felszíni vizek fajtáinak (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik megfigyelése. A jellemzőknek megfelelően homokasztalon az egyes vizek kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Téri tájékozódó képesség fejlesztése A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Iránytű használata. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben Az alaprajz, a térképvázlat és a térkép. Tájékozódás az alaprajz és a térképvázlat segítségével A felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság. Jelölésük a domborzati térképen A felszíni vizek fajtái (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik, ábrázolásuk a domborzati térképen A külső erők (szél, víz) felszínformáló munkája	○ domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
Fogalmak	fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, térképvázlat, térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép, felszínforma

NAT témakör	Hazánk Magyarország	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókincset; o megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágtájakat, irányokat ad meg viszonyítással; o felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok; o megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autó	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; o irányokat ad meg viszonyítással; o térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; o térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit; o térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is. o iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Földbolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence) Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén Magyarország megyéinek, ezen belül a tanulók saját megyéjének, megyeszékhelyének, valamint Budapest megkeresése Magyarország közigazgatási térképén	o iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; o irányokat ad meg viszonyítással; o térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; o térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit; o térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hídjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Mérési technika fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Téri tájékozódó képesség fejlesztése Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik Tájékozódás hazánk közigazgatási térképén: megyék, saját lakóhely megyéje, megyeszékhelye, települések, saját település és a főváros helye hazánk térképén Fővárosunk, Budapest: híres épületek, főbb nevezetességek, hidak, közlekedés	
Fogalmak	térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros

NAT témakör	Életközösségek lakhelyünk környezetében	10 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit; ○ felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt; ○ tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. Természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); Megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; Algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat; Algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat; Konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát; Megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki; Felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek; Felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat; Példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét; Felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. Madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel); Elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. Hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újra használat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság). Gyógy- és fűszernövények ismerete. Haszonállatok ismerete. Haszonnövények ismerete. Vadon élő állatok ismerete. Ismeret terjesztők használja szempontok szerint. Felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. Természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); Megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; Algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat; Algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;

	Konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát; Megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki; Felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek; Felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat; Példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét; Felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. Madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel); Elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. Hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újra használat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság). Gyógy- és fűszernövények ismerete. Haszonállatok ismerete. Haszonnövények ismerete. Vadon élő állatok ismerete. Ismeret terjesztők használja szempontok szerint.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A tanulók lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) jellemzőinek megfigyelése, mérése (időjárás) tanulmányi séták során. A megfigyelések alapján az életközösségek összehasonlítása A természetes és mesterséges életközösségek összehasonlításához tanulmányi séta a közeli parkba, látogatás zöldséges-gyümölcsöskertbe. A hasonlóságok és különbözőségek összehasonlítása, megbeszélése, az ember hatásának megfigyelése Az életközösségek jellegzetes élőlényeinek csoportosítása élőhely szerint Az egyes életközösségek jellegzetes állatainak és növényeinek testfelépítése, algoritmus alapján történő megfigyelése, mérése (testméret mérése pl. életnagyságú rajzon) A tapasztalatok alapján a növények és állatok igényeinek, élőhelyhez, életfeltételekhez való	o felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); o megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; o algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat; o algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
alkalmazkodásának (testfelépítés, életmód) megfigyelése, megbeszélése, modellezése (pl. csőr-és lábtípusok) Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely) Táplálkozási kölcsönhatások alapján az állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő). Az egyes életközösségekre jellemző táplálékláncok, táplálékhálózatok összeállítása Az iskolához legközelebb eső nemzeti park vagy tájvédelmi körzet megismerése, értékmentő munkájának megértése tanulmányi séta vagy osztálykirándulás alkalmával Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmód alapján történő összehasonlítása Osztálykert/iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének, szerepének megfigyelése Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Mérési technika fejlesztése Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Környezettudatos magatartás fejlesztése A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlényeinek környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés) A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok (például	o konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát; o megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki; o felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek; o felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat; o példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét; o felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel); o elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újra használat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság). o Gyógy- és fűszernövények ismerete. Haszonállatok ismerete. Haszonnövények ismerete. o Vadon élő állatok ismerete. o Ismeret terjesztők használja szempontok szerint.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
táplálkozási kölcsönhatások, búvóhely; élőhely) A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágy szárú – fás szárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kétéltűek – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok) Az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncok és azokból táplálékhálózatok összeállítása A természetes és mesterséges életközösségek Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem	

Fogalmak	természetes és mesterséges életközösség, erdő, mező-rét, víz-vízpart, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés, tápláléklánc, táplálékhálózat

NAT témakör	Testünk, egészségünk	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait; ○ tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani; ○ felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségére. ○ felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; ○ megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; ○ belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait; ○ ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	o felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; o megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; o belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait; o ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs testén Az egyes érzékszerveken keresztül történő érzékeléstípusokhoz kötődő érzékelhető tulajdonságok megfigyelésének gyakorlása (szem – látás: szín, alak, nagyság, felületi minőség; bőr – tapintás: alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet; nyelv – ízlelés: íz; orr – szaglás: szag; fül – hallás: hang) Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások megismerése, gyakorlása és alkalmazása plakát készítésével, beszélgetéssel, szituációs játékkal. Személyes tapasztalat szerzése az érzékszervi és a mozgásszervi fogyatékkal élők életéről A legfontosabb szervek, szervrendszerek szerepének megfigyelése, felépítésük megbeszélése (keringési rendszer, váz-és izomrendszer, emésztő szervrendszer, a légzés szervrendszere), beszélgetés az egészséges fejlődésének feltételeiről. A testmozgás jelentőségének megbeszélése. A mozgás hatásának megfigyelése a pulzusra és a légzésszámra (méréssel) Az iskolás élettel kapcsolatos életmódbeli szokások tudatosítása és gyakorlása, az iskolában való helyes viselkedés és megfelelő öltözet megbeszélése (tanórán, különböző szabadidős foglalkozáson, szünetben), az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. Megszólítások, köszönés, udvariassági formulák használatának gyakorlása. A helyes öltözködési szokások szerepének megbeszélése, öltözködési tanácsok adásával	o felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; o megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; o belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait; o ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
egy-egy évszakhoz kapcsolódóan időjárás-előrejelzés értelmezése alapján Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése A helyes táplálkozási szokások kialakítása: miből mennyit együnk? – mérések elvégzése, rögzítése a füzetbe rajzban, írásban. Az egészséges és egészségtelen ételek csoportosítása Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy-egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata Élelmiszerfajták megismerése, csoportosításuk tápanyagtartalmuk alapján Egy napi egészséges menü összeállítása. Egészségtelen italok cukortartalmának becslése, mérése kockacukor segítségével Helyes étkezési, viselkedési szokások alakítása szituációs játékokkal Ételek tárolásával kapcsolatos információk megbeszélése A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során) Fogyatékossággal és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A leggyakoribb betegségtünetek (pl. láz, hányás, hasmenés, gyengeség, levertség) felismerésének gyakorlása konkrét példákon, szituációkon keresztül. A betegségek okainak, megelőzésének megismerése, a fertőző betegségek megelőzési módjainak gyakorlása. A testhőmérséklet, láz mérése A balesetek okainak megfigyelése képek, videók segítségével, beszélgetés a megelőzés	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
fontosságáról. A segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén szituációs játékkal Megfigyelőképesség fejlesztése Leíró képesség fejlesztése Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése Rendszerező képesség fejlesztése Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel Egészségtudatos magatartás fejlesztése Az emberi test fő testrészei, szervei A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök, szabályok, helyes szokások A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása A megfelelő öltözködés A személyes higiéné A rendszeres testmozgás Aktív és passzív pihenés A lelki egészség A leggyakoribb betegségtünetek. A testhőmérséklet, láz mérése A betegségek megelőzése. A védőoltások szerepe Balesetek, megelőzésük	
Fogalmak	szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám 36 óra**
Megfigyelés, mérés	3
Az élettelen környezet kölcsönhatásai	4
Tájékozódás az időben	4
Tájékozódás a térben	4
Hazánk, Magyarország	6
Életközösségek lakóhelyünk környezetében	9
Testünk, egészségünk	6

NAT témakör	**Megfigyelés, mérés**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	– Felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat; – Felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket; – Adott szempontok alapján algoritmus szerint élettelen anyagokon és élőlényeken megfigyeléseket végez; – Adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít; – Időjárási megfigyeléseket tesz, méréseket végez; – megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti, megfogalmazza; – figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat; – növényt ültet és gondoz, megfigyeli a fejlődését, tapasztalatait rajzos formában rögzíti; – Méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket; – Algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becsült és mért eredményeit összehasonlítja; – Az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja; – Méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	-Azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit -Felismeri,megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit. -Megfogalmazza , mi a növényi részek szerepe a növény életében -Megnevezi az időjárás fő elemeit -Felismeri, megnevezi és megfigyeli egykonkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. -Felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Az élettelen anyagok, tárgyak érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése algoritmus alapján (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang), a tapasztalatok rögzítése; – Az élettelen anyagok azonos és különböző tulajdonságainak megfigyelése, csoportosításuk különböző szempontok szerint: érzékelhető tulajdonságaik, anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; – Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságaik és különbségeik megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése; – Az időjárási elemek megfigyelése; – Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon); – A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben; – Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon); – A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben; – A lágy és fás szárú növények részeinek megfigyelése (gyökérzet, szár, levél, virág, termés). A növények részeinek megfigyelése algoritmus alapján; – A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása tulajdonság környezeti hatásokra történő változásainak megfigyelése tanulmányi séták során ● növények: ősszel lombhullás/örökzöldek folyamatosan; tavasszal rügyek, levelek vizsgálata; nyáron a kifejlett növény és a termés vizsgálata	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – A közvetlen környezet élettelen anyagai, környezeti tényezői (levegő, víz, talaj), élőlényei – Az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) – Az élettelen környezeti tényezők jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) – A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés – Az élőlények és részeik jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) – A megfigyelt növényi részek szerepe a növény életében – A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása. Az állatok testrészeinek felismerése, azok szerepe az állatok mozgásában, táplálkozásában, életmódjában – Az élettelen anyagok és élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például tárgyak: anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; növények: lágy szárú – fás szárú, élőhely; állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok) – -Mérési

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
● állatok: ősszel és tavasszal bundaváltás; télen hangok, lábnyomok figyelése; tavasszal új fajok megjelenésének megfigyelése, nyáron a mozgás, táplálkozás, utódok nevelésének, utódok mennyiségének, egyéb változatosságok megfigyelése – A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúság jellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélessérzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható részeinek megnevezése; – Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában; – A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása: ● növények: lágy szárú – fás szárú; lombhullató – örökzöld ● állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők; élőhely: hobbiállatok, a házban és a ház körül élő állatok, háziállatok, haszonállatok, hazai vadon élő állatok; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők – A növények és állatok állapotának, a tulég) mérése – Űrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken – A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények tömegének mérése – A víz térfogatának, hőmérsékletének mérése, az ezekhez szükséges eszközök, mértékegységek (deciliter, liter, Celsius-fok) megismerése – A levegő hőmérsékletének mérése a különböző évszakokban, a csapadék hőmérsékletének mérése. Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése – Az ember testhőmérsékletének mérése	módszerek, a hőmérséklet, a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére használt alkalmi (önkényesen választott, természetes, régi korokban használt) és szabvány mérőeszközök, mértékegységek és használatuk – A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényeinek (növények, állatok, ember: saját test, társak, felnőttek) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük – Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel – Hétköznapi tapasztalatok a szabvány mértékegységek nagyságáról

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– A mérésekhez alkalmi és szabvány mérőeszközök, mértékegységek választása, használata.	
Fogalmak	élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

NAT témakör	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o – tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez; o – a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti; – a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza; – feladatvégzés során társaival együttműködik.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o – a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja; o – a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével; o – az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja; o – figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés); o – megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás; o – egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás; o – tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat; o – megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– A víz különféle halmazállapotainak tantermi körülmények között történő modellezése (jég, víz, gőz). A gőz és a pára közti különbségek megfogalmazása, tapasztalati úton történő ismeretszerzés (vízforralás után a forró gőz fölé hideg tányért teszünk, és a párát lecsapatjuk) – A víz halmazállapot-változásaival kapcsolatos kísérletek elvégzése (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás), a közben végbemenő kölcsönhatások,	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése

változások megfigyelése. Ok-okozati összefüggések keresése a halmazállapot-változások és az egyes hétköznapi jelenségek között – Kapcsolat keresése a víz halmazállapot-változásai és köznapi alkalmazásai között (pl.: hűtés jégkockával, melegítés gőzzel). Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben – Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkből vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére – A víz körforgásának megfigyelése a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése	– Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – A kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok lényeges érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang) – A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése – A víz halmazállapot-változásai (olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás) – A víz körforgása a természetben – Hely- és helyzetváltoztató mozgás – Rugalmas és rugalmatlan ütközések megfigyelése, hétköznapi megjelenése – Az égés feltételei, éghető és nem éghető anyagok csoportosítása, égéssel kapcsolatos vészhelyzetek kezelése. A tűz és az égés szerepe az ember életében.
Fogalmak	szilárd – folyékony – légnemű halmazállapot; halmazállapot-változás; olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, mozgás, ütközés, égés

NAT témakör	**Tájékozódás az időben**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	○ – életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset; ○ – naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez; ○ – napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ – felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; ○ – megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit; ○ – figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); ○ – az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; ○ – megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét; ○ – megnevezi az ember életszakaszait; ○ – megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez; ○ – analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Napszakok, évszakok váltakozása, jellemzői, valamint a Föld mozgásai és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggések megfigyelése – Az egyes évszakok jellemző időjárásának, az időjárás tényezőinek megfigyelése, hőmérsékletének mérése. A csapadék formái (eső, köd, hó). Időjárási napló készítése – Az évszaknak megfelelő helyes öltözködés megbeszélése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján – Az évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata – Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben (pl. víz körforgása) – Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése – Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban – A növények egyes életszakaszainak megfigyelése (csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés) – Növények csíráztatása, hajtatása során az ezekhez szükséges feltételek megfigyelése – Az állatok szaporodásának megfigyelése (pete, tojás, elevenszülő) – Ismétlődő jelenségek megfigyelése az emberi test működésében – Ismétlődő jelenségek (ritmusok) megfigyelése az ember életében (napirend, hetirend, kalendárium, jeles napok, ünnepek). A dátumok elhelyezése a naptárban. Napirend és hetirend tervezése – Az emberi életszakaszok jellemzőinek megfigyelése és összehasonlítása (szerepjáték) – Osztálytárs, fiatalabb és idősebb testvér, szülő, illetve más felnőtt testméreteinek becslése, mérése, az adatok összehasonlítása, tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Időbeli tájékozódó képesség fejlesztése – Föld mozgásainak (forgás, Nap körüli keringés) hatásai az évszakok, napszakok váltakozására, jellemzőikre – Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása – A környezetben zajló ciklikus változások felismerése, megfigyelése, sorba rendezése – Napi és éves ritmus a növény- és állatvilágban – A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk – Jeles napok, dátumok elhelyezése a naptárban – Napirend készítése – Ismétlődő jelenségek (ritmusok) az ember életében, a test működésében. Ismétlődő, ciklikus jelenségek a környezetben (például víz körforgása) – Az emberi életszakaszok, jellemzőik – A növények fejlődése: életszakaszok, csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés – A csírázás és a növekedés külső feltételei – Az állatok szaporodása (pete, tojás, elevenszülő), fejlődési szakaszai
Fogalmak	évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés

NAT témakör	Tájékozódás térben	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	○ – ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset; ○ – iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; ○ – irányokat ad meg viszonyítással; ○ – megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós; ○ – felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ – a tantermérőI, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas; ○ – az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; ○ – tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; ○ – felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; ○ – felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit; ○ – domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Iránytű készítése, használatának gyakorlása, tájékozódási gyakorlatok a fő- és mellékvilágtájak helyzetének gyakorlására: a fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben – Az alaprajz, vázlatrajz, térképvázlat és a térkép jellemzőinek megfigyelése, egy-egy konkrét példa összehasonlítása – Alaprajz készítése az osztályteremről, a tanulók otthonáról, szobájáról. Tájékozódási gyakorlatok alaprajz, vázlatrajz és térképvázlat alapján – Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén – A felszínformák elemei, jellemzőik megfigyelése (hegy, hegység, medence, völgy, domb, dombság, síkság). A jellemzőknek megfelelően homokból az egyes felszínformák kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Téri tájékozódó képesség fejlesztése – A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Iránytű használata. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben – Az alaprajz, a térképvázlat és a térkép. Tájékozódás az alaprajz és a térképvázlat segítségével – A felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság. Jelölésük a domborzati térképen – A felszíni vizek fajtái (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik, ábrázolásuk a domborzati térképen – A külső erők (szél, víz) felszínformáló munkája

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– A szél és a víz munkájának modellezése homokasztalon – A felszíni vizek fajtáinak (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik megfigyelése. A jellemzőknek megfelelően homokasztalon az egyes vizek kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében.	
Fogalmak	fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, térképvázlat, térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép, felszínforma

NAT témakör	Hazánk, Magyarország	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	○ – ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókincset; ○ – megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ – iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; ○ – irányokat ad meg viszonyítással; ○ – térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; ○ – térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit; ○ – térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Térképészeti gyakorlatok: – Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát medence) – Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése – Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése,	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel felszínformáik

megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen – Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen – Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről – Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén – Magyarország megyéinek, ezen belül a tanulók saját megyéjének, megyeszékhelyének, valamint Budapest megkeresése Magyarország közigazgatási térképén – Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével – Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hídjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül – Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában	– Tájékozódás hazánk közigazgatási térképén: megyék, saját lakóhely megyéje, megyeszékhelye, települések, saját település és a főváros helye hazánk térképén – Fővárosunk, Budapest: híres épületek, főbb nevezetességek, hidak, közlekedés
Fogalmak	térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros

NAT témakör	**Életközösségek lakóhelyünk környezetében**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o -ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező,rét, vízpart) főbb jellemzőit o -felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt o -tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban,írásban rögzíti	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o – felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); o – megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; o – algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat; o – algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;	

	○ – konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát; ○ – megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki; ○ – felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek; ○ – felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat; ○ – példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét; ○ – felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel); ○ – elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás ○ – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
– A tanulók lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz vízpart) jellemzőinek megfigyelése, mérése (időjárás) tanulmányi séták során. A megfigyelések alapján az életközösségek összehasonlítása – A természetes és mesterséges életközösségek összehasonlításához tanulmányi séta a közeli parkba, látogatás zöldséges-gyümölcsöskertbe. A hasonlóságok és különbözőségek összehasonlítása, megbeszélése, az ember hatásának megfigyelése – Az életközösségek jellegzetes élőlényeinek csoportosítása élőhely szerint – Az egyes életközösségek jellegzetes állatainak és növényeinek testfelépítése, algoritmus alapján történő megfigyelése, mérése (testméret mérése pl. életnagyságú rajzon) – A tapasztalatok alapján a növények és állatok igényeinek, élőhelyhez, életfeltételekhez való alkalmazkodásának (testfelépítés, életmód) megfigyelése,	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Mérési technika fejlesztése – Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Környezettudatos magatartás fejlesztése – A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart – Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai – A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlényeinek környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés) – A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart)

megbeszélése, modellezése (pl. csőr- és lábtípusok) – Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely) – Táplálkozási kölcsönhatások alapján az állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő). Az egyes életközösségekre jellemző táplálékláncok, táplálékhálózatok összeállítása – Az iskolához legközelebb eső nemzeti park vagy tájvédelmi körzet megismerése, értékmentő munkájának megértése tanulmányi séta vagy osztálykirándulás alkalmával – Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmód alapján történő összehasonlítása – Osztálykert/iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelősségének, szerepének megfigyelése	növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok (például táplálkozási kölcsönhatások, búvóhely; élőhely) – A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágy szárú – fás szárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kétéltűek – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok) – Az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncok és azokból táplálékhálózatok összeállítása – A természetes és mesterséges életközösségek – Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem
Fogalmak	természetes és mesterséges életközösség, erdő, mező-rét, víz-vízpart, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés, tápláléklánc, táplálékhálózat

NAT témakör	**Testünk, egészségünk**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	○ – ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait; ○ – tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani; ○ felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségére.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ – felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; ○ – megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; ○ – belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait; ○ – ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs testén – Az egyes érzékszerveken keresztül történő érzékeléstípusokhoz kötődő érzékelhető tulajdonságok megfigyelésének gyakorlása (szem – látás: szín, alak, nagyság, felületi minőség; bőr – tapintás: alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet; nyelv – ízlelés: íz; orr – szaglás: szag; fül – hallás: hang) – Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások megismerése, gyakorlása és alkalmazása plakát készítésével, beszélgetéssel, szituációs játékkal. -Személyes tapasztalat szerzése az érzékszervi és a mozgásszervi fogyatékkal élők életéről – A legfontosabb szervek, szervrendszerek szerepének megfigyelése, felépítésük megbeszélése (keringési rendszer, váz- és izomrendszer, emésztő szervrendszer, a légzés szervrendszere), beszélgetés az egészséges fejlődésének feltételeiről. -A testmozgás jelentőségének megbeszélése. A mozgás hatásának megfigyelése a pulzusra és a légzésszámra (méréssel) – Az iskolás élettel kapcsolatos életmódbeli szokások tudatosítása és gyakorlása, az iskolában való helyes viselkedés és megfelelő öltözet megbeszélése (tanórán, különböző szabadidős foglalkozáson, szünetben), az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. -Megszólítások, köszönés, udvariassági formulák használatának gyakorlása. A helyes öltözködési szokások szerepének megbeszélése, öltözködési tanácsok adásával egy-egy évszakhoz kapcsolódóan időjárás-előrejelzés értelmezése alapján – Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése – A helyes táplálkozási szokások kialakítása: miből mennyit együnk? – mérések elvégzése, rögzítése a füzetbe rajzban, írásban. Az egészséges és egészségtelen ételek csoportosítása	– Megfigyelőképesség fejlesztése – Leíró képesség fejlesztése – Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése – Rendszerező képesség fejlesztése – Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése – Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel – Egészségtudatos magatartás fejlesztése – Az emberi test fő testrészei, szervei – A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat – Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében – Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök, szabályok, helyes szokások – A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága – Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban – A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások – Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása – A megfelelő öltözködés – A személyes higiéné – A rendszeres testmozgás – Aktív és passzív pihenés – A lelki egészség – A leggyakoribb betegségtünetek. A testhőmérséklet, láz mérése – A betegségek megelőzése. A védőoltások szerepe – Balesetek, megelőzésük

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
– Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata – Élelmiszerfajták megismerése, csoportosításuk tápanyagtartalmuk alapján – Egy napi egészséges menü összeállítása. Egészségtelen italok cukortartalmának becslése, mérése kockacukor segítségével – Helyes étkezési, viselkedési szokások alakítása szituációs játékokkal – Ételek tárolásával kapcsolatos információk megbeszélése – A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása – Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre – Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során) – Fogyatékossággal és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával – Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A leggyakoribb betegségtünetek (pl. láz, hányás, hasmenés, gyengeség, levertség) felismerésének gyakorlása konkrét példákon, szituációkon keresztül. -A betegségek okainak, megelőzésének megismerése, a fertőző betegségek megelőzési módjainak gyakorlása. -A testhőmérséklet, láz mérése A balesetek okainak megfigyelése képek, videók segítségével, beszélgetés a megelőzés fontosságáról. A segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén szituációs játékkal.	
Fogalmak	szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások

Ének- zene

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam b osztálya	**1**	**36**
2. évfolyam b osztálya	**1**	**36**
3. évfolyam b osztálya	**1**	**36**
4. évfolyam b osztálya	**1**	**36**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Gyermekdalok, Gyermekjátékdalok, Népdalok	23 óra
Zenei ismeretek	6 óra
Zeneművek	7 óra

NAT témakör	**Gyermekdalok, Gyermekjátékdalok, Népdalok**	**23 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Az éneklés és mozgásszükséglet kielégítésén túl váljanak képessé a tanulók a gyermek- és játékdalok egyenletes lüktetésű (járólépés, osztinátó) kísérésére.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Csön- csön gyűrű, Csíp- csíp csóka, Badacsonyi szőlőhegyen, Mit játsszunk lányok? Pám- pám paripám, Tekeredik a kígyó, Most jöttem Bécsből, Most viszik, most viszik, Kis kece lányom, Anyám, édesanyám, Kinyílt a rózsa, Gyertek lányok	Hibátlanul, tisztán el tudja énekelni a tanult gyermek- és gyermekjátékdalokat. A dalok éneklését egyenletes járólépéssel vagy egyenletes mozgásokkal tudja kísérni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
ligetre, A part alatt, Sándor napján, Hej, tulipán, tulipán, Iglice, szívem, Esik az eső. Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyenlőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás, Tóbiás; Én kis kertet kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudat; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, kérdés-felelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei ismeretek**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Ismerjék meg a pentaton hangok betű- és kézjelét. Tudjanak dalritmust hangoztatni, kapjanak késztetést dallam- és ritmus variálásokhoz.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A zenei jelrendszer; dallami, ritmikai ismeretek dallami elemek: a dó, ré, mi, szó, lá hangok neve, kézjele; a vonalrendszer; vonalelemek (vonal, vonalköz) a vonalrendszerben	Pontosan el tudja olvasni kézjelről, dallamkirakóról, kottáról a dó, ré, mi, szó, lá hangokat különböző relációkban. Dallamkirakón pontosan ki tudja rakni a dalmotívumokat a tanult hangokkal, és a ritmust is pontosan fel tudja tüntetni. Felismeri és meg tudja nevezni a vonalrendszer elemeit.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Dallamvariálás: bővített, szűkített dallamok; Dallambefejezés- variációk Ritmikai elemek: a negyed- és nyolcad értékű hang neve, ritmusjele, kottajele; a negyed értékű szünet, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel; ütemfajták: a 2/4- es ütemfajták; a dalritmus és a mérőütés különbsége; ritmusvariálás: ritkítás, szaporítás, csere, ritmuskíséret; járás és egyéb mozgások páros ütemű énekre, zenére	Tud dallamot variálni bővítéssel, szűkítéssel. Képes dalbefejezést improvizálni. Meg tudja különböztetni a dalritmust és az osztinátót. Képes alkotni 2/4- es ütemfajtákat.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonal, ismétlőjel, hangsúlyjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz, hangjegy, hangszár, hangközlépés, hangközugrás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zeneművek**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Éneklési készség, akusztikus tapasztalatok környezetünk zörejeiről, hangjairól, emberi hangokról. Hallás utáni tájékozódás a térben, irány és távolság megnevezése. Első zenehallgatási élmények kisgyermekkorból.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Kapjanak kedvet és segítséget a zene megfigyeléséhez, s a befogadói attitűd kialakításához. Ismerjék fel a gyermek- hangszíneket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Bartók Béla: Cipósütés, Házasodik a tücsök (Gyermekeknek I. 37.), Mese a kis légyről (Mikrokozmosz VI. 142.); Saint- Saens: Az állatok farsangja; Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi, Csúfolódó Prokofjev: Péter és a farkas; Zempléni László: Allegro ütőhangszerekre; Kodály Zoltán: Katalinka, Nagyszalontai köszöntő; Kurtág György: Játékok Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12.	Felismeri a meghallgatott zeneműveket, zeneműrészleteket. Meg tudja nevezni a szerzőjüket, a művek címét és a hallott hangszereket.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Lánc, lánc, eszterlánc; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcsúfolók- „Ádám kutya ül a hátán”	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kezdés, befejezés, hangerő, hangerő változás, tempó, tempóváltás, férfi és női hang, szóló, kórus, hangszer, zenekar, hangszín.

A fejlesztés várt eredményei az 1. évfolyam végén	A tanuló tudjon 10- 15 népi mondókát, gyerekdalt kifejezően énekelni emlékezetből Ismerje a tanult gyermekjátékokat, népszokásokat Tudjon együtt énekelni társaival szolmizációs kézjelekről (szó- mi, lá- szó-mi) Tudja megkülönböztetni a vokális és a hangszeres hangszíneket Ismerje fel a tanult ritmusértékeket (negyed és szünetjele, páros nyolcad), az ütemvonalat, a záróvonalat, az ismétlőjelet

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Gyermekdalok, Gyermekjátékdalok, Népdalok	18 óra
Zenei ismeretek	3 óra
Zeneművek	6 óra
Furulyázás	9 óra

NAT témakör	**Gyermekdalok, Gyermekjátékdalok, Népdalok**	**18 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző évben tanult dalanyag.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Váljanak képessé a tanulók a gyermek - és játékdalok egyidejű éneklésére és egyenletes lüktetésű kísérésére. Kapjanak késztetést a szép kifejező éneklés elsajátításához. Sajátítsák el a Himnusz énekléséhez és hallgatásához megfelelő illemszabályokat.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Egy boszorka van Este van már nyolc óra, Harcsa van a vízben Két szál pünkösd rózsa, Cickom cickom, Láttál- e már valaha, Gólya, gólya, gilice, Szélről legeljetek, Komáromi kisleány, Már megjöttünk estére, Szegény legény vagyok én, Fut a kicsi kordé, Nád a házam teteje, Házasodik a tücsök, Úgy tetszik, hogy jó helyen, Sárga csikó, Itt ül egy kis kosárban, Hull a szilva a fáról, Sej, haj fonóba (Weöres Sándor), Kis kertemben uborka, Föl, föl vitézek (Egressy) Himnusz (Erkel) A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harcsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej,	El tud énekelni pontosan minden tanult gyermekdalt. A Himnuszt pontosan el tudja énekelni. Minden tanult dalt pontos osztinátókísérettel is elő tud adni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránykám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltessen, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tűt; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljetek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács;Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, népének, kérdés-felelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Népi mondókák, gyermekjátékok, gyermekversek. Ehhez kapcsolódó nagytesti mozgások, hangutánzó dallam és ritmusmotívumok.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Ismerjék meg a pentachord hangkészletű dalmotívumokat. Ismerjék fel és tanulják meg hangoztatni a szinkópát a dalokban. Tanulják meg megkülönböztetni néhány hangszer hangszínét.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Dallam elemek relatív hangrendszer; pentachord hangkészlet: a dó pentachord hangsor, a dó és lá pentachord hangkészletű dallammotívumok, dallamok, pentachord dallammotívumok abszolút hangrendszer: a zenei abc	A pentachord hangkészletű dallamot le tudja olvasni kézjelről, betűről és kottáról. Tud pentachord dallamimprovizációt énekelni. Le tud jegyezni kétütemes pentachord motívumot adott kezdőhangra. Felismeri, meg tudja nevezni és le tudja jegyezni a zenei abc törzshangjait.
Ritmikai elemek ritmusfajták: a szinkópa, az egész értékű hang, formai elemek: a 4/4- es ütemfajták,	Felismeri hangzó zenében a szinkópát és azt ritmusmotívumokban le tudja jegyezni. Pontosan tudja hangoztatni a szinkópát. Improvizálni tud 4/4- es ütemfajtákat a tanult ritmuselemek felhasználásával.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
ritmusimprovizáció		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonal; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; ostinato, ritmuskánon	

NAT témakör	**Zeneművek**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Ismerjék fel hangzó zenéről a Himnuszt. Sajátítsák el a zenei abc néhány hangját abc- s betűjelről és kottából.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Erkel F.: Himnusz; Egressy B.: Klapka-induló; Vivaldi: A négy évszak – Tavasz; Daquin: Kakukk; Bartók B.: Gyermekeknek zongoradarabok, Hegedűduók, Paprikajancsi; Weiner L.: Róka- tánc; Kurtág Gy. Játékok; Sáry L.: Kotyogó kő egy korsóban Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermekeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tűt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon;Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy	Felismeri hangzó zenéről a Himnuszt. Meg tudja nevezni valamennyi hallgatott zeneművet szerzőjét, címét és hangszerét. Évente ellátogat legalább két hangversenyre.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshéjban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

NAT témakör	**Furulyázás**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző esztendőben tanult dallamok.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Érezzenek késztetést a tanult gyermekdalok ritmusának, a megismert ritmusfajtáknak, továbbá egyszerű dalmotívumoknak az előadására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Furulyázásra javasolt dalok: Hej, tulipán (A-ról),(d-moll) Kinyílt a rózsa (d-moll) Sándor napján (F-ről), (F-dúr) Kis kece lányom (D-ről), (d-moll) Zöld paradicsom (G-ről), (C-dúr) Gyertek lányok (G-ről), (C-dúr)	Furulyázni tud négy-öt dalmotívumot, gyermekdalt abc- s betűjelről, kottáról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika, dúr-moll

A fejlesztés várt eredményei a 2. évfolyam végén	A tanuló tudjon 10-15 népi mondókát, gyermekdalt kifejezően énekelni egyénileg és csoportosan – emlékezetből. Tudjon együtt énekelni csoportos éneklésben, népi játékban. Zenehallgatás folytán ismerje fel a vokális és a hangszeres hangszíneke, különböztesse meg a vonós és a fúvós hangszeres hangzását. Saját nevét jelenítse meg improvizációval (ritmikailag, dallamilag). Ismerje a vonalrendszert, tudjon dalritmust és a tanult pentaton és a pentachord relációkat olvasni és kottába írni –tanári segítséggel. Ismerje fel és szólaltassa meg furulyán a tanult ritmusértékeket (negyed, negyed szünet, félérték és szünetjele, páros nyolcad.

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Népdalok; Jeles napokhoz fűződő dalaink, Más népek gyermekdalai; Kánonok	15. óra
Zenei ismeretek	5 óra
Zeneművek	6 óra
Furulyázás	10 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Népdalok, Jeles napokhoz fűződő dalaink, Más népek gyermekdalai, Kánonok**	**15 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval és nyílt hangon való éneklése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Tanulják meg előadni jó ritmusban és a dalok hangulatának megfelelő stílusban a magyar és más népek dalait a tanulók. Ismerjék meg a jeles napokhoz fűződő népszokásokat. Tanulják meg tömören ismertetni azok lényegét. Szívesen vegyenek részt kánonok éneklésében.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
NÉPDALOK: Aki szép lányt akar venni, Ha felmegyek a budai nagy hegyre, Hull a szilva a fáról, A juhásznak, Tavaszi szél, Gábor Áron rézágyúja, Megyen már a hajnalcsillag, A karádi faluvégen KÁNONOK, KÉTSZÓLAMÚ ÉNEKEK: Kispiricsi faluvégen, Kodály Z.: A juhász, Szőnyi E.: Sárga csikó; Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba;	Minden tanult népdalt, továbbá a jeles napok dalait pontosan és tisztán el tudja énekelni. Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében. A tanult dalokat felismeri valamely motívumukról.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském *Párosítók--- >Leányok, legények* Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom *Táncnóták-àTáncos dalok* Erdőjáróznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják *Tréfás dalok* A faragószék nótája; Egy kis kertet kerítek – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony *„Mesés" dalok* Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ JELES NAPOK NÉPDALAI: Luca, Luca, Adjon az Úristen, A hajnali harangszónak, Emlékezzél házigazda, Régi szokás ez a nap nálunk, A, a, a, a farsangi napokban, Talalaj, Talalaj Tök- Lőrinc, Szent Gergely doktornak, Ma van húsvét napja, Mi van ma, mi van ma, Magos a rutafa, Elvégeztük, elvégeztük az aratást JELES NAPOK: Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzsi: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház

NAT témakör	Zenei ismeretek	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Ismerjék meg a zenei abc törzshangsorát (C '- C "). Ismerjék fel és tanulják meg hangoztatni az éles és nyújtott ritmust.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Dallam elemek a relatív hangrendszer: a pentaton hangkészletű dallamok az abszolút hangrendszer: a zenei abc törzshangsora	Tud kottából szolmizálni és abc- s névvel olvasni pentaton dallamot. Le tud jegyezni négy- hat ütemnyi dallamot adott kezdőhangra.
Ritmikai elemek a pontozott fél a pontozott negyed és ritmuskészletei a 3/4- es ütem	Felismeri. meg tudja nevezni és pontosan képes hangoztatni az éles, a nyújtott és a pontozott félértékű ritmusmotívumokat. Létre tud hozni 3/4- es ütemfajtákat a tanult ritmuselemek felhasználásával.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	a zenei hangsúly, mondókák, felelgetős ritmusjáték, ritmusvariáció, ostinato, páros-páratlan lüktetés

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Érezzenek késztetést különböző hangszerek megismerésére, a hangszercsoportok hangzásának felismerésére. Fejezzenek ki érdeklődését a hallott zenei részlet elemzésénél. Ismerjék fel a kisebb és nagyobb zenei egységeket (motívum, periódus). Ismerjék fel a zenei azonosság, hasonlóság, különbözőség, továbbá a témavariációk közötti eltéréseket. Ismerjék meg a gyermekkari hangzást. Váljanak képessé arra, hogy követni tudják a vezető szólam "útját" a kórusmű hallgatása során. Ismerjék fel az imitációt kórusművekben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Vokális és hangszeres zeneművek, zeneműrészletek; a zenei karakterábrázolás L. Mozart: Gyermekszimfónia C. Saint- Saens: Az állatok farsangja Ránki György: Pomádé király új ruhája L. Bernstein: Divertimento Szőnyi E.: A didergő király	Biztonsággal felismeri és meg tudja nevezni a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait. Felismeri a hangzó zenében a motívum, valamint a periódus formai elemeket, továbbá az imitációt, a hasonlóságot és a különbözőséget. Évente ellátogat legalább két hangversenyre.
Jeles napokhoz és népszokásokhoz fűződő gyermekkari művek Kodály Z.: Lengyel László, Villő, Gergely-járás, Pünkösdölő Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdölő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Háry János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese Bartók Béla: Gyermekeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29. Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám)Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Megfogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony) Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába) Josquin: A tücsök Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc Johann Strauss: Tik-Tak polka Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; *„Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha"* Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc	Biztonsággal felismeri és meg tudja nevezni a gyermekkar szólamait.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend Betlehemes / Csordapásztorok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Furulyázás**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző éves tananyag alapos ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Tanuljanak meg kottából egyszerű gyermek- és népdalokat furulyázni. Szívesen vegyenek részt könnyű népdalkánonok előadásában.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Gyermekdalok, népdalok, kánonok: A hajnali harangszónak (G-ről),(C-dúr) Mi van ma (G-ről), Szegény legény (D-ről (d-moll) Szántottam gyöpöt (G-ről), (C-dúr) Láttál- e már (C-ről), (C-dúr) János úr készül (D-ről), Cickom, cickom (C”-ről), (C-dúr) Este van már, nyolc óra (F-ről), (d-moll) Esik eső, zúg a gát (C”-ről), Még azt mondják, nem illik (D-ről), (d-moll) karácsonyi dalok	Furulyázni tud nyolc- tíz népdalt, két- három kánont kottából és emlékezetből.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	dúr-moll, testtartás, hét- és ötfokú hangsorok

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén	A tanult népdalokat, jeles napok dalait tudja pontosan és tisztán énekelni. Egyénileg tudja elénekelni a Himnuszt Tudjon együtt énekelni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében Tudjon kottából szolmizálni és abc- s névvel olvasni pentaton dallamot Tudja alkalmazni a tanult tempójelzéseket és dinamikai jeleket Ismerje fel a ritmusképleteket kottaképről Ismerje fel a különböző kórustípusokat – hallás útján Hallás alapján tudja megnevezni a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait Improvizáció: dallamkiegészítés, befejezés rögtönzése Tudjon furulyázni 8- 10 népdalt és 2- 3 kánont kottából

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Népdalok, Népszokások dalai, Régmúlt századok magyar történelmi énekei és táncdallamai	18 óra
Zenei jelrendszerek, Dallami, formatani és ritmikai ismeretek	3 óra
Zeneművek	6 óra
Furulyázás	9 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Népdalok, Népszokások dalai, Régmúlt századok magyar történelmi énekei és táncdallamai**	**18 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és nyílthangon való éneklése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Alakuljon ki az a szokásuk a tanulóknak, hogy az eddig tanult népdalokat tartalmi- hangulati szempontból rendszerezni tudják. Törekedjenek a különböző karakterű dalok stílusos előadására. Illemtudóan tudjanak részt venni a Szózat éneklésében.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Népdalok, népszokások dalai; magyar történelmi énekek; ünnepek dalai; régi magyar táncdallamok; kánonok; dallamrögtönzések; Röpülj páva, Erdő mellett estvéledtem, Este jő szürkül bé, A malomnak nincsen köve, Madárka, madárka, Erdő, erdő, erdő, Sej Nagyabonyban, Ó, mely sok hal, Tiszán innen, Dunán túl, Édes rózsám, Csínom Palkó, A jó lovas katonának, Kossuth Lajos azt izente, Kossuth Lajos táborába	Minden tanult dal pontosan és stílusosan el tud énekelni egyedül valamennyi versszakával együtt. Mintaszerűen részt tud venni a Szózat közös éneklésében. Részt tud venni a tanult kánonok hibátlan éneklésében.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Zeneművek / Énekes anyag / Negyedik osztály *Életképek* A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, Pásztorember vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám *Párosítók-→ Leányok, legények* Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi *Állatos dalok* A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacsa fürdik *Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra* Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza? Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdnek jeles napján	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház, himnusz, szózat

NAT témakör	Zenei jelrendszerek, Dallami, formatani és ritmikai ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult ritmikai és dallami elemek pontos lejegyzése	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Tanuljanak meg kottát olvasni a relatív és abszolút hangrendszer segítségével. Ismerjék fel az ereszkedő és visszatérő szerkezetű népdalformát. Tanuljanak meg rögtönözni zenei kérdést, és feleletet. Érezzék a páros és páratlan lüktetésű zene különbözőségét. Tanuljanak meg 3/4- es és 4/4- s ütemfajtákat alkotni és hangoztatni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Dallami ismeretek hangsorok: a pentatónia; a dúr hangsor hangközök: a kvint (T5); a kvart (T4); az oktáv (T8) Dallamszerkezetek: a kvintváltó dallamszerkezet; a visszatérő dallamszerkezet	Biztonsággal felismeri és meg tudja nevezni a vonalrendszerben a zenei abc törzshangjait: C'–C". A t4, t5 és t8 hangközöket le tudja jegyezni megadott alaphangra. Felismeri a kvintváltó dallamszerkezetet kottából és hangzó zenéből. Kvintválaszt tud rögtönözni szolmizálva. Felismeri hangzó zenéből a visszatérő dallamszerkezetet.
Formatani ismeretek	Felismeri a zenei kérdés- feleletet egyszerű zeneművekben.
Ritmikai ismeretek: váltakozó ütemű dalok ritmusa; 3/4- es és 4/4- es ütemek; dalritmus; ritmusmotívumok	A váltakozó ütemű dalok ritmusát pontosan tudja hangoztatni.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs

NAT témakör	**Zeneművek**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Ismerjék fel a női, a férfi- és vegyeskari hangzást, tanulják meg megnevezni a hangszínfajtákat. Tanulják meg tömören ismertetni Bartók és Kodály munkásságának jelentőségét. Tanuljanak meg a szakkifejezések használatával rövid elemzést adni a Kodály Háry János című művének részleteiről.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Vokális és hangszeres zeneművek, zeneműrészletek; régi európai és magyar táncdallamok; Bárdos Lajos: Régi táncdal (kórusmű),	Valamennyi meghallgatott zeneművet képes felismeri. Meg tudja nevezni azok címét, szerzőjét, műfaját.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Dana- dana (kórusmű); Bartók Béla és Kodály Zoltán népdalgyökerű zenéje: Bartók B.: Magyar Képek (zenekari mű 5 tételben), Este a székelyeknél (V.), Ürögi kanásztánc (I.); Kodály Zoltán: Háry János (daljáték), Háry János szvit- változat **Zeneművek/ Zenehallgatás /Negyedik osztály** Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat) Kodály Zoltán: Háry János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villő – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdölő– gyermekkar, részlet (A pünkösdnek) Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II. / 22. Debrecenbe kéne menni; II. / 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Furulyázás**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző éves tananyag ismerete	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Kapjanak késztetést iskolai és családi eseményeken való hangszeres szereplésre. Tanuljanak meg önállóan összeállítani műsort a tanult dalokból: gyermekdal, népdal, régi magyar táncdallamok.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Népdalok, régi magyar táncdallamok, egyszerű kánonok: Röpülj páva (D”-ről), (d-moll) Én Istenem, minek élek (D”-ről), (d-moll) Nád a házam teteje (d-moll), Este van, este van (d-moll) Édes rózsám (G-ről), (G-dúr) Pásztorok pásztorok (C-ről) (C-dúr)	Furulyázni tud C- dúr; F dúr; G-dúr hangkészletű népdalokat
Kulcsfogalmak/ fogalmak	regiszter, hangnem, zenei forma, hármashangzatfelbontás

A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén	Tudja énekelni a tanult népdalokat és műdalokat közösen, a Himnuszt és a Szózatot pontosan. Biztonsággal tudja felismerni és megnevezni a vonalrendszerben a zenei abc törzshangjait: C’- C”. Felismeri a kvintváltó dallamszerkezetet, valamint a visszatérő dallamíveket. Pontosan tudja hangoztatni a változó ütemű dalok ritmusát. A zenehallgatás során hallott zeneműveket felismeri és képes annak szóbeli jellemzésére. Improvizáció: ritmussorok szabad és adott szempontok szerinti rögtönzése (8 ütem). Tudja furulyázni a C- dúr; F-dúr; G-dúr hangkészletű népdalokat.

Emelt óraszámú ének-zene képzés

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam	**2**	72
2. évfolyam	**2**	**72**
3. évfolyam	**2**	**72**
4. évfolyam	**2**	**72**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Éneklés	24 óra
Furulya hangszer használata	24 óra
Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
Zenei ismeretek – elméleti anyag	3 óra
Zenei írás – olvasás	3 óra
Zenehallgatás	6 óra
Improvizáció	3 óra
Összefoglalásra, ismétlésre, gyakorlásra szánt	3 óra

NAT témakör	Éneklés	**24 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az óvodában tanult dalok, mondókák ismerete, magabiztos, hangos előadása.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az éneklés, mint zenei alaptevékenység segítségével formálni a gyermek még kialakulóban lévő, alakítható érzelemvilágát, segíteni egész személyisége alakulását. A magyar népi gyermek- és játékdalok éneklésével olyan közösséget létrehozni, melyben jól érzi magát a gyermek, jókedvvel, oldottan képes azonosulni a dalok hangulatával. A népi játékok előadása során olyan felszabadult, de ugyanakkor fegyelmezett magatartásforma elsajátíttatása, mely egyrészt segít az örömteli éneklésmód kialakításában, másrészt közösségformáló erővel bír. Az éneklés, mint aktív zenei tevékenység segítségével sikerélményhez juttatni a gyereket, nyitottá tenni az újabb zenei élmények befogadására és kedvet ébreszteni benne újabb és újabb dalok megtanulására, zenei feladatok megoldására. Az éneklési készség fejlesztése, a helyes légzés, a helyes artikuláció segítségével a természetes, egységes éneklési mód kialakítása, törekvés a tiszta éneklésre.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Zenei anyag: Énekelt mondókák és gyermekjátékdalok, kis hangterjedelmű magyar népdalok, szomszéd népek gyermekdalai, gyermekek számára komponált dalok, egyszerű kánonok, dalok ünnepi alkalmakra. *Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzeteket*, é*letképeket kifejező dalok* Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyelőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás, Tóbiás; Én kis kertet kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudat; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp. *Dalok alkalmakra, jeles napokra:* Szent Gergely doktornak; Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje;	A csoport egységes, szép, közös énekének kialakítása. Gyermek- és játékdalok, népszokásdalok éneklése zeneileg hibátlan előadással, helyes légzéssel, értelmes szövegkezeléssel, helyes artikulációval, a tiszta éneklésre való törekvéssel. Szép, kifejező éneklés az ismert zenei fogalmak alapján: tempó, dinamikai jelzés, hangerő. Pontos dalkezdés, zárás. Dalosjátékok mozgással, jó ritmusban, a dalok hangulatának megfelelő, élő előadással. Készségfejlesztés a gyerekek magukkal hozott daltudásának számbavételével kezdve a csoport képességeinek megfelelően, lassú szoktatással a helyes éneklési kultúra kialakítása. a zenei hallás fejlesztésének kezdeti lépései a zenei emlékezet és a zenei képzelet képességének segítségével. globális daltanítás: a magyar népi gyermekdalok és gyermekjátékdalok mozgással, játékkal együtt hallás után való elsajátíttatása. hallás utáni daltanítás motívumokra, sorokra bontva vagy enélkül, a tanár mintaszerű, zeneileg átélt bemutatását követően. az éneklési készség fejlesztése a helyes légzéstechnikára, jó szövegmondásra és artikulációra való szoktatással.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűjj el;Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers:Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska? *Mondókák, kiszámolók:* Egy, megérett a meggy; Névcsúfolók (pl. Balázs, csípjen meg a darázs); Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek, szeretik a perecet	A csoport képességeitől függően a többszólamúság, együtthangzás kezdeti lépéseinek megtétele óvatos szoktatással, egyszerű kánonok, könnyű kétszólamúság segítségével. Az egységes, szép közös hangzás kialakítása egyben felkészítés a következő évek kóruséneklésére, az énekkari munkára.
Fogalmak	Dallamvonal, szolmizáció, tempó, helyes légzés

NAT témakör	Furulya hangszer használata	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az óvodában tanult egyszerű szó – mi dallamok játszása (amennyiben az adott intézményben volt furulya- foglalkozás).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Biztos hangszerfogás, helyes testtartás és levegővétel elsajátítása, együtt muzsikálásban való alkalmazkodás megtanulása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A furulya hangszer használata: Egyenes testtartáshoz való hozzászokás; Helyes légzés elsajátítása; Mondókák, dalok ritmusának a hangszerrel való „tütű”-zése; Gyermekdalok és népdalok ábécés hangjainak megtanulása és furulyán való hangszeres játéka G’- D’’ hangterjedelemben; H’-A’-C’’-D”-G’ hangok megtanulása; Magabiztos hangszertartás; Helyes fogások a hangszeren, kéztartás-ügyelve a hangok kötésére. A furulyázásra szánt dalok közös éneklése-ritmusának megértése A közös hangszeres játék során a tempó biztos tartása- együtt zenélés/ alkalmazkodás A hangszeres oktatás célja:	Gyermekdalok és népdalok ábécés hangjainak megtanulása és furulyán való hangszeres játéka G’- D’’ hangterjedelemben; H’-A’- C’’-D”- G’ hangok megtanulása; Magabiztos hangszertartás; Helyes fogások a hangszeren, kéztartás-ügyelve a hangok kötésére; A furulyázásra szánt dalok közös éneklése-ritmusának megértése A közös hangszeres játék során a tempó biztos tartása- együtt zenélés/ alkalmazkodás. A hangszeres oktatás célja: Az első év végére elérni azt, hogy a gyerekek élvezettel és magabiztosan zenéljenek együtt- az 5 tanult hangot használva.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az első év végére elérni azt, hogy a gyerekek élvezettel és magabiztosan zenéljenek együtt- az 5 tanult hangot használva. A tanult „darabok” segítség nélküli- fejből való hangszeres játéka élvezettel, magabiztosan, egymásra figyelve. Furulya-repertoár: Süss fel nap (A’-H’); Zsipp-zsupp (A’-C”); Egy aranyat leltem (H’-A’-G’); Katalinka szállj el (G’-A’-H’); Suttog a fenyves zöld erdő (G-dúr); Szeretnék szántani (G-dúr); Gólya gólya gilice (G-dúr); Hinta palinta (G-dúr).	
Fogalmak	helyes légzés, hangszerfogás, ábécés hangok.

NAT témakör	Zenei ismeretek Ritmikai, metrikai elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az óvodában tanult tá, titi ritmusértékek és a szünet. Egyszerű ritmusképletek visszatapsolása fül után.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A ritmuskészség fejlesztésével segíteni a mozgási és szellemi tevékenységek koordinációját. Az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, a dalok, mondókák ritmusának felismerése, hangoztatása. A motívum, mint legkisebb formai egység érzetének kialakítása és tudatosítása. A zenei memória fejlesztése játékos gyakorlatokkal.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása. Az egyenletes lüktetés és a dalok, mondókák ritmusa közti különbség megéreztetése. Ritmusértékek tudatosítása: a negyed, a nyolcad-pár, a negyed szünet, a félértékű hang és szünete ritmusneveik használatával. A tanult ritmusmotívumok kirakása ritmuskirakó segítségével, azok közös és egyéni hangoztatása ritmusneveik segítségével. Tetszés szerinti ritmusgyakorlatok összeállítása, rögtönzése az ismert	A tanult dallamok felismerése jellemző motívumaik alapján, valamint emlékezetből való éneklésük játékkal, mozgással, egységes hangszínnel, pontos ritmusban. Az egyenletes lüktetés és a tanult ritmuselemek pontos hangoztatása gyakorlónévvel. A tanult ritmuselemek /negyed, nyolcad-pár, félkotta, negyed és fél szünet/ hallás után történő felismerése ismert és hasonló nehézségi fokú, de ismeretlen dalokban.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
ritmusmotívumok segítségével, azok hangoztatása olvasással, tapssal, kopogással vagy ritmushangszerekkel. Az ismert ritmusmotívumok lejegyzése a vonalrendszerben vagy anélkül, ügyelve a helyiértékre. A hangsúlyos és hangsúlytalan hangok váltakozásának megfigyeltetése ismert dalokon keresztül, a kettes ütem tudatosítása, ütemvonal, kettős ütemvonal, ismétlőjel megtanítása. A dalok mérőütéssel való kísérésének segítségével a szünet, mint lélegzetvételnyi zenei csend megéreztetése és tudatosítása. A szünet megszólaltatása halk ritmusnévvel, majd némán, illetve mozdulat segítségével. A különböző hosszúságú hangok és a szöveg kapcsolatának megfigyeltetése a félértékű hang tudatosítása kapcsán. A gyakorlatokat használjuk a zenei emlékezet fejlesztésére is.	Ritmusértékek tudatosítása: a negyed, a nyolcad-pár, a negyed szünet, a félértékű hang és szünete ritmusneveik használatával.
Fogalmak	Ritmusérték, negyedhang, nyolcad-pár, félhang, negyedszünet, ütem, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal.

NAT témakör	Zenei ismeretek Dallami elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Óvodában tanult dallammotívumok, fordulatok magabiztos éneklése. Ellentétpárok: Magas – mély; hangos – halk; Sok hang -kevés hang; lassú – gyors; Telt hangszín – éles hangszín.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Anyanyelvi anyag segítségével fokról fokra tágabb hangkészletű gyermekdalok motívumaiban megismertetni a pentatónia hangkészletét. Otthonossá tenni a gyereket a pentatónia dallamvilágában, mely az ősi magyar népdal zenei világa, ösztönözni alkotó játékokra. A csoport képességétől függően megkezdeni a többszólamúság készségének fejlesztését.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az óvodából hozott, illetve a közösen tanult, és mozgással, játékkal előadott dalok	A tanult dallamok felismerése jellemző motívumaik alapján, valamint emlékezetből

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
motívumaiban a magasabb és mélyebb hangok kapcsolatának megfigyeltetése. A dallam ívelésének, a magas és mély különbözőségének érzékeltetése mozdulatok segítségével. A szó - mi hangok neve, kézjele, betűjele és térbeli elhelyezkedése a vonalrendszeren. A szó- lá- szó- mi dallamfordulatok segítségével a lá hang előkészítése, tudatosítása, neve, kézjele, betűjele, helye a vonalrendszeren. Szó- mi- dó, illetve mi- ré- dó dallammotívumok segítségével a dó és a ré hang megfelelő előkészítés utáni tudatosítása. Egyszerű ritmusú, egyszerű dallamú gyermekdalok segítségével az alsó lá, majd az alsó szó, előkészítése és tudatosítása. A felső dó' hang bevezetése olyan dalon, melyben a szó- hoz kapcsolódik, és kiugró jellege miatt könnyen felismerhető. Minden új dallamhang, dallami elem tanítását előzze meg gondos előkészítés, dalok hallás utáni tanításával történő anyaggyűjtés. A tudatosítási folyamatot óráról órára történő gyakorlás kövesse, melynek során az ismeret készséggé válik. A gyakorlási folyamat legyen játékos, változatos, használjuk ki a gyerekek alkotó kedvét, improvizációs képességét! Használjunk ki minden lehetőséget a zenei emlékezet fejlesztésére! A többszólamúság kezdeti lépései egyszerű kánonénekléssel. A többszólamúság előkészítése egyszerű feladatokkal: dallam-felelgetős, dallamstaféta, tartott hang éneklése dallamhoz, hangszerkíséret gyermekdalhoz.	való éneklésük játékkal, mozgással, egységes hangszínnel, pontos ritmusban. Az egyenletes lüktetés és a tanult ritmuselemek pontos hangoztatása gyakorlónévvel. A tanult ritmuselemek /negyed, nyolcadpár, félkotta, negyed és fél szünet/ hallás után történő felismerése ismert és hasonló nehézségi fokú, de ismeretlen dalokban.
Fogalmak	Szólam, pentaton, dallamív, szolmizáció.

NAT témakör	Zenei ismeretek Elméleti ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az óvodában már tanult pár egyszerű kifejezés, fogalom: Gyors, lassú, magas, mély, sok hangszer, kevés hangszer, dal, vers, titi, tá.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az elméleti ismeretek tanításának a célja az első osztályban azoknak a készségeknek a megalapozása, melyek segítségével a megfigyelt zenei jelenségek a gyermek számára érthetőek, megfogalmazhatóak, felismerhetőek, követhetőek és reprodukálhatóak lesznek.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A tudatosított ritmikai elemek gyakorlónevének ismerete. A hangsúlyos és hangsúlytalan szó zenei jelentése, a kettes ütem. Az osztinátó szó jelentése. Az ütemvonal, az ismétlőjel, a záróvonal, prima volta, secunda volta /először, másodszor/. A tudatosított dallamhangok szolmizációs neve, betűjele. A hangjegyírás alapfogalmai: ötvonal /vonal, vonalköz, pótvonal/. A motívum, mint ritmikai és dallami tekintetben legkisebb formai egység. Az azonosság, különbözőség, hasonlóság fogalma. A dallamsor, mint a gyermekdalok formai egysége. A tempó, mint a zene egyik jellemzője: lassú, gyors, közepes. A dinamika, mint a zene másik jellemzője: hangos, halk, közepes. A kánon, mint zenei műfaj jelentése. A zenehallgatás során megismert különböző emberi hangfajták neve: gyermek-, női-, férfihang, gyermek-, női-, férfi-, vegyeskórus. A megismert hangszerek neve.	A tanult dallamok felismerése jellemző motívumaik alapján, valamint emlékezetből való éneklésük játékkal, mozgással, egységes hangszínnel, pontos ritmusban. Az egyenletes lüktetés és a tanult ritmuselemek pontos hangoztatása gyakorlónévvel. A tanult ritmuselemek /negyed, nyolcad-pár, félkotta, negyed és fél szünet/ hallás után történő felismerése ismert és hasonló nehézségi fokú, de ismeretlen dalokban.
Fogalmak	Osztinátó, motívum, dinamika, vegyeskar.

NAT témakör	Zenei írás- olvasás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Egyszerű titi – tá ritmusképlet lerajzolása, illetve értelmezése a rajz alapján.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A zenei élményekből kiinduló, megfelelő mennyiségű dallamanyag elsajátítása után elvonatkoztatott legegyszerűbb ritmikai és dallami elemek megismerése, felismerése és megszólaltatása, olvasása és írása. Az írás- olvasás, mint készségfejlesztés mindig a zene megismerésének szolgálatában álljon. Az olvasási, írási feladatok kapcsolódjanak a zenei memória fejlesztését célzó játékos gyakorlatokhoz.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az olvasás- írás folyamata általában szorosan összekapcsolódik. A feladatokat mindig úgy válasszuk meg, hogy az osztály nagy része sikeresen tudja azokat megoldani, ugyanakkor adjunk lehetőséget a jobb képességűeknek differenciált feladatok megoldására. Az olvasást, írást mindig megelőzi a megfelelő ritmusérték, illetve dallamhang előkészítése és tudatosítása. Ritmus és dallam olvasása és írása során mindig a lépésről lépésre, könnyebbtől a nehezebb felé, ismerttől az ismeretlen felé való fokozatos haladás elve érvényesüljön. Ritmus: A ritmusolvasás kezdeti segédeszköze a ritmus- és betűkottás olvasókészlet, az írásé a pálcikák. A vonalrendszerben való ritmusírás a második és negyedik vonal közé történjen. A ritmusolvasás és írás lépései megegyeznek a ritmusértékek tudatosításának sorrendjével. Dallam: A dallamolvasást előkészíti a kézjelről, betűkottáról, repülőkottával a táblai ötvonalról való olvasás. Hasznos segédeszköz a dallamkártya is. A dallamírás segédeszköze a filckirakó, amit dallamfordulatok, motívumok kirakására, írás utáni olvasására használunk. A dallamolvasás és írás lépései megegyeznek a dallamhangok tudatosításának sorrendjével.	Ritmusmotívumok pontos olvasása, ritmusnévvel való hangoztatása, hangosan és belső hallással is. A tanult ritmuselemek, motívumok hallás utáni lejegyzése. A kettes ütem pontos hangsúlyozása.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A dallamolvasási készség további fejlesztésére válogassunk a Kodály 333 olvasógyakorlat és az Ötfokú zene I. füzete gyakorlataiból, először az ismert, majd ismert elemeket tartalmazó dallamokat. A vonalrendszerben való dallamírást is mindig előzze meg gondos előkészítés, amelyhez valamelyik említett segédeszközt használjuk. A ritmikai és dallami elemek összekapcsolása az írásban külön gondosságot igényel / szárak elhelyezése/. Mind a ritmikai, mind a dallami olvasás- írás gyakorlatok során használjuk ki a lehetőséget a zenei emlékezet fejlesztésére.	
Fogalmak	Dallamolvasás, vonalrandszer, külalak, arány.

NAT témakör	Zenehallgatás	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Gyermekdalok, népdalok, mondókák ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Élő- és gépzenei zenehallgatási tevékenységek során olyan spontán és tudatos élmények nyújtása, melyek segítségével megtanítjuk a gyerekeket a hangzó zene aktív befogadására, a zeneművek érzelmi megközelítésén keresztül a zenehallgatást aktív tudati tevékenységgé formáljuk. Fejleszteni a koncentrációt, a zenei emlékezetet és gondolkodást. Megmutatni a kapcsolatot az énekes és hangszeres zene között. Megismertetni a hangszerek jellegzetes hangszínét. Felismertetni a különböző zenei karaktereket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A zenehallgatás anyaga: Bartók, Kodály és tanítványaik, illetve kortárs zeneszerzők által énekhangra, hangszerre, zenekarra vagy kórusra feldolgozott, a gyerekek által ismert gyermekjátékdalok; Néhány perces zeneműrészletek az előbbiekben felsorolt célok megvalósítása érdekében. Ezek a darabok kapcsolódhatnak természeti jelenségekhez, érzelmekhez, zenei	Zeneművek felismerése többszöri hallás után. Hangulatának megfigyelése. Ellentétpárok felismerése, megnevezése. Gyors – lassú; Hangos – halk; Sok hangszer – kevés hangszer.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
jelenségekhez /tempó, dinamika, hangszerek hangja stb./, zenei karakterekhez, ünnepekhez; Zenés mesék, melyek segítségével a zenei kifejezés gazdag eszköztárába vezetjük a gyereket; /pl. Prokofjev: Péter és a farkas/ programzenei művek, melyek címe útmutatást ad a szövegnélküli zenével való azonosuláshoz, a karakterek megragadásához; /pl. Vivaldi: Négy évszak, Saint- Saens: Az állatok farsangja/ **Zeneművek / Zenehallgatás / Első osztály** Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánc, lánc, Eszterlánc; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcsúfolók- „Ádám kutya ül a hátán” A zenehallgatás módja: Élőzenei bemutatás, melynek hatása sokkal erőteljesebb bármilyen gépzenénél. Megvalósíthatjuk idősebb gyerekek, szülők, barátok, kollégák segítségével; Gépzene /hanglemez, magnetofon, CD/, melynek elengedhetetlen feltétele a hibátlan technikai színvonal és a tanár megfelelő eszközkezelése; Okostelefon-bluetooth-internethasználat; Projector használata; Video- felvétel, mely közbülső megoldást biztosít az élő előadás és a gépzene között; Iskolában rendezett helyi zenei programok közös hangversenylátogatás, melynek során a gyerekek az énekórán a tanár által már gondosan előkészített zeneművet hangversenytermi légkörben hallgathatják meg; /pl. ifjúsági hangversenyek, növendékhangversenyek.	

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Zenetörténet, hangversenyterem	

NAT témakör	Improvizáció	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az óvodában már gyakorolt kérdés – felelet játékok. Egyszerű dallamfordulatokkal való játékos improvizáció. Dallamdominó.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A gyerek veleszületett alkotási, rögtönzési vágyának, képességének megőrzése, kibontakoztatása ösztönös, majd tudatos zenei improvizációs alkalmak, lehetőségek teremtésével. A zenei ismeretek gyarapodásával egyre inkább a tudatos alkotás készségének kialakítása a cél. Nagyon fontos azonban, hogy megőrizzük fantáziájának ösztönös, kötetlen alkotóképességét is.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az improvizáció a tanítás folyamatának valamennyi mozzanatához szorosan kapcsolódó tevékenység, a tanuló aktív részvétele az alkotásban. Ritmus: A zenei alaplüktetés megjelenítése mozgással, spontán mozdulatrögtönzés zenére. Énekelt dallamokhoz mérőütést imitáló mozdulatok kitalálása. Spontán ritmusalkotás ismert és ismeretlen elemek alkalmazásával folyamatosan, mérő segítségével Ritmusmotívumok rögtönzése szöveggel, tapssal, ritmushangszereken való hangoztatással tudatosan használva a megismert ritmuselemeket. Ritmusfelelgetős, ritmuskiegészítő játékok motívumok, ütemek szabad elrendezése ritmuskártyák segítségével. Dallam: Mondókák ösztönös, az év vége felé tudatos /hangkészlethez kapcsolódó/ "megzenésítése". Nevek, köszöntési módok éneklése tanári példa követésével és önállóan.	Kettes ütemben való biztos eligazodás, Zenei kérdés- felelet A rögtönzési kedv megőrzése és továbbfejlesztése mondókákhoz való dallamimprovizálással, énekes köszönésekkel, énekes beszélgetésekkel, adott ritmusképletre való dallamkitalálással először spontán, majd később tudatos módon használva ismert dallamfordulatokat. Felelgetős éneklés rögtönzése, kérdés-felelet, nyitás- zárás spontán és tudatos improvizálása.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Beszélgetések, felelgetősök rögtönzése először ösztönösen, majd egyre inkább tudatosan használt dallamhangokkal. A dallami, különösen a tudatos dallami rögtönzés alapfeltétele a tiszta intonálás. Forma: az azonosság, különbözőség, hasonlóság megjelenése az improvizációs játékokban. kérdés- felelet rögtönzése. Variáció a rögtönzésben. Adott ritmus vagy dallam rögtönzött befejezése.	
Fogalmak	Ritmusfelelgetés, forma, azonosság, különbözőség, szerkezet.

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Éneklés	24 óra
Furulya hangszer használata	24 óra
Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
Zenei ismeretek – elméleti ismeretek	3 óra
Zenei írás – olvasás	3 óra
Zenehallgatás	6 óra
Improvizáció	3 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt	3 óra

NAT témakör	**Éneklés**	**24 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az első osztályban tanult dalok magabiztos éneklése. Helyes légzés.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az első osztályban magyar gyermekjátékdalok, egyszerű népdalok örömteli éneklése során megalapozott zenei anyanyelvi anyagbővítése, a türelmes szoktatással kialakított helyes éneklési kultúra tovább csiszolása. A népdal ne tananyagként, száraz elméleti elemzés tárgyaként, hanem a közös muzsikálás örömteli forrásaként legyen jelen az énekórán. Olyan dalkincs megalapozása kezdődjön meg, melyből felnőtt korában, baráti társaságban is szívesen merít majd a tanuló. Az éneklés helyes fiziológiai funkcióinak megalapozása segítségével törekedjünk a dalok kifejező, átélt előadására, a tiszta intonációra.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Készségfejlesztés: Az előző évfolyamon megkezdett, zenei anyanyelvre alapozott éneklési kultúra továbbfejlesztése.	A dalok hangulatának, szövegének megfelelő éneklés. A tanult gyermekjátékdalok eljátszása.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A dal esztétikai értékének /dallamív, szöveg, forma/ megéreztetése. A hallás utáni daltanítás változatlanul a tanár átélt, élményt adó, mintaszerű bemutatására épüljön. A kottaképről való tanulás egyre nagyobb teret kapjon, de célja mindig a gyorsabb, könnyebb elsajátítás legyen. a dalok úgy kövessék egymást a tanításban, hogy azonos jellegük, hasonló fordulataik segítsék a tanulót a dallamtípus sajátos zenei rendjének megértésében. A szabad, szöveghez alkalmazkodó éneklés variáns dallamok tanításával ösztönözni a gyerekeket ötleteik kibontakoztatására. A többszólamúságra nevelés folyamatának gondosan tervezett, a csoport képességeihez alkalmazkodó továbbfejlesztése. Kis hangterjedelmű, kis hangközökben mozgó dal kísérése a megfelelően kiválasztott, hosszan tartott hanggal. Kodály: Énekeljünk tisztán kötete pentaton hangközökre épülő példáinak gondos, fülelő éneklése. Pentaton motívumokat tartalmazó kánonok hallás utáni éneklése /Kodály: 24 kis kánon/ dudabasszus szerkesztése jól ismert dalhoz. Dallamosztinátók, dallamfelelgetős játékok. Kodály: Válogatott biciniumainak részben kottaképről, részben hallás után tanított darabjainak szolmizált és szöveges éneklése. A kétszólamú éneklés minden esetben járjon együtt szólamcserével. A korosztály már nyugodtan bevonható az iskolában remélhetőleg működő Kicsinyek kórusa munkájába. ÉNEKES repertoár: *Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek*, é*letképek* A gúnárom elveszett;A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harcsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránykám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltessen, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd	A zenei hangsúlyok helyének megtartása a dalolás folyamatában, a páros és páratlan ütem felismerése. Az alkalmazkodó ritmusú éneklés. Könnyű kétszólamú dalok, kánonok éneklése a gyermek hangmagasságának megfelelően. A zenei memória fejlesztése a dalok emlékezetből, több versszakkal való előadásával. A tanult dalok játékkal, mozgással, pontos ritmusban, több versszakkal, emlékezetből való csoportos és egyéni tiszta éneklése. Zenei anyag: magyar népdalok, gyermekjátékdalok népek dalai komponált dalok egyszerű kánonok biciniumok kétszólamú énekgyakorlatok Bartók és Kodály szemelvények olvasógyakorlatok

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
meg a tűt; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljetek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács;Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ *Dalok alkalmakra, jeles napokra* Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás! A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!;Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép	
Fogalmak	dallamosztinátó, dallamfelelgetés

NAT témakör	Furulya hangszer használata	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az első osztályban tanultak (helyes légzés, hangszer helyes tartása, D"; C"; H'; A'; G' hangok) elmélyítése és továbbfejlesztése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tanult dalok magabiztos megszólaltatása, biztos hangszertartás. Helyes testtartás. Helyes légzés.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
FURULYA-repertoár: Felidézve az egyenes testtartást és a helyes légzést, illetve kéztartást -a feladat újabb dalokkal bővíteni a hangszeres repertoárt újabb hangokat tanulva: F'-Bb'-E'-D'-C'. Zöld paradicsom (G'-F'-E'); Láttál – e már valaha (C-dúr); Kelj fel juhász (d-moll/lá pentaton); Kis kece lányom; Szegény legény vagyok én; Két szál deszka (d-moll); Hull a hó (d-moll); Suttog a fenyves zölderdő (F-dúr);	Új hangok: F'-Bb'-E'-D'-C' magabiztos fogása és megszólaltatása a hangszeren.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hull a pelyhes fehér hó (F-dúr); Sándor napján (C dúr); Fut a kicsi kordé (C-dúr); Orgona ága (G-dúr); Hej tulipán tulipán (d-moll); Két krajcárom volt nékem (d-dór skála); Volt nekem egy kecském (d-moll); Cickom cickom (C-dúr)	
Fogalmak	Módosított hangok, temperálás – enharmónia.

NAT témakör	Zenei ismeretek – ritmikai,metrikai elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Negyed hang, negyed szünet, páros nyolcadok, fél hang, ütem, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal fogalmának ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző évfolyamon megkezdett ritmikai készségfejlesztés folytatása, az ismert ritmusképletek elmélyítése, új ritmuselemek tanítása. A ritmusok énekelt, ritmusnévvel elmondott vagy tapssal, kopogással stb, illetve ritmushangszerek segítségével megszólaltatott változatos, játékos gyakorlása. A ritmuselemek zenei nevének tudatosítása. A páros mellett a páratlanlüktetés megéreztetése. A tanult ritmuselemek felismerése, megnevezése, pontos hangoztatása, olvasása és írása. Ismert dalok ritmusának emlékezetből való felidézése és hangoztatása, olvasása és írása. A páros és páratlan ütemek lüktetésének érzékeltetése. Az egész, a pontozott fél és az önálló nyolcad értékű hang, a szinkópa hallás után és kottaképről való felismerése. Könnyű ritmuskíséretek és ritmus-osztinátók hangoztatása ismert dalhoz.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az előző évfolyamon megkezdett ritmusnévvel való változatos gyakorlás folytatása mellett tudatosítjuk a tanult ritmusértékek zenei nevét. /negyed, nyolcad, fél, egész, negyed-, fél-, nyolcad-, egész szünet, szinkópa/. A ritmusgyakorlatok során törekedjünk a megkezdett tempó megőrzésére. A nyolcad+ nyolcad szünet, mint sorzáró ritmusképlet tudatosítása élő zenei anyagból.	A zenei hangsúlyok helyének megtartása a dalolás folyamatában, a páros és páratlan ütem felismerése. Az alkalmazkodó ritmusú éneklés. Könnyű kétszólamú dalok, kánonok éneklése a gyermek hangmagasságának megfelelően. A zenei memória fejlesztése a dalok emlékezetből, több versszakkal való előadásával.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A nyolcad szünet megéreztetése hangszeres darabok segítségével és alkalmazása ritmikai gyakorló játékok során. A szinkópa megfigyeltetése dalokban, mondókákban, gyermekversekben, szinkópa ritmusú szavak segítségével. A szinkópa tudatosítása, felismerése hallás után és kottaképről, olvasása, írása. A dalokban megfigyelt ritmusok hangoztatására, gyakorlására megfelelő ritmusgyakorlatok válogatása Kodály 333 olvasógyakorlataiból és hangszeres művekből, pl. Bartók Gyermekeknek c. sorozatából. A négyes tagolású ütem lüktetésének, hangsúlyos és hangsúlytalan egymásutániságának megfigyelése hallás után tanult táncos dalokon. A négyes ütem tanításával összefüggésben az egész értékű kotta és szünetének felismerése, gyakorlása, olvasása és írása. A ritmusértékek négyes elrendezésének gyakorlása változatos, játékos, a gyerekek rögtönző képességét is kihasználó gyakorlatok segítségével, táncos mozgások bekapcsolásával. A hármas ütemű lüktetés, mint a magyar népdalra nem jellemző ritmikai jelenség megfigyeltetése élő zenei példákon keresztül. A hármas lejtés karakterének megéreztetése, a hangsúlyos és hangsúlytalan ütemrészek különböző hangszínű és erősségű hangoztatása különböző mozgásformák, tánclépések, ritmushangszerek segítségével, a volta ritmus. A pontozott félkotta tudatosítása, gyakorlása, olvasása, írása. Az új és a már jól ismert ritmikai elemek összekapcsolása ritmus-, olvasó- és írásgyakorlatok során. Többszólamú ritmusgyakorlatok, ritmuskánon stb. A dalokhoz illő ritmus- osztinátók, ritmuskíséretek alkalmazása, a társas zene élménye, kihasználva a gyermekek alkotókészségét. A vezénylő, ütemező mozdulatok elsajátíttatása. A tripódia, mint három összetartozó ütem jelenségének megfigyeltetése és gyakoroltatása,	A tanult dalok játékkal, mozgással, pontos ritmusban, több versszakkal, emlékezetből való csoportos és egyéni tiszta éneklése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
a helyes tagolás tudatosítása Kodály olvasógyakorlatai segítségével.	
Fogalmak	Négyes tagolású ütem, ritmusosztinátó, tripódia.

NAT témakör	Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az első osztályban tanult gyermekdalok könnyű dallamfordulatai (Szó – mi; Lá -szó -mi; dó -ré – mi – fá – szó; felső dó ról induló dallamok).	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző évfolyamon anyanyelvi gyermekdalokon keresztül megismert pentaton hangkészlet gondos ismétlése, a pentaton hangrendszer tudatosítása után a fá és ti hang bevezetésével egy új, a pentatóniától különböző, diatonikus hangrendszer világába vezetni a gyermekeket. A relatív szolmizáció és az abszolút rendszer különbözőségének megismertetése. Az együtthangzás, a hangköz fogalmának bevezetése. Az első évfolyamon megalapozott többszólamúság készségének továbbfejlesztése. Ébren tartani, spontán és tervezett rögtönzési feladatokkal fejleszteni az improvizációs érzéket.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Hangrendszer, hangkészlet, hangsor A jól ismert pentaton hangkészletű dalok éneklése során a pentaton hangrendszer, mint a magyar zenei anyanyelv dallamvilágának tudatosítása. A gyermekjátékdalok jellegzetes leszaladó pentachord záró motívumai segítségével a fá hang megismertetése, kézjele, betűjele, helye a vonalrendszeren az ismert dó helyek vonatkozásában /C, F, G. A lá- pentaton dallamok fordulatainak gyakorlása dalokból vett fordulatok és Kodály olvasógyakorlatok segítségével. A fá hang hangsúlyos megjelenése gyermekdalokban, a dó- pentachord hangsor. A ti hang megfigyeltetése kis hangterjedelmű, kis hangközöket lépő, lá pentachord dallamokban, kézjele, betűjele, helye a	A pentaton, a pentachord, a hexachord hangsorok és a diatónia hangkészletének ismerete és felismerése A prím, az oktáv, a kis és nagy szekund hangköz hallás utáni felismerése, a hangközök kézjelről, betűkottáról és hangjegyről való szolmizált éneklése. A diatónia egyszerű dallamfordulatainak felismerése, szolmizálva való éneklése emlékezetből, kézjelről, betűkottáról és hangjegyről. Az eddig elsajátított dallami ismeretek segítségével játékos rögtönzések. Könnyű kánonok és kétszólamú művek szólamcserével való megszólaltatása.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
vonalrendszeren az ismert dó helyek használatával. A lá- pentachord hangsor tudatosítása. A felső dó alatti ti hang megismertetése olyan dúr dallamok segítségével, ahol a ti hang átmenőhangként vagy váltóhangként többször szerepel. Dó- és lá- hexachord dallamok éneklése, a hangsorok tudatosítása. A dallamok hétfokúságig bővülése, elsősorban hallás után tanítandó dalokkal, melyek már a következő évfolyam dallamvilágát, zenei anyagát készítik elő. A gondos előkészítést követő tudatosítást mind az új dallamhangok, mind a hangsorok esetében kövesse alapos, változatos, játékos gyakorlások sorozata, mely során az új ismeret készséggé válik. Az abszolút rendszer: A hangok abszolút magassága, az ABC- s nevek bevezetése, a hangvilla, hangszerek /furulya, zongora/ segítségével. A dalok kezdőhangjának közös kikeresése a hangvilla segítségével. Ügyeljünk arra, hogy a dalok a kottakép szerinti magasságban szólaljanak meg! Többszólamúság A többszólamúság előkészítése Kodály: Énekeljünk tisztán gyakorlatai segítségével, melyeket kézjelről, táblára írt betűkottáról, esetleg hangjegyről szólaltatunk meg. Dalokhoz, olvasógyakorlatokhoz ritmuskíséret, ritmus- vagy dallamosztinátó hangoztatásával a kétszólamúságra szoktatás folytatása. Dudabasszus éneklése ismert dalhoz. Kodály: Válogatott biciniumainak megfelelő darabjainak tanítása, éneklése, minden esetben szólamcserével is. Hangközök: Az összecsengő hangközök élményére alapozva a tiszta prím, majd a tiszta oktáv hangköz megfigyelése és tudatosítása. A leszaladó pentachord fordulatok segítségével a "kis és nagy lépés", a kis szekund és nagy szekund megfigyeltetése és tudatosítása. Az egymásutániság és az együtthangzás kettőségének állandó megtartása a hangközök gyakorlási folyamatában.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Pentachord, hexachord, kis lépés, nagy lépés.

NAT témakör	Zenei ismeretek – elméleti ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult dallamok felismerése jellemző motívumaik alapján, valamint emlékezetből való éneklésük játékkal, mozgással, egységes hangszínnel, pontos ritmusban. Az egyenletes lüktetés és a tanult ritmuselemek pontos hangoztatása gyakorlónévvel. A tanult ritmuselemek /negyed, nyolcad-pár, félkotta, negyed és fél szünet/ hallás után történő felismerése ismert és hasonló nehézségi fokú, de ismeretlen dalokban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Azoknak a zenei jelenségeknek a megfigyeltetése, maghallása és megértése, melyekkel az éneklés, a ritmikai, dallami készségfejlesztés és a formai elemek felismerése során a gyermek találkozik. Nem elsősorban az idegen szakkifejezések megtanítása a cél, sokkal inkább a zenei jelenség felismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A 4/4- es és a 3/4- es ütem. A páros és páratlan ütemszámú motívumok /bipódia, tripódia/. Az új dallamhangok /fá és ti/ szolmizációs neve, betűjele. Prima volta, secunda volta /először, másodszor/ A pentatónia, a pentachord és a hexachord hangsor. A diatónia hangkészlete. A violinkulcs /G- kulcs/. A hangok ABC- s nevei. A módosítójelek, az 1 kereszt, 1 bé előjegyzés G- dó, F- dó, C- dó. A prím, az oktáv, a kis- és nagy szekund hangköz. A magas és a mély szólam hangzása. A hegedű, cselló, fuvola, fagott hangszíne. A vonós- és fúvósegyüttes hangzása. Tempó- és dinamikabeli különbségek a zeneművekben. A kánon, a kétszólamúság. A hasonlóság és különbözőség, a népdalsor.	A készségfejlesztés során a 2. osztályban tudatosított ritmikai, dallami és formai elemek felismerése ismert, majd új zenei környezetben, megnevezésük, helyes alkalmazásuk.
Fogalmak	Bipódia, tripódia, príma-, secunda volta, dinamika.

NAT témakör	Zenei írás – olvasás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A zenei élményekből kiinduló, megfelelő mennyiségű dallamanyag elsajátítása után elvonatkoztatott legegyszerűbb ritmikai és dallami elemek megismerése, felismerése és megszólaltatása, olvasása és írása. Az írás- olvasás, mint készségfejlesztés mindig a zene megismerésének szolgálatában álljon. Az olvasási, írási feladatok kapcsolódjanak a zenei memória fejlesztését célzó játékos gyakorlatokhoz.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A zenei írás- olvasás készségének fejlesztése eszköz annak a célnak az eléréséhez, hogy a gyerekek a tudatosabb éneklés és zenehallgatás révén zeneszerető és zeneértő felnőttekké váljanak. A második évfolyamban, az elsőben gondosan és türelmesen megkezdett tájékozódási tevékenység folytatása a cél, a feladatok oly módon való megválasztásával, hogy azokat az osztály nagy része sikeresen tudja megoldani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A zenei írás- olvasás készségének fejlesztéséhez változatos tevékenységeket használjunk, amelyeknek alapja az előzetesen elsajátított megfelelő mennyiségű zenei anyag. Ritmus: Ritmusolvasáskor már egyre kevesebbet használjuk a fennhangon való olvasást, helyébe ritmushangszerek, néma olvasás lépjen, melyet kísérhetnek hanghatások, mozgások. Az új és a már korábban megismert ritmikai elemek összekapcsolása az olvasás- írás gyakorlataiban. Kottakép alapján folyamatos, pontos ritmusolvasás. Ismert dalok ritmusának, ritmusmotívumainak sok énekléssel előkészített, memorizálás, belső elképzelés utáni leírása. Diktálás utáni ritmusírás. Az írás technikai megvalósításának gyakorlása, az új ritmuselemek pontos írásának elsajátítása, gyakorlása. Dallam: Ezen az évfolyamon is elsődleges szerepe van a hallás utáni daltanításnak, ebből következően az olvasási feladatok között nagy számban szerepeljen az ismert dallamok kottaképről való utószolmizálása, majd az abszolút rendszer bevezetése után ABC- s nevekkel való éneklése, elsődleges pedagógiai szempont legyen azonban a dalolás örömének, a dal eredeti jellegének megőrzése.	Ritmus: Az egész, a fél, a pontozott fél, az önálló nyolcad értékű hang és a szinkópa kottaképről való felismerése, folyamatos olvasása. Dalok ritmusának emlékezetből, előzetes hangoztatás utáni lejegyzése. Ismeretlen rövid motívumok /melyek tartalmazzák az új ritmikai és metrikai elemeket/ diktálás utáni leírása. Dallam: A diatónia egyszerű dallamfordulatainak betűkottáról, kézjelről, hangjegyről való szolmizált éneklése. Különböző záróhangú pentaton, pentachord és hexachord hangkészletű dalok kottáról való éneklése. Az ABC- s hangok felismerése kottaképről és adott abszolút magasságban való megszólaltatásuk. a prím, az oktáv, a kis és nagy szekund hangközök kézjelről, betűkottáról és hangjegyről való szolmizált éneklése. A diatónia egyszerű dallamfordulatainak, dalokból vett soroknak különböző dó helyekkel való leírása. A fokozatosan növekvő, de még mindig csak pár perces zenehallgatás csöndes, figyelmes légkörébe való beleilleszkedés. Aktivitás a megfigyelt zenei jelenségek megbeszélése során.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az olvasási készség fejlesztéséhez használjuk Kodály 333 olvasógyakorlatait, Tegzes György hétfokú olvasógyakorlatait. A csoport képességei alapján már tanítsunk kottaképről is, elsősorban olyan dalokat, melyek ismerős dallami motívumokat tartalmaznak. A kétszólamú éneklés kapcsán felmerülő olvasási problémák, szólamkövetés, belépés stb. technikai nehézségeinek gyakorlása. A dallamírási feladatokat mindig készítse elő közös muzsikálás. Ugyanúgy, mint a ritmusírásnál, a dallamírást is gondolkodásban végbemenő előkészítő munka előzze meg, a leírandó dallam belső elképzelése, ritmusértékek tisztázása, megbeszélése, hangok helyének közös megállapítása a sikeres munka előfeltétele.	A hegedű, cselló, fuvola, fagott, a zongora hangszínének felismerése. A megismert ritmikai, metrikai, dallami és formai elemekkel való játékok segítségével az improvizációs készség fejlesztése.
Fogalmak	Diktálás, kottakép.

NAT témakör	Zenehallgatás	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az első osztályban hallgatott gyermekdalok, népdalok és mondókák felismerése, a művek címére emlékezve.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A spontán és tudatos élménynyújtás mellett már építsünk a gyerekek fejlettebb zenei hallására. Megfigyelési szempontok adásával, melyek a zene valamely összetevőjére vonatkoznak, irányítsuk a gyerekek figyelmét. A zeneművel többszöri meghallgatásával építsük fel annak teljes hangzó képét. Használjuk ki a zenehallgatás érzelmileg oldó és frissítő hatását.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Zenehallgatási anyag: Bartók, Kodály és tanítványaik, illetve kortárs zeneszerzők által énekhangra, hangszerre, zenekarra vagy kórusra feldolgozott, a gyerekek számára ismerős gyermekdalok, népdalok. A népdalok hiteles előadásmódjának kialakításához eredeti énekes népzenei felvételek.	A meghallgatott művek felismerése, hangulatuk, mondanivalójuk megértése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ismert népdalok variánsdallamai. A hangszerek hangjának bemutatása. Népi hangszerek szólóban és együttesben. Karakterdarabok, programzenék, zeneműrészletek a tanár értő válogatásában. Bartók Mikrokozmoszának egyes darabjai zenei jelenségek megfigyelésére, felismerésére. Kodály: Gyermektáncok egyes darabjai. Bartók: Hegedűduók egyes darabjai. Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermekeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tűt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon;Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshéjban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma A zenehallgatás módja: Az első osztályhoz hasonlóan próbáljuk megteremteni a lehetőséget a minél gyakoribb élőzenei zenehallgatásra. Tekintettel a nagyszámú Bartók: Gyermekeknek és Bartók: Mikrokozmosz darabokra a zenehallgatási anyagban, ezt zeneiskolás gyerekek segítségével tudjuk megvalósítani. Tartsunk szoros kapcsolatot a hangszeres tanárokkal, akik jelezni fogják, ha egy tanítványuk elkészült egy darabbal, mi pedig bizonyosan megtaláljuk a módját, hogy azt a tanítási órába illesszük. Ilyen módon különböző hangszerekkel, különböző zenei stílusokkal, karakterdarabokkal kerülhetnek a gyerekek olyan közeli kapcsolatba, melynek igazi érzelmi és nevelő hatását a későbbiekben is kamatoztatni tudjuk.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az ösztönös zenehallgatás mellett egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a tudatos, irányított zenehallgatásra, mely zenei jelenségek felismerésére, megismerésére irányul, és többszöri meghallgatás során a művel való elmélyült kapcsolathoz vezet. A sikeres zenehallgatás feltétele a tanár fölényes műismerete. Csak technikailag hibátlan gépi berendezések használata közvetíthet élményt /lemezjátszó, magnó, CD- lejátszó, videokazetta/. Szorgalmazzuk a közös hangversenylátogatást, melynek sikerét a tanár előző órákon való előkészítő munkája biztosítja.	
Fogalmak	Romantika, XX. század zenéje.

NAT témakör	Improvizáció	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A gyerek veleszületett alkotási, rögtönzési vágyának, képességének megőrzése, kibontakoztatása ösztönös, majd tudatos zenei improvizációs alkalmak, lehetőségek teremtésével. A zenei ismeretek gyarapodásával egyre inkább a tudatos alkotás készségének kialakítása a cél. Nagyon fontos azonban, hogy megőrizzük fantáziájának ösztönös, kötetlen alkotóképességét is.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az ösztönösség és tudatosság helyes arányainak megőrzése, a tudatos alkotásban is ható ösztönösség kialakítása. Engedjük játszani a gyerekeket a megismert zenei jelenségekkel felszabadult, vidám légkörben, ahol a közösség dicsérő- bíráló hatása újabb próbálkozásokra buzdít. A tanár fölényes biztonsága az adott rögtönzési játékban biztosítsa annak zenei nevelő hatását.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ritmus, metrum: Az ismert ritmuselemekből felépülő motívumok variálása, Kodály: 333 olvasógyakorlataiból válogatva szaporító, ritkító játékok ismert dalokhoz ritmusosztinátó, ritmuskíséret kitalálása. Megadott ritmus hiányzó ütemeinek pótlása, ritmuskígyó folyamatos rögtönzése tempótartással, ritmusnevek hangoztatásával vagy anélkül, tapsolt, kopogott,	Ritmuskánon rögtönzése Dallam: Énekelt párbeszédek rögtönzése az ismert dallamhangokkal, később hangkészlet, hangsor is adott lehet. Megadott versre, ritmusra dallamrögtönzés, ez lehet ösztönös, dúdolva, vagy tudatos, szolmizálva előadott. Megadott dallamhangokhoz ritmus illesztése. A dallami rögtönzéseknek alapfeltétele a tiszta intonálás!

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
ritmushangszeren hangoztatott mérő segítségével. Memorizálással társuló ritmusvariáló játékok, ritmuskánon rögtönzése. Ütemfajták gyakorlása megadott ritmus hangsúlyainak megváltoztatásával. Dallam: Énekelt párbeszédek rögtönzése az ismert dallamhangokkal, később hangkészlet, hangsor is adott lehet. Megadott versre, ritmusra dallamrögtönzés, ez lehet ösztönös, dúdolva, vagy tudatos, szolmizálva előadott. Megadott dallamhangokhoz ritmus illesztése A dallami rögtönzéseknek alapfeltétele a tisztaintonálás! Forma: Azonosság, különbözőség, ismétlődés, variálás, kezdés, befejezés rögtönzése ritmus és dallam segítségével Kodály:333 olvasógyakorlataira alapozva.	Forma: Azonosság, különbözőség, ismétlődés, variálás, kezdés, befejezés rögtönzése ritmus és dallam segítségével Kodály:333 olvasógyakorlataira alapozva.
Fogalmak	Azonosság, különbözőség, ismétlődés, variálás, kezdés, befejezés rögtönzése, intonáció.

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Éneklés	24 óra
Furulya hangszer használata	24 óra
Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
Zenei ismeretek – elméleti anyag	3 óra
Zenei írás – olvasás	3 óra
Zenehallgatás	6 óra
Improvizáció	3 óra
Összefoglalásra, ismétlésre, gyakorlásra szánt	3 óra

NAT témakör	**Éneklés**	**24óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A 2. osztályban megismert és megtanult dalok magabiztos éneklése hangulatuk, mondanivalójuk figyelembevételével. Helyes testtartás, helyes légzés tudatos használata. Biztos intonáció, a tempó helyes megválasztása, szép artikuláció.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megtartva zenei anyagunk középpontjában a magyar népdalt, ebből a zenei anyanyelvből kiindulva kitekintünk a magyar műzene, az európai népzene és műzene felé is. A közös éneklés változatlanul képezze az óra gerincét, fordítsunk gondot a jól érthető, természetes éneklésmódra, a tiszta intonációra, a helyes tempóválasztásra, a dallam zenei tagolására, megformálására.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Magyar népdalok, gyermekjátékdalok, jeles napok, népszokások dalai, népek dalai, régi idők muzsikája /középkori dallamok/, kánonok, biciniumok /Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet, Papp Lajos, Gárdonyi Zoltán, Kocsár Miklós, Járdányi Pál műveiből/, kétszólamú énekgyakorlatok, Bartók és Kodály szemelvények,	A tanult dalok, kánonok, többszólamú népzenei feldolgozások és műzenei szemelvények pontos ritmusban, a művek hangulatának megfelelőtempóban és dinamikával, több versszakkal, emlékezetből való együttes tiszta éneklése. Alkalmazkodó ritmusú és oldottabb metrikájú /parlando, rubato/ valamint feszes /giusto/ lüktetésű éneklés.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
olvasógyakorlatok. Készségfejlesztés: Az új stílusú magyar népdalok táncos jellegének megfelelő éneklésmód kialakítása mozgás, tánclépések segítségével. Az alkalmazkodó ritmusú éneklés, a váltakozó ütemű dalok hangsúlyainak érzékeltetése az éneklésben. Hallás utáni daltanítás minden olyan népdal esetében, amikor bármilyen ismeretlen zenei elem jelenik meg a dalban. A kottaképről való daltanulás megkönnyítésére célszerű, ha azonos jellegű, hasonló fordulatokkal bíró dalok követik egymást. A tempo giusto karakterű és a szabad, elbeszélő éneklési mód a népdalokban. Párhuzamos mozgás /kvint- és tercpárhuzam/ kvintkánon, imitáció. Kétszólamú könnyű kórusművek tanítása szólamcserével. Könnyű háromszólamú kánonok különböző tempójú /allegro, allegretto, moderato, andante/ és dinamikájú /forte, mezzoforte, piano/ éneklés kialakítása. A dinamikai változás ne járjon együtt tempóváltozással! A többszólamú művek megszólaltatásánál mindig törekedjünk a pontos, tiszta hangzásra, csak így van értelme a többszólamúságnak. Inkább kevesebbet, egyszerűbbet tanítsunk, de az zeneileg hibátlanul szólaljon meg! **Énekes anyag / Harmadik osztály** *Életképek* Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském. *Párosítók--- >Leányok, legények* Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom. *Táncnóták-→Táncos dalok* Erdőjáróznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják. *Tréfás dalok* A faragószék nótája; Egy kis kertet kerítek – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy	Az éles és a nyújtott ritmus képleteinek felismerése, megnevezése, hangoztatása, olvasása és írása. A tizenhatod értékű hang páros kapcsolatainak felismerése, megnevezése, hangoztatása, olvasása és írása. Ritmusmotívumok, sorok olvasása, hangoztatása kottaképről belső hallással is, egy- és két szólamban, kánonban. Ritmuskíséretek, ritmusosztinátók hangoztatása ismert dalokhoz. A váltakozó ütemű dal felismerése, hangsúlyainak érzékeltetése. Az ismert dalok dallamfordulatainak, melyek esetenként módosított hangokat is tartalmaznak, felismerése és szolmizált éneklése hallás után, emlékezetből és hangjegyről. A dó, lá, ré, mi, szó végű hétfokúdallamok hangkészletének ismerete, azok hallás utáni megkülönböztetése a pentatóniától. A kvintváltás és a kvintválasz felismerése ismert és ismeretlen népdalokban. Megadott dallamsorra kvintváltó szerkezet és kvintválasz alkotása. A tiszta kvint, a kis- és nagy terc hallás utáni felismerése, a hangközök betűkottáról és hangjegyről való szolmizált éneklése. Kétszólamú művek szólamcserével való megszólaltatása. Könnyű háromszólamú kánonok éneklése, dúr és moll akkordok megszólaltatása. Tercpárhuzam, kvintpárhuzam közös megszólaltatása. A ritmikai, dallami, formai elemek tudatosítása során megismert zenei jelenségek ismert és új zenei környezetben való felismerése, megnevezése, tudatos alkalmazásuk csoportos és önálló zenei tevékenységek során.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony. *„Mesés" dalok* Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ. *Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra* Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzsi: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten.	
Fogalmak	allegro, allegretto, tempo giusto, moderato.

NAT témakör	Furulya hangszer használata	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tavalyi év során tanult hangok biztos fogása: C- től D" ig. C, D, E, F, G, A, Bb, H, C", D". A hangok biztos megszólaltatása ügyelve a helyes és szép test és kéztartásra és a helyes légzésre.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az új hangok megtanulásával a tanuló egyre magabiztosabban bánik a furulya hangszerrel. és önbizalma, motivációja, előadási készsége fejlődik.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
FURULYA repertoár: Cickom-cickom (C dúr); Itt ül egy kis kosárba (D-dúr); Hervadj rózsa (d-dór); Vígan, vígan, víg angyalom (d-dór); Egy aranyat leltem (d-dór/ d-moll); Megfogtam egy szúnyogot (d-moll); Kis kece lányom (d-moll); Ezüst szánkót hajt a dér (C-dúr); Három éjjel, három nap (D-dúr); A juhásznak jól van dolga (F-dúr); Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok (g-moll); Gábor Áron rézágyúja (C-dúr); Baj van a részeg tengerésszel (d-moll).	A fisz (F#) és felső cisz(C#) hang fogásának elsajátítása és magabiztos megszólaltatása. A már tanult hangokkal együtt az új hangok megtanulása, az új hangnemekben való tájékozódás magabiztos gyakorlása.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Módosított hangok, kettőskereszt, temperálás, enharmónia.	

NAT témakör	Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult ritmuselemek felismerése, megnevezése, pontos hangoztatása, olvasása és írása. Ismert dalok ritmusának emlékezetből való felidézése és hangoztatása, olvasása és írása. A páros és páratlan ütemek lüktetésének érzékeltetése. Az egész, a pontozott fél és az önálló nyolcad értékű hang, a szinkópa hallás után és kottaképről való felismerése. Könnyű ritmuskíséretek és ritmus-osztinátók hangoztatása ismert dalhoz.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző évfolyamokon megkezdett készségfejlesztési munka folytatása, az ismert ritmikai elemek elmélyítése, a tartalomban felsorolt új ritmuselemek előkészítése, tudatosítása és változatos gyakorlása. A magyar nyelv sajátosságaiból adódó két jellegzetes ritmusképlet, az éles és a nyújtott ritmus felismerése, hangoztatása, önálló, alkotó alkalmazása. A váltakozó ütemű magyar népdalok sajátos karakterének megéreztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az előző év ritmusképleteinek felidézése, változatos gyakorlása egy és többszólamú ritmusgyakorlatok, ritmuskíséretek, ritmus-osztinátók, rögtönző feladatok segítségével. Az éles és a nyújtott ritmusok, mint a magyar nyelv sajátosságaiból adódó zenei jellegzetesség megtanításának előkészítése népdalok hallás utáni tanításával. Az éles és a nyújtott ritmusok tudatosításánál nyolcad mérőütések hangoztatása legyen a gyerekek segítségére, a pontos hangoztatás igen fontos a ritmikai elrendezés megértéséhez. Tapsolásuk, hangoztatásuk koncentrációt, fegyelmet igényel. Az éles és a nyújtott ritmus gyakorlásához gyűjtsünk szavakat olyan ritmusképletekre, melyekben éles+ éles, éles+ nyújtott, nyújtott+ két negyed, illetve ezek változatai fordulnak elő. Kodály:333 olvasógyakorlatai, az Ötfokú zene I- II., Tegzes: Hétfokú olvasógyakorlatainak használata.	Ritmus az éles és a nyújtott ritmus képleteinek kottaképről való felismerése, hangoztatása, olvasása és írása A dalok ritmusának olvasása folyamatosan a tizenhatod értékű hang páros kapcsolatainak kottaképről való felismerése, hangoztatása, olvasása és írása. Az új ritmusképletek olvasása olvasógyakorlatokban. Az eddig elsajátított ritmikai készségek birtokában a megismert ritmikai elemeket tartalmazó rövid ritmusok diktálás utáni lejegyezése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A tizenhatod ritmuspárjai ritkák a magyar népzenében, ezért megismertetésükhöz és tudatosításukhoz gyermekversek ritmizálása nyújthat sok segítséget a megfelelő magyar népdal hallás utáni tanítása mellett. Gyakorlásukra a 333 olvasógyakorlat nyújt példákat. A váltakozó ütemű magyar népdalok izgalmas, érdekes, váratlan hangsúlyaiban rejlő sajátosságát szintén hallás utáni megéreztetéssel kezdjük. A hangsúlyok érzékeltetését mozgással, tapsos kísérettel, egyszerű tánclépéssel, ütemezéssel tehetjük változatossá. A váltakozó ütem zenei szépségének megértéséhez variáló játékokkal szüntessük meg a váltakozást, majd mindig szólaljon meg a dal az eredeti formájában.	
Fogalmak	Ritmus-osztinátó, tizenhatod ritmus-pár.

NAT témakör	Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A pentaton hangkészlet, a pentaton hangrendszer tudatosítása után a fá és ti hang bevezetése, egy új, a pentatóniától különböző, diatonikus hangrendszer megértése. A relatív szolmizáció és az abszolút rendszer különbözősége	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző két év dallamvilágának biztos ismeretére alapozva tovább bővíteni a gyerekek tudását a magyar népdal régi és új stílusú rétegének dallami jellegzetességeivel, a kvintváltás és a kvintválasz megfigyeltetésével, tudatosításával, gyakorlásával. Jól ismert dalok dallamfordulataiból kiindulva a kvint és a terc hangköz megtanítása, felismertetése és hangoztatása változatos módon /egymásutániság és együtthangzás/. Régi és új stílusú népdalok tanításán keresztül a dór, a dúr, az eol, a fríg és a mixolíd hangsorok dallami világával való megismerkedés. A megismert új dallamfordulatok kapcsán a fi, a tá és a szi módosított hangok megismertetése /átmenő és váltóhangként/. Az előző évben már megismert abszolút rendszer használatának továbbfejlesztése az újabb ismeretekkel /hangsorok, módosított hangok, hangközök/ összekapcsolva. A többszólamúság készségének továbbfejlesztése párhuzamos mozgásokkal /terc-, kvintpárhuzam/, kétszólamú dallamszerkesztési lehetőségek megfigyeltetése középkori szemelvények és Bartók: Mikrokozmoszából vett szemelvények segítségével. Újabb és egyre nehezebb biciniumok előadáskész megtanítása az előzőleg megszerzett készségek segítségével. Háromszólamúság megszólaltatása dúr és moll akkordokkal (dó- mi- szó, lá- dó- mi), valamint könnyű kánonokkal. Az új dallami elemekhez kapcsolódva mindig teremtsünk alkalmat improvizációs játékokra!

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hangkészlet, hangsor, dallamszerkezet: Dalok felidézése jellemző dallamfordulataik, hangkészletük, ill. hangsoruk alapján. A hangkészlet kibővítése a fi hanggal, előző évben tanult hétfokú, dór hangsorú dalokon való tudatosítással. A fi hang olvasása átmenő hangként ismert dallamokban, majd új zenei anyagban, megjelenése váltóhangként eol dallamban. A kvintválasz megfigyeltetése új stílusú dalban. A fi hang Bartók Mikrokozmosz darabjaiban. Kvintpárhuzam, kvintkánon éneklése. Lá végű pentaton dallamok, kvintváltás. Dó végű diatonikus dallamok, a dúr hangsor, dúr dallamok. Lá végű diatonikus dallamok, az eol hangsor. Kvintválasz az új stílusú dalokban, felismerése, szerkesztése. Az eddig megismert lá hangra végződő dalok csoportosítása hangsoruk alapján, a szi vezető hang. Mi végű dalok, a fríg hangsor. Szó végű dalok, a mixolíd hangsor.	Dallam: Pentaton, valamint lá, ré, szó, mi, dó végű ismert dalok kézjelről, betűkottáról, hangjegyről való szolmizált ill. ABC- s nevekkel való olvasása 2 kereszt, 2 bé előjegyzésig.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Amikor egy dal hangkészletét, ill. hangsorát kívánjuk meghatározni, mindig énekeljük el az előzőleg hallás után vagy kottaképről megtanított dalt emlékezetből több versszakkal. Ezt kövesse a szolmizált éneklés, melyből kiindulva gyűjtsük össze különböző módon a hangokat. /hanglétra, hangoszlop, hangkártyák, hangfűzér stb./ A hangsorok különbözőségét is ezeken a vizuális megjelenítéseken keresztül tudjuk legjobban szemléltetni. A dór és a lá- sor fí- vel, ill. a mixolíd és a dó- sor tá- val esetében mindig a legcélszerűbb szolmizálást válasszuk. Az abszolút rendszer: Az eddig megismert C- dó, G- dó és F- dó valamint előjegyzésük ismerete kibővül a 2 keresztes és 2 bé-s hangsorok és előjegyzésük ismeretével, olvasásukkal és írásukkal. Ügyeljünk, hogy kottaképről való olvasás esetén mindig az abszolút magasságban szólaljon meg a dallam! Hangközök: Az első évben megalapozott, a második évben továbbfejlesztett hangközhallás alapján a tiszta kvint, a kis- és a nagy terc hangközök megfigyeltetése, tudatosítása és sokoldalú gyakorlása szolmizálva és ABC- s névvel egyaránt, egymásutániságában és együtthangzásában is. A hangsorok megkülönböztetéséhez a szekundok biztos hallás utáni megkülönböztetésére van szükség. Többszólamúság: A kétszólamú hallás továbbfejlesztése egyre nehezebb biciniumok tanulásával, dudabasszus kíséret éneklésével ismert dallamhoz, a háromszólamúság megjelenése kánonok, illetve egyszerű háromszólamú darabokban. A kétszólamú dallamszerkesztés példáinak bemutatása, meghallgatása és éneklése, improvizáló játékok segítségével való megjelenítése. /párhuzamos mozgás, ellenmozgás, tükrözés, kvintkánon Bartók és régi zenei példák segítségével/.	
Fogalmak	Diatonikus, fríg, mixolid, háromszólamúság.

NAT témakör	Zenei ismeretek – elméleti ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Azoknak a zenei jelenségeknek a megfigyeltetése, maghallása és megértése, melyekkel az éneklés, a ritmikai, dallami készségfejlesztés és a formai elemek felismerése során a gyermek találkozik. Nem elsősorban az idegen szakkifejezések megtanítása a cél, sokkal inkább a zenei jelenség felismerése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az elméleti ismeretek tanítása is mindig zenei tevékenységhez kötődik, szoros kapcsolatban áll az adott évfolyamon végzett ritmikai, dallami, formai készségfejlesztéssel. Ilyen módon az elméleti ismeretek elsajátítása sosem célként, hanem rendszeres tanításunk egyik következményeként valósul meg.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A pontozott negyed értékű hang képletei: az éles és a nyújtott ritmus. A tizenhatod értékű hang páros kapcsolatai: A kanásztánc. A váltakozó ütem: 4/4 - 2/4, 3/4 - 2/4. Módosított átmenő és váltóhangok, fi, tá, szi. Kibővült pentachord és hexachord hangsorok. Dó, lá, ré, mi, szó végű hétfokú hangsorok /dúr, eol, dór, fríg, mixolíd/. A 2 kereszt, 2 bé előjegyzés. A tiszta kvint, a kis és nagy terc hangköz. A moderato, allegretto, andante, tempo giusto. A piano, mezzoforte, forte. A kvintváltás, a kvintválasz. A növekedés - fogyás, vonal - pont, staccato – legato. ellentétpárok Bartók művekben. A kvintkánon. Ellenmozgás, tükör, imitáció. Párhuzamos mozgás különböző hangközökben. Népzene és műzene. Ünnepkörök, jeles napok. A népdalgyűjtés. A klarinét, a kürt, az üstdob.	Dallam: Pentaton, valamint lá, ré, szó, mi, dó végű ismert dalok kézjelről, betűkottáról, hangjegyről való szolmizált ill. ABC- s nevekkel való olvasása 2 kereszt, 2 bé előjegyzésig.
Fogalmak	átmenőhangok, váltóhangok, staccato, legato.

NAT témakör	Zenei írás – olvasás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A zenei írás- olvasás készségének fejlesztése eszköz annak a célnak az eléréséhez, hogy a gyerekek a tudatosabb éneklés és zenehallgatás révén zeneszerető és zeneértő felnőttekké váljanak. A második évfolyamban, az elsőben gondosan és türelmesen megkezdett tájékozódási tevékenység folytatása a cél, a feladatok oly módon való megválasztásával, hogy azokat az osztály nagy része sikeresen tudja megoldani.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A zenei írás- olvasás készségének fejlesztése mindig szorosan kapcsolódjon az óra zenei anyagához, a játékos gyakorlatok során egyre több egyénre szabott, differenciált feladatot adjunk a gyerekeknek, amellett, hogy a dalok együttes olvasása, a tanár által jól előkészített dallamírás mindig közös sikerélmény legyen. A ritmus- és dallamolvasási és írási feladat legyen minden óra szerves része, az ismert ritmikai és dallami elemek tervszerű, rendszeres gyakoroltatása mellett egyre többet próbálkozhatunk ismeretlen dallamok olvasásával.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A zenei olvasás- írás készségek fejlesztése akkor a legeredményesebb, ha a feladatok nem öncélúak, hanem az óra középpontjában lévő zenei anyag jobb megismerését, megértését célozzák. Ritmus: A követelményben meghatározott új ritmuselemek olvasása és írása, korábban megismert ritmusértékekkel való összekapcsolása. Váltakozó ütemű ritmusok folyamatos olvasása helyes hangsúlyozással. Alkalmazkodó ritmusképletek játékos olvasógyakorlatai versek, népi szövegek felhasználásával. A tizenhatodos ritmusképletek mondókák, gyerekversek olvasásával való felismertetése és írása. Dallam: A követelményben meghatározott új dallami elemek, pentaton és hétfokú hangsorú régi és új stílusú magyar népdalok hallás utáni tanítását követő kottaképről való utószolmizálása, ABC-s nevekkel való olvasása. Az ismert dalok olvastatásának azonban mindig az legyen a célja, hogy az adott dal egyre tisztábban, egyre szebben szólaljon meg. Az olvasás gyakoroltatására olvasógyakorlatokat használjunk, úgy válogatva a megfelelő gyűjteményekből, hogy	Módosított átmenő- és váltóhangok ismert dalok egyszerű fordulataiban szolmizált és ABC- s névvel való olvasása. A megfelelő tempó- és dinamikai jelzések alkalmazása az olvasás során. A tiszta kvint, a kis- és nagy terc kottaképről való felismerése, olvasása és írása, Szolmizálva és ABC- vel, hangköznévvel ismert dalok dallamfordulatainak, Dallamsorainak emlékezetből való lejegyzése 2 kereszt, 2 bé előjegyzésig megfelelő tanári előkészítés után. Egyszerű, rövid dallamok diktálás utáni leírása gondos tanári előkészítés után.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
azok az óra anyagához kapcsolódjanak. /Kodály: 333 olvasógyakorlat, Ötfokú zene I.,II., Tegzes: Hétfokú olvasógyakorlatok/. Egyre gyakrabban tanítsunk kottaképről 2 kereszt, 2 bé előjegyzésig. Olvastassunk első látásra az osztály színvonalához mérten egyszerű, rövid dallamokat szolmizálva, ABC- s nevekkel, lalázva, szöveggel. Dallamírásra is lehetőleg minden órán kerüljön sor. A feladatok legyenek rövidek, érthetőek, könnyen ellenőrizhetőek, az íráskészség fejlesztésének játékos módját válasszuk, sohasem mechanikus másolás legyen a cél. Gyakran alkalmazzunk emlékezetből való írást, ez lehet ismert dal motívuma, sora, vagy újonnan hallott dallam memorizálás utáni lejegyzése. A diktálás után való írást nagyon óvatosan, részfeladatokra bontva, fokozatosan nehezítve gyakoroltassuk, összekapcsolva a zenei memória fejlesztésével. Anyagát a 333 olvasógyakorlatból válogathatjuk. A dallamírást minden esetben kövesse az írásbeli munka elolvasása egyénileg és közösen, ez egyben kiváló értékelési alkalom is. A hangközök írásának technikai könnyítése az üres kottafejekkel való lejegyzés, illetve annak felismertetése, hogy a kvint mindkét hangja vonalon vagy vonalközben van egy kihagyással. Hangközök, hangközláncok diktálása, olvasása összekapcsolja az íráskészség fejlesztését a belső hallással.	
Fogalmak	hangközláncok, belső hallás.

NAT témakör	Zenehallgatás	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző évben hallgatott Kodály és Bartók művek ismerete. A művek hangulatának és mondanivalójának értelmezése.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A zenei hallás, a zenei emlékezet, a koncentráció és a belső tudati aktivitás az előző két év során megkezdett fejlesztő munkájának folytatása egyre több zenehallgatási alkalom teremtésével. Törekedjünk az értelmes zenehallgatásra, amikor a mű egészben történő meghallgatásának spontán élményét követően a zene bizonyos összetevőjének kiemelésével megfigyelési szempontot adunk a gyerekeknek. Az elemző munka utáni újbóli meghallgatás már egy más, tudatos élményt nyújt. A zeneművek körének bővítésével tudatosan készítsük elő a felső tagozatos zenehallgatás programját azzal, hogy mindenféle stíluskörből merítünk. Minden zenehallgatási alkalom legyen örömforrás a gyerekek számára.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A zenehallgatás anyaga: Zeneművek, melyek valamilyen formában az év során tanult népdalokat énekhangra, kórusra, zongorára, hegedűre, zenekarra feldolgozzák, tehát Bartók: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Hegedűduók, 15 magyar parasztdal, Magyar képek, valamint Kodály: Székelyfonó, Háry János, Gyermekkarok megfelelő darabjai. Jeles napok, népszokások eredeti népzenei felvételei. Zeneművek, zeneműrészletek, melyek segítségével a hangszerek világát jobban megismerjük /fuvola, klarinét, oboa, fagott, kürt, üstdob/. Zeneművek, zeneműrészletek, melyekkel a következő évek stílusismereti tanulmányait alapozzuk meg /középkori többszólamúság, barokk hangszeres zene, Mozart: Varázsfuvola-részletek/. Zeneművek, zeneműrészletek, melyekkel a következő évek stílusismereti tanulmányait alapozzuk meg /középkori többszólamúság, barokk hangszeres zene, Mozart: Varázsfuvola-részletek/. **Zeneművek / Zenehallgatás / Harmadik osztály** Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdölő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Háry János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese Bartók Béla: Gyermekeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece	A még mindig rövid, pár perces zenehallgatási alkalmak során aktív részvétel a zeneművekben megfigyelt zenei jelenségek elemzése során. A többször meghallgatott művek, részletek, a megismert hangszerek hangjának felismerése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
lányom); II./ 29. Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám)Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Megfogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony) Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába) Josquin: A tücsök Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc Johann Strauss: Tik-Tak polka Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; *„Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha"* Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend Betlehemes / Csordapásztorok A zenehallgatás módja: Ahogyan az előző években is tettük, próbáljunk meg minél több alkalmat találni az élőzenei bemutatásra. Ez a Bartók zongoraművek esetében valósulhat meg a legegyszerűbben, hangszert tanuló gyerek vagy tanár /nem feltétlenül az énektanár/ előadásában. A fúvós hangszerek hangszínének megismeréséhez bátran hívjunk meg akár kezdő hangszerjátékost, aki a saját tudásszintjén, de láthatóan, tapinthatóan mutatja be a hangszert. Akár együtt is énekelhetünk a hangszerrel, különleges hangzási élményeket tapasztalva. Majd bemutathatunk gépzene segítségével egy igazi virtuóz darabot, művészi előadásban. Biztos, hogy ilyen módon sok gyerek kedvet kap a hangszertanuláshoz. A zenehallgatás sok esetben a frissen tudatosított zenei jelenség /ritmikai, dallami, formai/ felismertetését, zenei folyamatban való megragadását célozza.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A darabot mindig többször hallgattassuk meg, egyszerre csak egy megfigyelési szempontot adva. Nagyon fontos, hogy gépzenei zenehallgatás esetében csak hibátlan technikai minőséget közvetítsünk a gyerekek felé, ellenkezője fegyelmezetlenséget szül és gátolja a koncentrált figyelést, ezzel együtt az élmény befogadását. Használjunk ki minden alkalmat a közös hangversenylátogatásra, természetesen ez esetben az előző énekórákon előkészítjük a művet, akár meg is hallgattatjuk.	
Fogalmak	gépzene, élőzene, akusztika, akusztikus.

NAT témakör	Improvizáció	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az ösztönösség és tudatosság helyes arányainak megőrzése, a tudatos alkotásban is ható ösztönösség kialakítása. Engedjük játszani a gyerekeket a megismert zenei jelenségekkel felszabadult, vidám légkörben, ahol a közösség dicsérő- bíráló hatása újabb próbálkozásokra buzdít. A tanár fölényes biztonsága az adott rögtönzési játékban biztosítsa annak zenei nevelő hatását.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tanítási folyamat minden apró mozzanatának felhasználása játékos rögtönzésekre, mely feladatok ugyanúgy kapcsolódhatnak egy új ismeret előkészítéséhez, mint gyakorlásához, új dal tanulásához vagy zenehallgatás előkészítéséhez. A már bőséges népzenei ismeretanyagra támaszkodva stílusbeli egyszerű rögtönzésre késztetés. Az új ritmikai és dallami elemek gyakorlása rögtönző feladatok segítségével is.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ritmus, metrum: Az előző évfolyamon megkezdett, ismert és újonnan tanult ritmuselemekre támaszkodó játékos variálások, felhasználva Kodály 333 olvasógyakorlatait. A pontozott negyedes ritmusképletek és a tizenhatodos ritmuspárok ritmuskíséretekben, osztinátókban való önálló alkalmazása. Szavak keresgélése az új ritmusképletekhez, gyermekversek ritmizálása. Játék a váltakozó ütemekkel.	Az eddig elsajátított ritmikai, dallami, formai és stílusbeli, valamint elméleti ismereteik birtokában bátran próbálkozzanak a gyerekek azok variálásával, kísérletezzenek saját, egymás és a tanár örömére.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az előző évek ritmusimprovizációs játékai az új ritmusképletek alkalmazásával /hiányzó ütemek rögtönzött pótlása, ritmuskígyó, ritmuslánc, ritmusdominó, ritmikus párbeszéd, ritmuskánon/. Dallam: Olvasógyakorlat hiányzó motívumának, motívumainak rögtönzött pótlása. Adott ritmusra dallam rögtönzése szabadon, vagy hangkészlet, hangsor megkötésével. Gyermekversek "megzenésítése" szabadon, vagy hangkészlet, hangsor megadásával, záróhang megkötésével stb. kérdés- felelet rögtönzés /periódus előkészítő/ pentaton szekvenciák. Kvintváltás, kvintválasz alkotása adott dallamra. A magyar népdal sorszerkezetének megfelelő népdalszerű dalok alkotása. Kánon rögtönzés pentaton hangkészletben. Hangközök rögtönzése páros játékokban. Dallampárhuzamok rögtönzése. Dallamkíséretek rögtönzése /orgonapont, dudabasszus/. Forma: A magyar népdal sorszerkezetének tudatosítását követően kvintváltó régi stílusú, ill. kvintválaszos, visszatérő új stílusú népdalok alkotása. A kérdés- felelet, nyitás- zárás típusú rögtönző játékok a klasszikus periódus előkészítői. A tudásanyag növekedésével egyre igényesebbek lehetünk az improvizációs játékokban, de mindig adjunk lehetőséget egyszerűbb feladatok formájában a gyengébb képességűeknek is. Az improvizáció akkor sikeres, ha az abban felhasznált zenei elemeknek tökéletesen birtokában van a gyerek.	
Fogalmak	kérdés – felelet, nyitás – zárás.

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Éneklés	24 óra
Furulya hangszer használata	24 óra
Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
Zenei ismeretek – elméleti anyag	3 óra
Zenei írás - olvasás	3 óra
Zenehallgatás	6 óra
Improvizáció	3 óra
Összefoglalásra, ismétlésre, gyakorlásra szánt	3 óra

NAT témakör	**Éneklés**	**24 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Megtartva zenei anyagunk középpontjában a magyar népdalt, ebből a zenei anyanyelvből kiindulva kitekintünk a magyar műzene, az európai népzene és műzene felé is. A közös éneklés változatlanul képezze az óra gerincét, fordítsunk gondot a jól érthető, természetes éneklésmódra, a tisztaintonációra, a helyes tempóválasztásra, a dallam zenei tagolására, megformálására.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző három év fokozatos és rendszeres tanári munkája nyomán remélhetően a gyerekek anyanyelvi szinten képesek megszólaltatni a tanult régi és új stílusú magyar népdalokat, azok előadásában újra és újra örömüket lelik. Az előző évek előkészítő munkája után most tudatosítjuk a régi és új stílusú népdalok jellegzetességeit, elemezzük őket dallamvonaluk, sorszerkezetük, hangsoruk, szótagszámuk és előadásmódjuk alapján. A magyar népzenei anyagot kiindulópontként tekintve újabb zenei területek felé nyitunk: a régi magyar táncok, régi magyar történeti és egyházi énekek, szomszéd népek népdalai, középkori európai műzene, nyugat- európai kánonok, valamint Bartók és Kodály népdalgyökerű hangszeres zenéje képezi tanítási anyagunk egy részét. Ezek tanításának célja egyrészt olyan ritmikai és dallami elemek megismertetése, melyek idegenek a magyar népzenétől, másrészt éneklésükkel megalapozzuk a következő években tanítandó zenei korszakok stílusjegyeit. Az éneklés, mint tevékenység változatlanul képezze az óra gerincét, fordítsunk nagy gondot az átélt, zeneileg hibátlan előadásra, a közös éneklés érzelmi élménye tudatos esztétikai értéket jelentsen a gyerekek számára.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Zenei anyag magyar népdalok, játékdalok jeles napok, népszokások dalai szomszéd népek dalai régi magyar táncdallamok magyar történeti énekek középkori európai dallamok nyugat- európai kánonok biciniumok /válogatás magyar szerzőktől/ kétszólamú énekgyakorlatok olvasógyakorlatok énekes szemelvények a zenehallgatási anyagból A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető **Zeneművek / Énekes anyag / Negyedik osztály** *Életképek* A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, Pásztorember vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám *Párosítók-→ Leányok, legények* Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi *Állatos dalok* A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacsa fürdik *Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra* Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza? Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdnek jeles napján Készségfejlesztés a jól ismert népdalok dallamvonalának levegőbe, táblára való rajzolásával a stílus	A régi és új stílusú magyar népdalok emlékezetből, több versszakkal, tiszta intonációval, jól artikulált, helyes légzéstechnikával és formálással történő élményt adó éneklése. A csoportos éneklés mellett egyre inkább megkívánhatjuk a fenti követelményeket az egyéni előadásokban is. A tanult műzenei szemelvények, két, három és négyszólamú kánonok, kétszólamú feldolgozások, művek ritmikailag pontos, tisztaságra törekvő, elsősorban csoportos előadása.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
meghatározó különbség érzékeltetése /ereszkedő, kupolás/ az évek során összegyűlt népdalanyag csoportosítása a régi és új stílus szerint a kvintváltás és a kvintválasz, mint ismerős jelenségek a két különböző stílusban parlando, rubato, kis hangterjedelmű dalok, mint a régi stílus egyik jellegzetes, recitáló dallamköre 3/4, 3/8, 6/8 a magyar népdalban, 3/8, 2/8 váltakozása a lakodalmas népszokás dalainak hallás után, ill. kottáról való megtanítása, a párbeszédek dramatizálása, a lakodalom, mint a falu közös ünnepének megbeszélése, a gyerekek saját élményeinek a közösséggel való megosztása különleges hangulatú énekórákat eredményezhet. Jól kamatoztathatjuk ezeket az élményeket, amikor később a galgamácsai gyermeklakodalmassal foglalkozunk, melynek dramatizálásában, előadásában messzemenően engedjük érvényesülni a gyerekek ötleteit. Jelmezes előadása az évvégi iskolai hangverseny nagy eseménye lehet! a kottaolvasási készség viszonylag magas szintje ellenére sok dalt tanítsunk hallás után, megőrizve ezzel a népdalok eredeti terjedési módját. A régmúlt évszázadok magyar történeti dalai, egyházi énekek, táncdallamok tanításánál a dallamok történelmi kapcsolatainak megbeszélése is fontos. A táncdallamok előadásába vonjuk be az osztály hangszereseit! Kodály: Háry János - a daljáték énekórai feldolgozása rengeteg éneklési, készségfejlesztési, /dallami, ritmikai, formai/, zenehallgatási, dramatizálási és előadási lehetőséget nyújt. Használjuk ki ezeket változatosan, játékosan, majd az anyagrész végén közösen tekintsük meg a darabot. Ha szerencsések vagyunk, operaszínpadi, bábszínházi, sőt gyerekelőadásban is élvezhetjük. A középkori európai trubadúr dallamok megtanítása a következő év stílusának előkészítése A francia, német, angol kánonok a későbbi funkciós- zenei tanulmányok jó előkészítői.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyre magasabb nehézségi fokú biciniumok tanításával a kétszólamú hallás és előadási készség fejlesztését folytatjuk. Változatlanul szólamcsere is szerepeljen a tanítás folyamatában.	
Fogalmak	ünnepkör, jeles napok, népszokások, szokásdalok, történeti énekek.

NAT témakör	Furulya hangszer használata	24 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult hangok fogása és megszólaltatása magabiztosan, ügyelve a szép és helyes tartásra, a helyes légzésre, és a szép, laza kéztartásra. (C; C#; D; E;F;F#; G;A;Bb;H;C";C#";D"; E")	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tanuló magabiztosan, és felszabadultan játszik hangszerén. A helyes testtartásnak köszönhetően javul testtudata, a légzéstechnikának köszönhetően nagy levegőkkel dolgozik, és nagyobb dallamíveket köt össze egy levegővel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Furulya repertoár: Ismétlés- A juhásznak jól van dolga (F-dúr); Három éjjel, három nap (D-dúr); Új dalok: Megkötöm lovamat (c-moll); Kövecses út mellett (e-moll); Röpülj páva, röpülj (d-moll); Este jő (d-moll); Hess páva (f-moll); Mennyből az angyal (F-dúr); Az árgyélus kismadár (d-moll); De szeretnék hajnalcsillag lenni (c-moll); Erdő, erdő, erdő (C-dúr); Ábécédé (G-dúr); Kossuth Lajos táborában (F-dúr); Villő; Édesanyám, gyújts gyertyára (c-moll).	Új hangok : Eb; Eb"; C#; Ab=G#. Mollban és dúrban való gondolkodás A temperálás megértése Keresztes és bé-s hangnemek C; C#; D; D#=Eb; F; F#=Gb; G; G#=Ab; A; Bb; H;C"; C#"; D"; D#"=Eb"; E"; F" hangok magabiztos fogása és megszólaltatása.
Fogalmak	Dúr és moll dallamívek.

NAT témakör	Zenei ismeretek – ritmikai, metrikai elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző évfolyamokon megkezdett készségfejlesztési munka folytatása, az ismert ritmikai elemek elmélyítése, a tartalomban felsorolt új ritmuselemek előkészítése, tudatosítása és változatos gyakorlása. A magyar nyelv sajátosságaiból adódó két jellegzetes ritmusképlet, az éles és a nyújtott ritmus felismerése, hangoztatása, önálló, alkotó alkalmazása. A váltakozó ütemű magyar népdalok sajátos karakterének megéreztetése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző években megszerzett ritmikai készség további fejlesztése változatos, játékos gyakorlatok, rögtönző feladatok segítségével. Parlando, rubato, recitáló magyar népdalok szöveghez alkalmazkodó ritmikájának helyes megszólaltatása. A magyar népzenében ritkán fellelhető nyolcad mértékegységű ütemek megfigyeltetése, tudatosítása és gyakorlása megfelelő énekes anyag tanításával, zenehallgatási példák elemzésével. A felütésnek, mint más népek zenéjében jellegzetes hangsúlytalan kezdésnek a megéreztetése, tudatosítása és gyakorlása. A kis éles, kis nyújtott ritmus és a triola megfigyeltetése magyar nyelvű szöveges megközelítéssel.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A régi és új stílus tudatosítása során felmerülő, a stílusra jellemző ritmikai jelenségek - alkalmazkodó ritmus, tempo giusto éneklés, parlando, rubato dalokban a szöveg lejtéséhez alkalmazkodó előadás- megfigyeltetése eredeti népzenei felvételeken. Ismert 3/4- es dal diminuálásával a 3/8 - os ütem bemutatása, hangsúlyaik, lüktetésük azonosságának felismertetése, ritmusgyakorlatok 3/8- ban. A 6/8- os és a 3/8- os lüktetés hasonlóságának, a főhangsúly, mellékhangsúly helyének érzékeltetése. Nyugat európai dallamok, kánonok segítségével éreztethetjük meg a hangsúlytalan kezdés zenei jelenségét, a felütést. A 6/8 ritmusképleteinek változatai, a felütés alkalmazása ritmusgyakorlatokban, alkotó feladatokban jó előkészítői a bécsi klasszikus stílus ritmikai világának. A pontozott nyolcad érték változatait /kis éles, ki nyújtott ritmus/ elsősorban gyermekversek ritmizálásával éreztethetjük meg. Ritmushangszerek segítségével változatos ritmuskánonokat, többszólamú ritmusgyakorlatokat állíthatunk össze a negyed	A kis éles és a kis nyújtott ritmus, valamint a triola képleteinek felismerése, megnevezése, hangoztatása, olvasása és írása. A 3/8, 6/8- os ütemek hangsúlyainak érzékeltetése, a nyolcad lüktetésű dallamok ritmusának hangoztatása, olvasása és írása. A 3/8 és 6/8 jellegzetes ritmusképletei, a pontozott negyed pontos és folyamatos olvasása, hangoztatása. A súlytalan kezdés felismerése, pontos hangoztatása. Folyamatos ritmusolvasás az új ütemfajtákban /3/8, 6/8/, az ezekben megjelenő újfajta ritmusképletek helyes írása ritmusmotívumok, sorok /melyek tartalmazzák az új ritmusképleteket/ diktálás utáni lejegyzése

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
aprózódásának különböző lehetséges ritmusaiból. A 333 olvasógyakorlatok egyenletes nyolcadokat tartalmazó gyakorlatai alkalmasak ritmusvariáló feladatokra, alkalmazva a pontozott nyolcados ritmuspárokat. Az előző évben már megismert volta ritmusra régi táncdallamok, népdalok, történeti dallamok szolgáltatnak újabb példákat. A triolát a nyolcadpárok környezetében tanácsos megfigyeltetni, keressünk egyenletes lejtésű háromszótagú szavakat az érzékeltetésére. Bartók Mikrokozmosz példák hallgatása, ritmusának olvasása segít a hangoztatásban.	
Fogalmak	6/8; 3/8; kis éles, kis nyújtott ritmus; triola.

NAT témakör	Zenei ismeretek – dallami elemek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A magyar népdal régi és új stílusú rétegének dallami jellegzetességei A kvintváltás és a kvintválasz felismerése. Jól ismert dalok dallamfordulataiból kiindulva a kvint és a terc hangköz felismerése. Régi és új stílusú népdalok tanításán keresztül a dór, a dúr, az eol, a fríg és a mixolíd hangsorok dallami világával való megismerkedés. A megismert új dallamfordulatok kapcsán a fi, a tá és a szi módosított hangok megismerése. Az előző évben már megismert abszolút rendszer használatának továbbfejlesztése az újabb ismeretekkel /hangsorok, módosított hangok, hangközök/ összekapcsolva. A többszólamúság készségének továbbfejlesztése párhuzamos mozgásokkal /terc-, kvintpárhuzam/, kétszólamú dallamszerkesztés. Háromszólamúság megszólaltatása dúr és moll akkordokkal (dó- mi- szó, lá- dó- mi), valamint könnyű kánonokkal.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző években elsajátított népdalkincs rendszerezése, a régi és az új stílus jegyeinek megkülönböztetése fontos lépés az anyanyelvi anyag mélyebb megismerése folyamatában. Dallami szempontból az ereszkedő és a kupolás dallamvonal - mint alapvető különbség- hallás utáni felismerése a cél. A kérdés- felelet, nyitás- zárás felismerése, tudatos alkalmazása dallami rögtönzésekben, komponált dalokban, műzenei szemelvényekben való megkeresése. A magyar népdalok legjellemzőbb hangközének, a kvartnak ismert dalokban való megkeresése, tudatosítása és gyakorlása. A kis és a nagy szext hangköz hangzásbeli különbségének megfigyelése, tudatosítása, gyakorlása. A modális hangsorok sorának bővítése /líd/ mellett a dúr és a moll tonalitás megkülönböztetése, a vezetőhang fogalma, szerepe. A többszólamúság készségének fejlesztése újabb párhuzamos mozgás, a szext párhuzam megszólaltatásával. Az előző évek kétszólamú biciniumainak rendszeres felidézése mellett újabb, nehezebb darabok megtanulása a kétszólamú éneklés egyre magasabb szintű zenei megvalósítása céljából. Három- és négyszólamú nyugat európai kánonok megszólaltatásával a hármashangzat és a funkciós zene előkészítése.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Hangkészlet, hangsor, dallamszerkezet Ismert dalok felidézése jellemző dallamfordulataik, hangkészletük, hangsoruk alapján kézjelről, betűkottáról, hangsorról, kottaképről, belső hallással is. A népdalok dallamvonalának levegőbe, táblára való rajzolásával az ereszkedő és a kupolás dallamvonal megkülönböztetése. A kvintváltás és a kvintválasz, mint a különböző dallamvonalú népdalok szerkezeti jellemzője. A visszatérés, mint a kupolás dallamvonal velejárója. A líd hangsor megfigyeltetése szlovák népdalok megtanulásával és Bartók szemelvények olvasásával. A dúr és moll tonalitás megéreztetése. Kérdés- felelet, nyitás- zárás dallamokban, mint a periódus szerkesztés előkészítője. Eddigi dallami készségfejlesztésünk összegzése az év során a régi és új stílusú magyar népdalok rendszerezésének tudatosítása. Ugyanakkor egy új zenei terület, a dúr- moll tonalitású funkciós zene felé tesszük meg az első, alapozó lépéseket. Az abszolút rendszer:	Dallam: Régi és új stílusú, pentaton és hétfokú hangsorú ismert népdalok olvasása szolmizálva, ABC- s névvel 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig. Ismert népdalokkal azonos vagy hasonló fordulatokat tartalmazó, de könnyebb nehézségi fokú dalok első látásra való olvasása. Olvasógyakorlatok tiszta intonációval való pontos megszólaltatása 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig. A tiszta kvart, a kis és nagy szext kottaképről való felismerése és olvasása szolmizálva és ABC- vel, valamint felismerés utáni lejegyzésük, hangköznévvel és/vagy hangjeggyel. Ismert dalok részleteinek emlékezetből való lejegyzése 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig előzetes felidézés után. Rövid, ismeretlen dallam diktálás utáni írása.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az eddig megismert hangsorok a 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig bővülnek. A módosító jelek helye, a tonalitás felismerése kottaképről, a dallamok abszolút magasságban való éneklése mindenki számára feladat. Hangközök: Az előző években megkezdett hangközhallási fejlesztő munka folytatása a tiszta kvart, a kis- és nagy szext hangközök megfigyeltetésével, tudatosításával és sokoldalú gyakoroltatásával egymásutániságában és együtthangzásában egyaránt. A tiszta kvart a magyar népdalok leggyakoribb hangköze, fölfelé és lefelé egyaránt előfordul. Gyakoroltatását népdalfordulatokkal kezdjük, olvasógyakorlatokkal folytassuk. Hangközláncok, páros hangközjátékok, Kodály: Énekeljünk tisztán és más hangközgyakorlatok éneklése kézjelről, betűkottáról, kottaképről, összekapcsolva a belső hallás és a memória fejlesztésével. Többszólamúság: A kétszólamú hallás fejlesztésének ez évben is fő anyaga Kodály biciniumaiból való megfelelő nehézségi fokú darabok megtanítása, a régebben tanult darabok repertoáron tartása. Középkori magyar táncok és egyházi szemelvények éneklésével a következő év reneszánsz stílusát készíthetjük elő. Funkciós kánonok tanításával a klasszikus stílus későbbi megismeréséhez alapozzuk meg a dalkincset.	
Fogalmak	kvintváltás, kupolás dallamvezetés, hangkészlet, hangsor, dallamszerkezet.

NAT témakör	Zenei ismeretek – elméleti ismeretek	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az elméleti ismeretek tanítása is mindig zenei tevékenységhez kötődik, szoros kapcsolatban áll az adott évfolyamon végzett ritmikai, dallami, formai készségfejlesztéssel. Ilyen módon az elméleti ismeretek elsajátítása sosem célként, hanem rendszeres tanításunk egyik következményeként valósul meg.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A magyar népdalok rendszerezésével kapcsolatos elméleti ismeretek tudatosítása. Az év során tanított, későbbi évek zenei stílusainak előkészítését célzó zenei anyag kapcsán felmerülő zenei jelenségek megfigyeltetése.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A magyar népdalok rendszerezésével kapcsolatos elméleti ismeretek, fogalmak: dallamvonal, sorszerkezet, hangsor, szótagszám, előadásmód. Régi, új, vegyes stílusú magyar népdal A nyolcad mértékegységű ütemek: 3/8, 6/8 A felütés és a csonka ütem A pontozott nyolcad értékű hang képletei, kis éles, kis nyújtott ritmus A triola A módosított ABC- s hangok A tiszta kvart, a kis és nagy szext hangköz A líd hangsor A dúr és a moll tonalitás A vezetőhang A 3 kereszt, 3 bé előjegyzés- Parlando, Rubato, Tempo di Minuetto, Tranquillo, Tempo di Marcia, Largo Pianissimo, fortissimo, crescendo, decrescendo Az oboa, a harsona, a kisdob, a nagybőgő A bicinium, tricinium A lakodalom A volta ritmus A nagyzenekar A daljáték - előjáték, közjáték A trubadúrok, Minnesängerek	Az újonnan tudatosított ritmikai jelenségek összekapcsolása a már ismert elemekkel alkotó jellegű feladatokban. Az új ritmuselemeket is tartalmazó ritmuskíséretek, ritmusosztinátók, többszólamú ritmusgyakorlatok megszólaltatása. Magyar népdal stílusának hallás utáni felismerése. A hétfokú hangsorok - beleértve a líd is- felismerése és éneklése, dúr és moll jellegük megkülönböztetése. A dúr és moll tonalitás felismerése. A tiszta kvart, a kis és nagy szext hangközök hallási utáni felismerése, éneklése, építése szolmizálva. Kérdés- felelet szerkezetű dallam felismerése, alkotása. Kétszólamú művek szólamcserével való megszólaltatása. Három- és négyszólamú kánonok közös éneklése. A ritmikai, dallami, formai elemek tudatosítása során megismert zenei jelenségek ismert és új zenei környezetben való felismerése, megnevezése, tudatos alkalmazásuk csoportos és önálló zenei tevékenységek során. Dallam: Régi és új stílusú, pentaton és hétfokú hangsorú ismert népdalok olvasása szolmizálva, ABC- s névvel 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig. Ismert népdalokkal azonos vagy hasonló fordulatokat tartalmazó, de könnyebb nehézségi fokú dalok első látásra való olvasása. Olvasógyakorlatok tiszta intonációval való pontos megszólaltatása 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
		A tiszta kvart, a kis és nagy szext kottaképről való felismerése és olvasása szolmizálva és ABC- vel, valamint felismerés utáni lejegyzésük, hangköznévvel és/vagy hangjeggyel. Ismert dalok részleteinek emlékezetből való lejegyzése 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig előzetes felidézés után. Rövid, ismeretlen dallam diktálás utáni írása.
Fogalmak	Tonalitás, hangnem, vezetőhang.	

NAT témakör	Zenei írás – olvasás	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A zenei írás- olvasás készségének fejlesztése mindig szorosan kapcsolódjon az óra zenei anyagához, a játékos gyakorlatok során egyre több egyénre szabott, differenciált feladatot adjunk a gyerekeknek, amellett, hogy a dalok együttes olvasása, a tanár által jól előkészített dallamírás mindig közös sikerélmény legyen. A ritmus- és dallamolvasási és írási feladat legyen minden óra szerves része, az ismert ritmikai és dallami elemek tervszerű, rendszeres gyakoroltatása mellett egyre többet próbálkozhatunk ismeretlen dallamok olvasásával.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az előző évek fokozatos és rendszeres fejlesztő munkája során azt a célt reméltük elérni, hogy a gyerekek lássák, amit hallanak, illetve hallják, amit látnak. A negyedik év fejlesztési célja ennek a remélhetőleg már megszerzett készségnek a zenei tevékenységekben való alkalmazása, a relatív szolmizációval és abszolút nevekkel történő kottaolvasás és írás módosított hangok bevonásával 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Feltételezve az olvasási és íráskészségnek az előző évek fejlesztő munkájával elért magasabb szintjét, már szükségtelennek tűnik a ritmus- és dallamolvasás és írás külön- külön való gyakoroltatása. Inkább törekedjünk arra, hogy olvasás előtt a gyerekek egy komplex belső elképzelést alakítsanak ki a dalról, mely egyaránt vonatkozik annak ritmikai, dallami megszólaltatására, de magában foglal tempóbeli, karakterbeli és előadásbeli elképzeléseket is. Természetesen az újdonságnak számító 3/8 és 6/8 ütemfajtákban való olvasás és a magyar népzenétől idegen stílusú dallamok olvasása gondos előkészítést igényel, de ezek esetében is	Dallam: Régi és új stílusú, pentaton és hétfokú hangsorú ismert népdalok olvasása szolmizálva, ABC- s névvel 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig Ismert népdalokkal azonos vagy hasonló fordulatokat tartalmazó, de könnyebb nehézségi fokú dalok első látásra való olvasása. Olvasógyakorlatok tiszta intonációval való pontos megszólaltatása 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig. A tiszta kvart, a kis és nagy szext kottaképről való felismerése és olvasása szolmizálva és ABC- vel, valamint felismerés utáni

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
fordítsunk gondot az előzetes, belsőhallással való elképzelésre.	lejegyzésük, hangköznévvel és/vagy hangjeggyel. Ismert dalok részleteinek emlékezetből való lejegyzése 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig előzetes felidézés után. Rövid, ismeretlen dallam diktálás utáni írása
Fogalmak	belső hallás, karakter.

NAT témakör	Zenehallgatás	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az előző években hallgatott magyar népzenei felvételek, Kodály, Bartók szerzeményei Reneszánsz Barokk Klasszikus zeneszerzők legismertebb művei Romantikus és XX. századi művek	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A zenehallgatási alkalmak számának és időtartamának bővítésével kielégíteni és tovább növelni azt az általunk az előző években felébresztett igényt, hogy a zenehallgatás része legyen a gyerekek mindennapi életének, így az énekórai munkának. A spontán érzelmi élmények mellett egyre tudatosabban koncentráljunk a zene összetevőinek megfigyelésére. A művek többszöri meghallgatása segítsen a mű folyamatának érző és értő befogadásában.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Eredeti népzenei felvételek, melyeken régi és új stílusú népdalokat paraszti énekesek szólaltatnak meg Népzenei feldolgozások énekhangra, kórusra, szólóhangszerre, zenekarra - válogatás Bartók, Kodály műveiből Jeles napok, népszokások eredeti felvételei - lakodalom, Galgamácsai gyermeklakodalmas Régi magyar táncok, történeti énekek Bartók Béla: Magyar képek - zenekarra Kodály: Háry János - daljáték Bartók: Román népi táncok Muszorgszkij: Egy éj a kopár hegyen A tanár értő válogatására bízva reneszánsz, barokk, klasszikus zeneművek részletei **Zeneművek/ Zenehallgatás /Negyedik osztály** Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat)	A zenei élmény szóbeli megfogalmazása, a hangzásbeli különbségek felismerése, a többször hallgatott zeneművek, zeneműrészletek felismerése, megnevezése. A megismert vokális és hangszeres zenei hangszínek megkülönböztetése és megnevezése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kodály Zoltán: Háry János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villő – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdölő – gyermekkar, részlet (A pünkösdnek) Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska A zenehallgatás módja: Az előző évek hagyományait folytatva teremtsünk minél több alkalmat az élő zenehallgatásra. Az eredeti népzenei felvételek meghallgatása nagyon fontos az autentikus előadásmód megfigyeltetése szempontjából. Az idős népénekesek régi, recsegős felvételről megszólaló hangja azonban csak különösen gondos és ügyes tanári előkészítés után fog érzelmileg hatni a gyerekekre. Vigyázzunk, nehogy ellenkező hatást váltsunk ki! Amikor olyan feldolgozást hallgatunk, melynek eredetijét a gyerekek ismerik, feltétlenül énekeltessük is el a dalt. Műzenei szemelvények énekelhető motívumainak dudorászásával is próbálkozhatnak két hallgatás között. Bartók: Magyar képek c. művének első tételét /Este a székelyeknél/ az előző évben már zongorára írt változatában meghallgattuk. Jó alkalom a zenekar merőben más kifejezési eszközeinek megismerésére. Ez a zenemű az első, melyet először tételenként, majd teljes egészében meghallgatva, zenei összetevői	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
szerint elemezve, témáit énekelve úgy dolgozunk fel, ahogyan a későbbi évek zenehallgatási anyagát fogjuk. Ezért a tanári megvalósítás különös gondosságot és fölényes műismeretet igényel. A Háry János énekórai feldolgozása, népdalainak megtanulása, megjeleníthető részeinek eljátszása szereposztással, az éppen odaillő zenei részletek meghallgatása, elemzése különleges élményt jelent a gyerekeknek. Természetesen a mű tárgyalásának befejezése után találjunk alkalmat a daljáték operaszínpadon, bábszínházban való közös megtekintésére, vagy legalább egy videofelvétel együttes élvezetére. Különböző zenei stílusokból való válogatással készítsük elő a felső tagozat zenehallgatási programját. Ezek a zenehallgatási alkalmak inkább a spontán élményszerzésre irányuljanak. Amennyiben az előző évek zenehallgatási programja sikeres volt, a gyerekek szívesen hallgatnak meg újra minden, eddigiekben megismert zeneművet, részletet, feldolgozást. Találjunk alkalmat ezekre az érzelmileg igen fontos pillanatokra.	
Fogalmak	átirat, feldolgozás, autentikus előadásmód.

NAT témakör	Improvizáció	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanítási folyamat minden apró mozzanatának felhasználása játékos rögtönzésekre, mely feladatok ugyanúgy kapcsolódhatnak egy új ismeret előkészítéséhez, mint gyakorlásához, új dal tanulásához vagy zenehallgatás előkészítéséhez. A már bőséges népzenei ismeretanyagra támaszkodva stílusbeli egyszerű rögtönzésre késztetés. Az új ritmikai és dallami elemek gyakorlása rögtönző feladatok segítségével is.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az évek során elsajátított régi és új stílusú dalkincs birtokában, azok alkotóelemeinek, stílusjegyeinek ismeretében, az eddigi improvizációs játékok sikeres megoldásain felbuzdulva, már megpróbálkozhatnak a gyerekek a népdalok stílusához hasonló dallamok rögtönzésével. Az eddigi ritmikai, formai elemeknek az újonnan tanultakkal való összekapcsolása új távlatokat nyit a játékos alkotásban. Kötetlen és kötött rögtönzésekre való buzdítás, felhasználva mindazokat a zenei ismereteket, melyek a négy év során anyanyelvi szinten épültek be a gyerekek hallásába és tudatába.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ritmus, metrum Kodály 333 olvasógyakorlatainak alkotó használata az új ritmuselemek /pontozott nyolcad, triola/ gyakorlására nevek, szavak, versek ritmizálása játék a váltakozó ütemekkel 2/8 - 3/8 az új ütemfajták 3/8, 6/8 bekapcsolása rögtönző feladatokba, különös tekintettel jellegzetes ritmusképleteikre az előző évek improvizációs játékainak felelevenítése az új ritmusképletek alkalmazásával ritmusra dallam-, dallamra ritmusrögtönzés megkötéssel vagy anélkül Dallam: A népdalok mintájára való dallami rögtönzésekhez segítségünkre lehet Kodály Ötfokú zene I. kötete Alkalmazzuk ebben az évben is az előző évek improvizációs játékait, természetesen magasabb szinten, új tartalommal megtöltve. A rögtönzés történhet szolmizálva, dúdolva is, ez magasabb követelmény ezen e tudati szinten. Forma: A magyar népdal sorszerkezetének tudatos alkalmazása az alkotó rögtönzésekben. A zenei kérdés- felelet játékának továbbfejlesztése diatonikus dallamok felhasználásával.	A magyar népdalok stílusjegyeinek tudatos felhasználásával dallamok variálása, alkotása. Az új ritmuselemek felhasználása versek ritmizálásában. Többszólamú rögtönző játékok a kánonszerkesztés, a hangközéneklés gyakorlására. Szekvenciák, kérdés- feleletek alkotása tanári irányítással.
Fogalmak	Diatonikus dallamok.

Vizuális kultúra

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam	**2**	**72**
2. évfolyam	**2**	**72**
3. évfolyam	**2**	**72**
4. évfolyam	**1**	**36**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28 óra
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6 óra
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6 óra
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6 óra
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	14 óra
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12 óra

NAT témakör	**Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat**	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ különböző érzékszervi tapasztalatokat gyűjtsön, megfigyeléseit pontosítsa, azokat rendszerezze, és szövegesen megfogalmazza, ezáltal leküzdhesse az esetlegesen fennálló hátrányait. A játékos feladatok, a változatos vizuális megjelenítések pedig megkönnyítsék számára az óvodából-iskolába való átmenetet. / Az első két évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azok a legtöbb ajánlott feladattípusban megjelennek, noha a legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot. /	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A célzott élménygyűjtéssel és vizuális megjelenítéssekkel, a vizuális nyelv alapvető elemeinek (pont, vonal, folt, forma, tér) használatával, a színtapasztalatok gazdagításával, a színismeret bővítésével, a színérzék és színdifferenciáló képesség fejlesztésével képessé válik a vizuális jelenségek megértésére, a művészeti alkotások értelmezésére és a környezet tudatos alakítására.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Különböző érzékszervi tapasztalatok (szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása, az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalkotás). A valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), a képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk feldolgozása érdekében. Közvetlen megfigyelések útján szerzett vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során. Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása, változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.	Felismeri a pontot, a vonalat, a foltot. Ismeri az irányokat: jobb, bal, lent, fent, középen. Ismeri és használja az alapszíneket. Elő tudja állítani a narancs, zöld és lila színt.
Fogalmak	Érzékelés, pont, vonal, folt, forma, szín, sík, tér, irány.

NAT témakör	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; o rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; o saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; o különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál o élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; o korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; o valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megadott szempontok szerint (pl. Alakok, szereplők, terek, tárgyak, méret, szín) különböző művészeti alkotásokat és fotókat képes megfigyelni, megfigyeléseit megfogalmazni. A különböző vizuális eszközök megismerése és használata során fejlődik képalkotó- és kifejező képessége, komponáló képessége, vizuális fantáziája (képzelőereje), asszociációs készsége, képzettársítási készsége. Megtapasztalja a plasztikai minőségek sokféleségét, ezáltal fejlődik plasztikai kifejezőképessége, formaérzéke.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása. A saját ötletek megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tabló), a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázata. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzelmann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi. Saját kitalált történet elmesélése, a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel.	Alkotás közben ügyel munkája tisztaságára. Saját munkájáról tud néhány mondatos véleményt mondani. Tud emberi alakot elölnézetből ábrázolni. Ismeri a rajzolás, festés, mintázás és nyomtatás eszközeit. Tud sablon használatával formaritmusokat létrehozni. A rajzlapon a képi elemeket el tudja rendezni. Ügyel a formák ritmusára, egyensúlyára.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése). Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népélet. Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott: Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat, 1966, Bábfilm, 1975. Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).	
Fogalmak	történet, szereplő, helyszín, illusztráció, festészet, szobrászat, fotó.

NAT témakör	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével egyénileg és csoportmunkában illusztrálja, magyarázza; ○ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmezze; ○ az egyszerű, a mindennapok során használt jeleket felismerje;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Jártasságot szerez a képolvasással történő információszerzésben, a képi jelek, vizuális szimbólumok olvasásában és létrehozásában. Fejlődik ábraolvasási és értelmezési készsége, redukciós képessége felismeri a méretkülönbségeket. Különböző anyagokból, változatos méretben képes meghatározott célok (pl. Eligazodás, útbaigazítás, védelem, figyelemfelkeltés) érdekében jeltervezésre, jelalkotásra. A vizuális nyelv elemeit (pont, vonal, folt, szín fogalmakat) tudatosan használja, szerepüket felismeri a képalkotásban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. számegyenes,	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
betűsablon, szókártya) és eszköz (pl. tabló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével. Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszámtábla, füzetborító, csomagolópapír, meghívó készítése) egyszerű tervezési feladatokban. Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal) feladatokban.	
Fogalmak	jel, jelzés, vizuális üzenet, leegyszerűsítés, látvány, ábra, piktogram, jelalkotás

NAT témakör	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket a szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; ○ az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Képes összehasonlítani a különböző médiumokat (pl. Könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték), és megismeri saját médiahasználati szokásait. Fejlődik a médiatartalmak közötti választás tudatossága, kreatív, kritikus internethasználata. Megismeri az életkori sajátosságaihoz igazodó internethasználati lehetőségeit (pl. Gyermekbarát honlapok). Különbséget tud tenni a személyesen átélt, az elképzelt és a médiában látott események között, és képes azokat megjeleníteni rajzban, bábbal, szerepjátékkal. Növekszik az internetes tevékenységekhez kapcsolódó biztonsága, önismerete, önreflexiós készsége. Megfigyeli és tudatosítja a közvetlen kommunikáció jelzéseit, illetve a közvetett kommunikáció eszközeit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megunni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megismerése. Kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.	

Fogalmak	információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet, rádió, színház, mozi, újság, műsor, rajzfilm, film

NAT témakör	**Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; o az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; o az időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníti;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Azonosítani tudja a médiaszövegek alapvető alkotóelemeit. Felismeri, hogy a médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított alkotások (a média konstruált valóság). Közvetlen példák alapján megfigyeli és értelmezi a különböző médiaszövegeket (pl. Animációs mesék, videojátékok), és azok alapvető kifejezőeszközeit (hanghatások, vizuális jellemzők). Megfigyeli az egyszerűbb médiaszövegek (pl. Animációs mesék, reklám) cselekményelemeinek sorrendjét, felismeri a cselekmény kezdő- és végpontját. Felismeri a hangok és képek által közvetített érzelmeket (pl. Öröm, szomorúság, düh, félelem). Megfigyeli a kép és hang szerepét a mesevilág teremtésében. Részt vesz a tanulócsoportban folyó beszélgetésben vagy vitában. Meg tudja fogalmazni saját véleményét.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása“).	

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film: Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.		
Fogalmak	animációs film, képkocka, hanghatás, zene, emberi hang, zaj, zörej, csend	

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	14 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; o adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; o különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Csoportosítani tudja és megkülönbözteti a természeti- és mesterséges formákat, a valós és kitalált tárgyakat. Megtapasztalja a tárgykészítés folyamatait, megfigyeli és alkalmazza a különböző munkafázisokat. Tárgyalkotó tevékenysége során fejlődnek vizuális, esztétikai és manipulatív képességei, gondolkodásmódja, megfigyelőképessége, formaérzéke. A különböző anyagok, eljárások, megismerése, az egyszerű kézműves technikák elsajátítása hozzájárul a munkadarab gondos kivitelezéséhez, esztétikájához.	

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása. Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás). Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, háromeltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).		Meg tudja különböztetni a természeti formákat a mesterséges formáktól. Tud szabályos és szabálytalan formákat rajzolni, festeni, mintázni, ragasztani és nyomtatni. Tud egyszerű természeti formákat ábrázolni.
Fogalmak	funkció, kézműves technika, díszítés,	

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; ○ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ○ saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismeri közvetlen környezetét, az épülettípusokat, a nevezetes épületeket, köztereket. Fejlődik térbeli tájékozódási képessége. Tapasztalatokat szerez a térformálásban, térszervezésben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A közvetlen környezet elemeinek és épülettípusainak (utca, tér, műemlék, nevezetes épület) összegyűjtése és életszerű megfigyelése, adott helyszínen vagy emlékezetből, megfigyelési szempontok szerinti megörökítése különböző technikákkal (pl. rajzolás, festés, mintázás, montázs). A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.	
Fogalmak	építészet, műemlék, tér, makett, alaprajz, térkép

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28 óra
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6 óra
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6 óra
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6 óra
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	14 óra
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12 óra

NAT témakör	**Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat**	
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Biztonsággal felismerje és megnevezze a képelemeket, a képelemek szabályos ismétlődéseit és meg tudja nevezni azokat ritmusként. Biztonsággal felismerje és megnevezze a térelemeket. Felismerje, megkülönböztesse és fel tudja sorolni a fő színeket és az elsődleges kevert színeket Létre tud hozni sötét- világos, és hideg- meleg színellentéteket, színritmusokat. Szabadon alkalmazza az elsajátított technikákat annak érdekében, hogy önálló alkotást hozzon létre. Négy-öt mondatban be tudja mutatni saját alkotásait.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A különböző észlelési tapasztalatit (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés) rendszerezi és felhasználja az alkotás folyamatában. Saját élményeinek vizuális megjelenítése és a mondanivaló kifejezésének érdekében képes a megfelelő eszköz kiválasztására, biztonságos használatára. Fejlődik kifejezőképessége, gazdagodnak színtapasztalatai, fejlődik színérzéke, színdifferenciáló képessége. Vissza tudja adni a természeti látványok hangulatát. Közvetlen élményeit képi vagy térbeli alkotásokban képes megjeleníti.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és	A rajzolás, festés, kollázskészítés, nyomtatás és mintázás eszközeit tudja használni. Tiszta, a munkája Az anyagokat takarékosan használja. Véleményt tud mondani saját

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalkotás). A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében. Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során. Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.	munkájáról. Tudja a formákat csoportosítani, alakjuk és méretük szerint. Segítséggel le tudja rajzolni és festeni az egyszerűbb természeti formákat. Meg tudja nevezni a pontot, vonalat, foltot, lapot. Felismeri a kicsi-nagy, szabályos-szabálytalan formakontrasztokat. Elő tudja állítani az elsődleges kevert színeket, segítséggel képes a barnát és a rózsaszínt kikeverni. Felismeri a hideg-meleg és a sötét-világos színkontrasztot.
Fogalmak	méret, felület, képelem, érzékelés, pont, vonal, folt, forma, szín, mintázat, sík, tér, grafikai és plasztikai eljárás, kompozíció, irány

NAT témakör	Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; ○ elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; ○ saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; ○ a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével illusztrálja, magyarázza egyénileg és csoportmunkában; ○ saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti; ○ azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; ○ adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megérti az illusztráció fogalmát, és képes mesékhez, versekhez, dalokhoz önálló illusztrációt készíteni. Munkája során fejlődik komponáló, képalkotó- és kifejező képessége, vizuális fantáziája, asszociációs készsége. Megismeri a kiemelés eszközeit, törekszik a képi elemek egyensúlyára, a rendelkezésre álló tér kitöltésére. A plasztikai minőségek sokféleségének megtapasztalása során fejlődik plasztikai érzéke, forma- és karakterérzéke.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztka Tivadar tájképei. Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló. Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek	Tud egymás mellett lévő tárgyakat, alakokat rajzolni, festeni, nyomtatni, ragasztani, mintázni. A rajzlapon el tudja helyezi a különböző formákat. Tud emberi alakot elöl- és oldalnézetből ábrázolni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei. Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával. Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával. Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.	
Fogalmak	vizuális jellemzők, illusztráció, kompozíció, kiemelés, történet, szereplő, helyszín, karakter, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

NAT témakör	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; ○ adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában; ○ pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Képes a vizuális nyelv elemeinek, pont, vonal, folt, szín tudatos használatára, felismeri szerepüket a képalkotásban. Jártassá válik a képolvasással történő információszerzésben fejlődik ábraolvasási és értelmezési készsége, megérti a képi jeleket, vizuális szimbólumokat, és önállóan is létre tud hozni hasonlókat. Fejlődik megfigyelő és redukciós képessége. Felismeri a magyar nemzeti szimbólumokat, megismerkedik a népi díszítőművészet néhány motívumával.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban. Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, ‘56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, párta). Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.	Meg tudja nevezni a legalapvetőbb tájékoztató jeleket.
Fogalmak	hirdetés, változat, díszítőmotívum, szimbólum, jel, vizuális üzenet

NAT témakör	**Médiahasználat – Valós és virtuális információk**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; o valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Képes megadott szempontok (pl. Érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján a különböző médiumok (pl. Könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelésére, vizsgálatára, összehasonlítására. Médiaélményei feldolgozása során rendszerezi tapasztalatait, a kapott információkat, élményeket, hatásokat, benyomásokat és változatos eszközökkel megjeleníti azokat. Tanulmányozza saját médiahasználati szokásait, törekszik a médiatartalmak közötti választás tudatosságára. Fejlődik olvasási készsége, szókincse, meg tudja különböztetni a valóságot és a képzeletet.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban). Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.	Kis segítséggel plakátot tud tervezni kedvenc könyvéhez, filmjéhez, vagy videojátékához.
Fogalmak	információ, állókép, mozgókép, film, internet, zene, hang, zaj, zörej

NAT témakör	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; o saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti; o adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Képes egyszerű kitalált cselekmény megfogalmazására, annak képi megjelenítésére, megfelelő szöveggel vagy hanghatásokkal való kiegészítésére. A médiaszövegek alapvető alkotóelemeit képes azonosítani, a hangok és a képek által közvetített érzelmeket (pl. Öröm, düh, félelem) felismeri. Megfigyeli a mindennapok során tapasztalható időbeli változásokat, tapasztalatait igyekszik felhasználni önálló alkotómunkája során.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése). Mozgásillúziót keltő régi papírjátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása	Tud megadott témakörben néhány kockás, egyszerű képregényt készíteni.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).		
Fogalmak	képregény, képsorozat, képkocka	

NAT témakör	**Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak**	**14 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; o gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Csoportosítani tudja a természeti és mesterséges formákat, és anyaguk szerint rendszerezi őket. A megfigyelt tárgyakról rajzot tud készíteni, rajzát fel tudja nagyítani, vagy le tudja kicsinyíteni. Képes megnevezni és kiemelni a tárgy legfontosabb formajegyeit. Segítséggel tud sablont készíteni, és azt önállóan, sokoldalúan használni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terülődísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terülődísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat). Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata. Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.	Önállóan tud sablonnal egyszerű formaritmust, sordíszt, terülődíszt készíteni. Csoportmunkában papírhengerekből és különféle dobozokból várat vagy kastélyt építeni.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.		
Fogalmak	hagyomány, minta, öltözék, díszítés, sablon, méret	

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; o adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; o különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Meg tudja fogalmazni a természeti és mesterséges környezet közötti különbséget. Felismeri a lakóházak típusait, fel tudja sorolni lakóhelye középületeit, megfigyeli a forma és funkció összefüggéseit, a rész-egész viszonyt. Le tudja rajzolni saját szobája alaprajzát, el tudja rajta helyezni saját bútorait, berendezési tárgyait. Megérti a térkép és alaprajz közötti különbséget. Alkotómunkája során fejlődik manipulatív képessége, formaérzéke, megfigyelőképessége. Megérti a környezet védelmének fontosságát. Tudatosan figyel környezetére, szelektíven gyűjti a hulladékot.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szemétgyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is. Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal	Tudja elkészíteni saját szobája alaprajzát. Tervezzen magának egy saját szigetet. Építőkockákból készítsen várat, rajzolja le és díszítse saját elképzelései szerint. Ismerje meg a helyi múzeumot.

Tevékenységek/Ismeretek		Fejlesztési követelmények
kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés.		
Fogalmak	műemlékvédelem, forma, funkció, építészet,	

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 72 óra**
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	24
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	14
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12

NAT témakör	**Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények**	**24 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít; o korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt; o rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi; o saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; o képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét; o valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; o saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti. o egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; o időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismerkedik a vizuális kultúra nyelv- és eszközrendszerével. Jártasságot szerez az egyszerű kétdimenziós (grafikai), háromdimenziós (plasztikai), valamint a színes és komplex vizuális közlések nyelv- és eszközrendszerének elemi szintű használatában. Megtanulja élményeit, érzelmeit, fantáziaképeit, gondolatait változatos vizuális eszközökkel kifejezni. Átélt, elképzelt vagy hallott eseményt vizuálisan megjelenít. Saját készítésű bábokkal dramatizált történet ad elő.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolás- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László. Mesék, gyermekirodalmi alkotások (pl. Magyar népmesék, Vuk, Pinokkió) és azok filmes vagy színházi adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és vizuális feldolgozása különböző eszközökkel (pl. rajz, festés, montázs). Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével. Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével. Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az	Biztonsággal tudja használni a különböző eszközöket, ismerje a felhasznált anyagok tulajdonságait. Tudjon formákat csoportosítani eredetük szerint. Ismerje a színkeverés szabályait. Segítséggel tudja létrehozni az alap- és elsődleges kevert színek legalább három árnyalatát. Tudjon színekkel érzelmeket, hangulatokat kifejezni. Tudja előállítani a hattagú színkör színeit Ismerje és az ábrázolás során segítséggel alkalmazza az emberi arc arányait. Tudja lerajzolni egy mese szereplőit elöl- vagy oldalnézetből, tudja megfesteni a mese helyszíneit. Segítséggel tudjon különböző faktúrákat (felületeket) képezni ceruzával, filctollal, agyaghurkák felrakásával. Tudjon természeti formát egyszerűsíteni. Ismerje a csendélet fogalmát, segítséggel tudjon két-három tárgyból álló csendéletet ábrázolni. Kis segítséggel tudja érzékeltetni a tárgyak vagy alakok egymásmögöttiségét. Képeiben tudjon ritmust ábrázolni. Ismerje és alkalmazza az előtér és háttér fogalmakat. Segítséggel ismerje fel a látott táj jellemző vonalait. Ismerje a test fogalmát, testekből tudjon építeni. Műalkotásokról adott szempontok alapján tudjon beszélni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei. Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése). Játékélmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása) Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett). Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában.	
Fogalmak	figurális alkotás, portré, képmező, hangulat, montázs, színhangulat, népviselet, paraszthház, tornác, székelykapu,

NAT témakör	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában; ○ egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer; ○ pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit; ○ adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Látványfelismerési és értelmezési képességi fejlődnek. A környezetében előforduló vizuális jeleket biztonsággal felismeri, jelentéseiket azonosítja, megérti. Fejlődik ábraalkotási képessége, saját céljai érdekében képes önálló jelek létrehozására. Képes értelmezni a jelentést hordozó, közlő és magyarázó rajzokat, szerelési ábrákat, folyamat ábrákat, a közvetlen vizuális jelzéseket, mimikát és gesztusokat. Fejlődik kommunikációs képessége.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban. Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bűvös kocka, Gábor Áron rézágyúja, János vitéz kardja, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából. Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is. Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.	Adott témakörben tudjon plakátot, szórólapot tervezni és kivitelezni. Meghatározott személy számára tudjon címert tervezni és kivitelezni. Reklámfilmek, plakátok üzenetét tudja megfogalmazni, és eldönteni, hogy tetszik-e neki, vagy nem.
Fogalmak	figyelemfelkeltés, piktogram, gesztus, plakát, reklám, címer

NAT témakör	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél; o a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik; o az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; o az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; o azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Egyszerű állóképeket, plakátokat, fotókat segítséggel tud elemezni, üzenetüket képes megfogalmazni. Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közléseket (pl. Tv reklám, gyermekműsor) a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás szempontjából tanári segítséggel megvizsgál, a látottak üzentét képes megfogalmazni, társaival megvitatni és saját véleményt alkotni. Fejlődik kritikus szemléletmódja, vitakultúrája, véleményalkotó képessége.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újrajátszása). A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.	Tudjon rajzos napirendet készíteni, figyelje meg, az egyes tevékenységekre (tanulás, szórakozás, játék, sport, pihenés) fordított időt, törekedjen az egészséges egyensúlyra.
Fogalmak	televíziós műsortípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor, napirend

NAT témakör	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; ○ az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében; ○ időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít; ○ adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az egyszerű mozgóképi részletekben (pl. Mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmeket (pl. Öröm, düh, félelem) képes felismerni és azonosítani. Képsorozatok összekevert elemeit önállóan képes időrendiségi sorrendbe állítani. Egyetlen képkocka eleméből kiindulva előzményt és következményt képes megfogalmazni, és azt vizuálisan megjeleníteni. Képekhez hangokat tud párosítani.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Régi magyar gyerekfilmek (pl.: Keménykalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása. Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével. Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében. Történetek, mesék, népmesék (pl.: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.	Tudjon három-négy eseményből álló történetet, képregényt, valamint két kockából álló mozgóképet létrehozni.
Fogalmak	nézőpont, cselekmény, főszereplő,

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	14 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; o saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; o alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz; o különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál; o különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismerkedik régi és mai használati és dísztárgyakkal megfigyeli, csoportosítja, összehasonlítja, vizuálisan (látvány, fotó, rajzi elemzés) és verbálisan értelmezi azokat. Gyakorlati és érzelmi szempontokat képes megfogalmazni a tárgyakkal kapcsolatban. Megadott szempontok szerinti képes a közvetlen környezetében megtalálható tárgyak, szerkezetének megfigyelésére, vizsgálatára. Fejlődik redukciós képessége, valamint komponálóképessége síkban és térben. Felismeri a színek dekoratív, díszítő hatását. Törekszik a funkciónak megfelelő színválasztásra és díszítésre. Fejlődik vizuális ritmusérzéke.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív továbbalakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján "miskakancsó családjának" megjelenítése). Korong nélkül készülő, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyökedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve). Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal	Tudja elemezni a használati tárgyakat rendeltetésük szerint. A különféle vizuális elemekből segítséggel tudjon kompozíciót létrehozni. Segítséggel tudjon különböző faktúrákat (felületeket) képezni ceruzával, filctollal, agyaghurkák felrakásával.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
(pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás). Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl.: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése). Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal). Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kisze hajtás stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.	
Fogalmak	tárgytervezés, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzésminta

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza; ○ különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít; ○ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ○ saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít; ○ különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tapasztalatokat szerez a térformálás, térlehatárolás, térszervezés területén. A térkapcsolatok, térbeli viszonyok, térbeli tagolódások létrehozása fejleszti megfigyelő és elemző képességét, installációs és ábrázoló képességét. A tárgytervezés, - szerkesztés, - alkotás során változatos anyagokból különböző konstrukciók létrehozására képes. Az anyagok és eljárások ismerete hozzájárul a megfelelő anyag- és eszközválasztásához.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalkotás (pl. ősz: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalkotás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg). Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos paraszthá, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében. Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában. Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában. Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekből közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában. Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.	Ismeri a településtípusokat. Tudja mire valók a lakó- és középületek. Tudja elemezni a lakóépületeket belső tagolódásuk szerint. Ismerje a magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságait.
Fogalmak	építmény, épület, település, paraszthá

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	12
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	4
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	4
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	4
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	6
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	6

NAT témakör	**Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények**	**12 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; o elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; o saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti; o azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja; o adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfigyelő-, elemző-, kifejező- és komponáló képessége fejlődik, egyéni elképzelései szerinti képes fotókat, műalkotásokat átértelmezni. Élményeit, érzéseit változatos eszközökkel képes megjeleníti. A megismert anyagokat, eszközöket és technikákat az alkotótevékenységnek megfelelően, rendeltetésszerűen és biztonságosan használja. A látványok, műalkotások megfigyelése során kialakult gondolatait, érzéseit a legfontosabb fogalmak használatával képes kifejezni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Változatos mesés térben játszódó magyar népmese (pl. Zöld Péter) különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hyeronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (paraszthház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói. Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmasé maszk, újrahasznosítható anyagokokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése). Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával. Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István: Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással). Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy). Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb	Műalkotásokról adott szempontok alapján tudjon beszélni. Tudjon tanulmányrajzot készíteni egyszerű természeti formákról. Segítséggel tudjon maszkokat készíteni különböző alkalmakra. Egyszerű természeti formák alkalmazásával dekoratív mintát tudjon létrehozni. Tudjon állati alakokat ábrázolni. Ismerje az emberi alak arányait. Tudja megfesteni a tizenkét tagú színkört, és megnevezni a komplementer színeket. Megfigyelés után tudja ábrázolni a fény-árnyék jelenségeket.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
bemutatása érdekében. Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kunkovács László: Pásztoremberek, Robert Capa fotói.	
Fogalmak	kompozíció, karakter, kollázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegy

NAT témakör	Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez; o saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Szerzett tapasztalatai segítségével képes saját céljait, gondolatait vizuálisan megjeleníteni, magyarázni, illusztrálni. A mindennapok során használt egyszerű jelek kommunikációs célját felismeri (pl. Figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) és megérti. A megfigyelt változásokat, folyamatokat, időbeli történéseket képes saját gyűjteménnyel, tabló készítésével, vagy prezentáció formájában bemutatni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is. Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával.	Tudjon térképet készíteni lakóhelyéről és közvetlen környezetéről. Tudjon időbeli történéseket szabadon választott eszközökkel, technikával és formában megjeleníteni.
Fogalmak	vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, térkép, idő,

NAT témakör	Médiahasználat – Valós és virtuális információk	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; o adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít; o adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket. A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmát képes felismerni, kritikusan szemlélni és adott szempontok szerint megvizsgálni. A látottakkal kapcsolatban képes következtetéseket megfogalmazni, véleményt formálni, megállapításait társaival is megvitatni. Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályait ismeri és alkalmazza.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).	Tudjon szórólapot vagy plakátot készíteni szabadon választott technikával, ügyeljen a képi elemek és szöveges információk arányára.
Fogalmak	média, reklám,

NAT témakör	Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít; o képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét; o saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Elemi technikai ismereteket szerez a kép- és hangrögzítő eszközök használatában. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével képes saját gondolatait, érzéseit megfogalmazni, rövid, egyszerű történetben megformálni. A médiaszövegek nyelvi jellemzőinek használatával kapcsolatos alapfogalmakat elsajátítja, élőszóban helyesen alkalmazza. Felismeri a médiaszövegekhez használt egyszerű kódokat, kreatív kifejezőeszközöket és azok érzelmi hatását. A különböző médiatartalmak között tudatosan választ.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel (pl. fotósorozat, slideshow) az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában.	Tudjon fotomontázzsal optikai csalódást keltő képet létrehozni. Tudjon személyes élményeket egyszerű digitális eszközökkel megjeleníteni.
Fogalmak	mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza; ○ adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában; ○ gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismerkedik saját lakóhelye (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetével, mintakincsével. Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása során képes a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztására. Felismeri a csomagolás gyakorlati és érzelmi jelentőségét, a csomagolás tervezése és kivitelezése folyamán alkalmazza ismereteit.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak (pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző-értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához. Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy	Ismerje fel a magyar népi motívumokat, és tudja azokat felhasználni saját munkái díszítéséhez. Tudjon különböző faktúrákat létrehozni. Különböző tárgyakhoz önállóan tudjon csomagolást tervezni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése. Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével.	
Fogalmak	csomagolás, használati tárgy-dísztárgy, vizuális ritmus

NAT témakör	Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza; o képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja; o alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	felismeri a természeti és mesterséges környezet közötti különbséget, és meg tudja nevezni az emberi beavatkozás nyomait. különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit. megismerkedik a nézőpont fogalmával.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba. Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési	Ismerje a magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságait. Természetes anyagok felhasználásával tudja elkészíteni egy régi magyar lakóház makettjét. Papírcsíkok felragasztásával tudjon labirintust építeni csoportmunkában. Egyszerű formákat elöl-, felül, és oldalnézetből tudjon ábrázolni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalkotás. Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú "szakadék" fölé két a/3-as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában).	
Fogalmak	nézet: elöl-, felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz

Technika és tervezés

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam	**1**	**36**
2. évfolyam	**1**	**36**
3. évfolyam	**1**	**36**
4. évfolyam	**1**	**36**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	6
Közlekedés	3

NAT témakör	**Anyagok a környezetünkben**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megismeri az érzékszerveket és az érzékelés fajtáit Véleményt formál a társakkal közös tevékenység során Kézügyessége fejlődik Csoportosítja a természetes és mesterséges anyagokat: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag Anyagvizsgálatokat végez érzékszervi úton	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése	Tapintás útján ismerje fel a különböző anyagokat. Tudja őket csoportosítani

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termések válogatása, becslés, tervezés Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció Kavicsfestés	megadott szempontok szerint. Gyűjtsön különböző terméseket, és próbáljon belőlük termésfigurákat készíteni.
Fogalmak	természetes anyagok, termések, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, keménység, rugalmasság

NAT témakör	Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; ○ saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; ○ rendet tart a környezetében; ○ törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; ○ szelektíven gyűjti a hulladékot; ○ tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét; ○ társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során; ○ felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Megfigyelő- és feladatmegoldó képessége A kreativitása Együttműködési és véleményformálási képessége Önálló ismeretszerzése Biztonságos és balesetmentes eszközhasználata A takarékosság iránti igénye fejlődik Megismeri a képlékeny anyagok tulajdonságait Képlékeny anyagból tárgyakat készít Megismeri a papírmunkákat: hajtogatást, gyűrést, sodrást tépést, nyírást, díszítést, bábkészítést Gyakorolja a fonalak csoportosítását, felhasználását a csomózást	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel Képlékeny anyagok alakítása: gyúrás, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás Só-liszt gyurma készítése: figurák készítése	Ismerje meg a képlékeny anyagok tulajdonságait. Tudjon képlékeny anyagokból gyümölcsöket, péksüteményeket, edényeket, figurákat formázni. Tudjon papírt tépni, nyírni, ragasztani, hajtogatni. Törekedjen a tiszta, esztétikus

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Papírszövés A hurkapálca törőspróbája Kép készítése hurkapálcából Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata Csomók és masni kötése	munkára. Tudjon hurkapálca tördelésével és ragasztásával képet készíteni. Tudjon csomót és masnit kötni. Vegyen részt a tanterem dekorálásában.
Fogalmak	természetes anyag, anyagi tulajdonság, képlékenység, sablon, szálas anyag, csomózás, anyagtakarékosság

NAT témakör	Otthon – család – életmód	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ megismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés ○ felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; ○ otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri ○ takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; ○ rendet tart a környezetében; ○ szelektíven gyűjti a hulladékot;	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tapasztalatokat szerez közvetlen környezetéről Környezet- és egészségtudatossága fejlődik Szokásrendje kialakul Rendszeresség és a rendszeretet iránti igénye formálódik Biztonságosan és balesetmentesen használja az eszközöket Takarékosság iránti igénye fejlődik Környezettudatos magatartásra törekszik Csoportosítani tudja a lakásfajtákat Törekszik az egészséges életmódra Ismeri az étkezési szokásokat, a terítés szabályait Odafigyel a személyi higiéniára, tisztálkodásra Ismeri az öltözködési szabályokat Igyekszik betartani a napirendet, házirendet

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkártya készítése Tisztálkodási szokások: személyi higiéniához, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószerek és eszközök használata. Növények a lakásban: növényápolás	Ismerje fel a különböző épülettípusokat, tudja megnevezni a lakóház helyiségeit, ismerje azok funkcióját. Tudjon rajzot készíteni saját szobájáról. Ismerje az alaprajz fogalmát. Tudjon köszönni és bemutatkozni. Ismerje az étkezési szokásokat, tudjon asztalt teríteni. Tudjon plakátot készíteni az egészséggel, tisztálkodással kapcsolatban. Ügyeljen környezete rendjére, tisztaságára.
Fogalmak	lakás, otthon, család, egészséges életmód, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, napirend, takarékosság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

NAT témakör	Jeles napok, ünnepek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; o felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Elsajátítja és betartja az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeit Közösségi élményeket szerez az osztály-, vagy iskolai szinten rendezett ünnepélyeken Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét Anyák napja	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: Mikulás, karácsonyfa, zászló Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése	Ismerje fel az egyes ünnepekhez kötődő szimbólumokat. Segítséggel tudjon ünnepi alkalmakra ajándéktárgyakat, dekorációt készíteni. Törekedjen a munkadarab esztétikájára, a balesetmentes munkavégzésre, környezete tisztán tartására.
Fogalmak	jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, dekoráció

NAT témakör	Közlekedés	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat; o rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Felismeri saját felelősségét a közlekedésben Kialakul szabálykövető magatartása Törekszik a balesetmentes közlekedésre Együttműködő és együttérző képessége fejlődik Megismeri a gyalogos közlekedés legfontosabb szabályait Tömegközlekedési eszközökön kulturáltan viselkedik és betartja a biztonsági előírásokat A gyalogos közlekedés szabályait szimulációs és valós közlekedési helyzetekben gyakorolja

Tevékenységek/Ismeretek		**Fejlesztési követelmények**
Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék Jelzések, táblák megfigyelése Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése		Ismeri a gyalogos közlekedésre vonatkozó szabályokat és jelzőtáblákat, a közlekedési lámpa jelzéseit. Segítséggel el tudja készíteni néhány jelzőtábla makettjét.
Fogalmak	gyalogos közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés	

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	6
Közlekedés	3

NAT témakör	**Anyagok a környezetünkben**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Együttműködési készsége fejlődik Környezettudatos döntéseket tud hozni a megismert anyagok használata során Építő jellegű párbeszédet alkalmaz Ismeri az anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználhatóságukat	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése Magkép készítése Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal	Levelekből, magvakból tudjon saját elképzelései szerint képeket tervezni, alkotni. Ismerje a levélpréselés módszerét. Tudjon csoportmunkában dolgozni, együttműködni.
Fogalmak	természetes anyagok, mesterséges anyagok, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, felületi simaság

NAT témakör	Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; ○ alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; ○ értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; ○ felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; ○ rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; ○ otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; ○ takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; ○ az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; ○ ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Önkifejezése és kulturális tudatossága fejlődik Előtérbe helyezi a társas tanulási tevékenységeket Munkatevékenységek útján tapasztalatoka szerez Felelős szerepvállalásra és munkamegosztásra törekszik Környezettudatos magatartása erősödik A papírfajtákat tulajdonságaik alapján csoportosítani tudja A fa tulajdonságait, legfontosabb felhasználási területeit ismeri Famunkák során: ○ darabol ○ csiszol ○ hegyez Fonalmunkák közül ismeri: ○ a hurkolást ○ fonást ○ szövést	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése Mézeskalács-készítés Hagyományos mesterségek megismerése Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Alaklemez, sablon	A képlékeny anyagokat önállóan tudja alakítani. Ismerjen néhány népi mesterséget, díszítő motívumot. Ismerje a legfontosabb origami jeleket. A tanult hajtásokat tudja emlékezetből is kivitelezni. Tudjon pontosan nyírni, maszatolás nélkül ragasztani, munkadarabjai esztétikusak legyenek. Tudjon önállóan sík és zacskóbábot készíteni. Segítséggel tudjon sablont készíteni, és azt önállóan használni. Ismerje a fa legfontosabb tulajdonságait, tudjon hurkapálcát darabolni, csiszolni, hegyezni. Tudja elkészíteni egy pásztorkunyhó

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
használatával bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése A fa darabolása, csiszolása, hegyezése Marokkó készítése Kunyhó készítése fonással Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése Mesterségek, műhelyek megismerése Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják? Csomók és masni kötése, sodrás, bojtkészítés, hármas fonás, körmön fonás, nemezelés, pomponkészítés	makettjét. Ismerje a fonalkészítés módját, tudjon hármas fonást, bojtot és pompont készíteni. Ismerje a szövés technikáját, tudjon egyszerű szövetet előállítani. Ismerjen néhány öltésfajtát.
Fogalmak	mesterséges anyag, anyagvizsgálat, becslés, mérés, sablon, hurkolás, fonás, szövés, szövet, újrahasznosítás

NAT témakör	Otthon – család – életmód	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb. ○ felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; ○ otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; ○ törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; ○ ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét; ○ ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Értelmezi a környezetátalakítás következményeit Felismer az ok-okozati összefüggéseket Együttműködési képessége fokozatosan javul Önismerete fejlődik Lakásterveket tud készíteni Lakást építőelemekkel kivitelezni Ismeri a háztartási erőforrásokat – áram, gáz, víz Lakberendezési tervet tud készíteni Ismeri az egészséges táplálkozás alapjait Felismeri a háztartási balesetek veszélyforrásait Törekszik a munkamegosztásra Takarékoskodásra Környezetvédelemre

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Beszámolók lakóhelyünkről Építőelemekkel házak építése Különleges építmények tervezése A szoba berendezése: bútorok készítése Napirend készítése Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok Egyszerű ételkészítés Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószerek és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újrahasznosítására.	Önállóan tudjon alaprajzot készíteni, építőelemekkel belső teret modellezni. Tudjon napirendet és napi étrendet készíteni. Tudja megkülönböztetni az egészséges és egészségtelen élelmiszereket. Vállaljon részt az otthoni házimunkában, saját tanterme tisztántartásában, a közösségi munkában. Tudjon öltözékeket tervezni különböző alkalmakra. Tudjon szelektíven hulladékot gyűjteni. Ismerje fel a környezetében előforduló veszélyforrásokat.
Fogalmak	életmód, családi ház, lakberendezés, táplálkozás, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, szabadidő, környezet, környezetvédelem,

NAT témakör	Jeles napok, ünnepek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; o felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; o ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Magyarságtudata erősödik Elsajátítja az ajándékozás kultúráját Esztétikai érzéke fejlődik Megérti a családi ünnepek tervezésnek fontosságát Különbséget tud tenni családi és közösségi ünnepek között Ismeri és fel tudja sorolni az alábbi ünnepek legfontosabb szimbólumait, jelképeit: Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét Anyák napja	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: Mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása Hímes tojás készítése Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése	Segítséggel tudjon ajándéktárgyakat, meghívókat, üdvözlőkártyákat készíteni. Vegyen részt ünnepi díszek készítésében, a tanterem dekorálásában. Ajándéktárgyaihoz tudja kiválasztani a legpraktikusabb csomagolási módot. Ismerjen néhány tojásdíszítési technikát. Ügyeljen munkadarabja tisztaságára, esztétikájára.
Fogalmak	jeles nap, jelkép, népszokás, munkaszervezés, esztétika

NAT témakör	Közlekedés	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; o rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Törekszik a balesetmentes közlekedésre Együttműködő és együttérző képessége fejlődik Érti az etikus magatartás fogalmát Ismeri a gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályait Kulturáltan és biztonságosan használja a tömegközlekedési eszközöket Szimulációs helyzetekben szerzett gyalogos- és kerékpáros közlekedési tapasztalatait a valós közlekedési helyzetekben alkalmazni tudja

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése Tömegközlekedési eszközök megismerése Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása	Ismeri a közlekedési jelzőtáblák jelentését, a közlekedési jelzőlámpák fényjeleit, a közlekedési eszközöket. Ismeri a gyalogos- és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályait.
Fogalmak	gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	6
Közlekedés	3

NAT témakör	**Anyagok a környezetünkben**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A társakkal közös tevékenységet folytat; Együttműködési készsége fejlődik a közös tevékenység során; Kézügyessége fejlődik; Anyagvizsgálatokat végez; Az anyagok tulajdonságait megismeri;	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Természetes és mesterséges környezet megfigyelése; Különböző termések, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása; Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk; A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése;	Ismerje fel az anyagok tulajdonságai és felhasználhatóságuk közötti kapcsolatot. Munkavégzése során törekedjen az esztétikumra.
Fogalmak	anyag, alapanyag, termék, anyagvizsgálat

NAT témakör	Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; ○ egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során; ○ alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el; ○ saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli; ○ rendet tart a környezetében; ○ törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; ○ szelektíven gyűjti a hulladékot; ○ rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; ○ otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri; ○ tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét; ○ társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Tapasztalatokat szerez az önálló tervezés és kivitelezés terén A kreativitása és A pontos munkavégzés iránti igénye fejlődik Felelős szerepvállalásra és munkamegosztásra törekszik A segítségnyújtás és kérés szabályait ismeri Reális értékelési készsége fejlődik Törekszik a balesetmentes eszközhasználatra A takarékosságra A környezettudatos magatartásra Tárgyakat készít képlékeny anyagból Ismeri a papír tulajdonságait, felhasználhatóságát Papírmunkáknál: ○ **egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat** ○ **ollóval egyenesen és körív mentén nyír** Fonalmunkák közül ismeri: ○ **a szövést szövőkereten vagy madzagszövőn** ○ **az előöltést** A textileket adott szempont szerint csoportosítja	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkciónak megfelelő alkalmazása Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból	Képlékeny anyagokból önállóan tudjon tárgyakat, kisebb figurákat készíteni. Biztonságosan használja a szerszámokat, eszközöket. A munkadarabokat kevés segítséggel el tudja készíteni. A papír tulajdonságait ismerje, papírcsíkokból egyéni elképzelései alapján térbeli dekorációt tudjon készíteni. Ismerje e

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint Öltésfajták megismerése: előöltés Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével	papírhajtogatás legfontosabb jeleit, egyszerű figurákat a jelek alapján önállóan tudjon elkészíteni. Munkáiban saját ötleteit is tudja megvalósítani. Előöltéssel tudjon kisebb textil figurákat készíteni. Ismerje a szövés technikáját, tudjon egyszerű szövetet előállítani.
Fogalmak	anyagvizsgálat makett, alaprajz, előöltés, baleset, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

NAT témakör	Otthon – család – életmód	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.; o felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; o otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; o rendet tart a környezetében; o törekszik a takarékos anyagfelhasználásra; o szelektíven gyűjti a hulladékot;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Önállósága fokozódik A közösségen belüli segítőkészsége fejlődik A tevékenységek végzése közben segíti társait Átéli az alkotás örömét egyéni és csapatmunkában Toleranciája és empatikus készsége fejlődik A közösen alkotott szabályokat betartja Jó szándékú véleményformálásra törekszik Kialakul szokásrendje A házak, lakások, otthonok közötti különbséget megérti Ismeri otthona tárgyait Meg tudja nevezni az egészséges tápanyagokat Ismeri a terítés, tálalás módját Törekszik az egészséges életmódra, a napirend betartására Az évszaknak megfelelően öltözködik Részt vesz a családi munkamegosztásban Törekszik a környezet védelmére	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása Ünnepi asztal terítése A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása	Tudjon egyéni elképzelései szerint lakásmakettet építeni, kisebb dobozokból néhány berendezési tárgyat elkészíteni. Vegyen részt a családi házimunkában. Tudjon egészséges napi étrendet összeállítani. Tudjon asztalt teríteni különböző alkalmakra, segítséggel asztali dekorációt készíteni, szalvétát hajtogatni. A tisztálkodáshoz szükséges kozmetikumokat tudja kiválasztani és megnevezni.
Fogalmak	ház, lakás, otthon tápanyagok, életmód, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem,

NAT témakör	Jeles napok, ünnepek	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; o felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az ünnepi szokásokat ismeri, törekszik azok megőrzésére A kulturált ünneplés szabályait betartja A legfontosabb ünnepek: Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét Anyák napja eredetét és az ünnepekhez kapcsolódó jelképeket, szimbólumokat ismeri	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése	Tudja megkülönböztetni a népi, vallási, nemzeti és családi ünnepeket. Tudjon esztétikus dekorációt tervezni és készíteni az adott alkalomra. Ismerje fel a magyar népviseletek jellegzetes ruhadarabjait.
Fogalmak	népszokás viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

NAT témakör	Közlekedés	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat; o az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; o rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri a tömegközlekedés során alkalmazott magatartást és szokásokat A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait A közlekedési eszközöket és környezettudatos használatukat Kialakul a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzete Fejlődik figyelem és elővigyázatossága Ismeri a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait lakott területen és lakott területen kívül Felismeri a kerékpárosok és gyalogosok viszonyát a közösen használt területeken A közlekedési környezetben alkalmazandó viselkedési normákat betartja	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan	Tudja biztonságosan alkalmazni a gyalogosokra és kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályokat, ismerje fel a rájuk vonatkozó jelzőtáblákat. Biztonságosan és udvariasan használja a tömegközlekedési eszközöket.
Fogalmak	úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok,

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	Óraszám: 36 óra
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	7
Jeles napok, ünnepek	6
Közlekedés	3

NAT témakör	**Anyagok a környezetünkben**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; o alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Véleményét pontosan, szabatosan fogalmazza meg; Környezettudatos döntéseket hoz az anyaghasználat során; Építő jellegű párbeszédet alkalmaz; Kézügyessége fejlődik; Az anyagok felhasználási lehetőségeit ismeri.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk; Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék; A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei; Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.	Tudja csoportosítani az anyagokat képlékenység, megmunkálhatóság, felhasználhatóság alapján. Ismerje a víz szerepét és jelentőségét az ember életében. Ismerje a technikai fejlődés legfontosabb állomásait. Ismerje fel az ember környezetalakító tevékenységeit és azok következményeit. Ismerje fel az éghajlat, a környezet adta lehetőségek és az építkezési módok közötti összefüggéseket.
Fogalmak	fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat

NAT témakör	Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében; o felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; o rendet tart a környezetében; o szelektíven gyűjti a hulladékot; o rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel; o otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; o takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; o az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; o felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; o ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri és betartja a munkafolyamatok algoritmusát Társas tanulási tevékenységeit előtérbe helyezi A segítségnyújtás és kérés szabályait értelmezi és betartja Fejlesztő hatású véleményt formál Szükséges korrekciót önállóan elvégez A takarékosság iránti igény fejlődik Környezettudatos magatartásra törekszik Anyagvizsgálatokat végez felhasználhatósági szempontok alapján A papír tulajdonságait, felhasználhatóságát ismeri **Vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol** A fa tulajdonságait, felhasználásának lehetőségeit ismeri Famunkák közül: **a darabolást** **csiszolást** **hegyezést önállóan elvégzi** A textileket felhasználásuk szerint csoportosítja, Fonalmunkák közül ismeri: **a gombvarrást** **díszítőöltést** **a cérnát önállóan vagy tűbefűző segítségével befűzi**	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából Mit miből készítünk, és miért? A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkciónak megfelelő alkalmazása Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással	A különböző munkafolyamatokat önállóan tudja elvégezni, az utasításokat betartani. Tudja megtervezni és a terv alapján elkészíteni munkadarabját. A szerszámokat, eszközöket rendeltetésüknek megfelelően, balesetmentesen használja. Ügyeljen a pontosságra, esztétikus kivitelre. Ismerje a felhasznált textilfajták tulajdonságait, a

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából Képkeret, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel Textilgyűjtemény készítése Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések	leggyakoribb öltésfajtákat. Csoportmunkában tudjon együttműködni, becsülje saját- és társai munkáját.
Fogalmak	anyagvizsgálat, termelés, modell, méret, mérés, díszítőöltés segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

NAT témakör	Otthon – család – életmód	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.; ○ felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán; ○ otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját; ○ takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel; ○ rendet tart a környezetében; ○ szelektíven gyűjti a hulladékot; ○ ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét; ○ ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A környezetátalakítás fontos szabályait betartja A megszerzett munkatapasztalatait alkalmazza A munkamegosztás előnyeit felismeri és kihasználja Reális értékelése kialakul Toleranciája és empátiás képessége fejlődik Jó szándékú véleményformálásra törekszik A különböző kultúrák- és a másság elfogadásának fontosságát felismeri Ismeretei bővülnek: Modellkészítés Otthon a lakásban Növényápolás Egészséges tápanyagok Változatos étkezés Ételkészítés Takarékoskodás Környezetvédelem Háztartási balesetek témakörökben

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Lakópark készítése kisebb dobozokból A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása Egyszerű ételek, italok készítése Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése Alkalomhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése A háztartás gépeinek megismerése, ezek biztonságos használata	Tudjon csoportmunkában kreatívan, együttműködően dolgozni. Ügyeljen környezete tisztaságára, rendjére. Ismerje az egészséges élelmiszereket, és tudatosan törekedjen az egészséges táplálkozásra. Vegyen részt a családi munkamegosztásban. Tudjon születésnapi zsúrra meghívót és különböző kellékeket készíteni. Ismerje, és balesetmentesen tudja használni a háztartási gépeket.
Fogalmak	modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, szemét, hulladék

NAT témakör	**Jeles napok, ünnepek**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	○ adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat; ○ alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; ○ ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Ismeri a közös értékeket, szokásokat, a hagyományőrzés fontosságát Nemzeti értékeink és hőseink iránt tiszteletet tanúsít A legfontosabb ünnepek: Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét Anyák napja eredetét, hagyományait, szokásait ismeri, saját ötleteivel hozzájárul megtartásukhoz.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése	Ismerje a különböző ünnepek eredetét, kellékeit, tudjon alkalomhoz illő dekorációt tervezni és készíteni. Ismerje az ünnepekhez kapcsolódó hagyományos ételeket, az egyszerűbbeket segítséggel tudja elkészíteni.
Fogalmak	hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

NAT témakör	**Közlekedés**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	o ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat; o az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet; o rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tömegközlekedés során alkalmazott magatartási formákat, szokásokat ismeri A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait betartja Ismeri a közlekedési eszközöket, és azok környezettudatos használatát A közlekedési balesetek lehetséges okait felismeri és törekszik megelőzésükre Figyelme és elővigyázatossága fejlődik Ismeri az úttest részeit; az útburkolati jeleket A kerékpárosok és gyalogosok viszonyát a közösen használt területeken felismeri és udvariasságra törekszik A közlekedési környezetben alkalmazandó viselkedési normákat ismeri és betartja	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból	Ismerje a jelzőtáblákat, útburkolati jeleket, és minden esetben tartsa be a KRESZ rá vonatkozó szabályait.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal	
Fogalmak	úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

Testnevelés és sport

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam	**5**	**180**
2. évfolyam	**5**	**180**
3. évfolyam	**5**	**180**
4. évfolyam	**5**	**180**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 180 óra**
Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, relaxáció	10 óra
Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
Labdás gyakorlatok	22 óra
Testnevelési és népi játékok	34 óra
Torna	12 óra
Testnevelési játékok, sportjátékok	22 óra
Dobások, ütések, szökdelések, ugrások	16 óra
Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
Foglalkozás alternatív környezetben	5 óra
Úszás	36 óra

NAT témakör	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség A testnevelés optimális tanulási környezetének kialakítása. Az elemi kommunikációs szabályok, formák és jelek megismertetése. A testi és lelki egészségért való személyes felelősség megalapozása. A mozgáskoordináció fejlődésével a test- és térérzékelés javítása, az izomtudat kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Térbeli alakzatok és kialakításuk (rendgyakorlatok)*: Egy- és kétsoros vonal, sor, oszlop, többes oszlopok, félkör és kör alakzatok, (szét) szórt alakzat, nyitódás, zárkózás, fordulatok helyben, mozgás körben és különböző mozgásútvonalon. *Gimnasztika:* Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban és társakkal, eszközök felhasználásával vagy eszköz nélkül. Egyszerű nyújtó, erősítő és lazító, szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok végrehajtása az ízületi és gerincvédelmi szabályoknak megfelelően eszközzel vagy eszköz nélkül. Tudatos izomfeszítés, nyújtás és ernyesztés, légzőgyakorlatok. Alapvető tartásos és mozgásos szakkifejezések megismerése, elsajátítása és végrehajtása. Játékos gyakorlatsorok zenére, zenés gimnasztika. Keringésfokozó feladatok; játékos, zenés gimnasztika; gyermekaerobik gyakorlatsorok erőfejlesztő és aerob állóképesség- fejlesztő jelleggel. Ízületi mozgékonyságfejlesztés, aktív és passzív, dinamikus és statikus nyújtó gyakorlatokkal. Koordinációfejlesztő finommotoros gyakorlatok különféle eszközökkel. Testséma- és testérzékelés- fejlesztő játékos gyakorlatok. *Játék:* A térbeli tudatosságot és a testtudatot alakító, koordinációfejlesztő szerepjátékok, szabályjátékok és feladatjátékok kreatív, kooperatív, valamint versenyjelleggel. Keringésfokozó és testtartásjavító játékok. *Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés:* Preventív, szokásjellegű tevékenységformák végzése egyedül, párban és csoportban. Motoros tesztek végrehajtása. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok. Aktív, mozgásos relaxációs gyakorlatok és az interaktív relaxáció gyakorlatai. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A bemelegítés és levezetés helyének és szerepének megértése. A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése. Elemi ismeretek a szívről, a csontozatról és az izomzatról. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek, a medence középhelyzetének, az iskolatáska- hordás gerinckímélő módjának megismerése. A motoros tesztekkel kapcsolatos alapvető ismeretek. Alapvető tartásos és mozgásos elemek szakkifejezéseinek megértése, a testrészek ismerete. Higiéniai alapismeretek: izzadás, mosakodás, váltócipő. Relaxációs alapismeretek: ellazulás, nyugalom, jó közérzet. Környezettudatosság: takarékosság, öltözői rend, saját felszerelés és a sporteszközök megóvása. Személyes felelősség: alapvető szabályrendszer, a feladatok megindítását és megállítását jelző kommunikációs jelek felismerése és alkalmazása, baleset- megelőzés alapvető szabályainak megismerése, rendszabályok.	
Fogalmak	Bemelegítés, levezetés, fáradás, pihenés, feszítés, nyújtás, erősítés, ernyesztés, alakzat, testtartás, fájdalomküszöb, relaxáció, testrész, egészség, higiénia, felelős viselkedés, erő, lábtorna, izomláz, folyadékpótlás

NAT témakör	Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az alapvető mozgáskészségek tanulásának folyamatában a cselekvésbiztonság formálása. Az egyéni, a páros és a csoportos tanuláshoz szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztése. A mozgástanulás folyamatában a természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásminták változatos és stabil végrehajtásának elérése - lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járások, futások, oldalazások, szökdelések és ugrások:* Helyben és haladással az ütközések elkerülésével; különböző irányokban és sebességgel; megindulásokkal és megállásokkal; irány- és sebességváltással; meghatározott, majd önállóan alkotott mozgásútvonalakon; dinamikus kar- és lábmozgásokkal összekötve; akadályok leküzdésével; dalra, énekre, zenére; menekülő, üldöző feladatokkal. Utánzó mozgások. Egyszerű, 2□4 mozgásformából álló helyváltoztató mozgássorok egyénileg, párban és csoportban végrehajtva. Ugrások és szökdelések, talajra érkezések. Helyváltoztató mozgások egyszerűbb akadálypályán. Járás, futás, oldalazás, szökkenés, szökdelés egy és két lábon, kettőzött szökdelés, galoppszökdelés, mint alapvető természetes mozgáskészségek, valamint kombinációik végrehajtása. *Lendítések és körzések:* Különböző testrészekkel; testhelyzetekben; irányokba; tempóban; ritmusban végrehajtott mozdulatok gyakorlása. *Hajlítások és nyújtások:* Testrészek, ízületek differenciált hajlítása és nyújtása; szimmetrikusan, aszimmetrikusan; különböző testrészek hajlítása és nyújtása helyváltoztató és egyéb helyzetváltoztató mozgások közben; hajlítások és nyújtások összekapcsolása futásból felugrással, illetve eszközhasználattal. *Fordítások és fordulatok:* Fordítások különböző testrészekkel, ellentétesen („csavarodások”); fordítások és fordulatok különböző kiinduló helyzetekből; negyed, fél, háromnegyed és egész fordulat helyben, ugrással; fordítások és fordulatok párban, tükörképben és azonosan; fordulatok különböző helyváltoztató mozgások közben, különböző eszközökkel és eszközökön. *Tolások és húzások:* Toló és húzó mozdulatok helyben, különböző erőkifejtéssel, testrészekkel és eszközökkel; nagyobb tömegű eszközök húzása és tolása fokozódó erőkifejtéssel, csoportosan. Közös egyensúlyi helyzetek megtalálása párokban toló és húzó mozdulatokkal. Különböző testrészek emelése párokban. *Emelések és hordások:* Társemelések és társhordások 3- 4 fős csoportokban, párokban. Különböző eszközök emelése és hordása az ízület- és gerincvédelem alapelveinek megfelelően. *Függés- és lengésgyakorlatok:* Mászókötélen, bordásfalon, alacsonygyűrűn, KTK- n, egyéb játszótéri eszközökön az egyéni kompetenciáknak megfelelően; „vándormászás” függőállásban vagy függésben. *Egyensúlygyakorlatok:*	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Különböző testrészeken és testhelyzetekben stabil és egyenetlen felületen; talajon, vonalon és különböző eszközökön, szereken fokozatosan nehezedő feltételek mellett (alátámasztás szélességének csökkentése, eszközmagasság, dinamikus kar- törzs- és lábgyakorlatok bekapcsolása, helyben és haladással, fordulattal stb.); szimmetrikus és aszimmetrikus helyzetekben; közös súlypont megtalálásával párokban. Egyensúlyi helyzetek megtalálása lassú hely- és helyzetváltoztató mozgásokból; eszközök egyensúlyban tartása helyben különböző testrészekkel, illetve eszközökkel; egyéb egyensúlygyakorlatok. *Gurulások, átfordulások:* Vízszintes tengely és hossztengely körül; különböző testrészeken, irányokba és sebességgel; társsal, társakkal; különböző kiinduló helyzetekből, előzetes vagy utólagos mozgással összekapcsolva. *Támaszok:* Karhajlítások és nyújtások támaszhelyzetekben; testsúlymozgatások (testsúlyáthelyezések), támlázás helyben különböző testhelyzetekben. Haladás kéztámaszos helyzetekben (utánzó mozgásokkal is): talajon, különböző irányokba, sebességgel, mozgásútvonalakon, mozgásirányokba; szerekre fel, szerekről le, szereken át; lépegetések kézzel és lábbal különböző támaszhelyzetekben; csúszások, kúszások, mászások, átbújások; talicskagyakorlatok; fel-, le-, átmászások eszközökre. *A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásokat alkalmazó játékok:* Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok, alkotó, kreatív és kooperatív játékok, népi gyermekjátékok megismerése. A közösség összteljesítményén alapuló versenyjátékok alkalmazása. A saját egyéni teljesítmény túlszárnyalását célzó versenyfeladatok. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A térbeli tudatosság (érzékelés): elhelyezkedés a térben; mozgásirány; a mozgás horizontális síkjai; a mozgás végrehajtásának útvonala; a mozgás kiterjedése. Az energiabefektetés tudatossága: idő, sebesség; erőkifejtés; lefutás fogalmak ismerete. Kapcsolatok, kapcsolódások: testrészekkel; tárgyakkal és/vagy társsal vagy társakkal végzett gyakorlatok ismerete. A tematikus területhez kapcsolódó mozgásos feladatok elnevezései. Az egyes mozgások vezető műveleteinek, tanulási szempontjainak fogalmi ismerete.	
Fogalmak	Hely- és helyzetváltoztató mozgás, járás, futás, oldalazás, szökdelés, ugrás, lendítés, körzés, hajlítás, nyújtás, fordítás, fordulat, tolás, húzás, emelés, hordás, függés, lengés, egyensúlyozás, gurulás, átfordulás, támasz, mozgásirány, mozgásútvonal, mozgássík, erőkifejtés, lendület, mozgásos játék, játékszabály, játékszerep.	

NAT témakör	Labdás gyakorlatok	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A sporteszközök balesetmentes használatának rögzítése. Az egyéni képesség- és készségszinthez igazodó eszközhasználati formák kihívást jelentő és egyben élményszerű gyakoroltatása. A finommotorika fejlesztése – lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Dobások (gurítások) és elkapások:* Egy- és kétkezes labdagörgetések talajon és a testen, labdaterelések, gurítások és dobások: különböző technikával; kiinduló helyzetekből; távolságra; célra; többféle anyagú, méretű, formájú, súlyú labdával. Alsó, felső, mellső dobások. Guruló, pattanó és levegőben érkező labdák és egyéb eszközök elkapása egyénileg, párban és csoportban, helyben, haladással. Gurítások, dobások és elkapások egyéb feladatokkal. *Rúgások, labdaátvételek lábbal:* Álló, guruló labda rúgása álló helyzetből, lassú mozgásból szabadon, társhoz, célra. Labdakontroll és labdavezetéses gyakorlatok a láb részeivel; tértárgyak vagy társak között; helyben és járás közben; meghatározott mozgásútvonalakon. Guruló labda megállítása talppal, belsővel. Játékos passzgyakorlatok falhoz, társhoz. 2□3 vagy több játékos együttműködése különböző alakzatokban, átadások irányának megváltoztatásával. Rúgások célra, különböző távolságra és magasságban. Rúgó feladatok kézből, pattanásból szabadon. *Labdavezetések kézzel:* Labdaérzékelő gyakorlatok helyben, járás, futás és irányváltoztatás közben. Labdapattintások; labdavezetés: helyben és haladással testrészek körül; különböző kiinduló helyzetekben, irányokba és mozgásútvonalakon, magasságban; fokozódó sebességgel; ritmustartással és ritmusváltással egyénileg, párban, csoportban; a vizuális kontroll csökkentésével; labdavezetés közben megállás, elindulás. *Ütések testrésszel és eszközzel:* Puha labda és léggömb ütése testrésszel, rövid és hosszú nyelű ütővel különböző célfelületekre, távolságokra, magasságokra, irányokba; háló (zsinór) fölött; különböző magasságban és ívben; párban és csoportokban; helyben és haladással. *A manipulatív természetes mozgásformák gyakorlása játékokban:* Szabályjátékok, feladatjátékok, egyszerű sportjáték előkészítő kis játékok; alkotó, kreatív és kooperatív játékok megismerése. Népi gyermekjátékok alkalmazása. A manipulatív mozgásokat alkalmazó, pontosságra, csökkenő hibaszázalékra, növekvő sikerességre, kreatív eszközhasználatra irányuló egyéni, páros és csoportos versengések. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat ismerete. Az egyes manipulatív alapmozgások vezető műveletei, tanulási szempontjai. Térbeli és energia- befektetésbeli ismeretek az eszközhasználat relációjában. Az eszközkezelés lehetőségeinek megkülönböztetése. A játékfeladat által megkövetelt szabályok szerinti eszközhasználat ismerete.	
Fogalmak	Gurítás, dobás, elkapás, labdavezetés, labdaátvétel, rúgás, ütés, sporteszköz, használati szabály, kosárfogás, bekísérés, terelés, pattintás, labdaív, alsódobás, felsődobás, mellsődobás

NAT témakör	Testnevelési és népi játékok Torna	34 óra +12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A pozitív megerősítés és a hibajavítás, valamint a segítségadás elfogadása. A tér-, izom- és egyensúlyérzékelés fejlesztése. A helyes testtartás kialakítása, a mozgások esztétikus végrehajtása, a ritmus és mozgás összhangjának megteremtése. A test fölötti kontroll szerepének tudatosítása. Az improvizációs készség fejlesztése, a tánc egyre pontosabbá, felszabadultabbá, kreatívabbá tétele. A magyar népi kultúra iránti érdeklődés felkeltése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Tornaszer, spicc, feszes testtartás, támasz, függés, egyensúlyozás, ritmuskövetés, tornaelem, mászókulcsolás, megkülönböztetés, felismerés, kör, sor, pár, kapu, lépés (motívum), rögtönzés (improvizáció), tempó, kígyóvonal, csigavonal.

NAT témakör	Testnevelési játékok, sportjátékok	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldása során a természetes hely- és helyzetváltoztató és manipulatív természetes mozgásformák játékos formában történő alkalmazásával a játéktevékenység fejlesztése. A tevékenységek során az énközpontúság csökkentése a taktikai gondolkodás megalapozása és a csapathoz való pozitív viszony alakítása során.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló		

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Kis létszámú, játékos hely-, helyzetváltoztató és manipulatív feladatmegoldások:* labdarúgás, minikosárlabda, miniröplabda, szivacskézilabda, illetve egyéb sportjáték jelleggel. Támadó és védekező szerepek kisjátékok közben. A játékszabályok fokozatos bevezetése a játéktevékenység során. *Labdarúgás:* A kispályás labdarúgás szabályainak alkalmazása 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban. Kapura rúgások (kapus nélkül). *Szivacskézilabda:* Passzgyakorlatok, kapura lövések. *Minikosárlabda:* Kosárra dobási kísérletek alacsony gyűrűre. *Miniröplabda:* Kosárérintés és alkarérintés próbálkozások léggömbbel, puha labdával. *Sportjáték- előkészítő kisjátékok:* Létszámfölényes és létszámazonos helyzetek megoldása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kooperatív miniröplabda játékok; célbadobó-, ütő- és rúgójátékok; vonaljátékok; „cicajátékok”; zsinórlabda; sportjátékok kislétszámú mérkőzései egyszerűsített szabályokkal. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Mozgáskapcsolatok megértése eszközzel, társakkal. Baleset- megelőzési ismeretek. Játékfeladatok, játékszabályok keretein belüli cselekvés, a társas szabályok megsértésének észlelése és jelzése, alkalmazkodás az irányításhoz. A sportszerűség fogalmának megértése.	
Fogalmak	. Játékfeladat, játékszabály, helyezkedés, labdatartás, üres terület, védekezés, támadás, összjáték, technikai elem, együttműködés, sportszerűség, győztes, vesztes, megegyezés, különbözőség, másság, elfogadás, szabályszegés.

NAT témakör	Dobások, ütések, szökdelések, ugrások	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A természetes mozgásformák, sokoldalú alkalmazása az atlétikai jellegű mozgások végrehajtása során. A Kölyökatlétika mozgásanyagának gyakorlása során az ügyesség, koordinációs képesség fejlesztése; a mozdulat- és reakciógyorsaság, az aerob képességek és a törzs- és ízületi stabilizáció fejlesztése. A gyakorlási folyamat során az önértékelés fejlesztése, a gyakorlás fontosságának, hatásának tudatosítása az ügyesség, és koordináció fejlődésében.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járás és futás mozgásformái:* egyenletes vagy változó sebességgel, különböző irányokba, mozgásútvonalon, különböző lépésfrekvenciával és lépéstávolsággal, szabadon és akadályok felett (természetes és kényszerítő körülmények között). *Ugrások és szökdelések mozgásformái:* egyenletes vagy változó ugrástávolsággal, magassággal, irányokban, mozgásútvonalon páros és egy lábon, különböző síkokban, kis ismétlésszámokkal. *Dobások mozgásformái:* lökő-, hajító- és vető gyakorlatok: döntően célbadobással vízszintesen és/vagy függőlegesen változó, váltakozó irányokba, különböző anyagú, formájú, súlyú eszközökkel. *Az atlétikai jellegű mozgások alkalmazása játékokban és a Kölyökatlétika versenyrendszerében* Szabályjátékok, feladatjátékok, atlétikai jellegű futások, ugrások és dobások, a Kölyökatlétika eszközkészletének beépítésével, akadálypályákon, kontrollált csapatversenyek formájában. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az energia- befektetés tudatosságának összetevői, a rajthoz kapcsolódó vezényszavak, a dobásokhoz kapcsolódó balesetvédelmi szabályok, idő- és távolságmérés, Kölyökatlétikai eszközök elnevezései, a tanult mozgások ismerete. A kitartás pozitív értékként való elfogadása.	
Fogalmak	Futóiskola, dobóiskola, ugróiskola, lendületszerzés, elrugaszkodás, repülés, érkezés, elugrás, felugrás, leugrás, karlendítés, sprint (vágta), légzésszabályozás

NAT témakör	Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az önvédelmi és küzdő mozgások gyakorlása közben az önszabályozás fejlesztése. A sérülésmentes eséstechnikák kialakításának elkezdése, a húzások-tolások, emelések és hordások optimális erőkifejtéssel történő végrehajtása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Társtolások és húzások:* Különböző kiinduló helyzetből, a test különböző részeivel, változó, váltakozó erőkifejtéssel. *Kötélhúzások:* Párban és csapatban különböző kiinduló helyzetekből. *Esések és tompításaik:* Előre, hátra, oldalra, le és át. *Küzdőjátékok.* *Kooperatív játékok erőfejlesztő tartalommal.* ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A mozgásos feladatok végrehajtásának vezető műveletei, a gyakorlatok fogalmi készlete, a küzdés baleset- megelőzési és szabályrendszere, a sportszerű küzdés rítusának ismerete.	
Fogalmak	Önkontroll, küzdés, tompítás, esés, erőbedobás, erőkifejtés, sportszerűség, düh, erőkifejtés, csel.

NAT témakör	Foglalkozás alternatív környezetben	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az igény felkeltése a megismert mozgásos tevékenységek szabadidős tevékenységként való végzése iránt. Örömteli, közösségben történő gyakorlásuk révén a tantárgyhoz fűződő kedvező attitűdök, érzelmi és szociális területek erősítése, fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Ismerkedés az alternatív és szabadidős aktivitásokkal, technikai készletükkel, taktikai elemeikkel és szabályaikkal* ***a lehetőségek függvényében****:* Szabad, aktív játéktevékenység; szabad mozgás a természetben változatos időjárási körülmények közepette; feladatok és játékok havon és jégen siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal. Egyéb szabadidős mozgásos tevékenységek. *Az alternatív, szabadidős mozgásos tevékenységekben megvalósítható játékok.* ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az alternatívan választható szabadidős tevékenységek tanulásához tartozó minimális fogalmi készlet, az aktív játék lehetőségeinek felismerése, jellemzőinek ismerete, a tevékenységekhez tartozó balesetvédelmi szempontok ismerete, a szabad levegőn mozgás környezeti és időjárási feltételeinek, egészségvédő értékeinek megértése, a környezetvédelem melletti elkötelezettség	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
jelentőségének megértése, mások szándékainak tartós figyelembevétele, a csoporthoz tartozás megélése a közös mozgás által, aktív kezdeményező, a sport, mint örömforrás megélése, az egyén erős oldalának felfedezése.	
Fogalmak	Aktív játék, aktív pihenés, szabadidős tevékenység, sporteszköz

NAT témakör	**Úszás**	**:** **36 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A megváltozott tanulási környezethez való alkalmazkodással párhuzamosan, az új közegben történő gyakorláshoz szükséges magatartási és balesetvédelmi szabályrendszer kialakítása. A vízben történő biztonságos tájékozódás, a vízbiztonság és a vízszeretet megalapozása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *A vízhez szoktatás gyakorlatai:* Járás a vízben; medence szélén végzett úszómozdulatok; merülési gyakorlatok; vízbeugrások; siklás- és lebegési gyakorlatok, a légzésszabályozást segítő gyakorlatok; ismerkedés a mélyvízzel. A téri tájékozódás, térérzékelés fejlesztése kisvízben. Játékos vízhez szoktató gyakorlatok koordinációs és erőfejlesztő céllal. Hátúszás Szárazföldi rávezető gyakorlatok (karmunka, lábmunka). *Feladatok háton:* felfekvés a hátra kapaszkodással, fejbeállítás, csípőemelés; háton lebegés segítséggel és önállóan; felfekvés hátra segítséggel és önállóan; lebegés háton önállóan; lebegés és siklás háton. *Hátúszás lábtempó:* siklás háton; hátúszó lábtempó úszólappal és labdával; hátúszó lábtempó, segítséggel; hátúszás lábtempó segítséggel és önállóan; háton lebegés, siklás és a hátúszás lábtempó összekapcsolása; hátúszás lábmunka önálló gyakorlása. *Hátúszás kartempó:* hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magastartásból; egykaros hátúszás- kísérletek, a levegővétel. *Hátúszás kar- és lábtempó összhangjának megteremtése:* hátúszás lábtempó, késleltetett kartempó; hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai. Gyorsúszás Szárazföldi rávezető gyakorlatok (karmunka, lábmunka. légvétel, ritmus) *Gyorsúszás lábtempó:* siklás hason; gyorsúszás lábtempó korlátnál és önállóan eszközök felhasználásával is; gyorsúszás lábtempóval. *Gyorsúszás kartempó:* gyorsúszás kartempójárásban; gyorsúszás kartempó járásban egy karral végzett kartempóval; egykaros úszások gyorsúszásban. *Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése:* gyorsúszás technikai feladatok; gyorsúszás kar- és lábtempó gyakorlása.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Gyorsúszás levegővétele: a gyorsúszás levegővétele „hátrafordulással”; gyorsúszás levegővétel gyakorlása járás közben; a gyorsúszás kartempó és a levegővétel összekapcsolása. *Úszások a mélyvízben:* gyorsúszás karral-lábbal; gyorsúszás karral-lábbal, hátrafordulásos levegővétellel; úszás szabadon. *Ugrások, taposások:* beugrás és taposás a mélyvízben (növekvő időtartamban); fejesugrás és előkészítő gyakorlatai. A téri tájékozódás, tér- és mélységérzékelés fejlesztése úszó és merülő gyakorlatokkal. Adott úszásnem technikai gyakorlatai koordinációs céllal. Játékos páros és társas vízi feladatok erőfejlesztő céllal. *Vízhez kötött játékok:* Hajóvontatás, siklási és vízbeugrási versengések, víz alatti fogók, játékos úszógyakorlatok; játékos vízi csapatversenyek eszközökkel, vízilabda-, illetve röplabdajellegű labdás játékok, egyéb játékok különféle eszközökkel. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Uszodai rendszabályok, a vízmélységgel kapcsolatos életvédelmi tudnivalók, az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete, önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja, irányítás általi alkalmazkodás.	
Fogalmak	Csúszásveszély, lebegés, kartempó, levegővétel, lábtempó, siklás, gyorsúszás, hátúszás, krallozás, mélyvíz, fulladás

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 180 óra**
Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, relaxáció	10 óra
Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
Dobások, ütések, szökdelések, ugrások	16 óra
Testnevelési játékok, sportjátékok	20 óra
Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
Úszás	36 óra
Foglalkozások alternatív környezetben	5 óra
Labdás gyakorlatok	22 óra
Testnevelési és népi játékok Torna	36 óra 12 óra

NAT témakör	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A testnevelés optimális tanulási környezetének kialakítása. Az elemi kommunikációs szabályok, formák és jelek megismertetése. A testi és lelki egészségért való személyes felelősség megalapozása. A mozgáskoordináció fejlődésével a test- és térérzékelés javítása, az izomtudat kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Térbeli alakzatok és kialakításuk (rendgyakorlatok)*: Egy- és kétsoros vonal, sor, oszlop, többes oszlopok, félkör és kör alakzatok, (szét) szórt alakzat, nyitódás, zárkózás, fordulatok helyben, mozgás körben és különböző mozgásútvonalon. *Gimnasztika:* Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban és társakkal, eszközök felhasználásával vagy eszköz nélkül. Egyszerű nyújtó, erősítő és lazító, szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok végrehajtása az ízületi és gerincvédelmi szabályoknak megfelelően eszközzel vagy eszköz nélkül. Tudatos izomfeszítés, nyújtás és ernyesztés, légzőgyakorlatok. Alapvető tartásos és mozgásos szakkifejezések megismerése, elsajátítása és végrehajtása. Játékos gyakorlatsorok zenére, zenés gimnasztika.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Keringésfokozó feladatok; játékos, zenés gimnasztika; gyermekaerobik gyakorlatsorok erőfejlesztő és aerob állóképesség- fejlesztő jelleggel. Ízületi mozgékonyságfejlesztés, aktív és passzív, dinamikus és statikus nyújtó gyakorlatokkal. Koordinációfejlesztő finommotoros gyakorlatok különféle eszközökkel. Testséma- és testérzékelés- fejlesztő játékos gyakorlatok. *Játék:* A térbeli tudatosságot és a testtudatot alakító, koordinációfejlesztő szerepjátékok, szabályjátékok és feladatjátékok kreatív, kooperatív, valamint versenyjelleggel. Keringésfokozó és testtartásjavító játékok. *Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés:* Preventív, szokásjellegű tevékenységformák végzése egyedül, párban és csoportban. Motoros tesztek végrehajtása. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok. Aktív, mozgásos relaxációs gyakorlatok és az interaktív relaxáció gyakorlatai. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A bemelegítés és levezetés helyének és szerepének megértése. A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése. Elemi ismeretek a szívről, a csontozatról és az izomzatról. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek, a medence középhelyzetének, az iskolatáska- hordás gerinckímélő módjának megismerése. A motoros tesztekkel kapcsolatos alapvető ismeretek. Alapvető tartásos és mozgásos elemek szakkifejezéseinek megértése, a testrészek ismerete. Higiéniai alapismeretek: izzadás, mosakodás, váltócipő. Relaxációs alapismeretek: ellazulás, nyugalom, jó közérzet. Környezettudatosság: takarékosság, öltözői rend, saját felszerelés és a sporteszközök megóvása. Személyes felelősség: alapvető szabályrendszer, a feladatok megindítását és megállítását jelző kommunikációs jelek felismerése és alkalmazása, baleset- megelőzés alapvető szabályainak megismerése, rendszabályok.	
Fogalmak	Bemelegítés, levezetés, fáradás, pihenés, feszítés, nyújtás, erősítés, ernyesztés, alakzat, testtartás, fájdalomküszöb, stresszoldás, testrész, egészség, higiénia, felelős viselkedés, erő, lábtorna, izomláz, folyadékpótlás	

NAT témakör	Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az alapvető mozgáskészségek tanulásának folyamatában a cselekvésbiztonság formálása. Az egyéni, a páros és a csoportos tanuláshoz szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztése. A mozgástanulás folyamatában a természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásminták változatos és stabil végrehajtásának elérése - lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járások, futások, oldalazások, szökdelések és ugrások:*	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Helyben és haladással az ütközések elkerülésével; különböző irányokban és sebességgel; megindulásokkal és megállásokkal; irány- és sebességváltással; meghatározott, majd önállóan alkotott mozgásútvonalakon; dinamikus kar- és lábmozgásokkal összekötve; akadályok leküzdésével; dalra, énekre, zenére; menekülő, üldöző feladatokkal. Utánzó mozgások. Egyszerű, 2□4 mozgásformából álló helyváltoztató mozgássorok egyénileg, párban és csoportban végrehajtva. Ugrások és szökdelések, talajra érkezések. Helyváltoztató mozgások egyszerűbb akadálypályán. Járás, futás, oldalazás, szökkenés, szökdelés egy és két lábon, kettőzött szökdelés, galoppszökdelés, mint alapvető természetes mozgáskészségek, valamint kombinációik végrehajtása. *Lendítések és körzések:* Különböző testrészekkel; testhelyzetekben; irányokba; tempóban; ritmusban végrehajtott mozdulatok gyakorlása. *Hajlítások és nyújtások:* Testrészek, ízületek differenciált hajlítása és nyújtása; szimmetrikusan, aszimmetrikusan; különböző testrészek hajlítása és nyújtása helyváltoztató és egyéb helyzetváltoztató mozgások közben; hajlítások és nyújtások összekapcsolása futásból felugrással, illetve eszközhasználattal. *Fordítások és fordulatok:* Fordítások különböző testrészekkel, ellentétesen („csavarodások”); fordítások és fordulatok különböző kiinduló helyzetekből; negyed, fél, háromnegyed és egész fordulat helyben, ugrással; fordítások és fordulatok párban, tükörképben és azonosan; fordulatok különböző helyváltoztató mozgások közben, különböző eszközökkel és eszközökön. *Tolások és húzások:* Toló és húzó mozdulatok helyben, különböző erőkifejtéssel, testrészekkel és eszközökkel; nagyobb tömegű eszközök húzása és tolása fokozódó erőkifejtéssel, csoportosan. Közös egyensúlyi helyzetek megtalálása párokban toló és húzó mozdulatokkal. Különböző testrészek emelése párokban. *Függés- és lengésgyakorlatok:* Mászókötélen, bordásfalon, alacsonygyűrűn, KTK- n, egyéb játszótéri eszközökön az egyéni kompetenciáknak megfelelően; „vándormászás” függőállásban vagy függésben. *Egyensúlygyakorlatok:* Különböző testrészeken és testhelyzetekben stabil és egyenetlen felületen; talajon, vonalon és különböző eszközökön, szereken fokozatosan nehezedő feltételek mellett (alátámasztás szélességének csökkentése, eszközmagasság, dinamikus kar- törzs- és lábgyakorlatok bekapcsolása, helyben és haladással, fordulattal stb.); szimmetrikus és aszimmetrikus helyzetekben; közös súlypont megtalálásával párokban. Egyensúlyi helyzetek megtalálása lassú hely- és helyzetváltoztató mozgásokból; eszközök egyensúlyban tartása helyben különböző testrészekkel, illetve eszközökkel; egyéb egyensúlygyakorlatok. *Gurulások, átfordulások:* Vízszintes tengely és hossztengely körül; különböző testrészeken, irányokba és sebességgel; társsal, társakkal; különböző kiinduló helyzetekből, előzetes vagy utólagos mozgással összekapcsolva. *Támaszok:* Karhajlítások és nyújtások támaszhelyzetekben; testsúlymozgatások (testsúlyáthelyezések), támlázás helyben különböző testhelyzetekben. Haladás kéztámaszos helyzetekben (utánzó mozgásokkal is): talajon, különböző irányokba, sebességgel, mozgásútvonalakon, mozgásirányokba; szerekre fel, szerekről le, szereken át; lépegetések kézzel és lábbal	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
különböző támaszhelyzetekben; csúszások, kúszások, mászások, átbújások; talicskagyakorlatok; fel-, le-, átmászások eszközökre. *A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásokat alkalmazó játékok:* Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok, alkotó, kreatív és kooperatív játékok, népi gyermekjátékok megismerése. A közösség összteljesítményén alapuló versenyjátékok alkalmazása. A saját egyéni teljesítmény túlszárnyalását célzó versenyfeladatok. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A térbeli tudatosság (érzékelés): elhelyezkedés a térben; mozgásirány; a mozgás horizontális síkjai; a mozgás végrehajtásának útvonala; a mozgás kiterjedése. Az energiabefektetés tudatossága: idő, sebesség; erőkifejtés; lefutás fogalmak ismerete. Kapcsolatok, kapcsolódások: testrészekkel; tárgyakkal és/vagy társsal vagy társakkal végzett gyakorlatok ismerete. A tematikus területhez kapcsolódó mozgásos feladatok elnevezései. Az egyes mozgások vezető műveleteinek, tanulási szempontjainak fogalmi ismerete.	
Fogalmak	Hely- és helyzetváltoztató mozgás, járás, futás, oldalazás, szökdelés, ugrás, lendítés, körzés, hajlítás, nyújtás, fordítás, fordulat, tolás, húzás, emelés, hordás, függés, lengés, egyensúlyozás, gurulás, átfordulás, támasz, mozgásirány, mozgásútvonal, mozgássík, erőkifejtés, lendület, mozgásos játék, játékszabály, játékszerep.

NAT témakör	Dobások, ütések, szökdelések, ugrások	: 16 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A természetes mozgásformák, sokoldalú alkalmazása az atlétikai jellegű mozgások végrehajtása során. A Kölyökatlétika mozgásanyagának gyakorlása során az ügyesség, koordinációs képesség fejlesztése; a mozdulat- és reakciógyorsaság, az aerob képességek és a törzs- és ízületi stabilizáció fejlesztése. A gyakorlási folyamat során az önértékelés fejlesztése, a gyakorlás fontosságának, hatásának tudatosítása az ügyesség, és koordináció fejlődésében.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Járás és futás mozgásformái: egyenletes vagy változó sebességgel, különböző irányokba, mozgásútvonalon, különböző lépésfrekvenciával és lépéstávolsággal, szabadon és akadályok felett (természetes és kényszerítő körülmények között). *Ugrások és szökdelések mozgásformái:* egyenletes vagy változó ugrástávolsággal, magassággal, irányokban, mozgásútvonalon páros és egy lábon, különböző síkokban, kis ismétlésszámokkal. *Dobások mozgásformái:* lökő-, hajító- és vető gyakorlatok: döntően célbadobással vízszintesen és/vagy függőlegesen változó, váltakozó irányokba, különböző anyagú, formájú, súlyú eszközökkel. *Az atlétikai jellegű mozgások alkalmazása játékokban és a Kölyökatlétika versenyrendszerében* Szabályjátékok, feladatjátékok, atlétikai jellegű futások, ugrások és dobások, a Kölyökatlétika eszközkészletének beépítésével, akadálypályákon, kontrollált csapatversenyek formájában. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az energia- befektetés tudatosságának összetevői, a rajthoz kapcsolódó vezényszavak, a dobásokhoz kapcsolódó balesetvédelmi szabályok, idő- és távolságmérés, Kölyökatlétikai eszközök elnevezései, a tanult mozgások ismerete. A kitartás pozitív értékként való elfogadása.	
Fogalmak	Futóiskola, dobóiskola, ugróiskola, lendületszerzés, elrugaszkodás, repülés, érkezés, elugrás, felugrás, leugrás, karlendítés, sprint (vágta), légzésszabályozás

NAT témakör	Testnevelési játékok, sportjátékok	: 20 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldása során a természetes hely- és helyzetváltoztató és manipulatív természetes mozgásformák játékos formában történő alkalmazásával a játéktevékenység fejlesztése. A tevékenységek során az énközpontúság csökkentése a taktikai gondolkodás megalapozása és a csapathoz való pozitív viszony alakítása során.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Kis létszámú, játékos hely-, helyzetváltoztató és manipulatív feladatmegoldások:* labdarúgás, szivacskézilabda, illetve egyéb sportjáték jelleggel. Támadó és védekező szerepek kisjátékok közben. A játékszabályok fokozatos bevezetése a játéktevékenység során. *Labdarúgás:* A kispályás labdarúgás szabályainak alkalmazása 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban. Kapura rúgások (kapus nélkül). *Szivacskézilabda:* Passzgyakorlatok, kapura lövések. *Sportjáték- előkészítő kisjátékok:* Létszámfölényes és létszámazonos helyzetek megoldása. Kooperatív miniröplabda játékok; célbadobó-, ütő- és rúgójátékok; vonaljátékok; „cicajátékok”; zsinórlabda; sportjátékok kislétszámú mérkőzései egyszerűsített szabályokkal. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Mozgáskapcsolatok megértése eszközzel, társakkal. Baleset- megelőzési ismeretek. Játékfeladatok, játékszabályok keretein belüli cselekvés, a társas szabályok megsértésének észlelése és jelzése, alkalmazkodás az irányításhoz. A sportszerűség fogalmának megértése.	
Fogalmak	. Játékfeladat, játékszabály, helyezkedés, labdatartás, üres terület, védekezés, támadás, összjáték, technikai elem, együttműködés, sportszerűség, győztes, vesztes, megegyezés, különbözőség, másság, elfogadás, szabályszegés

NAT témakör	Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az önvédelmi és küzdő mozgások gyakorlása közben az önszabályozás fejlesztése. A sérülésmentes eséstechnikák kialakításának elkezdése, a húzások-tolások, emelések és hordások optimális erőkifejtéssel történő végrehajtása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Társtolások és húzások:* Különböző kiinduló helyzetből, a test különböző részeivel, változó, váltakozó erőkifejtéssel. *Kötélhúzások:* Párban és csapatban különböző kiinduló helyzetekből. *Esések és tompításaik:* Előre, hátra, oldalra, le és át. *Küzdőjátékok.* *Kooperatív játékok erőfejlesztő tartalommal.* ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A mozgásos feladatok végrehajtásának vezető műveletei, a gyakorlatok fogalmi készlete, a küzdés baleset- megelőzési és szabályrendszere, a sportszerű küzdés rítusának ismerete.	
Fogalmak	Önkontroll, küzdés, tompítás, esés, erőbedobás, erőkifejtés, sportszerűség, düh, erőkifejtés, csel.

NAT témakör	Úszás	36 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A megváltozott tanulási környezethez való alkalmazkodással párhuzamosan, az új közegben történő gyakorláshoz szükséges magatartási és balesetvédelmi szabályrendszer kialakítása. A vízben történő biztonságos tájékozódás, a vízbiztonság és a vízszeretet megalapozása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az úszásoktatás helyi döntésen alapuló választás. Amennyiben a helyi tantervben nem szerepel, a többi tematikus terület óraszámait – különös tekintettel az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekre – az úszás óraszámával meg kell növelni. MOZGÁSMŰVELTSÉG **Gyors és hátúszás**, valamint a mellúszás alaptechnikájának elsajátítása: gyorsúszás lábtempójának szárazföldi gyakorlatai, krallozó lábtempó gyakorlása deszkával, majd deszka nélkül. Gyorsúszás és hátúszás kartempójának szárazföldi gyakorlatai, majd vízben. Kar és lábtempó összekötése. Levegővétel gyakorlása szárazföldön Kar és lábtempó gyakorlása levegővétellel. **Mellúszás** lábtempójának szárazföldi gyakorlatai, majd vízben deszkával és a nélkül. Kartempó szárazföldi gyakorlatai, majd vízben sétával. kartempó összekötése levegővétellel szárazföldön, illetve vízben. Kar és lábtempó összekötése levegővétellel. **Folyamatos mélyvízhez szoktatás.** ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Uszodai rendszabályok, a vízmélységgel kapcsolatos életvédelmi tudnivalók, az úszástechnikák vezető műveleteinek ismerete, önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja	
Fogalmak	Csúszásveszély, lebegés, kartempó, levegővétel, lábtempó, siklás, gyorsúszás, hátúszás, krallozás, mellúszás, mélyvíz, fulladás.

NAT témakör	Foglalkozások alternatív környezetben	5 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az igény felkeltése a megismert mozgásos tevékenységek szabadidős tevékenységként való végzése iránt. Örömteli, közösségben történő gyakorlásuk révén a tantárgyhoz fűződő kedvező attitűdök, érzelmi és szociális területek erősítése, fejlesztése	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az igény felkeltése a megismert mozgásos tevékenységek szabadidős tevékenységként való végzése iránt. Örömteli, közösségben történő gyakorlásuk révén a tantárgyhoz fűződő kedvező attitűdök, érzelmi és szociális területek erősítése, fejlesztése.	
Fogalmak	Aktív játék, aktív pihenés, szabadidős tevékenység, sporteszköz

NAT témakör	Labdás gyakorlatok	22 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A sporteszközök balesetmentes használatának rögzítése. Az egyéni képesség- és készségszinthez igazodó eszközhasználati formák kihívást jelentő és egyben élményszerű gyakoroltatása. A finommotorika fejlesztése – lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Dobások (gurítások) és elkapások:* Egy- és kétkezes labdagörgetések talajon és a testen, labdaterelések, gurítások és dobások: különböző technikával; kiinduló helyzetekből; távolságra; célra; többféle anyagú, méretű, formájú, súlyú labdával. Alsó, felső, mellső dobások. Guruló, pattanó és levegőben érkező labdák és egyéb eszközök elkapása egyénileg, párban és csoportban, helyben, haladással. Gurítások, dobások és elkapások egyéb feladatokkal. *Rúgások, labdaátvételek lábbal:* Álló, guruló labda rúgása álló helyzetből, lassú mozgásból szabadon, társhoz, célra. Labdakontroll és labdavezetéses gyakorlatok a láb részeivel; tértárgyak vagy társak között; helyben és járás közben; meghatározott mozgásútvonalakon. Guruló labda megállítása talppal, belsővel. Játékos passzgyakorlatok falhoz, társhoz. 2□3 vagy több játékos együttműködése különböző alakzatokban, átadások irányának megváltoztatásával. Rúgások célra, különböző távolságra és magasságban. Rúgó feladatok kézből, pattanásból szabadon. *Labdavezetések kézzel:* Labdaérzékelő gyakorlatok helyben, járás, futás és irányváltoztatás közben. Labdapattintások; labdavezetés: helyben és haladással testrészek körül; különböző kiinduló helyzetekben, irányokba és mozgásútvonalakon, magasságban; fokozódó sebességgel; ritmustartással és ritmusváltással egyénileg, párban, csoportban; a vizuális kontroll csökkentésével; labdavezetés közben megállás, elindulás. *Ütések testrésszel és eszközzel:* Puha labda és léggömb ütése testrésszel, rövid és hosszú nyelű ütővel különböző célfelületekre, távolságokra, magasságokra, irányokba; háló (zsinór) fölött; különböző magasságban és ívben; párban és csoportokban; helyben és haladással.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A manipulatív természetes mozgásformák gyakorlása játékokban: Szabályjátékok, feladatjátékok, egyszerű sportjáték előkészítő kis játékok; alkotó, kreatív és kooperatív játékok megismerése. Népi gyermekjátékok alkalmazása. A manipulatív mozgásokat alkalmazó, pontosságra, csökkenő hibaszázalékra, növekvő sikerességre, kreatív eszközhasználatra irányuló egyéni, páros és csoportos versengések. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat ismerete. Az egyes manipulatív alapmozgások vezető műveletei, tanulási szempontjai. Térbeli és energia- befektetésbeli ismeretek az eszközhasználat relációjában. Az eszközkezelés lehetőségeinek megkülönböztetése. A játékfeladat által megkövetelt szabályok szerinti eszközhasználat ismerete.	
Fogalmak	Gurítás, dobás, elkapás, labdavezetés, labdaátvétel, rúgás, ütés, sporteszköz, használati szabály, kosárfogás, bekísérés, terelés, pattintás, labdaív, alsódobás, felsődobás, mellsődobás.

NAT témakör	Testnevelési és népi játékok, torna	36 óra +12 óra
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A pozitív megerősítés és a hibajavítás, valamint a segítségadás elfogadása. A tér-, izom- és egyensúlyérzékelés fejlesztése. A helyes testtartás kialakítása, a mozgások esztétikus végrehajtása, a ritmus és mozgás összhangjának megteremtése. A test fölötti kontroll szerepének tudatosítása. Az improvizációs készség fejlesztése, a tánc egyre pontosabbá, felszabadultabbá, kreatívabbá tétele. A magyar népi kultúra iránti érdeklődés felkeltése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Torna* Torna- előkészítő mozgásanyag. Talajgyakorlatok (gurulóátfordulás előre, hátra; tarkóállás; bátorugrás; lebegő- és mérlegállás; kézállást előkészítő gyakorlatok). Ugrások, támaszugrások és rávezető gyakorlataik az egyéni kompetenciákhoz igazodva talajról, ugródeszkáról megfelelő magasságú svédszekrényre (függőleges repülés, felugrás térdelésbe, felguggolás, huszárugrás). 2□4 mozgásforma kapcsolatából alkotott egyszerű tornagyakorlatok végrehajtása; kötél és/vagy rúdmászás kísérletek mászókulcsolással (3 ütemű mászás). Alaplendület és leugrás alacsonygyűrűn és/vagy nyújtón és/vagy játszótéri eszközökön. Egyszerű páros és társas gúlatorna. *Tornához és tánchoz kapcsolódó játékok* Szerep- és szabályjátékok, illetve kreatív és kooperatív játékok torna, illetve tánc jellegű mozgásformák beépítésével. A néphagyományból ismert, sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyarapodó és kapuzó játékok. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Mozgáskapcsolatok a testrészek és a társak viszonylatában, a térbeli tudatosság összetevőinek felismerése, saját és a társak testi épségének fontossága. A táncokkal kapcsolatos alapfogalmak, néhány néphagyomány ismerete.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A táncjellegű feladatmegoldások a Tánc és dráma kerettanterv mozgásanyagával összekapcsolhatók.	
Fogalmak	Tornaszer, spicc, feszes testtartás, támasz, függés, egyensúlyozás, ritmuskövetés, tornaelem, mászókulcsolás, megkülönböztetés, felismerés, kör, sor, pár, kapu, lépés (motívum), rögtönzés (improvizáció), tempó, kígyóvonal, csigavonal.

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 180 óra**
Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, relaxáció	**10 óra**
Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	**18 óra**
Labdás gyakorlatok	**22 óra**
Testnevelési és népi játékok	**36 óra**
Torna	**12 óra**
Dobások, ütések, szökdelések , ugrások	**16 óra**
Testnevelési játékok, sportjátékok	**20 óra**
Küzdőfeladatok és játékok	**5 óra**
Úszás	**36 óra**
Foglalkozások alternatív környezetben	**5 óra**

NAT témakör	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanóra menetét segítő egyszerű alakzatok kialakítása és megtartása. Az alapvető gimnasztikai szakkifejezések ismerete és végrehajtása. A fittség, a higiénia, a baleset- megelőzés és a környezettudatosság területein megszerzett elemi ismeretek.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A testnevelés optimális tanulási környezetének további erősítése. Az elemi kommunikációs szabályok, formák és jelek megszokottá tétele, a testi és lelki egészségért való személyes felelősség tudatosítása. A szervezési feladatok körének bővítése, egyre önállóbbá tétele. Az egészségfejlesztés alapvető területein szerzett ismeretek gyarapítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Térbeli alakzatok és kialakításuk (rendgyakorlatok):* Tér- és távköz, többsoros vonal kialakítása. A tanórai feladat végrehajtásához szükséges egyéb térformák kialakítása. *Gimnasztika:*	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Nyújtó, erősítő és ernyesztő hatású szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok végrehajtása az ízületi és gerincvédelem szabályainak megfelelően eszköz nélkül és különböző eszközökkel. Játékos gyakorlatsorok zenére. Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban és társakkal végrehajtva eszköz nélkül és különböző eszközöket felhasználva. Tudatos izomfeszítés, nyújtás és ernyesztés, légzőgyakorlatok a bemelegítésben és levezetésben. Tartásos és mozgásos elemek önálló végrehajtása. Keringésfokozó feladatok; zenés gimnasztika fokozódó intenzitással és terjedelemmel; gyermekaerobik gyakorlatsorok erőfejlesztő és aerob állóképesség- fejlesztő jelleggel. Ízületi mozgékonyságfejlesztés, aktív és passzív, dinamikus és statikus nyújtó gyakorlatokkal. Koordinációfejlesztő finommotoros gyakorlatok különféle eszközökkel. Testséma-, tér- és testérzékelés- fejlesztő játékos gyakorlatok. *Játék:* A térbeli tudatosságot, az energiabefektetés tudatosságát és a testtudatot alakító, koordinációfejlesztő szerepjátékok, szabályjátékok és feladatjátékok kreatív, kooperatív, valamint versenyjelleggel. Játékok testtartásjavító feladatokkal. *Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés*: Preventív, szokásjellegű tevékenységformák végzése egyedül, párban és csoportban. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. Egy- egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása a testtartásért felelős főbb izomcsoportokra korrekciós céllal is. Motoros, illetve fittségi tesztek pontosabb végrehajtása. Aktív, mozgásos stresszoldó gyakorlatok. Higiéniával és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A bemelegítés és levezetés alapvető szabályainak ismerete. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzői, fontossága, a gerincvédelem szabályai. A szervezet terhelésével, edzésével kapcsolatos elemi ismeretek. Pulzusmérés. A tartásos és mozgásos elemek szakkifejezéseinek bővülése. Higiéniai alapismeretek: a biológiai éréssel járó testi változások alapismeretei. Belső figyelem, önkontroll, testtudat, és stressz feloldása. Környezettudatosság: takarékosság, öltözői rend, saját felszerelés és a sporteszközök megóvása. Személyes felelősség: feladatok megindítását és megállítását jelző kommunikációs jelek felismerése és alkalmazása, egészség, sport, életviteli és életmód alapismeretek, biztonság, baleset- megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek.	
Fogalmak	Alakzat, testséma, helyes testtartás, sérülés, megelőzés, tartásos elem, mozgásos elem, stressz, feszültség, életmód, táplálkozás, fittség, edzettség, mozgásintenzitás, hajlékonyság, vélemény.

NAT témakör	Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások elnevezéseinek, legfontosabb vezető műveleteinek ismerete. Fentiek alkalmazása egyszerű játékhelyzetekben.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A mozgáskoordináció fejlődésével párhuzamosan az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgásformák stabillá és automatizálttá tétele, változó körülmények között is optimális precizitás kialakítása. Az alapvető mozgáskészségek tanulásának folyamatában nagyfokú cselekvésbiztonság kialakítása - lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével. Az egyéni, a páros és a csoportos tanuláshoz szükséges személyes és szociális kompetenciák továbbfejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járások, futások, oldalazások, szökdelések és ugrások:* Fordulattal, ritmus- és irányváltással; manipulatív feladatokkal kombinálva; mozgáskapcsolatokban, vonalak, bóják, ugrókötél által meghatározott mozgásútvonalakon; változó magasságú akadályok beiktatásával; különböző ritmusú és tempójú zenére. Szökdelések, el-, fel- és leugrások és érkezések zenére, ritmikusan, áthajtások közben, különböző eszközök segítségével; manipulatív mozgásokkal összekötve. Haladás kiépített, komplex akadálypályán. Három- öt mozgásformából álló helyváltoztató mozgássorok alkotása és végrehajtása zenére is. Menekülés és üldözés különböző tértárgyak, akadályok kerülésével, egyéb taktikai feladatokkal. *Lendítések, körzések*: Különböző testrészekkel különböző iramú és sebességű mozgások közben. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a lendítésekre és körzésekre építve (zenére is). *Hajlítások és nyújtások:* Különböző testhelyzetek kialakítása hajlításokkal és nyújtásokkal az egyéni kreativitást felhasználva. Hajlítások és nyújtások összekapcsolása futásból felugrással, illetve különböző eszközökkel. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a hajlításokra és nyújtásokra építve (zenére is). *Fordítások és fordulatok:* Fordítások különböző helyváltoztató mozgásokhoz kapcsolva. Fél és egész fordulat helyben, ugrással különböző eszközökön is. Fordulatok manipulatív eszközökkel kombinálva. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a fordításokra és fordulatokra építve (zenére is). *Tolások, húzások:* Különböző eszközök húzása és tolása egyénileg, párokban és csoportokban fokozódó erőkifejtéssel, különböző eszközökkel és testrészekkel. *Emelések és hordások:*	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Társemelések és társhordások csoportokban, illetve az egyéni kompetenciáktól függően párokban. Különböző eszközök emelése és hordása az ízület- és gerincvédelem alapelveinek megfelelően. *Függés- és lengésgyakorlatok:* Mászókötélen, bordásfalon, alacsonygyűrűn, *Egyensúlygyakorlatok:* Különböző testrészeken és testhelyzetekben stabil és labilis felületen, csukott vagy bekötött szemmel. Egyensúlyi helyzetek megtalálása hely- és helyzetváltoztató mozgásokból, illetve manipulatív eszközhasználattal. Társas egyensúlygyakorlatok a közös súlypont megtalálásával. Eszközök egyensúlyban tartása mozgásban különböző testrészekkel, illetve eszközökkel. Egyéb egyensúlygyakorlatok. *Gurulások, átfordulások:* Különböző szereken, eszközökön; különböző kiinduló helyzetekből, előzetes és utólagos mozgással, egyensúlygyakorlatokkal, illetve manipulatív mozgásokkal összekapcsolva. Társsal, társakkal tükörképben és azonosan, társon át. *Támaszok:* Haladás kéztámaszos helyzetekben (utánzó mozgásokkal is) komplex akadálypályán, nehezített feltételek mellett. Ugrások, lépegetések kézzel („támlázás”) és lábbal különböző támaszhelyzetekben. Elszakadás a talajtól kézzel és/vagy lábbal különböző támaszhelyzetekből. Fel-, le-, átmászások eszközökre nehezített feltételekkel. *A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásokat alkalmazó játékok:* Szerep-, szabály- és feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok, népi gyermekjátékok a helyváltoztató természetes mozgásformák felhasználásával. Akadályversenyek, különböző magasságú eszközök leküzdésével. A közösség összteljesítményén alapuló versenyjátékok. A saját egyéni teljesítmény túlszárnyalását célzó egyéni versenyek. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A térbeli tudatosság (érzékelés): elhelyezkedés a térben; mozgásirány; a mozgás horizontális síkjai; a mozgás végrehajtásának útvonala; a mozgás kiterjedése. Az energiabefektetés tudatossága: idő, sebesség; erőkifejtés; lefutás. Kapcsolatok, kapcsolódások: testrészekkel; tárgyakkal és/vagy társsal, vagy társakkal. A tematikus területhez kapcsolódó mozgásos feladatok elnevezései. Az egyes mozgások vezető műveleteinek, tanulási szempontjainak	
Fogalmak	Hely- és helyzetváltoztató mozgás, térérzékelés, testérzékelés, mozgáskapcsolat, mozgásos játék, játékszabály, játékszerep, gyorsaság, állóképesség, erő, akadályverseny.	

NAT témakör	Labdás gyakorlatok	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az eszközök ismerete, balesetmentes használata. A manipulatív alapmozgások vezető műveletei.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tudatos gyakorlás és a gyakorlás általi fejlődés örömteli megélése során a magabiztosság erősítése. Bátor, sikerorientált tanulási igény megalapozása, ezzel hozzájárulás a szabadidős aktivitások és játéktevékenység mindennapi életben való használatához. A finommotorika fejlesztése – lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Dobások (gurítások) és elkapások:* Egy- és kétkezes gurítások és dobások helyből, majd haladásból. Különböző ívben és sebességgel érkező labdák és egyéb eszközök elkapása párban és csoportokban nehezített feltételek mellett. Alsó, felső, mellső dobások párban és csoportokban különböző erővel, irányba és távolságra *haladó mozgás közben*. Gurítások, dobások és elkapások egyszerű cselekkel és egyéb feladatokkal kombinálva. Labdaátadások játékhelyzetekben. Kapura dobások talajról. Páros és hármas kapcsolatok kialakítása játékhelyzetekben. *Rúgások, labdaátvételek lábbal:* Labdás koordinációs gyakorlatok labdavezetéssel különböző alakzatokban. Labdavezetés- és labdakontroll- gyakorlatok váltakozó sebességgel és/vagy irányban társak között mindkét láb használatával. Rúgások a lábfej különböző részeivel helyből, mozgásból. Játékos passzgyakorlatok. *Labdavezetések kézzel:* A társsal azonosan, illetve tükörképben; váltakozó irányban, sebességgel, akadályok felhasználásával; kreatív feladatalkotással; labdadobással, gurítással kombinálva egyénileg, párban és csoportban; csoportos labdavezetéses feladatok. *Ütések testrésszel és eszközzel:* Puha labda és léggömb ütése testrésszel, rövid és hosszú nyelű ütővel különböző célfelületekre, távolságokra és magasságokra; háló (zsinór) fölött különböző magasságban és ívben a vizuális kontroll csökkentésével; egyénileg, párban és csoportban, tükörképben és azonosan. Ütések tenyeres és fonák mozgásmintával; szervaszerűen. *A manipulatív természetes mozgásformák gyakorlása játékban* Szabály- és feladatjátékok, sportjáték- előkészítő kisjátékok, alkotó és kooperatív játékok. Népi gyermekjátékok. A manipulatív mozgásokat alkalmazó, pontosságra, csökkenő hibaszázalékra, növekvő sikerességre, kreatív eszközhasználatra irányuló egyéni, páros és csoportos versenyek. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Bonyolultabb játékfeladatok által megkövetelt, szabályok szerinti eszközhasználat. A manipulatív eszközhasználati technikák vezető műveletei. Térbeli és energiabefektetésbeli ismeretek az eszközhasználattal összefüggésben. Az eszközkezelés lehetőségeinek megkülönböztetése. A játékfeladat által megkövetelt szabályok szerinti eszközhasználat ismerete.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alkalmazkodás, akarat, sporteszköz, használati szabály,

NAT témakör	Testnevelési és népi játékok Torna	36 óra 12 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult tornaelemek, táncmozdulatok felismerése, végrehajtása. Egyszerű, 2□4 mozgásformák összekapcsolása, esztétikus végrehajtás mellett. Nyújtott karú támaszhelyzetek. Eredményes mászókulcsolás. Magabiztos statikus és dinamikus egyensúlyi helyzetek. Egyszerű tánclépésekkel, a zene ritmusára a tanár, a pár, a társak mozgásának többnyire sikeres követése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A felelősségteljes gyakorlás révén az önálló tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése. A tornajellegű feladatok kombinált megoldásával a testérzékelés, a tér-, izom- és egyensúlyérzékelés továbbfejlesztése. A torna- és a táncelemek gyakorlásával hozzájárulás a relatív erő- és a ritmusképesség fejlődéséhez. Az esztétikus mozgásvégrehajtás rögzítése. Ösztönzés az együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Torna:* Torna- előkészítő mozgásanyag. Talajgyakorlatok (gurulóátfordulás előre és hátra az egyéni kompetenciákhoz illeszkedő nehézséggel - különböző kiinduló helyzetből, repülési fázissal, szerekre, párban, csoportban; fellendülési kísérletek segítségadással vagy nélküle kézállásba; kézenátfordulás oldalt, emelés zsugorfejállásba; felugrás kéztámasszal különböző szerekre; támaszugrások az egyéni kompetenciákhoz igazodva talajról, ugródeszkáról. 3- 6 mozgásforma kapcsolatában tornagyakorlatok önálló alkotása és végrehajtása egyénileg és párokban; kötél- mászókulcsolással (3 ütemű mászás); gyermek aerobikgyakorlatok. *Tornához kapcsolódó játékok, versenyek, bemutatók:* Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok tornajellegű mozgásformák illesztésével. Kreativitásra, esztétikumra és mozgáspontosságra épülő egyszerű tornabemutatók. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A tornamozgások megnevezése, torna és testnevelés megkülönböztetése. Baleset- és sérülésveszélyes helyzetek elkerülésének módjai, a személyes teljesítőképesség határai átlépésével kapcsolatos kockázatok létezésének.	
Fogalmak	Gurulás, fellendülés, kéztámasz, spicc, egyensúlygyakorlat, tornaelem, alátámasztási pont,

NAT témakör	Dobások, ütések, szökdelések , ugrások	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású mozgások többször rövid ideig történő fenntartása játékos, változó körülmények között, illetve játékban. Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A futó-, ugró- és dobóiskola alapgyakorlatainak fokozódó pontosságú végrehajtása. Idő-, és tempóérzékelésen alapuló tartós futások gyakorlása. A mozdulat- és reakciógyorsaság, az aerob képességek és a törzs- és ízületi stabilizáció fejlesztése. Az atlétikai jellegű alapmozgások tanulása iránti motiváció erősítése a mozgások pontosságra törekvő, változatos gyakorlásával. Az önértékelés további erősítése. A testséma, a testtudat, a figyelem összpontosításának és a figyelem rugalmasságának fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járás- és futás mozgásformái:* egyenletes és változó, illetve váltakozó ritmussal, sebességgel, erőkifejtéssel, lépéstávolsággal és/vagy lépésfrekvenciával; komplex akadálypályán; vágtafutás; tartós futás különböző terepeken; rajtgyakorlatok és a guggolórajt. *Ugrások és szökdelések ugrásformái:* Ugróiskolai gyakorlatok, sorozatszökdelések az ugrástávolság és - magasság változtatásával, páros és egylábon, különböző síkokban; távolugrás- kísérletek elugrósávból guggoló- és/vagy lépőtechnikával; magasugrás- kísérletek átlépő technikával; komplex futó- és ugróiskolai gyakorlatvariációk. *Dobások mozgásformái:* Egy- és kétkezes hajító-, lökő- és vetőmozdulatok célra, változó távolságra, különböző kiinduló helyzetekből. A forgómozgások előkészítő gyakorlatai. Hajítómozgások 3 lépéses dobóritmusban. *Az atlétikai jellegű mozgások alkalmazása játékokban és a Kölyökatlétika versenyrendszerében:* A Kölyökatlétika mozgásrendszerére épített szabályjátékok, feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok, önálló, páros és csoportos ugróiskolai gyakorlatsorok, játékok alkotása. A Kölyökatlétika eszközkészletének sokoldalú felhasználása kontrollált csapatversenyek formájában. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az energia- befektetés tudatosságának összetevői. A futó-, ugró- és dobófeladatokhoz tartozó mozgások megnevezései, a tanult mozgások vezető műveletei, idő- és távolságmérés, atlétikai eszközök elnevezései. A Kölyökatlétikai versenyforma ismerete, az egyéni szerepvállalás fontossága a csapat eredményessége érdekében. Közös szervezés, egymás teljesítményének értékelése és elfogadása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Futó-, ugró- és dobóiskola, váltott lábú szökdelés, váltás, gát, forgás, dobóritmus, sarok- talpgördülés.

NAT témakör	Testnevelési játékok, sportjátékok	20 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tapasztalat a manipulatív természetes mozgásformák gyakorló- és feladathelyzetben történő alkalmazásáról. Motivált tanulás a játék folyamatában. Összjáték- tapasztalatok az egyszerű támadó és védő helyzetekről. A sportszerű viselkedés jellemzőinek ismerete.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásával hozzájárulás a taktikai gondolkodás fejlődéséhez. A közös játékfeladatok során a csapatérdek hangsúlyos megjelenítése az egyéni érdekkel szemben. A játéktevékenység során kialakuló döntéshelyzetek során a célszerű mozgásválasz megtalálása. A szabadidő aktív közösségi játékkal történő kitöltése igényének megerősítése. A tevékenységek során az énközpontúság csökkentése, ezáltal a taktikai gondolkodás további fejlesztése, az egyén csapathoz való pozitív viszonyának további megerősítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Általános technikai és taktikai tartalmak*: Támadó és védő feladatok terület- és emberfogással kisjátékok közben; páros cselezési feladatok, testcsel labdavezetéssel, játékos passzgyakorlatok; passzgyakorlatok labdavezetéssel kombinálva 1:1, 2:1, 3:1 ellen. *Minikosárlabda:* Kosárra dobási kísérletek helyből, büntetődobás alacsony palánkra; megindulás, megállás, sarkazás a kosárlabdában. *Labdarúgás:* Rúgások kapura és társhoz belsővel, belső csüddel, teljes csüddel, labdaátvételek; labdakontroll- gyakorlatok, lövő- és testcselek nehezedő feltételek mellett. A kispályás labdarúgás szabályainak alkalmazása 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban. A felállási forma alkalmazása Területnyitás támadásban. Területszűkítés védekezésben. Kapusok szerepe védekezésben, támadásban. *Szivacskézilabda:* Kapura dobási kísérletek helyből, nekifutásból, páros lefutásból. Passzgyakorlatok. Ismerkedés a kapusjátékkal. *Sportjáték- előkészítő (kis) játékok:* Létszámazonos (1:1; 2:2; 3:3; 4:4 ellen), létszámfölényes helyzetekben (2:1, 3:1, 4:1, 4:2 ellen) labdarúgás, szivacskézilabda, labdarúgás-, kézilabda-, kosárlabda jelleggel, fokozatos szabálybevezetéssel; területfoglaló, menekülő- üldöző taktikai játékok; vonaljátékok,	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
(kooperatív) puha labdákkal; sportjátékok rögtönzött mérkőzései kis létszámú csapatokkal, egyszerűsített szabályokkal. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Kommunikációs formák és jelek felismerése a csapatjáték során. A kisjátékokhoz szükséges sportági alapszabályok ismerete. Törekvés a társas szabályok betartására. A sportszerű viselkedést igénylő helyzetek felismerése.	
Fogalmak	Labdaív, területvédés, cselezés, emberfogás, területfoglalás, technikai végrehajtás, taktikai gondolkodás, kooperatív játék, labdabirtoklás, emberelőny, esélykiegyenlítés, győzelem, vereség.

NAT témakör	Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Elemi eséstechnikák ismerete, balesetmentes végrehajtása. A támadó- és védőmozgások során az ellenfél mozgásaihoz való igazodás próbálkozások.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az önvédelmi és küzdő feladatok során az önvédelem szerepének tudatosítása a mindennapokban. Az önfegyelem és önszabályozás továbbfejlesztése. A sportszerű küzdés iránti igény erősítése. A sportszerű küzdések, együttműködő feladatok végrehajtása során a társak tiszteletének erősítése. A taktikai gondolkodás egyre gyakoribb összekapcsolása a mozgásvégrehajtással.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *A küzdőjátékok előkészítésének gyakorlata:* Tolások és húzások a testi erő kihasználásával. Társas egyensúly- kibillentő gyakorlatok. Szabadulás fogásokból, birkózó jellegű küzdelmek (grundbirkózás), esések és tompításaik előre, hátra, oldalra, le, át, gurulások tompítása. *Küzdőjátékok:* Szabály- és feladatjátékok önvédelmi, illetve küzdőelemekkel, küzdőjátékok, játékok kooperatív erőfejlesztő tartalommal, páros és csoportos kötélhúzó versenyek, páros küzdések. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A mozgásos feladatok végrehajtásának vezető műveletei, a gyakorlatok fogalmi készlete, a küzdés baleset- megelőzési és szabályrendszere, a sportszerű küzdés rítusa, önvédelmi alapismeretek a mindennapokban.	
Fogalmak	Tompítás, grundbirkózás, judo, cselgáncs, esés, karate, boksz, önvédelem, menekülés, szabadítás, feszítés, dobás, kiemelés, kitolás, agresszivitás, tisztelet, önszabályozás.

NAT témakör	Úszás	36 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A gyorsúszás vagy hátúszás közül egy úszásnem választása. Az uszodában szükséges magatartási, higiéniai és balesetvédelmi szabályrendszer tudatosítása, a személyes felelősség kialakítása és az uszodai szabályok betartása. Három úszásnem (gyorsúszás, mell- és hátúszás) technikájának rögzítése.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló		

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG A vízhez szoktatás gyakorlatai, a vizes környezet balesetvédelmi és higiéniai rendszabályai. Vízbiztonság, siklás hason és háton. Tudatos levegővétel az úszás rávezető gyakorlataiban. **Hátúszás mélyvízben** *Hátúszás lábtempó: technikájának folyamatos fejlesztése, hibák javítása* *Hátúszás kartempó:* hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magastartásból; egykaros hátúszás- kísérletek, a levegővétel. *Hátúszás kar- és lábtempó összhangjának folyamatos fejlesztése;* hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai. **Gyorsúszás mélyvízben** *Gyorsúszás lábtempó:* folyamatos hibajavítás, technika tökéletesítése *Gyorsúszás kartempó: technikájának folyamatos fejlesztése* egykaros úszások gyorsúszásban, csúsztatott kartempó deszkával és nélküle *Gyorsúszás kar- és lábtempó gyakorlása:* gyorsúszás technikai feladatok; gyorsúszás kar- és lábtempó gyakorlása. *Gyorsúszás levegővétele:* a gyorsúszás levegővételének folyamatos tökéletesítése és hibajavítás. **Mellúszás mélyvízben** Mellúszás lábtempójának folyamatos tökéletesítése és hibajavítás. Mellúszás kartempójának levegővétellel folyamatos hibajavítás. Folyamatos mellúszás levegővétellel. *Ugrások, taposások:* beugrás és taposás a mélyvízben (növekvő időtartamban); fejesugrás és előkészítő gyakorlatai. A téri tájékozódás, tér- és mélységérzékelés fejlesztése úszó és merülő gyakorlatokkal. Adott úszásnem technikai gyakorlatai koordinációs céllal. Játékos páros és társas vízi feladatok erőfejlesztő céllal. *Vízhez kötött játékok:* Hajóvontatás, siklási és vízbeugrási versengések, víz alatti fogók, játékos úszógyakorlatok; játékos vízi csapatversenyek eszközökkel, vízilabda-, illetve röplabdajellegű labdás játékok, egyéb játékok különféle eszközökkel. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A választott úszástechnikával kapcsolatos fogalmi készlet ismerete, az uszoda élet- és balesetvédelmi ismeretei, önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja, irányítás általi alkalmazkodás.	
Fogalmak	Felfekvés, gyorsúszás, hátúszás, mellúszás, fejesugrás, késleltetés, levegővétel, merülés, mentés, életvédelem, örvény, pánik, félelem, fáradtság

NAT témakör	Foglalkozások alternatív környezetben	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A szabadtéri és természetben űzött mozgásos tevékenységek alapvető egészségvédelmi és környezettudatos szabályai. Az időjárási körülmények hatása a testmozgásra. Mozgástapasztalat néhány szabadidős mozgásrendszerről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az alternatív, szabadidős mozgásformák további megismerése és kipróbálása. A kihívást jelentő, új sportágak révén a mozgás iránti pozitív érzelmi bázis formálása. Az aktív szabad játék, majd a rekreáció a későbbi egészséget fenntartó, fejlesztő funkciójának megalapozása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Ismerkedés újabb alternatív és szabadidős aktivitásokkal, technikai készletükkel, taktikai elemeikkel és szabályaikkal és/vagy az 1- 2. osztályban választottak további gyakorlása **a lehetőségek függvényében**: Szabad, aktív játéktevékenység; szabad mozgás a természetben változatos időjárási körülmények közepette; feladatok és játékok havon és jégen; siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal. Kerékpározás. Egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek. Gyermekjóga gyakorlatok. Az alternatív, szabadidős mozgásos tevékenységekben megvalósítható játékok. A választott mozgásrendszerhez illeszkedő játékok, ügyességi csapatversenyek, házi bajnokságok ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A választott szabadidős mozgásrendszerek elnevezései, alaptechnikai és taktikai elemei, legfontosabb szabályai, KRESZ- alapismeretek, a szabadidős mozgásokhoz tartozó szabályok, eszközök ismerete, a szabadidő- és médiatudatosság. A választás a helyi sajátosságok figyelembe vételével (képesített szakember, felszereltség) a helyi tanterv alapján történik.	
Fogalmak	Rekreáció, szabadidő, játékszervezés, bőrbetegség, kullancs, UV-sugárzás,

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 180 óra**
Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, relaxáció	10 óra
Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
Labdás gyakorlatok	22 óra
Testnevelési és népi játékok Torna	36 óra 12 óra
Dobások, ütések, szökdelések , ugrások	16 óra
Testnevelési játékok, sportjátékok	20 óra
Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
Úszás	36 óra
Foglalkozások alternatív környezetben	5 óra

NAT témakör	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanóra menetét segítő egyszerű alakzatok kialakítása és megtartása. Az alapvető gimnasztikai szakkifejezések ismerete és végrehajtása. A fittség, a higiénia, a baleset- megelőzés és a környezettudatosság területein megszerzett elemi ismeretek.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A testnevelés optimális tanulási környezetének további erősítése. Az elemi kommunikációs szabályok, formák és jelek megszokottá tétele, a testi és lelki egészségért való személyes felelősség tudatosítása. A szervezési feladatok körének bővítése, egyre önállóbbá tétele. Az egészségfejlesztés alapvető területein szerzett ismeretek gyarapítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Térbeli alakzatok és kialakításuk (rendgyakorlatok):* Tér- és távköz, többsoros vonal kialakítása. A tanórai feladat végrehajtásához szükséges egyéb térformák kialakítása. *Gimnasztika:* Nyújtó, erősítő és ernyesztő hatású szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok végrehajtása az ízületi és gerincvédelem szabályainak megfelelően eszköz nélkül és különböző eszközökkel. Játékos gyakorlatsorok zenére. Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban és	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
társakkal végrehajtva eszköz nélkül és különböző eszközöket felhasználva. Tudatos izomfeszítés, nyújtás és ernyesztés, légzőgyakorlatok a bemelegítésben és levezetésben. Tartásos és mozgásos elemek önálló végrehajtása. Keringésfokozó feladatok; zenés gimnasztika fokozódó intenzitással és terjedelemmel; gyermekaerobik gyakorlatsorok erőfejlesztő és aerob állóképesség- fejlesztő jelleggel. Ízületi mozgékonyságfejlesztés, aktív és passzív, dinamikus és statikus nyújtó gyakorlatokkal. Koordinációfejlesztő finommotoros gyakorlatok különféle eszközökkel. Testséma-, tér- és testérzékelés- fejlesztő játékos gyakorlatok. *Játék:* A térbeli tudatosságot, az energiabefektetés tudatosságát és a testtudatot alakító, koordinációfejlesztő szerepjátékok, szabályjátékok és feladatjátékok kreatív, kooperatív, valamint versenyjelleggel. Játékok testtartásjavító feladatokkal. *Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés*: Preventív, szokásjellegű tevékenységformák végzése egyedül, párban és csoportban. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. Egy- egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása a testtartásért felelős főbb izomcsoportokra korrekciós céllal is. Motoros, illetve fittségi tesztek pontosabb végrehajtása. Aktív, mozgásos relaxációs gyakorlatok, a progresszív és az interaktív relaxáció gyakorlatai. Higiéniával és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A bemelegítés és levezetés alapvető szabályainak ismerete. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzői, fontossága, a gerincvédelem szabályai. A szervezet terhelésével, edzésével kapcsolatos elemi ismeretek. Pulzusmérés. A tartásos és mozgásos elemek szakkifejezéseinek bővülése. Higiéniai alapismeretek: a biológiai éréssel járó testi változások alapismeretei. Relaxációs alapismeretek: belső figyelem, önkontroll, testtudat, a feszültségek feloldása. Környezettudatosság: takarékosság, öltözői rend, saját felszerelés és a sporteszközök megóvása. Személyes felelősség: feladatok megindítását és megállítását jelző kommunikációs jelek felismerése és alkalmazása, egészség, sport, életviteli és életmód alapismeretek, biztonság, baleset- megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek.	
Fogalmak	Alakzat, testséma, helyes testtartás, sérülés, megelőzés, tartásos elem, mozgásos elem, stressz, feszültség, életmód, táplálkozás, fittség, edzettség, mozgásintenzitás, hajlékonyság, vélemény.

NAT témakör	Járások, futások, szökdelések, ugrások, függések, támasz és egyensúlygyakorlatok	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások elnevezéseinek, legfontosabb vezető műveleteinek ismerete. Fentiek alkalmazása egyszerű játékhelyzetekben.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A mozgáskoordináció fejlődésével párhuzamosan az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgásformák stabillá és automatizálttá tétele, változó körülmények között is optimális precizitás kialakítása. Az alapvető mozgáskészségek tanulásának folyamatában nagyfokú cselekvésbiztonság kialakítása - lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével. Az egyéni, a páros és a csoportos tanuláshoz szükséges személyes és szociális kompetenciák továbbfejlesztése.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járások, futások, oldalazások, szökdelések és ugrások:* Fordulattal, ritmus- és irányváltással; manipulatív feladatokkal kombinálva; mozgáskapcsolatokban, vonalak, bóják, ugrókötél által meghatározott mozgásútvonalakon; változó magasságú akadályok beiktatásával; különböző ritmusú és tempójú zenére. Szökdelések, el-, fel- és leugrások és érkezések zenére, ritmikusan, áthajtások közben, különböző eszközök segítségével; manipulatív mozgásokkal összekötve. Haladás kiépített, komplex akadálypályán. Három- öt mozgásformából álló helyváltoztató mozgássorok alkotása és végrehajtása zenére is. Menekülés és üldözés különböző tértárgyak, akadályok kerülésével, egyéb taktikai feladatokkal. *Lendítések, körzések*: Különböző testrészekkel különböző iramú és sebességű mozgások közben. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a lendítésekre és körzésekre építve (zenére is). *Hajlítások és nyújtások:* Különböző testhelyzetek kialakítása hajlításokkal és nyújtásokkal az egyéni kreativitást felhasználva. Hajlítások és nyújtások összekapcsolása futásból felugrással, illetve különböző eszközökkel. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a hajlításokra és nyújtásokra építve (zenére is). *Fordítások és fordulatok:* Fordítások különböző helyváltoztató mozgásokhoz kapcsolva. Fél és egész fordulat helyben, ugrással különböző eszközökön is. Fordulatok manipulatív eszközökkel kombinálva. Rövid mozgássorok alkotása és végrehajtása önállóan vagy párban a fordításokra és fordulatokra építve (zenére is). *Tolások, húzások:* Különböző eszközök húzása és tolása egyénileg, párokban és csoportokban fokozódó erőkifejtéssel, különböző eszközökkel és testrészekkel. *Emelések és hordások:* Társemelések és társhordások csoportokban, illetve az egyéni kompetenciáktól függően párokban. Különböző eszközök emelése és hordása az ízület- és gerincvédelem alapelveinek megfelelően. *Függés- és lengésgyakorlatok:* Mászókötélen, mászórúdon, bordásfalon, alacsonygyűrűn, KTK- n, egyéb játszótéri eszközökön az egyéni kompetenciáknak megfelelően. „Vándormászás”. *Egyensúlygyakorlatok:* Különböző testrészeken és testhelyzetekben stabil és labilis felületen, csukott vagy bekötött szemmel. Egyensúlyi helyzetek megtalálása hely- és helyzetváltoztató mozgásokból, illetve manipulatív eszközhasználattal. Társas egyensúlygyakorlatok a közös súlypont megtalálásával. Eszközök egyensúlyban tartása mozgásban különböző testrészekkel, illetve eszközökkel. Egyéb egyensúlygyakorlatok.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Gurulások, átfordulások: Különböző szereken, eszközökön; különböző kiinduló helyzetekből, előzetes és utólagos mozgással, egyensúlygyakorlatokkal, illetve manipulatív mozgásokkal összekapcsolva. Társsal, társakkal tükörképben és azonosan, társon át. *Támaszok:* Haladás kéztámaszos helyzetekben (utánzó mozgásokkal is) komplex akadálypályán, nehezített feltételek mellett. Ugrások, lépegetések kézzel („támlázás") és lábbal különböző támaszhelyzetekben. Elszakadás a talajtól kézzel és/vagy lábbal különböző támaszhelyzetekből. Fel-, le-, átmászások eszközökre nehezített feltételekkel. *A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgásokat alkalmazó játékok:* Szerep-, szabály- és feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok, népi gyermekjátékok a helyváltoztató természetes mozgásformák felhasználásával. Akadályversenyek, különböző magasságú eszközök leküzdésével. A közösség összteljesítményén alapuló versenyjátékok. A saját egyéni teljesítmény túlszárnyalását célzó egyéni versenyek. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A térbeli tudatosság (érzékelés): elhelyezkedés a térben; mozgásirány; a mozgás horizontális síkjai; a mozgás végrehajtásának útvonala; a mozgás kiterjedése. Az energiabefektetés tudatossága: idő, sebesség; erőkifejtés; lefutás. Kapcsolatok, kapcsolódások: testrészekkel; tárgyakkal és/vagy társsal, vagy társakkal. A tematikus területhez kapcsolódó mozgásos feladatok elnevezései. Az egyes mozgások vezető műveleteinek, tanulási szempontjainak fogalmi ismerete.	
Fogalmak	Hely- és helyzetváltoztató mozgás, térérzékelés, testérzékelés, mozgáskapcsolat, mozgásos játék, játékszabály, játékszerep, gyorsaság, állóképesség, erő, akadályverseny.

NAT témakör	Labdás gyakorlatok	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Az eszközök ismerete, balesetmentes használata. A manipulatív alapmozgások vezető műveletei.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A tudatos gyakorlás és a gyakorlás általi fejlődés örömteli megélése során a magabiztosság erősítése. Bátor, sikerorientált tanulási igény megalapozása, ezzel hozzájárulás a szabadidős aktivitások és játéktevékenység mindennapi életben való használatához. A finommotorika fejlesztése – lehetőség szerint – a Kölyökatlétika mozgásanyagának beépítésével.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Dobások (gurítások) és elkapások:* Egy- és kétkezes gurítások és dobások helyből, majd haladásból. Különböző ívben és sebességgel érkező labdák és egyéb eszközök elkapása párban és csoportokban nehezített	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
feltételek mellett. Alsó, felső, mellső dobások párban és csoportokban különböző erővel, irányba és távolságra *haladó mozgás közben*. Gurítások, dobások és elkapások egyszerű cselekkel és egyéb feladatokkal kombinálva. Labdaátadások játékhelyzetekben. Kapura dobások talajról. Páros és hármas kapcsolatok kialakítása játékhelyzetekben. *Rúgások, labdaátvételek lábbal:* Labdás koordinációs gyakorlatok labdavezetéssel különböző alakzatokban. Labdavezetés- és labdakontroll- gyakorlatok váltakozó sebességgel és/vagy irányban társak között mindkét láb használatával. Belső csüd, teli csüd, teljes csüd, külső csüd használata feladatmegoldásoknál. „Dekázás" mindkét láb használatával. Rúgások a lábfej különböző részeivel helyből, mozgásból. Játékos passzgyakorlatok. Kézből rúgásfeladatok meghatározott célra, távolságra „dropból" is próbálkozva. *Labdavezetések kézzel:* A társsal azonosan, illetve tükörképben; váltakozó irányban, sebességgel, akadályok felhasználásával; kreatív feladatalkotással; labdadobással, gurítással kombinálva egyénileg, párban és csoportban; csoportos labdavezetéses feladatok. *Ütések testrésszel és eszközzel:* Puha labda és léggömb ütése testrésszel, rövid és hosszú nyelű ütővel különböző célfelületekre, távolságokra és magasságokra; háló (zsinór) fölött különböző magasságban és ívben a vizuális kontroll csökkentésével; egyénileg, párban és csoportban, tükörképben és azonosan. Ütések tenyeres és fonák mozgásmintával; szervaszerűen. *A manipulatív természetes mozgásformák gyakorlása játékban* Szabály- és feladatjátékok, sportjáték- előkészítő kisjátékok, alkotó és kooperatív játékok. Népi gyermekjátékok. A manipulatív mozgásokat alkalmazó, pontosságra, csökkenő hibaszázalékra, növekvő sikerességre, kreatív eszközhasználatra irányuló egyéni, páros és csoportos versenyek. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Bonyolultabb játékfeladatok által megkövetelt, szabályok szerinti eszközhasználat. A manipulatív eszközhasználati technikák vezető műveletei. Térbeli és energiabefektetésbeli ismeretek az eszközhasználattal összefüggésben. Az eszközkezelés lehetőségeinek megkülönböztetése. A játékfeladat által megkövetelt szabályok szerinti eszközhasználat ismerete.	
Fogalmak	Alkalmazkodás, akarat, sporteszköz, használati szabály, lábfej, tenyeres,

NAT témakör	**Testnevelési és népi játékok** **Torna**	**36 óra** **12 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A tanult tornaelemek, táncmozdulatok felismerése, végrehajtása. Egyszerű, 2□4 mozgásformák összekapcsolása, esztétikus végrehajtás mellett. Nyújtott karú támaszhelyzetek. Eredményes mászókulcsolás. Magabiztos statikus és dinamikus egyensúlyi helyzetek. Egyszerű tánclépésekkel, a zene ritmusára a tanár, a pár, a társak mozgásának többnyire sikeres követése.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A felelősségteljes gyakorlás révén az önálló tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése. A tornajellegű feladatok kombinált megoldásával a testérzékelés, a tér-, izom- és egyensúlyérzékelés továbbfejlesztése. A torna- és a táncelemek gyakorlásával hozzájárulás a relatív erő- és a ritmusképesség fejlődéséhez. Az esztétikus mozgásvégrehajtás rögzítése. Ösztönzés az együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Torna:* Torna- előkészítő mozgásanyag. Talajgyakorlatok (gurulóátfordulás előre és hátra az egyéni kompetenciákhoz illeszkedő nehézséggel - különböző kiinduló helyzetből, repülési fázissal, szerekre, párban, csoportban; fellendülési kísérletek segítségadással vagy nélküle kézállásba; kézenátfordulás oldalt, emelés zsugorfejállásba; felugrás kéztámasszal különböző szerekre; támaszugrások az egyéni kompetenciákhoz igazodva talajról, ugródeszkáról. 3- 6 mozgásforma kapcsolatában tornagyakorlatok önálló alkotása és végrehajtása egyénileg és párokban; kötél- mászókulcsolással (3 ütemű mászás); gyermek aerobikgyakorlatok. *Tornához kapcsolódó játékok, versenyek, bemutatók:* Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok tornajellegű mozgásformák illesztésével. Kreativitásra, esztétikumra és mozgáspontosságra épülő egyszerű tornabemutatók. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A tornamozgások megnevezése, torna és testnevelés megkülönböztetése. Baleset- és sérülésveszélyes helyzetek elkerülésének módjai, a személyes teljesítőképesség határai átlépésével kapcsolatos kockázatok létezésének.	
Fogalmak	Gurulás, fellendülés, kéztámasz, spicc, egyensúlygyakorlat, tornaelem, alátámasztási pont,

NAT témakör	**Dobások, ütések, szökdelések , ugrások**	**16 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású mozgások többször rövid ideig történő fenntartása játékos, változó körülmények között, illetve játékban. Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A futó-, ugró- és dobóiskola alapgyakorlatainak fokozódó pontosságú végrehajtása. Idő-, és tempóérzékelésen alapuló tartós futások gyakorlása. A mozdulat- és reakciógyorsaság, az aerob képességek és a törzs- és ízületi stabilizáció fejlesztése. Az atlétikai jellegű alapmozgások tanulása iránti motiváció erősítése a mozgások pontosságra törekvő, változatos gyakorlásával. Az önértékelés további erősítése. A testséma, a testtudat, a figyelem összpontosításának és a figyelem rugalmasságának fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Járás- és futás mozgásformái:* egyenletes és változó, illetve váltakozó ritmussal, sebességgel, erőkifejtéssel, lépéstávolsággal és/vagy lépésfrekvenciával; komplex akadálypályán; vágtafutás; tartós futás különböző terepeken; rajtgyakorlatok és a guggolórajt. *Ugrások és szökdelések ugrásformái:* Ugróiskolai gyakorlatok, sorozatszökdelések az ugrástávolság és - magasság változtatásával, páros és egylábon, különböző síkokban; távolugrás- kísérletek elugrósávból guggoló- és/vagy lépőtechnikával; magasugrás- kísérletek átlépő technikával; komplex futó- és ugróiskolai gyakorlatvariációk. *Dobások mozgásformái:* Egy- és kétkezes hajító-, lökő- és vetőmozdulatok célra, változó távolságra, különböző kiinduló helyzetekből. A forgómozgások előkészítő gyakorlatai. Hajítómozgások 3 lépéses dobóritmusban. *Az atlétikai jellegű mozgások alkalmazása játékokban és a Kölyökatlétika versenyrendszerében:* A Kölyökatlétika mozgásrendszerére épített szabályjátékok, feladatjátékok, kreatív és kooperatív játékok, önálló, páros és csoportos ugróiskolai gyakorlatsorok, játékok alkotása. A Kölyökatlétika eszközkészletének sokoldalú felhasználása kontrollált csapatversenyek formájában. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az energia- befektetés tudatosságának összetevői. A futó-, ugró- és dobófeladatokhoz tartozó mozgások megnevezései, a tanult mozgások vezető műveletei, idő- és távolságmérés, atlétikai eszközök elnevezései. A Kölyökatlétikai versenyforma ismerete, az egyéni szerepvállalás fontossága a csapat eredményessége érdekében. Közös szervezés, egymás teljesítményének értékelése és elfogadása	
Fogalmak	Futó-, ugró- és dobóiskola, váltott lábú szökdelés, váltás, gát, forgás, dobóritmus, sarok- talpgördülés

NAT témakör	**Testnevelési játékok, sportjátékok**	**20 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Tapasztalat a manipulatív természetes mozgásformák gyakorló- és feladathelyzetben történő alkalmazásáról. Motivált tanulás a játék folyamatában. Összjáték- tapasztalatok az egyszerű támadó és védő helyzetekről. A sportszerű viselkedés jellemzőinek ismerete.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	A sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásával hozzájárulás a taktikai gondolkodás fejlődéséhez. A közös játékfeladatok során a csapatérdek hangsúlyos megjelenítése az egyéni érdekkel szemben. A játéktevékenység során kialakuló döntéshelyzetek során a célszerű mozgásválasz megtalálása. A szabadidő aktív közösségi játékkal történő kitöltése igényének megerősítése. A tevékenységek során az énközpontúság csökkentése, ezáltal a taktikai gondolkodás további fejlesztése, az egyén csapathoz való pozitív viszonyának további megerősítése.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Általános technikai és taktikai tartalmak*: Támadó és védő feladatok terület- és emberfogással kisjátékok közben; páros cselezési feladatok, testcsel labdavezetéssel, játékos passzgyakorlatok; passzgyakorlatok labdavezetéssel kombinálva 1:1, 2:1, 3:1 ellen. *Minikosárlabda:* Kosárra dobási kísérletek helyből, büntetődobás alacsony palánkra; megindulás, megállás, sarkazás a kosárlabdában. *Miniröplabda:* Kosárérintés és alkarérintés, alsó egyenes nyitás puha labdákkal, léggömbbel egyénileg, párokban, csoportokban. *Labdarúgás:* Rúgások kapura és társhoz belsővel, belső csüddel, teljes csüddel, labdaátvételek; labdakontroll- gyakorlatok, lövő- és testcselek nehezedő feltételek mellett. A kispályás labdarúgás szabályainak alkalmazása 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban. A felállási forma alkalmazása Területnyitás támadásban. Területszűkítés védekezésben. Kapusok szerepe védekezésben, támadásban. *Szivacskézilabda:* Kapura dobási kísérletek helyből, nekifutásból, páros lefutásból. Passzgyakorlatok. Ismerkedés a kapusjátékkal. *Sportjáték- előkészítő (kis)játékok:* Létszámazonos (1:1; 2:2; 3:3; 4:4 ellen), létszámfölényes helyzetekben (2:1, 3:1, 4:1, 4:2 ellen) labdarúgás, szivacskézilabda, minikosárlabda (streetball) jelleggel; kis létszámú cicajátékok labdarúgás-, kézilabda-, kosárlabda jelleggel, fokozatos szabálybevezetéssel; területfoglaló, menekülő- üldöző taktikai játékok; palánkkosárlabda, miniröplabda, vonaljátékok, (kooperatív) zsinórlabda, átfutós röplabda puha labdákkal; sportjátékok rögtönzött mérkőzései kis létszámú csapatokkal, egyszerűsített szabályokkal. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Kommunikációs formák és jelek felismerése a csapatjáték során. A kisjátékokhoz szükséges sportági alapszabályok ismerete. Törekvés a társas szabályok betartására. A sportszerű viselkedést igénylő helyzetek felismerése.	
Fogalmak	Labdaív, területvédés, cselezés, emberfogás, területfoglalás, technikai végrehajtás, taktikai gondolkodás, kooperatív játék, labdabirtoklás, emberelőny, esélykiegyenlítés, győzelem, vereség.

NAT témakör	Küzdőfeladatok és játékok	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Elemi eséstechnikák ismerete, balesetmentes végrehajtása. A támadó- és védőmozgások során az ellenfél mozgásaihoz való igazodás próbálkozások.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az önvédelmi és küzdő feladatok során az önvédelem szerepének tudatosítása a mindennapokban. Az önfegyelem és önszabályozás továbbfejlesztése. A sportszerű küzdés iránti igény erősítése. A sportszerű küzdések, együttműködő feladatok végrehajtása során a társak tiszteletének erősítése. A taktikai gondolkodás egyre gyakoribb összekapcsolása a mozgásvégrehajtással.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *A küzdőjátékok előkészítésének gyakorlata:* Tolások és húzások a testi erő kihasználásával. Társas egyensúly- kibillentő gyakorlatok. Szabadulás fogásokból, birkózó jellegű küzdelmek (grundbirkózás), esések és tompításaik előre, hátra, oldalra, le, át, gurulások tompítása. *Küzdőjátékok:* Szabály- és feladatjátékok önvédelmi, illetve küzdőelemekkel, küzdőjátékok, játékok kooperatív erőfejlesztő tartalommal, páros és csoportos kötélhúzó versenyek, páros küzdések. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A mozgásos feladatok végrehajtásának vezető műveletei, a gyakorlatok fogalmi készlete, a küzdés baleset- megelőzési és szabályrendszere, a sportszerű küzdés rítusa, önvédelmi alapismeretek a mindennapokban.	
Fogalmak	Tompítás, grundbirkózás, judo, cselgáncs, esés, karate, boksz, önvédelem, menekülés, szabadítás, feszítés, dobás, kiemelés, kitolás, agresszivitás, tisztelet, önszabályozás

NAT témakör	Úszás	36 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A gyorsúszás vagy hátúszás közül egy úszásnem választása. Az uszodában szükséges magatartási, higiéniai és balesetvédelmi szabályrendszer tudatosítása, a személyes felelősség kialakítása és az uszodai szabályok betartása. Egy úszásnem (gyorsúszás vagy hátúszás) technikájának rögzítése.	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
időkeretet, a fennmaradó órákat a többi tematikai egység időkeretének bővítésére kell MOZGÁSMŰVELTSÉG A vízhez szoktatás gyakorlatai, a vizes környezet balesetvédelmi és higiéniai rendszabályai. Vízbiztonság, siklás hason és háton. Tudatos levegővétel az úszás rávezető gyakorlataiban. Hátúszás Szárazföldi rávezető gyakorlatok (karmunka, lábmunka). *Feladatok háton:* felfekvés a hátra kapaszkodással, fejbeállítás, csípőemelés; háton lebegés segítséggel és önállóan; felfekvés hátra segítséggel és önállóan; lebegés háton önállóan; lebegés és siklás háton. *Hátúszás lábtempó:* siklás háton; hátúszó lábtempó úszólappal és labdával; hátúszó lábtempó, segítséggel; hátúszás lábtempó segítséggel és önállóan; háton lebegés, siklás és a hátúszás lábtempó összekapcsolása; hátúszás lábmunka önálló gyakorlása. *Hátúszás kartempó:* hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magastartásból; egykaros hátúszás- kísérletek, a levegővétel. *Hátúszás kar- és lábtempó összhangjának megteremtése:* hátúszás lábtempó, késleltetett kartempó; hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai. Gyorsúszás Szárazföldi rávezető gyakorlatok (karmunka, lábmunka. légvétel, ritmus) *Gyorsúszás lábtempó:* siklás hason; gyorsúszás lábtempó korlátnál és önállóan eszközök felhasználásával is; gyorsúszás lábtempóval. *Gyorsúszás kartempó:* gyorsúszás kartempó járásban; gyorsúszás kartempó járásban egy karral végzett kartempóval; egykaros úszások gyorsúszásban. *Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése:* gyorsúszás technikai feladatok; gyorsúszás kar- és lábtempó gyakorlása. *Gyorsúszás levegővétele:* a gyorsúszás levegővétele „hátrafordulással”; gyorsúszás levegővétel gyakorlása járás közben; a gyorsúszás kartempó és a levegővétel összekapcsolása. *Úszások a mélyvízben:* gyorsúszás karral- lábbal; gyorsúszás karral- lábbal, hátrafordulásos levegővétellel; úszás szabadon. *Ugrások, taposások:* beugrás és taposás a mélyvízben (növekvő időtartamban); fejesugrás és előkészítő gyakorlatai. A téri tájékozódás, tér- és mélységérzékelés fejlesztése úszó és merülő gyakorlatokkal. Adott úszásnem technikai gyakorlatai koordinációs céllal. Játékos páros és társas vízi feladatok erőfejlesztő céllal. *Vízhez kötött játékok:* Hajóvontatás, siklási és vízbeugrási versengések, víz alatti fogók, játékos úszógyakorlatok; játékos vízi csapatversenyek eszközökkel, vízilabda-, illetve röplabdajellegű labdás játékok, egyéb játékok különféle eszközökkel. ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A választott úszástechnikával kapcsolatos fogalmi készlet ismerete, az uszoda élet- és balesetvédelmi ismeretei, önbizalom és bizalom mások iránt, az úszástanulással, vízben mozgással kapcsolatos érzések kommunikációja, irányítás általi alkalmazkodás.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Fogalmak	Felfekvés, gyorsúszás, hátúszás, fejesugrás, késleltetés, levegővétel, merülés, mentés, életvédelem, örvény, pánik, félelem, fáradtság.

NAT témakör	Foglalkozások alternatív környezetben	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	A szabadtéri és természetben űzött mozgásos tevékenységek alapvető egészségvédelmi és környezettudatos szabályai. Az időjárási körülmények hatása a testmozgásra. Mozgástapasztalat néhány szabadidős mozgásrendszerről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló	Az alternatív, szabadidős mozgásformák további megismerése és kipróbálása. A kihívást jelentő, új sportágak révén a mozgás iránti pozitív érzelmi bázis formálása. Az aktív szabad játék, majd a rekreáció a későbbi egészséget fenntartó, fejlesztő funkciójának megalapozása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
MOZGÁSMŰVELTSÉG *Ismerkedés újabb alternatív és szabadidős aktivitásokkal, technikai készletükkel, taktikai elemeikkel és szabályaikkal és/vagy az 1- 2. osztályban választottak további gyakorlása* ***a lehetőségek függvényében****:* Szabad, aktív játéktevékenység; szabad mozgás a természetben változatos időjárási körülmények közepette; feladatok és játékok havon és jégen; siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal. Kerékpározás. Egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek. Gyermekjóga gyakorlatok. *Az alternatív, szabadidős mozgásos tevékenységekben megvalósítható játékok.* A választott mozgásrendszerhez illeszkedő játékok, ügyességi csapatversenyek, házi bajnokságok ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A választott szabadidős mozgásrendszerek elnevezései, alaptechnikai és taktikai elemei, legfontosabb szabályai, KRESZ- alapismeretek, a szabadidős mozgásokhoz tartozó szabályok, eszközök ismerete, a szabadidő- és médiatudatosság.	
Fogalmak	Rekreáció, szabadidő, játékszervezés, bőrbetegség, kullancs, UV-sugárzás,

Digitális kultúra

Évfolyam	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1. évfolyam	**1**	**36**
2. évfolyam	**1**	**36**
3. évfolyam emelt óraszámú ének-zene osztály	**1**	**36**
3. évfolyam emelt óraszámú informatika osztály	**2**	**72**
4. évfolyam emelt óraszámú ének-zene osztály	**1**	**36**
4. évfolyam emelt óraszámú informatika osztály	**2**	**72**

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	**1. évf. heti 1 órára**	**2. évf. heti 1 órára**	**3. évf. heti 1 órára**	**3. évf. heti 2 órára**	**4. évf. heti 1 órára**	**4. évf. heti 2 órára**
A digitális világ körülöttünk	5	3	3	6	3	6
A digitális eszközök használata	10	7	7	14	5	10
Alkotás digitális eszközökkel	11	9	9	18	10	20
Információszerzés az e-Világban	-	4	4	8	3	6
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	-	3	3	6	3	6
A robotika és a kódolás alapjai	8	8	8	16	10	20
Ismétlés, számonkérés	2	2	2	4	2	4
Éves óraszám:	36	36	36	72	36	72

1.évfolyam
Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	Óraszám: 36 óra
A digitális világ körülöttünk	5 óra
A digitális eszközök használata	10 óra
Alkotás digitális eszközökkel	11 óra
A robotika és a kódolás alapjai	8 óra
Ismétlés, számonkérés	2 óra

Tematikai egység/Fejlesztési cél	**A digitális világ körülöttünk**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
A digitális környezet elemeinek megnevezése Digitális tananyagok, gyermekeknek készült alkalmazások használata Programok indítása, futtatása, a menüpontok felfedezése és használata Egyszerű, készségfejlesztő szoftverek megismerése, didaktikai célú játékok, oktatóprogramok használata Gyakorlás az ismert alkalmazásokkal	Ismerkedés az adott digitális környezettel A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás ismert programokon keresztül Alkalmazások kezelésének megismerése.
Fogalmak	internet, számítógép, információ, program,

Tematikai egység/Fejlesztési cél	**A digitális eszközök használata**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez Magabiztosan kezeli az egeret	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Az alkalmazói környezet használata. egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Digitális eszközök használata Problémamegoldás digitális eszközzel Digitális eszközök védelme Ötletek gyűjtése az önálló információszerzéshez. Az adatok csoportosítása, válogatása, rendezése. Adatkeresés, információgyűjtés a rendelkezésre álló adathalmazból.	Digitális eszközök rendeltetésszerű használata Balesetvédelem fontossága Adatok csoportosítása, értelmezése
Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Alkotás digitális eszközökkel	11 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű, rajzos dokumentumok készít, Elmélyülten dolgozik digitális környezetben.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az adott célnak megfelelő digitális produktum létrehozása önállóan Rajzoló program alapszintű kezelése: a legfontosabb elemek, funkciók megismerése, kiválasztása. Kreatív alkotás a számítógéppel: egyszerű rajzos dokumentumok készítése, „kép- és betűnyomdák” segítségével. Az iskolai és mindennapi élethez kapcsolódó tematikus rajzok, szövegek készítése. A dokumentumok mentése és nyomtatása segítséggel.	Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése. A rajzeszközök megfelelő használata A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata
Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás

NAT témakör	A robotika és a kódolás alapjai	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a	Alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során	

nevelési-oktatási szakasz végére:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A számítógépes problémamegoldás tervezésének, megvalósításának alapjai. Algoritmusok megismerése. Mindennapi tevékenységek algoritmizálható részeinek megfogalmazása. Egyszerű fejlesztőrendszer használata. Hétköznapi modellek tanulmányozása

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Információgyűjtés változatos forrásokból. Az információ kifejezése többféle módon: beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel, mozgással stb. A pedagógus által felvetett problémához gyűjtőmunka: Milyen informatikai eszközt érdemes használni? Megoldási terv készítése segítséggel. A terv és a megvalósítás összehasonlítása. A mindennapi élet algoritmusainak felismerése, megfogalmazása, egyszerű lejegyzése és/vagy eljátszása. („Robotjátékok”) Egyes algoritmusok kipróbálása, az utasítások változtatásának megfigyelése. Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal	Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása Útvonaltervezés
Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot

2.évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Óraszám: 36 óra
A digitális világ körülöttünk	3 óra
A digitális eszközök használata	7 óra
Alkotás digitális eszközökkel	9 óra
Információszerzés az e-Világban	4 óra
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	3 óra
A robotika és a kódolás alapjai	8 óra
Ismétlés, számonkérés	2 óra

NAT témakör	A digitális világ körülöttünk	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Digitális környezet, a számítógéppel való interaktív kapcsolattartás, kommunikáció fejlesztése	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A digitális környezet elemeinek megnevezése, használata Digitális tananyagok, gyermekeknek készült alkalmazások használata Programok indítása, futtatása, a menüpontok felfedezése és használata Egyszerű, készségfejlesztő szoftverek megismerése, didaktikai célú játékok, oktatóprogramok használata Gyakorlás az ismert alkalmazásokkal A hálózati bejelentkezés gyakorlása.	Ismerkedés az adott digitális környezettel A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás ismert programokon keresztül Alkalmazások kezelésének megismerése.
Fogalmak	internet, számítógép, információ, program,

NAT témakör	A digitális eszközök használata	7 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;	

nevelési-oktatási szakasz végére:	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Az alkalmazói környezet használata. Ismerkedés néhány közhasznú információforrással.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális eszközök használata Problémamegoldás digitális eszközzel Digitális eszközök védelme Ötletek gyűjtése az önálló információszerzéshez. Az adatok csoportosítása, válogatása, rendezése. Adatkeresés, információgyűjtés a rendelkezésre álló adathalmazból.	Digitális eszközök rendeltetésszerű használata Balesetvédelem fontossága Adatok csoportosítása, értelmezése
Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet

NAT témakör	**Alkotás digitális eszközökkel**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű, rajzos dokumentumok készítése. Elmélyülten dolgozik digitális környezetben.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az adott célnak megfelelő digitális produktum létrehozása önállóan Rajzoló program alapszintű kezelése: a legfontosabb elemek, funkciók megismerése, kiválasztása. Kreatív alkotás a számítógéppel: egyszerű rajzos dokumentumok készítése, „kép- és betűnyomdák” segítségével. Az iskolai és mindennapi élethez kapcsolódó tematikus rajzok, szövegek készítése. A dokumentumok mentése és nyomtatása segítséggel.	Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése. A rajzeszközök megfelelő használata A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata
Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás

NAT témakör	**Információszerzés az e-Világban**	**4 óra**

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Információk hatékony keresésének megismerése A digitális média lehetőségeinek megismerése

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Adatok gyűjtése az interneten Elmélyülten dolgozik digitális környezetben Népszerű, gyerekeknek szóló honlapok közös meglátogatása.	Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete Alkalmazói készségek fejlesztése Irányított információkeresés
Fogalmak	böngészőprogram, keresés, kulcsszó

NAT témakör	**Védekezés a digitális világ veszélyei ellen**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Felkészítés a személyes információk használatára Az elektronikus ügyintézés, vásárlás feltételeinek és biztonságának alapszintű megismerése	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Elmélyülten dolgozik digitális környezetben Szituációs játékok adatgyűjtésre és - közlésre. Mit adhatunk meg és mit nem az interneten? Az online zaklatás felismerése, segítségkérés Szituációs játék és vita az internethasználat illemtanáról, jó és rossz példák gyűjtése.	Alkalmazói készségek fejlesztése A személyi információk és személyes adatok fogalmának megismerése A netikett alapjainak megismerése
Fogalmak	internetes zaklatás, internet-, játékfüggőség, személyes adat

NAT témakör	A robotika és a kódolás alapjai	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez o alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A számítógépes problémamegoldás tervezésének, megvalósításának alapjai. Algoritmusok megismerése. Mindennapi tevékenységek algoritmizálható részeinek megfogalmazása. Egyszerű fejlesztőrendszer használata. Hétköznapi modellek tanulmányozása	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Információgyűjtés változatos forrásokból. Az információ kifejezése többféle módon: beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel, mozgással stb. Ismert folyamatok, cselekvések lépésekre bontása, egyszerű lejegyzetelése szöveggel, rajzzal. A pedagógus által felvetett problémához gyűjtőmunka: Milyen informatikai eszközt érdemes használni? Megoldási terv készítése segítséggel. A terv és a megvalósítás összehasonlítása. A mindennapi élet algoritmusainak felismerése, megfogalmazása, egyszerű lejegyzése és/vagy eljátszása. („Robotjátékok”) Egyes algoritmusok kipróbálása, az utasítások változtatásának megfigyelése. Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal	Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése. Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása Útvonaltervezés
Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot

3.évfolyam emelt óraszámú ének-zene osztály

Témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Óraszám: 36 óra
A digitális világ körülöttünk	3 óra
A digitális eszközök használata	7 óra
Alkotás digitális eszközökkel	9 óra
Információszerzés az e-Világban	4 óra
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	3 óra
A robotika és a kódolás alapjai	8 óra
Ismétlés, számonkérés	2 óra

NAT témakör	A digitális világ körülöttünk	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez Társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; o kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. o ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során	A digitális környezet elemeinek megnevezése Az online és az offline környezet összehasonlítása A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata	

Fogalmak	internet, számítógép, információ, program, keresés, oktatóprogram, adatok, tárolás

NAT témakör	**A digitális eszközök használata**	**7 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; o a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; o egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz; o közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével Érvelés a tudatos digitáliseszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen Beállítások elvégzése digitális eszközökön	Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete Digitális eszközök használata Digitális eszközök védelme Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei Problémamegoldás digitális eszközzel A digitális eszköz használatának korlátai Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen

Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet, tablet, okostelefon, digitális kamera, projektor, beállítások, menü, mentés

NAT témakör	**Alkotás digitális eszközökkel**	**9 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz,	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;	

hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat; o társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre o egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül Az adott alkalmazás beállításainak használata Az elkészült alkotások mentése Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitáliseszköz-használattal kapcsolatban	Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása

Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás, szerkesztés, visszavonás

NAT témakör	**Információszerzés az e-Világban**	**4 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt. o kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; o információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban Információkeresés kulcsszavak segítségével Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban	Alkalmazói készségek fejlesztése Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban

Fogalmak	böngészőprogram, keresés, kulcsszó, adat, grafikon, címsor, weboldal, találat, álhír

NAT témakör	**Védekezés a digitális világ veszélyei ellen**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; o ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; o ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; o közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitáliseszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban	A személyes adat fogalmának értelmezése Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása Az online függőség jellemzőinek ismerete Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban A személyes adatok védelme A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

Fogalmak	internetes zaklatás, internet-, játékfüggőség, személyes adat, jelszó, információ, blokkolás

NAT témakör	**A robotika és a kódolás alapjai**	**8 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek; o eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat; o alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja; o felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; o egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; o feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; o a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival; o adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán Algofejtörők megoldása modell segítségével A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal A robot mozgásának elemzése Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban Önálló történetek kódolása robot segítségével	Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása Algoritmusok összehasonlítása, elemzése Algoritmus lépésekre bontása Algoritmus kiválasztása Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal Adott problémához algoritmus választása A robotok szerepének bemutatása Kódolás tevékenységgel Kódolás grafikus felületen
Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot, eseménysor, kód, kódolás, végrehajtás, utasítás

3. évfolyam emelt óraszámú informatika osztály

Témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Óraszám: 72 óra
A digitális világ körülöttünk	6 óra
A digitális eszközök használata	14 óra
Alkotás digitális eszközökkel	18 óra
Információszerzés az e-Világban	8 óra
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	6 óra
A robotika és a kódolás alapjai	16 óra
Ismétlés, számonkérés	4 óra

NAT témakör	**A digitális világ körülöttünk**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez Társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; o kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. o ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata	A digitális környezet elemeinek megnevezése Az online és az offline környezet összehasonlítása A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata
Fogalmak	internet, számítógép, információ, program, keresés, oktatóprogram, adatok, tárolás

NAT témakör	A digitális eszközök használata	14 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; o a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; o egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz; o közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével Érvelés a tudatos digitáliseszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen Beállítások elvégzése digitális eszközökön	Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete Digitális eszközök használata Digitális eszközök védelme Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei Problémamegoldás digitális eszközzel A digitális eszköz használatának korlátai Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet, tablet, okostelefon, digitális kamera, projektor, beállítások, menü, mentés

NAT témakör	Alkotás digitális eszközökkel	18 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat; o társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre o egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül Az adott alkalmazás beállításainak használata Az elkészült alkotások mentése Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitáliseszköz-használattal kapcsolatban	Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása
Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás, szerkesztés, visszavonás

NAT témakör	Információszerzés az e-Világban	8 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt. o kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; o információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban Információkeresés kulcsszavak segítségével Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján	Alkalmazói készségek fejlesztése Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban

Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban	Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban
Fogalmak	böngészőprogram, keresés, kulcsszó, adat, grafikon, címsor, weboldal, találat, álhír

NAT témakör	**Védekezés a digitális világ veszélyei ellen**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; o ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; o ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; o közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitáliseszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban	A személyes adat fogalmának értelmezése Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása Az online függőség jellemzőinek ismerete Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban A személyes adatok védelme A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei
Fogalmak	internetes zaklatás, internet-, játékfüggőség, személyes adat, jelszó, információ, blokkolás

NAT témakör	**A robotika és a kódolás alapjai**	**16 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;	

nevelési-oktatási szakasz végére:	○ eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat; ○ alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja; ○ felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; ○ egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; ○ feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; ○ a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival; ○ adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán Algofejtörők megoldása modell segítségével A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal A robot mozgásának elemzése Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban Önálló történetek kódolása robot segítségével	Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása Algoritmusok összehasonlítása, elemzése Algoritmus lépésekre bontása Algoritmus kiválasztása Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal Adott problémához algoritmus választása A robotok szerepének bemutatása Kódolás tevékenységgel Kódolás grafikus felületen
Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot, eseménysor, kód, kódolás, végrehajtás, utasítás

4.évfolyam emelt óraszámú ének-zene osztály

Témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Óraszám: 36 óra
A digitális világ körülöttünk	3 óra
A digitális eszközök használata	5 óra
Alkotás digitális eszközökkel	10 óra
Információszerzés az e-Világban	3 óra
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	3 óra
A robotika és a kódolás alapjai	10 óra
Ismétlés, számonkérés	2 óra

NAT témakör	A digitális világ körülöttünk	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez o társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; o kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. o ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet. o önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során	A digitális környezet elemeinek megnevezése Az online és az offline környezet összehasonlítása A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata	
Fogalmak	internet, számítógép, információ, program, keresés, oktatóprogram, adatok, tárolás

NAT témakör	**A digitális eszközök használata**	**5 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; o a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; o egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz; o közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével Érvelés a tudatos digitáliseszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen Beállítások elvégzése digitális eszközökön Néhány digitális eszköz kezelőszerveinek megnevezése, bemutatása és biztonságos használata Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett	Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete Digitális eszközök használata Digitális eszközök védelme Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei Problémamegoldás digitális eszközzel A digitális eszköz használatának korlátai Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet, tablet, okostelefon, digitális kamera, projektor, beállítások, menü, mentés

NAT témakör	**Alkotás digitális eszközökkel**	**10 óra**
A témakör tanulása	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;	

hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat; o társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre o egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít. o adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; o egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül Az adott alkalmazás beállításainak használata Az elkészült alkotások mentése Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitáliseszköz-használattal kapcsolatban	Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása
Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás, szerkesztés, visszavonás

NAT témakör	**Információszerzés az e-Világban**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.	
A témakör tanulása	o információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.	

eredményeként a tanuló:	o kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; o információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására; o állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során; o képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban Információkeresés kulcsszavak segítségével Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban	Alkalmazói készségek fejlesztése Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban

Fogalmak	böngészőprogram, keresés, kulcsszó, adat, grafikon, címsor, weboldal, találat, álhír

NAT témakör	**Védekezés a digitális világ veszélyei ellen**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; o ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; o ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; o közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**

Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitáliseszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban	A személyes adat fogalmának értelmezése Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása Az online függőség jellemzőinek ismerete Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban A személyes adatok védelme A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei
Fogalmak	internetes zaklatás, internet-, játékfüggőség, személyes adat, jelszó, információ, blokkolás

NAT témakör	**A robotika és a kódolás alapjai**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	○ elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; ○ kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek; ○ eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat; ○ alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	○ értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja; ○ felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; ○ egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; ○ feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; ○ a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival; ○ adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán Algofejtörők megoldása modell segítségével A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal A robot mozgásának elemzése Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban Önálló történetek kódolása robot segítségével	Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása Algoritmusok összehasonlítása, elemzése Algoritmus lépésekre bontása Algoritmus kiválasztása Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal Adott problémához algoritmus választása A robotok szerepének bemutatása Kódolás tevékenységgel Kódolás grafikus felületen
Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot, eseménysor, kód, kódolás, végrehajtás, utasítás

4. évfolyam emelt óraszámú informatika osztály

Témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Óraszám: 72 óra
A digitális világ körülöttünk	6 óra
A digitális eszközök használata	10 óra
Alkotás digitális eszközökkel	20 óra
Információszerzés az e-Világban	6 óra
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	6 óra
A robotika és a kódolás alapjai	20 óra
Ismétlés, számonkérés	4 óra

NAT témakör	**A digitális világ körülöttünk**	**6 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	Elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez Társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; o kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. o ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet. o önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkcióik körülírása Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása Más tantárgyak tanulásakor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során	A digitális környezet elemeinek megnevezése Az online és az offline környezet összehasonlítása A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata	
Fogalmak	internet, számítógép, információ, program, keresés, oktatóprogram, adatok, tárolás

NAT témakör	**A digitális eszközök használata**	**10 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; o a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; o egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz; o közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével Érvelés a tudatos digitáliseszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen Beállítások elvégzése digitális eszközökön Néhány digitális eszköz kezelőszerveinek megnevezése, bemutatása és biztonságos használata Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett	Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete Digitális eszközök használata Digitális eszközök védelme Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei Problémamegoldás digitális eszközzel A digitális eszköz használatának korlátai Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
Fogalmak	digitális eszköz, számítógép, monitor, egér, billentyűzet, tablet, okostelefon, digitális kamera, projektor, beállítások, menü, mentés

NAT témakör	Alkotás digitális eszközökkel	20 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat; o társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre o egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít. o adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; o egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül Az adott alkalmazás beállításainak használata Az elkészült alkotások mentése Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitáliseszköz-használattal kapcsolatban	Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása
Fogalmak	rajzolóprogram, rajzeszköz, program, alkalmazás, menü, mentés másként, megnyitás, szerkesztés, visszavonás

NAT témakör	Információszerzés az e-Világban	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt. o kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; o információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására; o állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során; o képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban Információkeresés kulcsszavak segítségével Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban	Alkalmazói készségek fejlesztése Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban

Fogalmak	böngészőprogram, keresés, kulcsszó, adat, grafikon, címsor, weboldal, találat, álhír

NAT témakör	Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	6 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; o ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;	

	o ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; o közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitáliseszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban	A személyes adat fogalmának értelmezése Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása Az online függőség jellemzőinek ismerete Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban A személyes adatok védelme A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

Fogalmak	internetes zaklatás, internet-, játékfüggőség, személyes adat, jelszó, információ, blokkolás

NAT témakör	**A robotika és a kódolás alapjai**	**20 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	o elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; o kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek; o eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat; o alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	o értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja; o felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; o egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; o feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; o a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;	

	○ adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán Algofejtörők megoldása modell segítségével A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal A robot mozgásának elemzése Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban Önálló történetek kódolása robot segítségével	Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása Algoritmusok összehasonlítása, elemzése Algoritmus lépésekre bontása Algoritmus kiválasztása Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal Adott problémához algoritmus választása A robotok szerepének bemutatása Kódolás tevékenységgel Kódolás grafikus felületen

Fogalmak	sorrend, elemi lépések, program, robot, eseménysor, kód, kódolás, végrehajtás, utasítás

Dráma és színház

	A tantárgy heti óraszáma	A tantárgy éves óraszáma
1- 4. évfolyam	**1**	**36**

1. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám 36 óra**
A bábkészítés tanulása	3 óra
A bábmozgatás gyakorlása	4 óra
A színpadi beszéd tanulása	5 óra
A színpadtechnika tanulása	22 óra
A bábelőadás befogadásának tanulása	2 óra

NAT témakör	**A bábkészítés tanulása**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű báb (tárgyjáték), sík-, bot-, gyűszűbáb készítése révén alakuljon ki a tanulókban játékbátorság. Szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez. Ismerkedjenek meg népi gyermekjátékokkal, bábfigurákkal. A bábozás járuljon hozzá kommunikációs képességeik, kapcsolatteremtő és beszédképességük, testi és térbeli biztonságérzetük, tájékozódási képességük fejlesztéséhez.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Síkbábok készítése papírból, textilből, különféle technikával, elől- hátul díszítve (kétoldalas ábrázolással) Fakanálbábok készítése különféle öltöztetéssel, karakterábrázolással, mesefigurák ábrázolásával Rögtönzött bábok készítése terményekből (kukoricacsutka, mákgubó, vadgesztenye	Bábkészítés, díszletkészítés, kellékkészítés minta alapján Bábkészítés, díszletkészítés, kellékkészítés utánzással Bábkészítés, díszletkészítés, kellékkészítés fantázia alapján A báb, mint sajátos színpadi eszköz díszítésének gyakorlása

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
stb.) tárgyakból, dugóból, pingponglabdából, dobozokból, zokniból Zacskóbábok készítése, állatfiguráknál a jellegzetes szemek, szájak stb. jelölése A kesztyűbábkészlet darabjainak applikálása, átöltöztetésének gyakorlása	
Fogalmak	Báb, díszlet, kellék.

NAT témakör	A bábmozgatás gyakorlása	4 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű báb (tárgyjáték), sík-, bot-, gyűszűbáb használata révén alakuljon ki a tanulókban játékbátorság. Szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez. Ismerkedjenek meg népi gyermekjátékokkal, bábfigurákkal. A bábozás járuljon hozzá kommunikációs képességeik, kapcsolatteremtő és beszédképességük, testi és térbeli biztonságérzetük, tájékozódási képességük fejlesztéséhez.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A helyes bábtartás tanulása a magasságtartás gyakorlása: a fej fölé tartás levegőben szabadon, illetve a paravánon a közönség felé fordulás gyakorlása *A minden bábtípussal tanulható mozgatások gyakorlása:* lazító kar-, kéz- és ujjgyakorlatok végzése. a ritmikus járás, futás, táncolás, dőlés, ugrás, szökellés gyakorlása bábbal. kötött zenére, dalra történő bábmozgatás gyakorlása. improvizált bábmozgatás: rögtönzött mozgatások gyakorlása különféle helyzetekben. kesztyűsbábok mozgatása: a leülés, a felállás, a hajlás, a fekvés, a fordulás, a bólintás, a fejrázás stb. gyakorlása. bábmozgatás gyakorlása összetett gyakorlatokban. a bábmozgatás és a beszéd összehangolásának gyakorlása.	Mozgásgyakorlatok: ritmikus mozgás, futás, ugrás zenére, versekre stb. Különböző bábfajták tartásának, mozgatásának tanulása egyedül vagy társakkal Különböző bábfajták tartásának, mozgatásának tanulása paraván mögött Páros vagy csoportos rögtönzések a jelenetalakítás gyakorlása érdekében

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

NAT témakör	A színpadi beszéd tanulása	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű báb (tárgyjáték), sík-, bot-, gyűszűbáb készítése és használata révén alakuljon ki a tanulókban játékbátorság. Szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez. Ismerkedjenek meg népi gyermekjátékokkal, bábfigurákkal. A bábozás járuljon hozzá kommunikációs képességeik, kapcsolatteremtő és beszédképességük, testi és térbeli biztonságérzetük, tájékozódási képességük fejlesztéséhez.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Artikulációs gyakorlatok végzése a beszéd jól érthetőségének érdekében szósorokon, nyelvtörőkkel, mondókákkal. A helyesejtési normáknak megfelelő versmondás, mondókamondás gyakorlása együttesen és egyénileg emelt hangerővel. Improvizációs gyakorlatok végzése: adott helyzetekhez kötött szöveg választása és a helyzetnek megfelelő előadásának gyakorlása; adott helyzethez párbeszédek rögtönzése egy vagy több társsal.	A “bábos beszéd” tanulása: beszédgyakorlatok, helyes ejtési gyakorlatok végzése.

NAT témakör	A színpadtechnika tanulása	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű báb (tárgyjáték), sík-, bot-, gyűszűbáb készítése és használata révén alakuljon ki a tanulókban játékbátorság. Szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez. Ismerkedjenek meg népi gyermekjátékokkal, bábfigurákkal. A bábozás járuljon hozzá kommunikációs képességeik, kapcsolatteremtő és beszédképességük, testi és térbeli biztonságérzetük, tájékozódási képességük fejlesztéséhez.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A paraván használat tanulása és a helyes bábtartás gyakorlása színpadi térben. Díszlethasználat gyakorlása alapelemek (ház, fa, folyó, hegy) alkalmazásával. Bábu és díszlet viszonyának érzékelése, a térkitöltés gyakorlása. A kellékhasználat gyakorlása (bot, labda, stb. fogása, átadása bábbal).	Díszlethasználat, kellékhasználat, és az előadás együttes létrehozásának tanulása társakkal, paraván mögött.

NAT témakör	A bábelőadás befogadásának tanulása	2 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére	Iskolaérettség	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	Egyszerű báb (tárgyjáték), sík-, bot-, gyűszűbáb készítése és használata révén alakuljon ki a tanulókban játékbátorság. Szokjanak hozzá a csoporton belüli szerepléshez. Ismerkedjenek meg népi gyermekjátékokkal, bábfigurákkal. A bábozás járuljon hozzá kommunikációs képességeik, kapcsolatteremtő és beszédképességük, testi és térbeli biztonságérzetük, tájékozódási képességük fejlesztéséhez.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Bábszínház látogatás előkészítése; a viselkedési normák gyakorlása elsajátítása; az előadás megfigyelése (díszletelemek és mozgatásuk, bábok öltözete, hangja, mozgatása, események stb.) Bábfilm és bábszínházi előadás elemzése; a kedvenc szereplő lerajzolása; a legérdekesebb jelenet elmesélése, lerajzolása, eljátszása; egyik bábszereplő elkészítése; a szereplők felsorolása; a szereplők hangjának, mozgásának utánzása;	Versek, dalok, mesék előadása egyedül különféle bábtípusokkal Bábjáték előadása közönségnek csoportosan Bábszínház látogatás Előadások elemzése, értékelése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
a (teljes) cselekmény visszaadása felidézése képregény rajzolásával	

A fejlesztés várt eredményei az 1. évfolyam végén	Saját készítésű, kifejező bábjait beleéléssel mozgatja, társaival kommunikál, együttműködik.

2. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
A bábkészítés tanulása	3 óra
A bábmozgatás gyakorlása	3 óra
A színpadi beszéd tanulása	5 óra
A színpadtechnika tanulása	23 óra
A bábelőadás befogadásának tanulása	2 óra

NAT témakör	**A bábkészítés tanulása**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A különféle típusú egyszerű bábok elkészítése során fejlődjön a tanulók manuális készsége, esztétikai érzéke, fantáziája. A bábmozgatási gyakorlatok végzése járuljon hozzá test- és kézmozgásuk finomodásához, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. A bábozás örömén, a játékos élményeken keresztül ismerkedjenek meg a bábszínpadi műfajjal. Váljanak képessé arra, hogy a kezükben tartott bábjukkal átéléssel fejezzék ki magukat	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Síkbábok készítése papírból, textilből, különféle technikával, elől- hátul díszítve (kétoldalas ábrázolással)	Ötletes, karakteres és dekoratív síkbábot tud készíteni.
Fakanálbábok készítése különféle öltöztetéssel, karakterábrázolással, városi vagy falusi jelleggel, népviseletben: szoknya, blúz, ing, gatya, nadrág, kendő, kalap szabásmintája elkészítésének megtanulása	Ötletes, karakteres és dekoratív fakanálbábot tud készíteni.
Terménybábok készítése kukoricacsutkából, csuhából, mákgubóból stb. tárgyakból (dugóból, pingponglabdából, dobozokból, zokniból)	Ötletes, karakteres és dekoratív terménybábot tud készíteni.
Zacskóbábok készítése (nagyméretű zacskóból, kétoldalas ábrázolással)	Ötletes, karakteres és dekoratív zacskóbábot tud készíteni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Az ujjrahúzható minibáb-készlet darabjainak átöltöztetése	Ötletesen, dekoratívan fel tudja öltöztetni a minibábot.
A kesztyűbábkészlet darabjainak applikálása, átöltöztetésének gyakorlása	Ötletesen, dekoratívan át tudja öltöztetni a kesztyűbábot.
Botos és kiszebábok készítése (a néphagyomány szerint)	Hagyományhű botos- és kiszebábot tud készíteni.

NAT témakör	A bábmozgatás gyakorlása	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A különféle típusú egyszerű bábok elkészítése során fejlődjön a tanulók manuális készsége, esztétikai érzéke, fantáziája. A bábmozgatási gyakorlatok végzése járuljon hozzá test- és kézmozgásuk finomodásához, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. A bábozás örömén, a játékos élményeken keresztül ismerkedjenek meg a bábszínpadi műfajjal. Váljanak képessé arra, hogy a kezükben tartott bábjukkal átéléssel fejezzék ki magukat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Lazító kar-, kéz- és ujjgyakorlatok végzése	Pontosan és ügyesen tudja végezni a lazító kar-, kéz- és ujjgyakorlatokat.
A ritmikus járás, futás, táncolás, dőlés, ugrás, szökellés gyakorlása bábbal	Pontosan és ügyesen tudja végezni a bábos bevezető gyakorlatokat.
Bábmozgatás gyakorlása kötött zenére, dalra; rövid bábos jelenetek megjelenítése	Képes a különféle típusú, karakterű bábok szerepjátékban való kifejező mozgatására. Jó ritmusérzék, jó dinamika fejeződik ki a játékában.
A magasságtartás gyakorlása (fáradás, süllyedés kiküszöbölése); ritmikus járás egyénileg, párosával, csoportosan, osztottan (pl. fiúbábok és lánybábok máshogyan, külön mozognak); mozgáspróbák egymáshoz igazodva: szituációban (pl. nagyapó fát vág, nagyanyó főz, kisgyerek fut stb.)	Pontosan, hibátlanul tartja a bábot a feje fölött a levegőben, szabadon és a paravánon is. Hibátlanul végzi a közönség felé fordulást bábbal.
Karaktergyakorlatok végzése, kifejezőbb egyéni mozgások gyakorlása: öreg, fiatal, gyerek, férfi, nő, valamint jellemvonások szerinti mozgás: pl. gőgös, büszke, bánatos,	A tanult karaktereket kifejezően meg tudja jeleníteni bábbal.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
összetört, vidám, élénk, elgondolkodó stb., figura ülve, állva, járás közben	
Bábmozgatás etűdökben, kommunikációs gyakorlatokban	Ügyesen improvizál bábbal különféle helyzetekben.
Mindennapi életből vett szituáció bemutatása; népmeserészletek bemutatása; népszokások, jeles napok (kiszejárás, betlehemes bábtáncoltatásból vett jelenet) a néphagyománynak megfelelő stílusban	A betanult szerkesztett gyakorlatokat hibátlanul elő tudja adni bábbal.
Zenei kíséret, dal, éneklés beépítése a szerkesztett gyakorlatba, jelenetekbe	A betanult szerkesztett gyakorlatokat hibátlanul tudja énekkel kísérni, a bábot képes a zenei kíséret ritmusára mozgatni.
Rövid mai mese, illetve történet cselekménycentrikus előadásának tanulása, befejezéssel, csattanóval, fő- és mellékszereplők karakterjátékával	A betanult mai mesét, történetet hibátlanul elő tudja adni bábbal.

NAT témakör	A színpadi beszéd tanulása	5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A különféle típusú egyszerű bábok elkészítése során fejlődjön a tanulók manuális készsége, esztétikai érzéke, fantáziája. A bábmozgatási gyakorlatok végzése járuljon hozzá test- és kézmozgásuk finomodásához, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. A bábozás örömén, a játékos élményeken keresztül ismerkedjenek meg a bábszínpadi műfajjal. Váljanak képessé arra, hogy a kezükben tartott bábjukkal átéléssel fejezzék ki magukat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Artikulációs gyakorlatok végzése a beszéd jól érthetőségének érdekében szósorokon, nyelvtörőkkel, mondókákkal	Színpadi beszéde hatásos, kifejező.
A helyesejtési normáknak megfelelő versmondás, mondókamondás gyakorlása együttesen és egyénileg emelt hangerővel	Bábbal történő versmondása a helyesejtési normákhoz igazodik.
Improvizációs gyakorlatok végzése írásban adott helyzetekhez kötött szöveg választása és a helyzetnek megfelelő előadása	Törekszik a mozgatás és a beszéd összehangolására, a közönséggel való kapcsolattartásra.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
írásban adott helyzethez párbeszédek rögtönzése egy vagy több társsal az improvizáció - kötetlen szövegmondás fejlesztése: párbeszéddel, váratlan (konfliktus) helyzettel, eseménnyel. Monológ és dialógus adott témára és fantáziából, kötetlenül stb. stb.	Írásban adott helyzethez párbeszédet képes rögtönözni egy vagy több társsal. Adott témára vagy általa kitalált történethez ügyesen képes rögtönzést bemutatni bábbal.

NAT témakör	A színpadtechnika tanulása	22 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A különféle típusú egyszerű bábok elkészítése során fejlődjön a tanulók manuális készsége, esztétikai érzéke, fantáziája. A bábmozgatási gyakorlatok végzése járuljon hozzá test- és kézmozgásuk finomodásához, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. A bábozás örömén, a játékos élményeken keresztül ismerkedjenek meg a bábszínpadi műfajjal. Váljanak képessé arra, hogy a kezükben tartott bábjukkal átéléssel fejezzék ki magukat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
A térben való mozgás gyakorlása paraván használattal: érkezés, közeledés, távolodás, kiválás (csoportból), gyülekezés, tömörülés, vonulás, szétszóródás stb.	Biztonságosan mozog a színpadi térben.
Alapelemek: ház, palota, erdő, fa, folyó, kút stb. felhasználtatása a történetben a bábok egyéni és csoportos viszonyának tisztázása a díszletelemekhez speciális gyakorlatok végzése: pl. épületbe ki- bemenés, ablakon kinézés, fára felmászás, fa mögé bújás, fűben leheveredés, vízben úszás stb.	Ki tudja választani a báb karakterének megfelelő díszletelemeket és kellékeket. Ügyesen végzi a speciális gyakorlatokat bábbal.
Kellékhasználat tanulása (bot, kancsó, labda stb. fogása, átadása bábbal); a kellékek alkalmazási körének bővítése	Ügyesen használja a megismert kellékeket.

NAT témakör	A bábelőadás befogadásának tanulása	2 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A különféle típusú egyszerű bábok elkészítése során fejlődjön a tanulók manuális készsége, esztétikai érzéke, fantáziája. A bábmozgatási gyakorlatok végzése járuljon hozzá test- és kézmozgásuk finomodásához, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez. A bábozás örömén, a játékos élményeken keresztül ismerkedjenek meg a bábszínpadi műfajjal. Váljanak képessé arra, hogy a kezükben tartott bábjukkal átéléssel fejezzék ki magukat	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Bábszínházlátogatás (a kirakat) - bábos vitrinek és a nézőtér, a színpad terének, kellékeinek megnevezése, a színlap megfigyelése a színpadi díszletek, bábok lehetőleg hátulról, belülről való megtekintése	Felismeri és meg tudja nevezni bábos vitrin, a nézőtér, a színpadi tér kellékeit. Biztonságosan felismeri és meg tudja nevezni a megtekintett színpadi téren látott díszleteket, bábokat.
Bábműsor megtekintése; feldolgozása, elemzése szóban, rajzban, megadott szempontok szerint	Ismeri és betartja a bábszínház- látogatás normáit. Képes figyelemmel kísérni az előadást. A megtekintett bábelőadás eseményeit kifejezően el tudja mesélni, le tudja rajzolni. Képes utánozni a főbb szereplők hangját, mozgását bábbal.
Animációs technikájú bábfilm megtekintése, a figura ábrázolása; saját bábfilm- terv(vázlat) készítése	A látott bábfilm eseményeit kifejezően el tudja mesélni, le tudja rajzolni. Képes utánozni a főbb szereplők hangját, mozgását bábbal.

A fejlesztés várt eredményei az 2. évfolyam végén	Bábjai mívesek, játéka dinamikus, jól érzékeli a teret, a közönséggel is kommunikál.

3. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
A bábkészítés tanulása	3 óra
A bábmozgatás gyakorlása	1 óra
A színpadi beszéd tanulása	5 óra
A színpadtechnika tanulása	25 óra
A bábelőadás befogadásának tanulása	2 óra

NAT témakör	**A bábkészítés tanulása**	**3 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A bábjátékos tevékenység végzése révén ismerkedjenek meg a tanulók e műfaj sajátosságaival. Önkifejező képességük fejlődjön tovább. Váljanak képessé életkoruknak megfelelő produkciók bemutatására. Tanuljanak meg önállóan igényes manuális munkát végezni, a különféle típusú bábokat karakteresen, esztétikusan megjeleníteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Ismétlés: válogatás az 1- 2. évfolyam feladataiból; óriás síkbábok, valamint textillel applikált dekoratív - színpadképes - síkbábok készítése egységes, jellegzetes stílusban (pl. népi, modern, naiv, groteszk stb.); rögtönzött bábok készítése	Részt vesz valamennyi bábfajta elkészítésében. Egy- egy technikát, bábfajtát alaposabban, behatóbban megismer.
Alapismeretek tanulása a marionettbáb lényegéről, mozgásáról; egyszerű doboz- marionett pálcás vagy egy-két szálas felső (zsinóros) mozgatásának gyakorlása	Ügyesen mozgatja az egyszerű doboz-marionettbábot.
Terménybáb és terménydíszlet készítése a népismeret, néprajz foglalkozásokon szerzett ismeretek, tanult tevékenységek felhasználásával (pl. vesszőfonás, pókfonás stb.)	Ötletes terménybábot és terménydíszt tud készíteni.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Csutka Rozi készítésének gyakorlása önállóan, keresztkötözéssel (blúz, szoknya, kendő, kalap, ing, nadrág stb. szabásmintájának önálló elkészítése)	Önállóan el tudja készíteni Csutka Rozit keresztkötözéssel.
Zacskóbáb készítéshez egyszerű papír- és terménymaszkok készítése, nagy méretben (óriászacskóból)	Önállóan képes kifejező zacskóbáb- maszkot készíteni.
Minibáb készítése egyszerű öltésekkel, vattatöméssel, kesztyűsbáb- készlet applikálása kiegészítő ruhadarabok szabásával- varrásával	Önállóan képes minibábot készíteni, kesztyűsbábra kiegészítő ruhadarabokat applikálni.

NAT témakör	A bábmozgatás gyakorlása	1 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A bábjátékos tevékenység végzése révén ismerkedjenek meg a tanulók e műfaj sajátosságaival. Önkifejező képességük fejlődjön tovább. Váljanak képessé életkoruknak megfelelő produkciók bemutatására. Tanuljanak meg önállóan igényes manuális munkát végezni, a különféle típusú bábokat karakteresen, esztétikusan megjeleníteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Lazító kar-, kéz- és ujjgyakorlatok végzése; bábmozgatás kötött zenére, dalra, valamint improvizálással; improvizáció zeneművekre, valamint különféle tárgyak, eszközök, felhasználásával, mozgatásával (pl. kendők, sapkák, sálak mozgatása, táncoltatása); bábmozgatás kommunikációs gyakorlatokban: kommunikációs- és illemhelyzetek eljátszása, elemzése; konfliktushelyzet és megoldásuk kifejezése mozgással, gesztusokkal (pl. verekedés, felnőtt- gyerek konfliktusa)	Bábmozgatása dinamikus, kifejező az egyéni és a csoportos játékban egyaránt. Szerepjátéka, a helyzetgyakorlatokban nyújtott teljesítménye kifejező és hiteles.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A színpadi beszéd tanulása	Órakeret 5 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A bábjátékos tevékenység végzése révén ismerkedjenek meg a tanulók e műfaj sajátosságaival. Önkifejező képességük fejlődjön tovább. Váljanak képessé életkoruknak megfelelő produkciók bemutatására. Tanuljanak meg önállóan igényes manuális munkát végezni, a különféle típusú bábokat karakteresen, esztétikusan megjeleníteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Artikulációs gyakorlatok végzése a helyesejtési normáknak megfelelő vers- és mondókamondáshoz; improvizációs gyakorlatok: mesefigurák jellegzetes karaktereinek kifejezése hangutánzással, hangszínváltással stb.	Hibátlanul végzi az artikulációs gyakorlatokat. A bábfigurák karakterét képes kifejezni hangutánzással.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A színpadtechnika tanulása	25 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A bábjátékos tevékenység végzése révén ismerkedjenek meg a tanulók e műfaj sajátosságaival. Önkifejező képességük fejlődjön tovább. Váljanak képessé életkoruknak megfelelő produkciók bemutatására. Tanuljanak meg önállóan igényes manuális munkát végezni, a különféle típusú bábokat karakteresen, esztétikusan megjeleníteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Darabválasztás (népmese, mai rövidebb mese, prózarészlet, verses mese); feldolgozás - dramatizálás mesélővel, mesélő nélkül, szereplők kijelölése, szimpátiacsoportok működtetése; munkaszerepek megismerése, gyakorlása;	Bármelyik munkaszerep gyakorlásában aktívan részt vesz. Legalább egy munkaszerepben kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
próbasorozatok: etűdök, jelenetek, drámai csúcspont, konfliktus, megoldás, befejezés a cselekmény főbb részei szerint; mozgáspróbák, szövegpróbák, hangpróbák, egyéni- és csoportmozgás gyakorlása stb.; főpróba, előadás; az előző fázisok és az előadás magnetofonos (videós) rögzítése, dokumentálás; elemzés, hatásvizsgálat, értékelés: a színpadi beszéd, mozgás, látvány, bábesztétika, beleélés, drámaiság hatásfoka szerint	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A bábelőadás befogadásának tanulása**	**2 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A bábjátékos tevékenység végzése révén ismerkedjenek meg a tanulók e műfaj sajátosságaival. Önkifejező képességük fejlődjön tovább. Váljanak képessé életkoruknak megfelelő produkciók bemutatására. Tanuljanak meg önállóan igényes manuális munkát végezni, a különféle típusú bábokat karakteresen, esztétikusan megjeleníteni.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Látott bábelőadás részletes feldolgozása stílus, cselekmény, látvány, szcenikai szempontok szerint (milyen bábtechnikát alkalmaztak, melyek voltak a legfőbb technikai trükkök?); szerző, cím, szereposztás számbavétele, részletes tartalom leírása, lerajzolása; makettkészítés a bábszínpadról, szereplőkről	Élményszerű, rajzos beszámolót tud készíteni szóban a látott bábelőadásról. El tudja készíteni a látott előadás főszereplőinek, díszleteinek makettjét.
Bábtörténeti diaképek, filmrészletek megtekintése, elemzése	Pontosan fel tudja idézni a tanult bábtörténeti eseményeket.
Hagyományőrző élő bábműsor megtekintése, illetve személyes találkozás, beszélgetés (interjú készítése) bábművésszel (pl. Kemény Henrikkel)	Részt vesz hagyományőrző bábműsor megtekintésében. Bábművésszel történő találkozás során fel tud tenni olyan kérdéseket, amelyek a bábművész életútjához, munkásságához kapcsolódnak.

A fejlesztés várt eredményei az 3. évfolyam végén	Technikai tudása bővül, megismeri a bábdramaturgia jellemzőit, karakteresen mozgatja és beszélteti bábfiguráit.

4. évfolyam

Témakörök áttekintő táblázata

Témakörök neve	**Óraszám: 36 óra**
A drámajáték előkészítése	16 óra
Improvizációs gyakorlatok	16 óra
Nyilvános szereplés	1 óra
Dramaturgiai fogalmak	3 óra

NAT témakör	**A drámajáték előkészítése**	**16 óra**
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A színjátszás tanulásának célja az értelem, az érzelem, a fizikum, a jellem harmonikus és differenciált fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**
Érzékelő, ritmus, egyensúly- és fantáziagyakorlatok végzése csoportmunka keretében	Rendszeresen aktívan részt vesz az érzékelő, ritmus, egyensúly - és fantáziagyakorlatok végzésében. Képes a mondókákat ritmizálni egyenletes járás mellett, többféle módon.
Mozgásgyakorlatok végzése népi játékokkal, egyszerű gimnasztikai gyakorlatokkal, testtudatot és térbeli tájékozódást segítő feladatokkal és lazító gyakorlatokkal Egyszerű mozgások, tartáshelyzet gyakorlatok végzése. Állatmozgások gyakorlása.	Rendszeresen aktívan részt a mozgásgyakorlatok végzésében. Legalább 15 játékot ismer dallal, mondókával együtt. Képes egyszerű kar-, fej- és lábmozgásokat végezni. Aktívan részt vesz a gyakorlatokban. Részvétel a játékban.
Beszédgyakorlatok (légzés, hangképzés, artikuláció) végzése mozgásgyakorlatokkal kombinálva	Rendszeresen aktívan részt vesz a beszédgyakorlatok végzésében.
Megjelenítő, kifejező (mimetikus) gyakorlatok végzése Memória, figyelem- és koncentrációfejlesztő játékok végzése.	Rendszeresen aktívan részt a mimetikus gyakorlatok végzésében. Képes közismert tárgyakat megjeleníteni. Megjelenítései kifejezőek.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Relaxációs módszerek megismerése, a gyakorlatok elsajátítása és végzése. Népi (gyermek) – társas – szerep – konstrukciós játékok tanulása. Konvenciók megismerése, alkalmazása a játékokban.	Rendszeresen részt vesz a memória, figyelem- és koncentrációfejlesztő játékokban. Rendszeresen részt vesz a népi gyermekjátékokban. Önállóan megnevezi a konvenciókat, alkalmazza játéka során.

NAT témakör	Improvizációs gyakorlatok	16 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A színjátszás tanulásának célja az értelem, az érzelem, a fizikum, a jellem harmonikus és differenciált fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Némajátékok gyakorlása	Rendszeresen aktívan részt a némajátékok gyakorlásában.
Hanggal, beszéddel kísért improvizációk gyakorlása Cselekményépítés. Jelenet, kezdet, vég felismerése térbeli, időbeli struktúrákban. Közös dramatizálás bábbal, mozgással, szerepjátékkal.	Rendszeresen aktívan részt vesz az improvizációs gyakorlatokban. Ügyesen improvizál. Részt vesz a rögtönzés szabályainak megismerésében. Részvétel a tanult drámai konvenciók alkalmazásában.

NAT témakör	Nyilvános szereplés	1 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A színjátszás tanulásának célja az értelem, az érzelem, a fizikum, a jellem harmonikus és differenciált fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Felkészülés nyilvános szereplésre osztálytársak előtt	Csoportos produkcióban ügyesen és bátran szerepel osztálytársai előtt. Képes rövid versek, köszöntők, mesék hibátlan és kifejező elmondására, társai figyelmes meghallgatására.
Felkészülés nyilvános szereplésre szülők előtt	Csoportos produkcióban ügyesen és bátran szerepel szülők előtt.
Beszélgetés a látottakról.	Részvétel az alapszintű elemző beszélgetésben.

NAT témakör	Dramaturgiai fogalmak	3 óra
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére		
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	A színjátszás tanulásának célja az értelem, az érzelem, a fizikum, a jellem harmonikus és differenciált fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények
Szereplőtípusok felismerése, megnevezése	Felismeri és meg tudja nevezni a dramatizált mesék szereplőit, egy- két szereplőtípust.
Helyszíntípusok felismerése, megnevezése	Felismeri és meg tudja nevezni a dramatizált mesék helyszíneit, egy- két helyszíntípust.
A szerkezet felismerése, megnevezése Díszlet, jelmez, kellék. Fény- és hanghatások megismerése.	Felismeri és meg tudja nevezni a dramatizált mesék cselekményeit. Fel tud idézni egy- két szerkezeti elemet. Felismeri az előadás formai elemeit.

A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén	Legyen képes érzékszervi finomításokkal elért készség birtokában egyszerű képzettársításra. Kapcsolja össze a tanult mozgáselemeket csoportos mozgásformákká. Ismerjen és tudjon tájékozódni adott térben. Képes legyen a tér tudatos használatára. Figyelmét tudatosan összpontosítsa. Ismerje fel a szavak nélküli közléseket különböző élethelyzetekben. Törekedjen konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására, egy–egy drámai szöveg konfliktusának elemzésére.

	Aktívan vegyen részt a különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban. Ismerje a rögtönzés szabályait. Használja a nonverbális kommunikációs csatornákat. Tudja a szereplők, helyszín, cselekmény fogalmát értelmezni. Nevezze meg a különböző élethelyzetek dramatikus feldolgozásának lehetséges módozatait. Törekedjen egy- egy drámai szöveg többféle értelmezésére. Tudjon látott színházi előadásokról beszélgetni, véleményt alkotni.